

BIBLIOTECA
del Seminario
DI BAGNOREA
Scaff. XVIII. Tut. 4.
Num. 222.

3
DECRETA,
AC CONSTITVTIONES
SYNODALES
A CAROLO TROCTO
FERRARIENSI, DEI, AC SEDIS
Apostolica gratia Balneoreg. Episcopo

IN EIVS PRIMA DIÆCESANA
Synodo coacta, atque edita.

SVPERIORVM PERMISSV.

Admodum Reverendissimi Patris

Thomæ de S. Maria

Aeg. Peronymi

Tarantini

R O M A E.

Ex Typographia Aloysij Zannetti. 1600.

3

CAROLVS
TROCIVS
DEI ET APOSTOLICAE
SEDIS BENIGNITATE
BALNEOREGII EPISCOPVS

DI OEC A E S I S N O S T R A E
Christi Fidelibus salutem in Domino.

PASCE Oves meas ait Dominus Iesus Christus Petro sibi in Summum Pontificem post eius admirabilem ad Caelos ascensum electo; ut scilicet inde animo diu, noctuq. voluamus, quantum cura Pastoralis Deo ipsi sit grata; Namq. ipsemet, ut vniam tantum deperditam in huius mundi deserto Ouem quaereret, & inueniret, aliis ferè infinitis in Caelo relictis; hacq. reperta, gaudio per intima cordis diffuso, ad Angelos Coeli beatos, ad Deiq. filios in terra degentes, Cõ gratulamini, inquit, mihi; quia ouem, quam perdidera reperì. Imò, ò Pastoris aeterni charitatem incomprehensibilem, ne ouibus suis, hominibus inquam ex limo ter-

*Ioann. 20.
Cux Pasto-
ralis sctia.*

Luca. 15.

*Pastores sunt
Episcopi.*

D H O R S T A T
 AC CONSTITUTIONE
 SYNODALI
 A CAROLO TROCIVS
 TERRA REGNI DNI AC IENS
 APOSTOLICAE SEDIS BENIGNITATE
 IN BALNEOREGII EPISCOPI
 SEPTENTRIONIS MEMBRIS

H O M A E
 In Typographia Alogi & Xantoni, 1850.

ra creatis, terrorem, velut rigidus Pastor, vel leuē incureret, deposito pastorali habitu, in similitudinem serui factus est; & quod oculus non vidit, nec auris audivit, aut in cor hominis ascendit, tanquam ovis obediens vsque ad mortem; mortem autem crucis deuenit; Quæ quidem misterio non vacant; quæcumq; enim Dominus fecit, ad nostram instructionem fecit. Quapropter suis in cenâ discipulis; quibus ecclesie Prælatos, & Pastores Sacrosancta Ecclesia succedere fatetur, dixit, Vt ego feci, ita & vos faciatis; sicut enim misit me Pater, & ego mitto vos. Quocirca Petrus aliquando conuersus ad Ecclesiam Pastores ait, Pascite gregem, qui in vobis est. Attendamus ergo vniuerso gregi, in quo nos posuit spiritus Sanctus Episcopos regere Ecclesiam Dei; quam acquisiuit Dominus sanguine suo. Prouinciam fatemur arduam, atque Angelicis humeris valde onerosam: præcipue, si vel sine Pastore, oues aliquandiu hinc inde à semitis celestium pascuorum; vel ferè sine Pastoris vigilantia præsentia aberrauerint: etenim de manibus vestris ò Pastores, ait Deus Zelotes, exquiram sanguinem eorum; nō autem de manibus mercenariorum, hoc est, Pastoris ministrorum, quorum oues non sunt propriae, vident enim lupum venientem, & fugiūt, Mercenarij. Lupus rapit, & deuorat oues ipsas. Quare Doctor gentium, & fidelis Dei Pastor ouium; Quis, ait, scā dālizatur, & ego nō vror? Quis infirmatur, & ego non infirmor? scilicet pro animarum & ouium mihi creditarum custodia? Instantia mea quotidiana; omnibus omnia factus sum, vt omnes lucrifacerem, libenter impendam, & superimpendar pro animabus vestris.

Equidem non minus sudore aspersus, labore fatigatus, instantia sollicitus, fidelis Pastor Iacob, post longissimos Pastoralis curæ labores dicebat, Viginti annis fui tecum, oues tuæ & capræ steriles non fuerunt; arietem

Philip. 2.

Isaia. 53.

Luca. 22.

Ioann. 6.

1. Petri. 5.

Actor. 2.

Negotium arduum est valde.

Ezechiel. 18.

Ioann. 10.

2. Cor. 12.

Genes. 11.

tem gregis tui non comedi, nec captum à Bestia ostendi tibi; ego damnum omne reddebam, quicquid furtim perierat, a me exigebas; die, noctuq; æstu vrgebar & gelu, fugiebatq; somnus ab oculis meis: Ecce Pastoris officium: non Mercenarij sordidum seruitium. Attamen in omnibus verum ac fidelem se debet præbere erga oues Prælati sibi commissas Pastorem, (verbo scilicet, exemplo, & opere eas præcellere, ex Gregorio, qui ait, Actionem Populi præcedere debet actio Præfulis, quantum distare solet à grege, vita Pastoris) easq; summo nixu à temporum iniurijs protegere: Bonus enim Pastor ponit animam suam pro ouibus suis; tunc enim fugit leo, & quam sapissime deuictus, atque confusus remanet, qui prius rugiens & rapiens querebat, quam deuoraret: hoc enim in Pastore puerulo Dauide accidisse legimus, & scimus.

Prudenti tamen zelo duci debet nobilis Pastor: maximum enim hoc interest inter Pastorem, & oues discrimen; quod ille ratione ducitur prudenti, iste vero rationis expertes, vt plurimum videntur; terrenisq; tantum Pascuis, ac sensibilibus contentæ. Iure igitur merito Pastores erant in regione vigilantes, & custodientes vigilias noctis super Gregem suum; vt illorum Grex pascua inueniat celestia: Vt quasi oues in cælo positas vita depascat eas.

Nec tamen hoc satis esse videtur, nisi diligenti Pastor speculatione inuias dirigat, titubantes consolidet, infirmas roboret, dispersas alliciat, inquietas corripiat, pusillanimes consoletur, pronas eleuet, superbas deterreat, humiles exalter; tandemq; in virga Moyfi aliquando celestes gratias emanante, vel diros serpentes quandoq; generante dirigat, atque regat.

Verum enimvero oues Pastori subiectas esse, mente concordēs, Charitate vnitas necesse est, easq; amore duci,

Pastoris officium vsque ad vitæ perniciem.

Ioann. 10.

1. Reg. 17.

Prudens sit.

Luc. 2.

Ioann. 10.

Psal. 48.

Vigilans sit custodia eius.

Exod. 7.

Ouiū conditiones, Amet Pastor.

rem & con-
cordes sint cū
Pastore?
1. Ioann. 4.
Ioann. 10.

duci, timore secluso: perfecta enim charitas mittit
foras timorem: & vt ex multis pauca complectar, Pasto-
ris summi Domini Nostri sermonem opere complectant.
Vt vnum sitis sicut Pater, & ego vnum sumus; Vos
per voluntatem animorum vnanimem, vt ego & ille
per naturam Personarum consubstantialium impar-
tibilem. Et quidem Adagio fati superque experien-
tia reperto compertum est, concordia vilissima subli-
mari, minima ampliari; discordiaque altissima de-
primi. Quis enim ignorat, membra à capite sepa-
rata, atque præcisâ minime foueri, atque nutriri? Et
quidē vos testes in hoc fide dignos; & ex maxima parte
olim per damnationis solitudines errantes adiuro; grex
sua ductus volitione quam diu soliuagus errat à Pastore
diuisus, nec pingui sermonis lacte, nec salutaribus exem-
plorum pascuis pascitur, atque nutritur; sed in se ipso
vel misere moritur; vel à lupo disergitur, atque vo-
ratur. Cognoscant igitur me Oues meæ, sicut ego co-
gnosco eas, & audiant vocem meam necesse est; Dili-
gamus inuicem, non verbo, neque ore, sed opere, ac
veritate. O Doctrinam à cælo delapsam, cuius elementa
sunt misteria; cuius syllabæ sunt arcana; cuius verba
sunt sacramenta, ab animarum Pastoribus, ab ouibus
ratione ductis ruminanda; diu noctuq; opere com-
plenda.

Premium ma-
ximum.

Luca. 6.

Genes. 3.
Cant. 2.
Ezechiel. 34.

Quibus ex omni parte peractis, quis in clarissima
luce cæcutiens non videt, nostris mēsuram bonam con-
fertam, coagitatam, atque omnium bonorum super-
effluentem meritis paratam? Iam enim non spinas &
Tribulos terra producet: iam hyems transiit, imber
abiit, & recessit. Sponsus etenim Dilectus nobis, &
nos illi, pascitur inter lilia, vbi & oues pascuntur, in
montibus Israel erunt pascua earum.

Quamobrem carissimi scire debetis, nos per Bona
opera

operaque in hæc vita in Christiana Religione cōtinen-
tur, nostrum allequi finē, per doctrinam, inquam Ortho-
doxam, Sacramentorum custodiā, Charitatem frater-
nā, Diuinum cultum, Humilitatem Christianam,
Ecclesiæ Hierarchy Ordinem, horumque omnium
sedulam obseruationem, diligentem operationem, pe-
regnam frequentationē, voluntatis Dei exhibitionem,
quæ est nostra sanctificatio. Contestor Deum omni-
potentem, testes mihi eritis vos amatissimi Balneoregi-
enses, si quo minus subterfugi, quandiu vobiscum fui
vigilia, labore, contemplatione, verbo, & opere, vt
vitiōrum detestationem, virtutum consecutionem,
Kæro Demonum fraudes, Angelorum illustrationes,
Terrenorum vanitates, Cælestium veritates, Infe-
rorum penas, Cælestium perpetua præmia, toto animi
nixu quam sæpiissime annunciarem, ac toto cordis af-
fectu persuaderem vobis. Non quæruius, non quær-
imus, quæ vestra sunt, Filij, Fratres, Amici, socij; scitis
quod nullius aurum, aut vestem, aut aliud quidpiam
concupiui, aut habui; quarimus vos tantum, vestrarum
inquam salutem animarum.

Quod facillime foriemur, si prauas ac noxias de me-
dio tollemus consuetudines; si conscientia libertates
indecentes eradicabimus; si timore fugato, vestro eri-
tis Pastori in Charitate obsequentes: hilarem enim
Datorem diligit Deus.

Quod præcipue inchoandum, prosequendum, atque
perficiendum diuino ducta Spiritu, Sancta Mater Ec-
clesia sanctissimis Synodaliū Conuentuum Constitu-
tionibus animaduertit: quod ab ineunte orbis primor-
dio ad Apostolorum vsque tempora, hinc ad nostra
quoque sæcula, à sanctissimis Patribus, Christi que
Domini, eiusque successoribus compertum atque pro-
batum

Finis omniū
opera Chri-
stiana.

Protestatio
Pastoris qui
scit quod de
vite & potuit
Act. 20.

Nihil de ouis
habuit.
1. Cor. 13.

Act. 20.
Salutem ani-
marū tantum
precedit.

Exequendi
omnia hæc
modus.

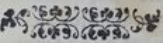
2. Cor. 9.

Synodorum
propter hoc
institutio.

8
batum inuenimus. Idcirco tamquam filij tantæ Matris
sanctissimæ vestigia salutaria imitantes, hanc vobis
sanctam, atque salutiferam Synodum indicimus, ac sta-
tuimus. Sic igitur state in Domino charissimi, gaudium
nostrum, Corona nostra, Gloria nostra, Gloria vestra
in Deo Patre, Filio, & Spiritu sancto reposita, qui
benedicat vos, ac filios vestros per infinitas sæculorum
myriadas. Amen.

Philip. 4.

9
EDICTVM
AD DIAECESANAM
SYNODVM INTIMANDAM.

CAROLVS TROCVS FERRARIENSIS
Dei & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Balneo-
regiensis omnibus, & singulis Christi Fide-
libus Ciuitatis, & Diœcesis nostræ Sa-
lutem in Domino sempiternam.

SANCTORVM Patrum Decretis,
& à sacrosancto Concilio Tridentino
constitutum fuit, vt Synodi Diœcesanæ
quot annis celebrentur; idcirco cupi-
tes nos, quantum cum Deo possumus
pro muneris nostri officio exequi, Diæ-
cesanam Synodum nostram ad diem Martis, quæ erit
16. præsentis mensis Augusti habendam decreuimus,
quam ex nunc prædicto tempore celebrandam his no-
stris litteris indicimus. Quapropter omnes, & singulos
Ciuitatis, & Diœcesis nostræ beneficia Ecclesiastica
qualiacunque, etiam sine cura obtinentes, aut sacris
Ordinibus initiatos, nec non omnes tam seculares, quã
regulares Clericos quocunque Iure, vel consuetudine
in Diœcesana nostra Synodo interesse debentes in Do-
mino monemus, eisdemque in virtute sanctæ obedi-
entiæ, ac sub penis in sacris Canonibus constitutis di-
strictè mandamus, vt ad diem dictam in habitu Cleri-
cali

B

cali

cali cū cottis, seu superpelliceis, & biretis in Ecclesia nostra Cathedrali Sancti Donati ad Diæcesanam Synodum celebrandam personaliter, & non per Capellanum, aut Vicarium conuenire, nec inde, nisi à nobis obtenta licentia discedere debeant. Hortantes quoq. omnes Procuratores tam ciuitatis, quam Diæcesis pro suo, vel aliorum interesse, quatenus interesse aliquid prætere valem, ad interessendum; vt Deo bene iuuante, ea statuantur, quæ ad morum emendationem, animarum salutem, cultusque diuini augmentum pro temporum ratione concedentia iudicabimus. Datum Balneoregij in Palatio nostro Episcopali Die 9. Augu sti 1599.

Carolus Troctus Episc. Balneoreg.

Saturnus Collesantus Cancellarius de mandato.

DE SYNODO DIAECESANA,

NVSSIT Sacerdotes conuenire, & omne Concilium, sanctus Paulus Apostolus; idcirco singulis annis præscribit sacrosanctum Concilium Tridentinum eum sanctis Pontificibus, & Canonibus Synodū fieri, & pro necessitate Ecclesiæ, ac Diæcesis omnes Clericos conuocari, vt agenda agantur, innouanda innouentur, auferenda tollantur. Qui mos, vt sanctissimus, à nobis quoque omnino seruandus est, Mense & die certo à nobis pro Ecclesiæ ac Clericorum commoditate singulis intimanda; ideoque ad Dei cultus custodiã, ad fidelium animarum salutē declaranda.

Nullus igitur Clericus, siue Sæcularis, siue Regularis etiã non beneficiatus, cui à nobis Diæcesis huius aliqua animarum cura impartita est, vel confirmata, statuta à nobis in cogenda hac sacra Synodo temporibus abesse vlllo pacto præsumat, pro pœnis tum à Canonibus, tum à nobis irremissibiliter inferendis. Missa tunc in Pontificalibus celebrabitur; post quã sequetur omnium Clericorum pia, atque ordinata Processio, vt nostris (licet imperfectis ex omni parte) præcibus optimus Deus maximus nostri misereatur, nobis parcat; & in omnem sicut promisit Christus Dominus, inducat Spiritus sanctus veritatē, ad illius gloriam, ad huius nostræ Diæcesis sanctificationem.

Ab. 22. Sess. 24. c. 1. de rep. c. de ma ior. ca. Quod superius. 28. q. 2. c. Abbas. c. fin. de consit. in c.

Sess. 24. c. 2.

Intimabitur per dies quindecim, antequam celebretur, Synodus ipsa Clericorum totius Diœcesis cœtus; ut quisque in sua Collegiata, vel Parœcia, pio affectu, ac prudentis religiosi discursu piissime consideret, si pro sancto Ecclesiæ nostræ regimine aliqua a se proponenda sunt, constituenda, vel tollenda; ut illis propositis, & attente pensatis, quæ recipienda sint, & decretanda, in ipsa Synodo definiantur.

Accedant omnes pietate Christiana, moribus sanctis, & animarum zelo imbuti: stent, audiant, & attentè considerent sacrosancta Spiritus sancti decreta; postremo quisque sanctiones cunctas ita obseruet, ut virtutum exemplar oculis omnium se manifestet.

Non ad Cauponas, aut loca indecentia, sed ad amicorum, vel consanguineorum domos diuertant; omnes enim scimus, in hac Ciuitate vel amicos, vel affines, & consanguineos naturales habere: Quod si quis illis careat, ad nos diuertat, qui paterno affectu, quoad fieri poterit, eos amplexabimur.

Hoc breui tempore, (vnica enim fortasse die sancta Synodus expeditur) curent in domo Clerici omnes, in via, & vbiq; adeo modestè cum omnibus, & piè se gerere, ut veri Clerici in sortem Domini vocati existantur, & sint.

Synodi tempore statuto omnes conuocati Clerici, habitu modesto, longo, atque talari superpelliceis mûdis induti, ut omnes pro consuetudine, & dignitate quieti, nec confabulationibus susurrantes, vel tumultuantes Synodalem ordinationem, sub pœna à nobis statuenda, perturbent.

Clericus vnus ordine sacro constitutus Synodum ipsam voce alta ab omnibus audienda, atque distincta pronunciat. In primis vero Nomina omnium adstantium, ut si quis decrit absque legitimo impedimento

à no-

à nobis cognoscendo, debita pœna mulsetur. Cancellario igitur nostro quisque statim ac ad Urbem hanc peruenerit, nomen proprium, & seipsum signandum offerat.

Tum vero de fidei Professione decretum ex Concilio Tridentino præscriptum pronunciat: quo peracto statim quisque Clericus formula à nobis nunc præscripta, in manibus nostris eandem fidei Professionem piè-tissime emitter.

Examinatores pro ordinibus pro tempore conferendis iuxta idem Concilium sinceramente nec personas respicientes, sed Dei honorem pœnitentem intuentes creabuntur.

Completa tandem ipsa Synodo, ac Deo fauente clausa, humiles cuncti vnanimiter supplicationes Deo offerentes pro tantæ veritatis Catholicæ illustratione gratias Deo referemus, precesque nouas, ad eorum quæ in ipsa Synodo continentur obseruationem, de puro corde humiliter iniugemus: Ut qui operatus est in nobis velle, operetur quoque operari, & perficere.

DE

14
DE PROFESSIONE FIDEI.
Caput Primum.

Hebr. 11.
Rom. 14.

INE fide impossibile est placere Deo, quod enim non est ex fide, peccatum est: Pastoralis igitur præcipua ea debet esse sollicitudo, vt implorata Dei optimi maximi gratia, Catholica atq; orthodoxa conseruetur, augeaturque fides, atque in omnibus Christifidelibus quoad fieri potest, intemerata, vsque ad consumationem sæculi propagetur.

Ab ipsius igitur fidei Professione nõ immerito hæc nostram Sacram Synodum inchoandam fore decreuimus, vt per quam labia nostra atque fidelium Deum maximum honorant, omnium pariter corda longe ab eodem minime existant.

Conc. Trid.
Sess. 24. c. 12.
Pg 4. constit.

Nos Sacrorum Conciliorum autoritate innixi; atque summorum Pontificum potestate suffulti, districte præcipimus, vt quisque beneficia quomodocumque & qualiacumque obtinet Ecclesiastica, vel Dignitates in Diœcesi nostra curam animarum habentes, vel illa carentes, infra duorum mensium spatium à die possessionis beneficij, vel in nostra Synodo in præsentiarum, aut in futurum celebranda, fidei catholicæ, atque orthodoxæ Professionem emittant, sub poena ammissionis fructuum, vel eorundem restitutionis, si illos habuerint.

In Synodo vero præsentis diei celebranda, quicumque Clerici aliquo Ecclesiastico ordine, vel etiam prima tantum Tonsura insigniti, in manibus nostris eandem fidei Professionem infra scriptam in compendio redactam emittant sub iisdem pænis præter alias à nobis infligendas.

Literas

15
Literas quoque, disciplinas, doctrinâs quomodocumque profitentes, vt Doctorum, Ludimagistrorum, Advocatorum, Notariorum, Philosophorum, Medicorum, Rethorum, Bibliopolorum, huic mandato obnoxios fore se fiant, sub multa priuationis publicæ, vel priuatim exercendi eorum artes ac professiones; Curati autem inter missarum solemniam omnes curam, admonendi vigilantiam opere præstabunt.

Conc. Trid.
Sess. 24. c. 12.
de ref.
Pius 4. constit.
112. & Pius
V. constit.

Professio autem huiusmodi in publica forma adhibitis testibus & Notario emittenda est, atq; in Archiuo Episcopali asseruanda, gratiq; in publicâ formâ redigenda: formula vero Professionis fidei huiusmodi erit.

Ibidem.

Ego. N. firma fide credo, & profiteor omnia & singula, quæ continentur in Symbolo fidei, videlicet. Credo in vnum Deum Patrem Omnipotentem factorem Cæli, & terræ, visibilibus omnium & inuisibilibus. Et in vnum Dominum Iesum Christum Filium Dei Vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum, de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, ET HOMO FACTVS EST. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum Scripturas. Et ascendit in Cælum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum Gloria iudicare viuos, & mortuos, cuius Regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum & viuificantem, qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et Vnam Sanctam, Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum Baptisma in remissionem peccato-

Fidei professionis forma.
Pius IIII.
const. 114.

peccatorum. Et exspecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas Traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ Observationes, & Constitutiones firmissime admitto, & amplector. Item Sacram Scripturam iuxta eum sensum, quem tenuit & tenet Sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione Sacrarum Scripturarum, admitto; nec eam vnquam nisi iuxta vnanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque Septem esse verè & propriè Sacramenta Nouæ Legis à Iesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria; scilicet, Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam Vnctionem, Ordinem, & Matrimonium; illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, & Confirmationem, & Ordinem sine Sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in supradictorum Sacramentorum omnium solempni administratione recipio, & admitto. Omnia & singula quæ de Peccato Originali, & de Iustificatione à Sacrosanctâ Tridentina Synodo definita & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deum verum, proprium, & propitiatorium Sacrificium pro viuis, & defunctis. Atque in Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse verè, realiter, & substantialiter Corpus & Sanguinem, vnâ cum anima, & Diuinitate Domini nostri Iesu Christi, fierique conuersionem totius substantiæ vini in sanguinem, quam conuersionem Catholica Ecclesia Transubstantiatione appellat. Fateor etiam sub altera tantum specie totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constanter teneo, Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis

iuuari;

iuuari; similiter & Sanctos vnâ cum Christo regnantes venerandos atque inuocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre: atque eorum Reliquias esse venerandas. Firmissime assero, imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse. atque eis debitum honorem atque venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia fuisse relictam, illarumque vsum Christiano Populo maxime salutarem esse affirmo. Sanctam Catholicam Romanam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum Matrem & Magistram agnosco; Romanoque Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Iesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac iuro. Cetera item omnia quæ à Sacris Canonibus, & Oecumenicis Conciliis, ac præcipue à Sacrosanctâ Tridentina Synodo, tradita, definita, & declarata fuerunt, indubitanter recipio & profiteor: simulque contraria omnia, atque hæreses quascumque ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam Fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præfenti spontè profiteor, & veraciter teneo; eandem integram & inuiolatam vsque ad extremum vitæ Spiritum constantissime Deo adiuuante retinere, & confiteri, atque à meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem. N. spondeo, voueo, ac iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei, Euan-

C DE HE-

De Heresi suspectis, atque Hæreticis ipsis.

*Psalm. 118.
Leo x. const. 1
& 2.*

*24 q. 1. c. Ad-
mouant. & c.
seq. & q. 3. c.
Clerico.*

*Ad. 5.
2. Tim. 2.*

LEX Domini Immaculata, & inuiolata semper conseruari debet: igitur animaduertant Parochi, an in eorum subditis, quis vel nomine tantum, nedum re ipsa opinione aliqua minus Catholica refertus sit; hosque illic ad Episcopum vel Inquisitorem deferat: Imo Populum sedulo moneant, vt huiusmodi viros verbis, aut opere de fide Orthodoxa suspectos, statim annuncient, nulla personarum, graduum, seu Magnatorum habita ratione; Oportet enim magis placere, atque obedire Deo quàm hominibus; namque Pestis huiusmodi, in alios (sicut experientia satis miserabili constat) vt Cancer serpit.

De Bibliopolis, & Libris prohibitis.

*Apoc. 22.
Concil. Trid.
Sess. 4. in Decret.
de v. lib. 3.*

*37. Diss. per
ior. 86. dist.
vnum multa.*

*Index s. h. h. f.
D. N. Pape
Clement. 8.*

SI quis apposuerit ad hæc, apponet Deus super illum plagas libri huius; & si quis diminuerit de verbis libri Prophetiæ huius, auferet Deus partem eius de libro vitæ; Ideo cum Bibliopolarum sæpe incuria compertum sit prauos non tantum mores, verum etiam aduersam fidei Euangelicæ doctrinam, vt Virus, fidelium animas inficere, & occidere; Impetitoribus omnibus artem librariam exercentibus, de sacrorum Conciliorum potestate districtè mandamus, vt in offenso pede currant, nec absque nostra in scriptis habita licentia, Libros cuiuscunque subiecti, aut materiæ imprimere audeant, impressos vendere, aut in Apotecis tenere, sub penis à sacrorum Conciliorum Canonibus incurrendis, & alijs à nobis arbitrandis. Imo nullam amplectentur sine nomine Authorem, & in Indicibus contentum; præcipuè vero Sanctissimi D. N. Clementis

ris Papæ Octaui nuper editis sub eisdem penis, alijsq; grauissimis arbitrio Ordinarij infligendis. Indices autem cum Bibliopolarum, tum Impressores, tum Clerici omnes huic nostræ Diæcesi subditi, quinimo & sæculares omnes vtriusque sexus infra dies triginta à promulgatione harum Constitutionum, omnium quos habent librorum, ad nos transmittant, sub pœna arbitrij nostri rigidissima; eosque omnes integrè, ac fideliter, nec diminutè manifestent, vt illos tantum probemus libros, qui habent scriptum nomen agni, & patris eius in frontibus eorum.

Apocal. 14.

De sacra abutentibus Scriptura.

HABEBAT in fronte sua scriptum, Babylon, Meretrix magna mater fornicationum; Impium quipè est, ac detestabile, facinorosos homines, vel mulieres, vt characteribus, verbis, ac sacrosanctis Scripturarum misterijs, scientijs, labio abutentur sordido, vel ad iocum, contumeliam, superstitionem, nec non prophanos, fabulosos, vel etiam famosos libellos detorquere audeant; idcirco sciat hi se seuerissimis obnoxios esse sacrorum Conciliorum supplicijs, præter Ordinarij penas iustè, ac piè, easque ingentes infligendas: de his enim Dominus amarissimè dolet: Polluerunt testamentum meum, sanctuariū, ac sabbata mea profanauerunt.

*Apoc. 17.
37. dist. relatum, & cap. vno.*

*Concil. Trid.
Sess. 4. ibid.
de v. lib. 3.*

Ezech. 23.

De Iudeis, & de fide vel moribus bonis aliquo modo non benè sentientibus.

CONVERSATIO nostra in cælis esse debet: Ideo quoad fieri potest sanctorum morum, atque fidei Catholicæ integritas conseruanda, horumque opposita pericula, atque occasiones toto nixu deuittanda:

*Philipp. 3.
Consi. Pauli
4. 1366. &
Pij 5. & Gre-
gor. 13.*

Non immerito igitur Iudæorum, Cingariorum, & id genus hominum, vt plurimum flagitijs, atque impietatibus deditorum cōmercium, negotiatio, cohabitatio omnino fugienda, atque vt pestis à longe, digito potius admiranda & comparienda; quippè qui blasphemijs, ac Dæmonum miserijs perpetuo inuoluti existūt: Nos igitur quasi à facie colubri fugiamus peccatum.

Ecclesiast. 21.

*DE SANCTIS ECCLESIIS, ET DE HIS
quæ ad eas pertinent. Cap. II.*

*Psalm. 68.
107. 2.*

ZELVS Domus tuæ comedit me ait Dominus: lure igitur merito si in Ciuitatibus ad hominum vsum, Palatia, atque Aedes sumptibus & ornamentis constructas cernimus: Deo hominum factori ornatiores & pro viribus sumptuosiores Ecclesias erigere conemur, eaque vndeque cultui Diuino immaculatas, & ab omni indecentia, foris & intus omnino exēptas, atque stabilitate vndique consolidatas eidem consecremus.

*16. Dist. pul.
clera de conf.
Distin. 1. pla-
cuis.*

Nullius ergo Ecclesiæ Deo dicatæ sint parietibus continuæ, sed quasi Insulæ ab omnium domicilijs separata. In omnibus tectis, muris, pauimentis, statim ac defectus minimus apparet, instauratæ, atque resarcitæ sint. Fenestræ orificia, vel oculi earum ad modestum lumen aperta, & vitreis circumseptæ clarioribus, vel albis telis ceratis obelauis, vbi Ecclesiæ redditus tenuiores sunt, perpetuo existant.

*Concil. Trid.
Sess. 14. decr.
de res. ca. 12.
c. 10. que. 1.
quicung. &
de Conf. dist.
5. nemo.*

Nullus tamen quisquis sit sub quouis prætextu, Tēpla erigere, Capellas struere, Altaria fundare, vel dotare, sine expresso consensu nostro, sub pœna à sacris Canonibus statuta, inflicta, & pro nostro arbitrio infligenda, vllatenus audeat. Mensis lapideis, si fieri potest, inte-

inte-

integris super ea consecratis, tela aliqua stipata vndique opertis, ne manus profana illa pertractet, ponatur. Ligneis, saltem si non ferreis, capiantur cancellis.

*De Conf. dist.
1. Altaria si
non.*

Mappis tribus perpolitis cum duobus ad minus candelabris, & cruce ex auricalco super ipsa perpetuo impositis. Pallio nec scisso, nec inhonesto in facie resplēdeat. Altaris carta secretorum cum cornicibus suis in medio scabelli semper refideat. Baldichinum saltem ex tela coloris cærulei, aut viridis, perenniter superimpositum infractum conseruetur; tum ad pulueris, tum animalium iniuriam in Sacro faciendo fugiendam, atque cuiuscunque fordis deuotandam. Bredela quoque honesta de industria Sacerdotis commoditati parata, fit. Mappa in super magna, & prima quæ videtur, nullo texta sit filo colorato, rusticale enim magis quam ciuile sapit Altare.

*86. Dist. non
satis 6. item
Perfetti rubi
omnia neces-
saria comple-
ctunt.*

Altarium latitudinem, longitudinem, & grossitiem ad exemplar a nobis præscriptū, & pro templi capacitae, vbivis Ecclesiarum nostræ Diæcesis fieri mandamus; Altariola vero ea, quæ potius sedilia, vel scabellula videntur, pœnitentius reprobamus.

*De Consecr.
distin. 1. Pla-
cuis.*

Iconæ, seu Imagines Altarium, non nisi pietatem, decentiam, sanctitatem, munditiam, ac si fieri possit, diuinitatem præferant.

Munditia perpetua ab omni sorde in Altari resplēdeat, tanquam Tabernaculo Omnipotentis, atque immaculati Dei in eiusdem honore consecrato: vt exiguas saltem, si non magnas pro posse reddamus Deo gratias.

*42. dist. e. nul-
la. c. ca. seq;
c. ib. q. 7. hoc
diximus, c.
dist. 86. cap.
pulchra.*

Fenestella à cornu Epistolæ excauata, cum suo ostio lo & clauis construatur ad vireolos, mislæ consecrationem, atque promptam eorundem exhibitionem.

Altaria portatilia à nobis in Diæcesis Visitatione reprobata oīa vel renouētur, vel ad formā a nobis præbendam

dam

dam omnino instaurantur; experientia enim comper-
tum est, vel parua nimis, vel indecentia ad tantum sa-
cramentum, penitusque ad calicis, & hostiæ capacita-
tem esse improporcionata; atque ita sint explanata, &
vt nullum offensionis calicis periculum adsit. Lampa-
des ipsæ mundæ, integræ, Diaphanæ, oleoque puro sem-
per exardescant. Tintinnabulum, vel manu tactum, vel
parieti affixum, semper in eleuatione sanctissimi Cor-
poris Domini nostri in astantium auribus, leuiter, ac
modestè personet, ad eorum animos ad tantam ado-
rationem excitandos: & vt eorundem spiritus, & caro
exultet in Deum viuum.

Crucifixus in medio Ecclesiæ elatus, integer, hone-
stus in Chori ingressus decens, deuotus; piè, ac honori-
ficentissimè perpetuo tutus, ac mundus ad veneratio-
nem existat.

Officia insuper Ecclesiæ huiusmodi sint, vt non tan-
tum ornatus, sed firmitas secuta, pessulis, seris, & clauis
firmiter munita adeo existant, vt nocturno tempo-
re nulli aditus esse possit.

Suggestum in loco Ecclesiæ apto dispositum, orna-
tum, sub quo altare non existat, & omnibus decenti-
bus, ac necessarijs prouisum ad Concionandum, per-
petuo conseruetur.

Vasa à lateribus intra Ecclesiam cum aqua benedi-
cta, eaque ab omni immunditia expurgata semper exi-
stant; sint integra, non confusa ac perforata, sed aqua
Diaphana, & aspersorio perpolito, octauo quoque die
de nouo reueneruntur aqua.

Imaginem vel Patroni Ecclesiæ sculptam extra
Templum affixam, aut erectam vel depictam, vbi mini-
mè reperitur, infra duos menses apponendam decer-
nimus.

Supellectilia Altarium; vestes sacræ; ornamenta,
libri,

De cel. miss.
e. per literas
& ca. Perni-
ciosus.

Psalm. 83.

Id. dist. Pul-
chra.

Ibid. & dist.
100. Rationis

libri, Corporalia, Purificatoria, Sacculi corporalium,
Amictus, Cinguli, Manipuli, Stolæ, Planetæ, Calices,
Patene, Velum Calicis, Vrceoli, Peluicula ex christal-
lo, vel Terra candida; Missales, Puluinaria variorum
colorum pro tempore diuersa, & alia huiusmodi in om-
nibus Clericis, atque Ecclesijs non tantum munditiæ
candore elucescant, sed fragranti odore redoleant con-
ueniens est.

Colores pro temporum varietate necessarij ad com-
munem Ecclesiæ vsum, valde attendendi sunt; ne in
hilaris gloriæ Dei candore purpureus Martyrum immi-
sceatur mæror, vel alius pro temporis ratione impro-
porcionatus color addatur.

Hæc autem supplex quo magis operosa, diues, at-
que artificiosa in Dei cultum citra scandalum reperie-
tur, eo magis ab hominibus probabitur, à Deo præ-
miabitur. Sint igitur Paramenta ista sacerdotalia, vel
ex serico, vel paulo minus operata: vbi auro contexta
esse nequeunt; ex lino, & tela indecenti cunctis om-
nino reiectis.

Missalia aduertant Sacerdotes omnes habere vtri-
mo impressa; vel saltem Sanctos proxime Sanctorum
à summis Pontificibus, Canonizatorum folia eos con-
tinentia, alijs Missalibus inferere, vt opportunè quæ ac-
cidunt Festa celebranda celebrentur.

Benedictione insuper Episcopali, omnia supradicta,
ac Cōsecratione sciant omnes Clerici necesse esse de-
corata, atque sanctificata; hoc enim & docent, & præ-
cipiunt sacrorum Canones Conciliorum, & sancta
summorum Pontificum Decreta.

Lapideum, nec ligneum, sit Altare, nec supra sepul-
cra hominum constitutum; nec Laici ita adhæreant cele-
branti, vt eosdem vel distrahant celebrantes; vel quo-
uis modo infestent.

Organum

Ibid. dist. 100
rationes.

c. 1. de conf.
Ecl. vel Al.

c. Altaria de
de consecrat.
dist. prima.

24 Organum in loco Ecclesie proportionato dispositum, ab omni sordibus ac puluere vindicatum, ac pro tempore clausum custodiatur, & pia solum, ac diuina in illa decantentur officia.

Campanilia ipsa ita sint ostijs bene munita, pestulis, atque seris, perpetuaque clauis stipata, ut nulli detur aditus, praterquam cum sacrista se offert occasio in Ecclesie functionibus illis utendi, & Campanas ordinatè, ac decenter pulsandi.

Campanæ vero per Ecclesie corpus cum funibus hinc inde dispersæ Ecclesiam ipsam indecentem reddentes, & omnibus impedimento existentes penitus amoueantur, atque in Campanili reponantur; illa tantum paruula relicta à latere ostij Sacristie in altu consista, ut exitus Missæ pijs, ac deuotis signum, quatuor vel quinque leuibus ictibus notificet.

Candelabra magna duo, arte, & tornatili ligno elaborata, auro, atque coloribus intexta, pro Ecclesie, & dinitiarum qualitate, ad intorticia eleuationis Corporis Domini nostri coaptari, & erigi conuenientissimum est; hæcque in Altaris Maioris lateribus consista, atque eleuata sint.

Supradicta omnia ac singula quoque seorsim sumpta infra duos menses proximè futuros nisi omni ex parte expleta reperiemus, prater penas à sacris Concilijs, ac Canonibus statutas, alijs subiacere se norint (nulla sub quouis pretextu, ac colore allata excusatione) pro nostro arbitrio seuerissimis, omnes, quialiquo titulo ad Ecclesiarum, vel Altarium munditiã, ornatum, atque reparationem tenentur: ut quod meretur omni ex parte, & quam decet Templum Dei sanctitudo, impartiamur & nos, pro viritibus, sanctificationis obsequium.

De Sepulturis.

Corpora eorum in pace sepulta sunt, & vivent nomina eorum in æternum. Ideo sacrosanctæ Ecclesie vsus obtinuit, intra Tempia, vel Cæmeteria defunctorum cadauera condi debere. Ecclesi. 44.

Sint igitur Sepulturæ opere modesto elaborate, ne potius Gentiles redoleant, quam Christicolæ sapiant. 13. q. 2. An. ma.

Obrurata præcipue sint ita eorum marmora, atque bitumine tenaci compacta, ut nec rimula visui appareat, nec factor vel minimus inde euaporet.

Forma pro ratione Ecclesie in eis maximè decenti seruetur, ordine inter ipsa seruato; & lineis, si fieri posset, parallelis de industria disposito.

In superficie eorum, neque imago Sancti alicuius, neque Crucis vexillum vsquam affigatur, vel exprimatur; ne pulueris, cæni, sputi, sordibus inquinetur, aut adstantium pedibus conculcetur.

Literæ, seu Epitaphia magis pietatem redoleant Christianam, quam curiosam sapiant disciplinam, vel mundi prophanam vanitatem præferant. 13. q. 2. Causa gratia.

Sepulchra, quæ non ex marmore, vel petra solida sunt, nisi infra mensis spatium bene stipata, recta, & decenti ornatu consista reperiuntur, terra replentur, solo adæquentur, nec impofterum quis in illis sepeliatur.

Inconfessus, nec sanctissimo Eucharistie Viatico in sui morte, aut in Paschate munitus, & sine christiane fidei signo decessus, nullo modo in Ecclesia, aut Cæmeterijs sepeliatur: Imo tanquam ab Ecclesia interdictus, adeo procul projiciatur, ut ne psallentium quidem voces in Choro à viuis audiri queant: minus Clem. 1. de sepulch. c. 24. q. 1. cap. 2.

mio profusæ dolore, lachrimis, ac stridore cuncta confundant, atque magis desperationem præferant, quàm Domini pietatem implerent, sub penis à nobis ut supra infligendis.

Nocte, idest, post Solis occasum, nullus seu Curatus, seu Clericus, seu Sæcularis tentet ad Ecclesiam cadauera deferre, ob scandala olim euidenter comperta.

Anniuersaria Christianorum defunctorum, vel funerales Exequias celebrandas in quacunque Ecclesia, Clerici, & Parochi populos Dominica præcedenti admoneant; ut suis orationibus, ac suffragijs assistendo suorum animas consolentur, atque deuotionis affectu, & effectu eisdem suffragentur.

13. q. 2. cap. Anima.

Pompa fastum Gentilem redolente caueant Christiani, ne quod infensatis offerunt cadaueribus, subrahant animabus in locis fortè miserabilibus detentis; moderato igitur ornatu quisque sit contentus, ne pietatem afferre ostendens, impium se manifestet.

Capfa pro funerali magna fiat, ut panno operta maiori, hocque nigro, atque humi hinc inde strato, nobile appareat mortorium, & suis corâicibus coopratum: ut faces, luminaria, & candelabra superimposita, pro qualitate cuiusque Ecclesiam decorare possint, & defunctum ipsum consolari in pio amicorum huc conuolantium affectu.

Et ut rixæ olim excitatæ extinguantur, decernimus in posterum, quotquot Intorticia pro defuncti funere accensa erunt, & in eius seruitio delatæ ceræ, habeantur pro accensis, ita ceræ omnes huc delatæ, ac residua omnia Ecclesie, in qua defunctus sepeliri debet, penitus remaneant, & sint: excepta Misericordiæ Societate, quæ suum de iusto more Intorticium habere debet, de manu Curati, vel altera Societate, cui incumbat onus deferendi, ac forte sepeliendi mortuos.

Quarta

Quarta Funeralis posthac integro iure persoluatur Cathedrali, seu Parochiali Ecclesie iuxta decretum Concilij Tridentini, non obstante &c.

Pro defunctis Clericis, & Sacerdotibus, (in tempore non Paschali, nec lectionum nouem impedito) prima die Mensis Missa defunctorum celebret Cathedralis nostra, & Collegiatæ Diœcesis omnes.

Episcoporum Antecessorum nostrorum immediatè post diem Commemorationis Defunctorum omnium Anniuersaria perpetuò celebrabuntur.

Pro Episcopo nouissimè decesso Anniuersaria quotannis pientissimè celebrentur;

Circa munera omnia, Anniuersaria, ut etiam Officia, Missas, & pias Ecclesie functiones, diligentes sint cunctæ Ecclesie, circa Benefactores, Doratores, vel Ecclesiarum, Altarium, & aliorum bonorum collatores: ne eorum intentio, ac anima debitis fraudetur obsequijs, ut piè admonet sacrosanctum Concilium Tridentinum.

Omnia supradicta, vel eorum singula omitteutes, vel contra illa operantes, nostræ rigorosè subijciuntur punitio: ne doleant misera fratrum nostrorum animæ clamantes; Obsecro ut miseraris animæ meæ.

De Sacellis.

Domum meam fecistis speluncam Latronum; iure igitur merito Capellæ parua, seu Sacella in compitis viarum, vel alicubi constructa, si in eis non celebretur, vel clausa semper maneant, ne ad prophana aditus detur; & Imagine Sancti, cuius est Dominorum deuotio, decoretur; quæ vero ad scandalum, vel prophana cum periculo erecta sunt, penitus destruantur, & præcipuè illa, quæ in Criptis, siluis, & nemoribus

Concil. Trid.
Sess. 23. c. 13.
de ref. 1. 2. q. 2.
Qui oblatio-
nes.
Missæ noui rû
bric.

sess. 24. de ref.
c. 4.

4. Reg. 1.

Math. 21.

De Conf. diff.
1. Placuit.

C. 15. eni de sent. exc. in 6
igitur excommunicatus publicè sepulchro gaudere potest. Nec alij multi, de quibus in Canonibus, vt Pagani, Heretici, Iudæi, Homicidæ sui met.

Nullus sepeliatur defunctus, nisi adhibita matura temporis distantia ab animæ expiratione; Ideo singulorum ratio defunctorum habeatur, videlicet, Iuuentū, Senum, mulierum, præcipue prægnantium, ne vt olim maxima animi pietate audiimus, quis ob morbum in aliquem parosissimum incidens; pro mortuo viuus sepeliatur, & inde miserabiliter reuiuiscens, impatientia ductus de facili damnetur.

C. 1. de sepul.
Cadauera iam humata caueat ne quis excauet, aut surripiat, sub pæna excommunicationis, iuxta Canonum decreta inflicta, & alia pro arbitrio Ordinarij imponenda.

Pius Quart.
Pius v. const.
1. 13. q. 2. ca.
Præcipiendū.
Solum eminentia, ne impediatur Ecclesiæ ministeria, aut fidelium incessus, & status, amoueantur, nec nisi tribus palmis procul ab Altaris Brædela struantur, ex Decretis Sanctorum Pontificum iam emissis; Quæ superant Altaria ipsa, vel à lateribus existunt, prorsus auferrantur: & tandem ita sint disposita defunctorum Sepulchra, vt in suffragijs gaudeant vehementer, cum inuenierint Sepulchrum.

1ob. 1.

De Cæmeterijs.

Ezech. 10.
12. q. 2. c. Nul-
lus. ca. Nemo
de consue. dis.
1. c. 13. q. 1.
cap. 1.

Atrium repletum est splendore gloriæ Dei; Parietibus circumseptæ, ac custodita omnia sint Cæmeteria; ne ferarum more Christianorum corpora sepeliantur, nec ante eorum benedictionem quis in eis sepeliatur.

Machab. 4.

Crux in eorum medio, ex aliqua solida, & durabili materia perpetuo erecta sit, nec arbores, vepres, viridaria vllō modo in ipsis plantentur, euellantur, aut ponan-

ponantur: à Cæmeterijs quoque lignorum strues, cæmentorum, aut lapidum aceruus, fæni, aut pabuli repositus, vel Armentorum stabula, & quidquid profanum existit, procul omnino reuaneat.

Ostium porro securitate vtrobique firmum; nec nisi ad Christianorum sepulchra vllatenus fabricatum adaperiatur.

Feretra, Candelabra ferrea grandiora, Schalæ, Sustentacula crucum, Vasa, atque instrumenta grandia in corpore Ecclesiæ indecenter existentia separatim prorsus habeant locum.

Negotia nulla; merces, comestiones, Iudi ambulatus, Dormitiones, aut quid profanum in Cæmeterijs quouis prætextu exerceatur, sub pæna à sacris Pontificum Constitutionibus seuerissimè irroganda. vtritè possimus dicere; Adoramus Dominum in Atrio sancto eius.

C. fin. de consuetud. Euth.

Council Tri.
Seß. 2. c. De-
ret de immū.
Eccel. ca. cum
decorem desu-
ta c. honest.
cler. c. dist.
44. per totum
Psalm. 28.

De Exequijs, & Funeribus.

Miseremini mei saltem vos amici mei, clamant animæ defunctorum à caris corporibus separata; Ideo impium sane est, & pietate Christiana alienū, spiritualia Ecclesiæ catholicæ opera in pactum reducere: Quare districtè mandamus sub pænis arbitrio nostro infligendis, ne quisquis sit in posterum pro Exequijs ac Anniuersarijs pacto aliquem extorqueat attētet; cum potius sic lætari, quàm de morte proximi lugere videatur. Pauperes ergo, & qui facultates ad sepulchrum non habent, in Parochia sua Curati, & Clerici gratis deinceps sepeliant.

Mulieres ipsa nullo colore, aut prætextu suorum corpora defunctorum associare nusquam ad Ecclesiam sibi persuadeant; cum potius ex eorum infirmitate ni-

1ob. 19.

C. Absolutio de sepulch.

Clementi VII.
Constit. 34. de
Consecr. dist. 1.
Nullus in orbibus
Dom. 11.

36
bus inuis constructa sunt, omnino deuaſentur; Nec
quis deinceps huiusmodi Sacella ſtruere ſine noſtra in
ſcriptis licentia vllatenus audeat, ſciens ad noſtrum
arbitrium iuſtè ſe fore puniendum; Ne in templo Dei
ſit abominatio deſolationis.

DE CHORO, HORIS CANONICIS, ET
Cantu. Cap. III.

Colof. 1.

ITIS in Hymnis, & Canticis ſpiri-
tualibus commonentes vosmetipſos:
Quod in Choro ad hoc in Eccleſijs
inſtituto, videlicet ad Dei cultum,
eiſq; Canticos ſpiritualiter decan-
tandos apparet; ſitque locus in alto
decenter poſtus, vt à populo eorum deuotio intueri,
atque audiri poſſit.

Conc. Trident.
Sess. 24. c. 12.
ca. Eccleſiaſt.
diſt. 11.

Clerici igitur omnes, Canonici, atque Beneficiati,
& in dignitate conſtituti tum in noſtra Cathedrali, tū
in Collegiatis totius noſtræ Diœceſis Eccleſijs ad diui-
na officia, ac campana hora congruenti vocati, ad tem-
pla ſe trãſferre minimè differant, ac debita Officia diui-
na cum maxima animi deuotione, corporiſque compo-
ſitione perſoluant. Per ſe ipſos, nec per ſubſtitutos vllo
modo propria, ac debita munera exhibere procu-
rent: Clamores, ſeculariumque riſus, actiones, prophana
Colloquia, Choras, ac Tripudia penitus tollant.

Conſt. Urbani
1. Cy Eug. 4.
Conc. Trident.
Sess. 12. de ce-
lebr. miſſe. in
reſcript. diſt. 3. de
conſec. pernic.
de celebr. miſſe.
ca. 101. de ce-
lebr. miſſe.

Superpelliceis induti, biretis, non pileis, minus uè
chirotecis induti, atque ornati honeſtos ac modeſtos
ſe omnibus exhibeant, nec ubi adſtantium oculis Chorus
eſt adaperuus, audeat prius in ipſomet Choro ſu-
perpellicium exuere, aut induere; ſed ob decentiam
in Sacriſtia hoc fieri decens eſt.

L. nemo Apo.

Aſſurgant, ſedeant, ſtent, diſcedant ſimul, ordine
Eccle-

Eccle-

Eccleſiaſtico, ac vniſormi pro tempore oportuno, pro
pſallendi, & tacendi neceſſitate,

cap. de ſacro
ſancto eccle.
Conc. Trident.
Sess. 24. de re.
ca. 12. de cel.
miſſe cap. 9.

Proferant, & pſallant verba, ac diuini cantus miſte-
ria, & officia vocibus alternis diſtinctis, lenibus, atque
vt moris eſt, Chriſtiana pietate redolentibus.

In Plateis ante Eccleſiam ſtatutis tripudia, ac ple-
beorum prophanos Conuentus, ruſticaleſque clamores
ſeduli arceant.

Officium pro tempore occurrens iuxta Pij Quinti
ſanctiones denuo reformatum, Beatae Mariae Virginis,
Defunctorum, Gradualium, Pœnitentialium, in Eccle-
ſijs, & Choro pro tēporis opportunitate obſeruent,
vt ſcilicet ſteant cum ſientibus, & gaudeant cum gau-
dentibus; Ideo in Hebdomada ſancta, Tempore Qua-
drageſimæ, atque Aduentu Domini noſtri ſe hymnis,
atque actionibus ita accommodent, vt verè Chriſtico-
læ appareant, & ſint.

Pij V. conſt.
121.

Litanię perpetuo in Eccleſijs omnibus noſtræ Diœ-
ceſis, id eſt Cathedrali, Collegiatis, ac Curatis decan-
tabuntur, videlicet, de Chriſto Domino cūctis Domini-
cis diebus; Sabbatho vero de Beata ſēperq; Virgine Ma-
ria Domini noſtri Genitrice: & Feria quinta perpetuo
hortamur in Domino, poſt Conuentalis Miſſe celebra-
tionem ad Dei gratias ingentes implorãdas: hoc enim
ſacroſanctum Concilium Tridentinum illo durante
obſeruaffe legimus.

Sess. 2. dec. de
modo viuendi

Nullus Sacerdos ab Eccleſijs proprijs recedens, ma-
ximè diebus feſtiuis ad alias accedat, antequam debi-
tas perſoluerit diuinorum Officiorum per ſe ipſum fun-
ctiones.

Dominicis autem totius anni diebus, atque alijs ex
præcepto Eccleſiæ Feſtis inſtitutis, aut conſuetudine,
vel deuotione à Diœceſi noſtra obſeruatis ſeiat quiſq;
Sacerdos ſe ad celebrandum fore obligatum, & ad Eccle-
ſiæ

Con. Trident.
23. ca. 14. &
Sess. 2. dec. de
modo viuendi

ecclēſiæ ſuæ functiones deuinctum, cum omnibus Clericis, & pueris Ecclēſiæ ſeruientibus ſub Ordinarij pœna ſeuera mulctandis, niſi euidentis impedimentum obſtet.

De Cenſ. diſt. 5. Conuent. & duob. cap. ſequent.

Et vt confuſa, præcepſ; ac indeuota Miſſarum decantatum, & ad Veſperas celebratarum, Horarumque aliarum celebratio arceatur, nee tantum Hebdomadarij commoditatem propriã, ſed Populi quoque utilitatem reſpiciant; diſtrictè mandamus, Miſſas decantatas Hyemis tempore, non ante decimam ſeptimam diei horam decantari, (excepta Concionis occaſione) Aestate vero duodecima hora; ad Veſperas pariter in Hyeme non ante vigefimam horam; Aestate non ante decimam nonam fiat decantatio; ſub pœnis à nobis toti Capitulo, hiſque maximis inſtigendis.

Hic autem adamuſſim obſeruandum eſt, ne peior confuſio in tonando Antiphonas & Pſalmos oriatur; Idcirco decernimus diebus Feſtiuis, vbi Horę decantantur diuinę, vt Hebdomadarius initium Antiphonę primę ſolus intonet, itidem & pſalmi; deinceps vero alternatim quiſque in ſuo cornu proſequatur cantum, abſque eo quod vnum aliud confundat cornu; ordine deinceps ſeruato per gradus, ceteri Antiphonas & Pſalmos intonent; Diebus vero ſerialibus idem.

Hebdomadarius Antiphonam tantum incipiat; poſt quem ſtatim cornu ex aduerſo oppoſitum proſequatur Pſalmum, vel incipiat; Initium vero, (vt omnis tollatur confuſio) Pſalmi antiquior, vel in loco honoratior principium dabit, & reliqui in eodem cornu reſidentes, cum eo eundem ſequantur; Atque finito hic verſiculo, alterum cornu, ſecundum ſequatur; ſemperque dictus ordo ſeruetur in proprijs alternatiuis.

Hic inſcientiam confuſam tollat omnino dignior in Choro exiſtens, idque in omnibus quoque Collegiatis

giatis obſeruari diſtrictè præcipimus, cui omnes in Choro parere debeant, vt & in ceteris cunctis Ecclēſiæ functionibus.

Candelæ ſemper ex cera alba (preter Mortuorum, & Paſſionis Domini tempora) quatuor, trium ſaltem vnicarum pro qualibet in Officijs ſolemnibus ardeant in Altari Magno in Cathedrali, & Collegiatis Diœceſis noſtrę, præcipuè Feſtiuis diebus, vbi ſolemnes in Ecclēſia horarum, ac diuinorum cantu exercentur Officiorũ functiones. In priuatis autè Officijs, ac Miſſis, atque ſerialibus diebus, duabus eiſdem ſpeciei candelis contenti ſumus; idque intelligendum ſit in omnibus diuinorum Officiorum Horis, ac ſingulis in choro decantatis: Semper enim ignis in Altare debet ardere.

Lampadarij in eiſdem ſolemnioribus diebus, ac functionibus diuinis cum omnibus lampadibus accenſum eluceat: in ſerialibus autem atque priuatis, vnica vel altera ſufficere lampas poterit.

Vt pariter terribilis, ac monſtruoſa vocũ diſſonãtia, quę ſepius in Choro cũ maximo loci dedecore, Ecclēſiæ indecẽtia, ac animorũ tedio vlulãdo auditur, quoad fieri poteſt, auferatur: infra tres meſes, Clerici omnes tam adulti, quam pueri Ecclēſiæ inferuientes, omneſque Parochi noſtrę Diœceſis, Cantui Firmo diligenter intendant, ſub pœna à nobis non mediocri inſtigenda, hoc decretũ non obſeruanti, vel ſi ſenibus hoc incommođũ ſit, pueros hoc diligenter exequi procurent. In Titularium Patronorum Ecclēſiarum Diœceſis noſtrę ſolemnitatibus, eorum memoria cum Officio, & Miſſarum celebratione per totam Octauam celebretur; Vt quorum animas veneramur in Cœlis, eorum interceſſionibus gaudeamus in terris.

Obedientiam totalem meminerint præſtare Clerici maiores,

E

maiores,

De celeb. miſſ. c. per litteras & cap. Berni eiſos.

Conc. Tridz

Soff. 23. de fa
erā ord. c. 11.

34
maiores, ac minores, Sacerdotes, Dignitates, nec non
& pueri Ecclesie inferuientes Cereemoniarum Magi-
stro in omnibus, in quibus circa diuina obsequia admo-
neantur: in his enim eidem Cereemoniarum Magi-
stro obsequentissimus est Summus quoque Pontifex;
vt Babilonica confusio in Dei templo nusquam appa-
reat, sed spiritalis elucescat Hierarchicus ordo; & hoc
transgredientes, toties, quoties, non leui pœna illicò
mulcètabuntur.

Conci. Later.
de cel. misf.
cap. 1.

Clericus quicumque ad Horas recitandas Canoni-
cas obligatus, sciat, si post menses sex Beneficiatus of-
ficium diuinum omiserit, ex Leone x. fructus suos non
facere, & perceptos restituere debere; qui verò nullū
obrinet beneficium, & ad horas, vel Officium diuinū
tenentur, (nisi impedimento legitimo id facere ne-
queant) ex Pij v. constitutione maximam pœnam incur-
runt, præter alias à nobis vtrisque infligendas.

Constit. 138.

Breuiarium, seu Diurnum pro temporis opportuni-
tate, nulli pigeat in Choro, & dextera manu apprehē-
sum, & apertum Psalmos, orationes, lectio nes, & quæ
recitari solent, retinere; ne memorię lapsus inter om-
nes confusionem pariat, tanto loco penitus indecorā.

Pius Papa v.
Constit. 138. c.
& Leo x. con-
stitutus 11.

Officium Beatę Virginis, septem Psalmorum Peni-
tentialium, atque Gradualium, cum Officio Defunctorum,
meminerint omnes Clerici in Choro iuxta Pij v.
Constitutionem, (citra impedimentum, & rationabi-
les occupationes) simul recitare; maximę enim à San-
ctissimo Pontifice hæc pię obeuntibus elargiuntur In-
dulgentiæ.

Antiphonas Missalis, Breuiarium, & omnium libro-
rum Ecclesiasticorum pro sacris Templi functionibus,
nouiter impressas, omnes præcamur in Domino sepius
attentè legere, ac memorię mandare; vt in diuino-
rū Officijs illos oculis non cernamus indecentes actus,
quos

quos imaginatio sola horret, atque refugit; sed vt de-
uotè orantes, pię, & vt fas est, religiose, Quęcunque
in oratione petieritis, credentes accipiatis.

1. Ican. 5.

De Sacrificiis

Dominus Deus ad oblationes Ouium, & Taurorū
omnimodam requirebat munditiam, vnde in
Atrio Templi iussit fieri, & esse Labium æneum, seu
Piscinam hinc inde speculis refertam ad lotionem bru-
torum; quantò igitur magis vbi in sui honorem Sacra
custodiuntur suppellectilia?

Genes. 18.

Parietes igitur huius loci Sancti, ostiaque sint benè
munita, atque vndequaque fortia, ne alicui Sicario de-
tur aditus ad aliquod patrandum sacrilegium.

De Conf. diff.
1. Placuit.

Pauimenta cum suis sedilibus, atque altioribus fe-
nestris ritè disposita, ordinata, ac illuminata, præci-
puè vero ab omni puluere, araneorum telis vbique per
petuo mundata.

Ibidem.

Mensa, vel Altare adsit cum Tobalea munda pro Sa-
cerdotum, & ministrorum vestimentis induendis, Ca-
licibus propinandis, ac Missalibus, & omnibus cultui
diuino dicatis misterijs, promptè, ac deuotè offeren-
dis: super hoc Imago Crucis, vel Sancti semper resi-
deat.

42. diff. c. Nul-
ta c. sequ.
16. q. 7. hoc
diximus.

Armaria compacta, clausa, atque ordinata pro ve-
stium, Calicum, Vasorum, Crucum, Candelaborum,
atque instrumentorum aliorum tuta, & perpolita cu-
stodia suis coaptentur locis.

De Conf. diff.
1. Vestimenta

Vasa cum Aqua munda, & suis manutergijs in an-
gulo aliquo accommodata ad manus abstergendas
semper parata sint, atque munda, neque ad alium vsū
vilatenus irrogata, nec vilis, exceptis Sacerdotibus, au-
deat ab ipsis manutergijs vilo modo abstergi, & mūdari.

56. diff. Pul-
cl. r. a. c. de cu-
stodia sacror.
cap. 2.

1. q. 1. Mous-
ster. c. 1. seq.

Oratorium in aliqua parte Sacrificij Imaginibus Sacerdotum decoratum, & in decenti loco dispositum quasi primum ingressum Domini templi, sit religiosè coaptatum; vt Sacerdos sacrum factururus, se aliquandiu colligens, & recipiens meditetur ad quantum se parare debeat opus, ministerium, atque misterium.

Ibidem.

Confessionale hic, vel in aliquo huius loci angulo coaptatum, nec impediens, perpetuo adfit; vt si necessitas urgeat, possit celebrans ante sacrum faciendum sua confiteri peccata.

De Conf. dist.
Aquam.

Vasculum quoque cum aqua benedicta vel intra Sacrificij portam, vel extra à latere exitus constitutum semper adfit: vt Sacerdos hac aspersus, & Crucis signo munitus, in Deum, & tantum Sacramentum peragendum mente eleuata possit, & reliquias peccatorum leues abstergere, & contritionis feruorem excitare.

41. Dist. Par-
simoniam.

Aduertant aurem Curati, & Ecclesie omnes in loco salubri, & disposito ita Sacrificias struere, vt ab omni immunditia, humiditate, corruptione, penitus vindicata sint, sed omnia (vt Domum Dei decet sanctitudo) in Dei honorem Instrumenta ritè conseruata sint.

Psalm. 92.

Tabella super Altare, vbi vestientur Sacerdotes, cum orationibus, & alijs pro Sacro necessarijs semper adfit.

Alia Sacerdotum, & aliorum pro serie, & gradu in ordinibus insignitorum.

12. q. 1. c. Qui
obligationes,
c. de Con. di-
1. n. 1. medoc.

Benefactorum alia Tabella, vt sit memoria eorum pro gratitudine, ac Beneficiorum pia remuneratione pro singulis Missis, ac Officijs diuinis singulis diebus, hebdomadibus, mensibus celebrandis.

Indulgentiarum Tabella alia; Item & alia Reliquiarum, vbi vtrunque sciri possit.

Bulla in Cæna Domini, & Casus Domino Papæ, nobisque referuatos continens alia Tabella.

Tabellæ

Tabellæ aliæ, seu cartæ, in quibus Ecclesie Cærimonie, præcipuè circa Missæ celebrationem, præparationem, ac obseruationem penitus, hic semper præ oculis assistant.

Omnia supradicta sub pæna ad arbitrium nostrum valde rigida negligentibus infligenda penitus exequantur; Quia terribilis est locus iste, in quo nihil est aliud, nisi domus Dei. Gens. 28.

De Sacratio.

E Rexerunt Sacrarium in loco suo, & offerbant Hostias holocaustum Domino matutina; quamobrem Sacrarium omnes Curati maximè curent in Cathedrali, Collegiatis, & alijs Ecclesijs habere duplex, scilicet alterum Baptisterio iunctum: alterum vero vel subtus Altare Maius, si commodè fieri possit, ob multos Ecclesie vsus, qui accidere solent; vel in pariete effossum, & clausum. 3. Esdr. 5.

Ex marmore præcipuè in horum Ostio, cum Fenestella clauæ, & sera bene munita, Foramen sit quadratum, & capax pro materierum deijciendarum immiffione: Aque ductum vero sit ritè excauatum, & profundum cum cisterna in parte inferiori effossa, vt & lotiones exficcare possit, & combustas recipere materias.

Hic deponenda sunt omnium cum maxima diligentia Corporalium, & vasorum, ac supellectilium Ecclesiarum lotiones; Ne transeant bestie saltus, & conculcent illas. De conf. dist.
4. omni pras-
bis. c. dist. 1.
nemo per im-
cum seq. 4. c.
4. Reg. 14.

DE

DE ECCLESIAE, ET TEMPLI DEI
immunitate, atque honore, & reuerentia eidem
seruanda, de quæ in illis prohibenda.
Caput Quartum.

VFERTE ista hinc: Ideo honestissima, licita, ac necessaria propemodum sacrificijs Templo, cum emētibus, & vendentibus ciecit Dominus? quid igitur si prophana & inhonestas, morumque deformitates atque abominaciones inueniret?

Concil. Trid.
Sess. 22. de de
cret. de obser.
in celeb. miss.
& Bulla 179
no. 1506. an
Sess. 25. de cr.
& ref. cap. 4.
Trid. Conc.

Caueant ergo tam Clerici, quam Seculares vtriusque sexus, ne Choreas, Tripudia, commessationes, comotationes, clamores, strepitus, deambulationes, eruptiones, venditiones, spectacula, laruas, vel quid publicum, ac minus decens, nec etiam cantus prophanos in Dei Templo nostræ Diæcesis vllatenus attentent.

Merces quoque, ligna, fructus, vel vtenfilia nulla, Minus vero arma, tormenta bellica, & iacula, vel hastilia tela in iisdem reponantur, nè cum humiliter fideles veniam petere pro delictis contra Deum patris debeant, potius Templum Dei obsidere videantur: nullaque ex dictis saltem procul ab Ecclesijs, per quadraginta passus fiant.

Trid. ibidem

Scurrilia verba, actus indecentes, nedum inhonestos, præcipuè cum mulieribus, vel suspectis, vel castis ne quis præsumat exercere: in his enim omnibus supra dictis præter sacrorum Conciliorum, multas, ac Pontificum pœnas inflictas; sciant omnes districtè à nobis pro arbitrio se fore puniendos; Atque eò magis per rixas, iocos,

Pius 6. ut supra.

cos, iurgia quomodolibet tentata; nec etiam in Sacristia, aut Cæmeterijs: vltra enim prædictas sub alijs seuerissimis pœnis mulctabuntur.

Vendere igitur nec Candelas ad vsum Ecclesiæ in Templo liceat.

Pauperes, & mendicantes, dum sacra celebrantur misteria, nec per Ecclesiam vagentur, sed extra Ianuam, vel saltem propè illam modestè, ac tacitè quiescant.

Conc. Trid.
ut hic supra.

Dum vero Horæ diuine, ac Missæ in Choro, & Ecclesia celebrantur, vigilantes sint, tum Sacristæ, tum etiam Seculares, ne in platea, vel per quadraginta passus ante fores Ecclesiæ tumultus aliquis, rixa, ludus clamorosus, vel etiam illicitus, vt alearum, taxillorum, ducatur aut fiat: tunc enim ex nunc mandatum relaxamus Curie nostræ ministris huiusmodi in Ecclesiæ functiones sanctas indeuotos, ac irreuerentes carcerari, & pro arbitrio nostro grauissimis pœnis puniri.

Conc. Trid.
Sess. 22. de cr.
de obs. in celeb. miss.

Curati & Sacristæ in omnibus supradictis inuigilet fedulò, ipsi namque non prohibentes, quæ hic mandauimus, & pari pœna punientur cum delinquentibus, pro arbitrio insuper nostro grauissimè plectentur.

Intra Cancellos Cappellarum, Altarium, vel Chori, nullus audeat Sæcularis vir, puer, aut mulier se intromittere, sed extra Cancellos suum quisque modestè ordinate, deuote, ac humiliter locum obtineat; nec misteria, vel ad minimum turbentur diuina, sub pœna, vt in prædictis Concilijs, & Bullis, tum Clericis, tum Sæcularibus infligenda.

Pius 6. ibid.
ut supra.

Sedilia hominum, Magistratus, atque Priuilegiatorum ita disposita, & custodita, vt quisque suum pro honore sibi debito agnoscat, & possideat locum, seclusa illorum indecenti Populorum mixtione, vbi Nobiles cum rusticis, Magistratus cum plebibus, Viri cum mulieribus indecentissimè quam sepius cernimus.

Ad

40
Ad sedilia Mulierum in loco à nobis disponendo, & assignando in Cathedrali præcipuè, & Collegiatis Ecclesijs. & ad formam à nobis præscribendam parati sint omnes, sub pena priuationis locorum in templo obtentorum, & sedilium extra Ecclesiam amotione: sic enim strepitosa Cæleumata Mulierum auferri tantum posse duximus, eaque à sedilibus, & hominum conuentu prorsus separata.

Illa vero marmorea, vel lignea sediliola, quæ Ecclesiam impediunt, ac deturpant, penitus auferantur.

Post dimidiam noctis horam Mulier nulla reperiri audeat in Ecclesia sub pena decem aureorum, & alijs pro nostro arbitrio assignandis.

1. Cor. 11. in Pap.

Mulieres præcipuè, vt ait Apostolus, velato capite intrent Ecclesiam Dei; quod etiam Linus Papa decreto sanciuit, sicut & viri cappa vestiti Ecclesiam Dei quammodestissime intrent, ne libertatem rusticalem diuinæ adaptemus religioni.

Ca. definit 17. q. 44. & conf. varia. Pj v. & Six. Quinti.

Secularis Potestas, atque Iudicum Iurisdictio districte caueat, ne in sacrosanctas Canonum sanctiones, ac summorum Pontificum Constitutiones præcipites incurant in facinorosis delinquentibus ab Ecclesie immunitate auellendis; Idcirco non incongruum erit in huiusmodi accidentibus Ecclesie Ordinarium, seu Superiorem consulere, & pie, iuste, ac prudenter cuncta simul pacificè decernere.

Psalm. 10.

Et demum libera gaudeat Ecclesia Dei immunitate, atque ab omni penitus indecentia vindicata; Dominus enim est in Templo sancto suo.

DE

41
DE SACRAMENTIS IN GENERE.

Caput Quintum.

VADE, lauare septies in Iordane: Quod à Sanctis Patribus, & Concilijs figuratè per Sacramenta septem Ecclesie sanctæ à Christo Domino, & ad animas nostras sanctificandas tanquam gratiæ instrumenta ex opere operato instituta fuisse nemo ambigit fide sancta, vera, ac Catholica imbutus; Ideo horum ritus, caremonias ab Ecclesia Catholica sancitas, & obseruatas; omni studio pietate, ac religione pertractare necessum est, ex Tridentino Concilio: Hinc enim omne peccatorum, & morbi venenum, quasi per sanctissimas Antidotus, tollitur.

4. Reg. 5.

Seff. 24. ca. 7. de ref.

Catechismum igitur Romanum præ oculis, ac manibus semper habeant Clerici, atque Curati omnes; nec non Rituale Sacramentorum, vt in quolibet cæuti sanctos conseruent Ecclesie ritus, supersticiosos, atque vanos, & indecentes tollant abusus.

Catech. Rom.

Trid. ibidem

In ministracione horum habitu semper Clericali cum Stola, & superpelliceo incedant.

49. Dist. Clericus.

Explicent autem diligenter vsum, atque horum efficaciam quam sæpe Curati Populis ipsis, vt propriam morbo medicinam applicent salutarem.

Seff. ead.

Gratis super omnia omnibus exhibentes, quæ gratuita receperunt Sacramenta; ne in miserabiles Simoniacorum prolabantur, hasque ingentes corporis, & animæ punitiones.

Seff. 22. de cr. de obf. in cel. niff. & de Simon. cap. ad Apof. & cum in Eccl. Leo X. cõstit. n. v. v. conf. s.

Accedentes vero ad hæc, & ista suscipientes omnium humilitate, pietate, ac corporis, & animi compositione sint insigniti; omnibus iocis, nugis, atque à tanta

F maie-

C. Finali de
cohob. mul.
cap. Fin. de
Cler. excom.
c. Sac. dist.
93. cap.
Quis dub. 66.
dist. c. 9. 1.
cap. nec est
Tr. d. idem

maiestate, vanitatibus, atque indecentijs omnino se-
motis, ne ad inextimabilem Deum prouocetur iracundiã.

Materias à sacrosancta Ecclesia decretatas, ac con-
secratas nullus audeat alterare, imminuere, augere,
mutare; Item nec formas; præcipuè vero circa substan-
tialia, atque essentialia; omniaque requisita in Sacra-
mentorum collatione noscant illa conferentes: videli-
cet, intentionem, materiam, ac formam, hancque piè,
distinctè, clarè, vt Sacramenta recipientes intelligere
possint, pronuncient; seclusa dumtaxat Eucharistiæ sa-
crofanctæ forma, quæ secreta vti debet prolacione.

Caueat penitus Curatus, aut Hebdomadarius diu-
nocturne petita ab infirmo, vel sano etiam non in pe-
riculo existente Sacramentorum copiam alicui negare,
imo alter admissus ad Sacramentorum administratio-
nem, si probabile fuit Hebdomadarij non potuisse
debito munere persolvere, caueat inquam, quia à no-
bis districte punietur, si remedium mortis ab ali-
quo negaretur.

Supradicta non ritè obseruans, vt explicauimus,
præter sacrorum Conciliorum pœnas, & Pontificum
constitutiones, in alias arbitrio nostro seuerissimas,
quisque incursum est; Vt accipiant omnes exemplum
à Sacerdotibus.

De Oleis Sanctis;

Thesaurus desiderabilis est oleum in habitaculo
Iusti: Custodia diligentissima adhibenda est;
Igitur vasa disijuncta, stamnea, vel argentea (si fieri po-
test) sint necesse est, hæcque aptè stipata, ac solida eum
operculis suis optimè munita.

Literæ doceant variam Oleorum in Vasis distin-
ctionem.

o. q. 1. in Seri
pturis. 22. q. 1.
si quis.

Dei. 17.

Proverb. 21.
De custo. Eu-
char. c. alio-
rum. sac. x. 1.

Fenestella in pariete adaperata, & in Arca bene mu-
nita, clauis clausa perpetuo custodiantur.

Gossipium ita in his confitum sit, vt nec aridum,
nec Olea effluentia nimis existant.

Claues autem pœnes se semper Curatus retinebit,
ne quis illis abuti, vel sacrilegio impio audeat ten-
tare.

Nec vsquam in sanctissimi Sacramenti Eucharistiæ
Tabernaculo reponantur.

A Cathedrali nostræ Diœcesis tantum quotannis
Olea sancta recipiant Curati, & nouo percepto, vetus
statim in sanctissimi Sacramenti lampade comburant,
bombice veteri in Sacratio prorius exulto.

Aduertant autem Curati, vt Olea sancta semper in
maiori quantitate excedant non sancta, quæ adiun-
gunt; sed quæ non consecrata apponuntur, guttatim
inferantur; ne ex superabundanti materia non conse-
crata remaneant, consecratum enim Oleum transmu-
taretur in non consecratum, vnde irrita huius Sacra-
menti esset collatio.

Gratis verò ministrent Curati sancta Olea omni
abufu prætermisso; etiam sponte oblata penitus reij-
ciant.

Diligens sit Curatus in omnibus supradictis, sit cau-
tus, pius, præcipuè vero in die, ac nocte sine aliqua
negligentia, ne quis eius defectu sine Olei Sancti vn-
ctione in extremo positus decedat, alioquin se à nobis
seuerissime puniendum agnoscat.

Per Laicos autem nulla permittatur Sanctorum
Oleorum delatio, nec non nisi per Sacerdotes admini-
stratio sub eisdem pœnis: ne doleat Dominus dicens:
Nomen sanctum meum polluitis.

cap. Quod in
duob. de con.
Ecl. c. 14. q.
2. c. non alle-
memus.

Conc. Trid. Sess. 13. cap. 6.
Ioan. 6.

27. q. 1. si Cu-
stos.
22. q. 1. si quis

Ezech. 20.

Ioan. 6.

Concil. Trid.
Sess. 22. cap. 3.
Cap. 4.

Sess. 22. ca. 1.

Ego sum panis viuus, qui de caelo descendi. In Cathedralibus, Patriarchalibus, atque Collegiatis præcipuè super Altare Maius perpetuo hoc tantum Sacramentum custodiatur; est enim excellentius super omnia, vt realiter continens Corpus, Sanguinem, ac omnipotentem Christi Domini diuinitatem, & veram humanitatem; Igitur cum omni honore, ac cultu possibili custodiatur necesse est; Idque per sæpe Curati doceant, atque in hac fide Populos confirmant.

De conse. dist.

2. Qui bene.

De custod. Euchar. sacerdot.
cap. 1.

Tabernaculum ex nobili, & ornata materia insignitum quoad fieri potest existat, intus ybique stipatum, & clausum, & serico panno circumductum; Conopeo pro Ecclesiæ possibilitate, & pro temporis opportunitate in coloribus requisitis perfectum; clauæ ac serræ aeterno tempore optimè custoditum; amplum pro ratione Ecclesiæ; in forma præcipuè, quæ nunc temporis in sacrosancta maximè viget Ecclesia.

De conse. dist.

1. Vasa. & ca.

vt calix.

Custodia, vel pixis sit argentea, saltem eius cuppa; bene mundata, subtus quam semper benedictum corporale subiaceat, nec quid aliud hic asseruetur, scilicet Olea sancta, aut Sanctorum Reliquiæ: ipsa vero sit operculo pariter argenteo semper strictissimè clausa, in cuius summitate Crucis signum eleuetur.

De conse. dist.

2. Qui bene.

Conopeoleo semper serico, atque auro, si fieri poterit, intexto pro Ecclesiæ coloribus operto, & circumsepto ad maius puluerum, & indecentiarum munimen, ac tutamen.

Leuit. 6.

Ignis semper cum Lampadario pro Ecclesiæ posse ante Altare diu noctuque ardebit.

De

e f

Lam-

Lampadarium saltem, vbi facultas adfit, more Candelabri Templi Dei, cum septem Lampadibus, arte, colore, atque auro elaboratum semper ante augustissimum hoc Sacramentum pro posse quisque conetur erigere, atque perpetuò conseruare.

Societatem sanctissimi Sacramenti in Domino hic obsecramus esse admodum diligentem, ne vnquam absque Lampade accensa, diu noctuque vel ad minimum momentum reperiat; & eo ornatiùs, ac copiosius, quam fieri possit, tum lampadibus, tum cereis, ac intorticijs pro consuetudine, & posse tantum Sacramentum veneretur, atque adoret: scriptum est enim; Ignis semper ardebit in Altari.

Particulæ aliquæ ad viaticum necessariè continuo in Pixide asseruentur, & ad perpetuam tanti Sacramenti existentiam.

Consumet Sacerdos aliquis, vel Hebdomadarius particulas, quæ superauerunt, & octauo quoque die nouum conficiat Sacramentum.

Hic Clericus Sanctus sit, nec tantum negligens Sacramentum, vnde aliquid emanet indecens, aut scandalosum; ne seuerissimas Canonum Sacrorum penas incurrat, Imo maiores pro maiori culpa, & negligentia pro nostro arbitrio punitiones incurret: scriptum est enim, Quicumque habuerit maculam, non offeret Deo panes.

De Eucharistia Administratione, ac sumptione.

Caro mea verè est cibus, & sanguis meus verè est potus: In Paschate nullus hoc Sacramentum omittere potest; illudque à proprio Parocho

Leuit. 6.
De celeb. miss.
c. Perniciosus

Leuit. 6.

Cap. sane de celeb. miss. c. de caus. de off. del. vt supra de sacr. in generale.

Deuter. 22.

Ioan. 6.

Conc. Trid. Sess. 22. ca. 3.

L. Ager. Conoil. sub Innoc. 3. cap. omnis v. vtriusq. sexus.
cho sumere tenetur quisque, fidelis vtriusque sexus Ecclesie Catholice subiectus, secluso legitimo, ac cognito à nobis impeditenti obstaculo,

Cap. vtriusq. sexus de celebrat. miss. in Conc. Later. sub Innoc. 3.
Nomina igitur, cognomina, domicilia, loca, origines in scriptis signent omnium Parochi: admoneant populum de præcepto huiusmodi ab Ecclesia decreto, ne post octauam Paschatis Resurrectionis Domini solemnem, tantum omittens mandatum, & sacramentum, in districtas sanctorum Canonum sanctiones, & penas miserabiliter incurrat, cum corporales, tum spirituales, præter Episcopi arbitrarías; negligentes vero hoc præceptum statim nobis annuncient Curati.

sess. 13. cap. 6.
Hortentur quoque in Domino Parochi, & Curati ad tanti efficaciam Sacramenti secordes non esse fideles, nec raros, aut negligentes, sed in solemnioribus Festis Domini, Sanctorum quorundam præcipuorum, ac præsertim Beatæ semper Virginis Mariæ Dei genitricis, nostræque Aduocatæ: sicque nouas persepe à domino gratias omnes percipere certum est.

Ca. omnis vtriusq. sexus de Pen. & remissione.
Peregrinis, & Aduenis in Paschate nostra Diæcesi morantibus notificent Curati, ibi eadem Sacramenta se Ecclesie præcepto sumere deuinctos esse.

41. q. 1. Inter-vego.
Administratio huius Sacramenti, si commodè fieri potest, fiat loco mulierum à viris separato, nec nisi super mappas sub mensas communicantium extensas, ac suppositas; vt periculum (quod absit) sanctissimi Sacramenti in terram delapsi penitus aufugiatur.

Nullus verò ex nostra Diæcesi extra eam Sacramentum hoc sumere in Paschate præsumat, vel si sumpserit; iterum reassumat, ne fallendo semetipsum, nos quoque fallamur ab ipsis.

Arcean-

47
Arceantur à tanto Sacramento peccatores publici, & scandalosi, nec nisi post temporis tractum à nobis indicandum, postquam resipuerint, eisdem conferatur.

sess. 22. de re. de obseru. & Edit. in Missa
Ablutionem deinceps Sæcularibus in calice consecrato, aut in custodiæ operculo nunquam ministret Sacerdos, sed vt mos probatissimus est in Ecclesijs apprimè cautis, vasculum super Altare aqua dimidiatum insistat, hic Sacerdos digitos abluat, aqua deinceps Communione finita in Sacrarium proiecta: vel pro laudabiliore consuetudine, si fieri commodè possit, statim communicatus Sacerdos ante Purificationem astantibus tantum ministret Sacramentum; vt deinde ieiunus, si quæ fragmenta superauerint, assumat, vel digitos in calice ablutos purificatione reassumat: Vel vt habetur in ordine Baptizandi ex Romanæ Ecclesie ritu proximè adito, ablutis digitis vino, aut aqua in vase minimè consecrato communicatis deinceps ad ablutionem propinet Curatus, & Sacerdos, nullis tamen prolatis verbis, quod etiam in infirmis post sanctissimum viaticum seruari poterit.

Adolescentes prima vice hoc Sacramentum sumere volentes, prius de pietate, cognitione, ac voluntate propria sedulo examinentur.

In ord. Bapt.
Sacerdos indutus cum Stola saltem, & superpelleiceo hoc Sacramentum ministret, maximaque animi, ac corporis compositione, singulis clarè proferens, quibus illud ministrat, verba illa, Corpus Domini nostri Iesu Christi custodiat animam tuam in vitam æternam; cui suscipiens, respondeat, Amen: Idque Parochus populum doceat.

Concil. Tol. 4. Dracar. 1.
Clerici omnes tum ordinis inferioris, tum in sacris positi sciant, se huius Sacramenti perceptionem frequentare

*Trid. Concil.
Sess. 23. cap. 6.*

*Conc. Tridit.
Sess. 23. c. 13.*

*De conf. di. 2.
in Cena.*

*Cap. omnis v-
triusque sex.*

Const. Paul. 3.

*Yrb. A. Clem.
v. Marc. v.
Eug. 4.*

Ioan. 2.

quantare obligatos esse, illi in minoribus constitui-
bis, vel saltem semel in Mense.

Sacris vero Ordinibus insigniti diebus Festiuis
solemnibus, & Dominicis communicare debent,
tum ob bonum morum exemplum, & Ecclesie mi-
nisterium, tum ob vitæ spiritualis profectum adipi-
scendum.

In Cæna Domini Clericus quisque in missa solem-
ni sacram sumat in sua Ecclesia Communionem.

In tertia, vel quarta Quadragesimæ Dominica an-
nunciet Populo Curatus præceptum de sacra Com-
munionem ex capite Omnis vtriusque sexus ab Ecclesia
editum ab omnibus percipienda.

Sodalitates vero huius sanctissimi Sacramenti præ-
fertim sint maximè diligentes & piæ, ob ingentes In-
dulgentiarum Thesauros à Paulo III. Pontifice maxi-
mo concessarum.

In die autem solemnissimo Corporis Christi Do-
mini recordentur omnes Clerici tam Sæculares,
quàm Regulares, imo Populus vniversus Ecclesie
Dei, quemcunque honorificentissimo ornatu para-
tum, nihil esse ad tantam, si conferatur, maiestatem;
Ideo in Processionibus tanti Sacramenti seipsum quis-
que probet in pietate, incessu, deuotione; Insuper
non obliui magnarum Indulgentiarum à sum-
mis Pontificibus concessarum: ne iure

merito clamet Deus, Ego honorifi-
caui vos, & vos inho-
norastis me.

De

De Viatico ad infirmos deferendo.

QVI manducat hunc panem, viuet in æternum;
Igitur honorificè, piè, ac deuotè deferre con-
tur Curatus ad Aegrotos hoc tantum Sacramentum,

*Ioan. 6.
Sess. 3 cap. 6.
De consecrat.
d. 2. Presby-
ter.*

vultu cernuo, vultu reuerenti incedat, vestitus Pluui-
ali, stola, ac maximo si fieri potest, comitatu, campa-
nula præcedente, subtus Baldachino, & pluribus, quam
fieri potest, associatus sit luminaribus tantum Sacra-
mentum; præcipuè vero si ventorum aut pluuiæ iniu-
ria timetur, lanterna vndique bene clausa præcedat,
precibus interim à Clero, & Populo in via decantatis,
cū hymno præcipuè PANGE LINGVA, decantato.

Si de die occurrat, custodia magna vti possit; si ve-
ro de nocte paruula capsula à nobis in Visitatione demã-
data argentea, & bursa inclusa ad collum cum cordu-
lis solidis, & intra pectus clausa, vti necesse esse præ-
cipimus.

Duæ semper, vel tres particule deferantur, vel plures
pro ægrotorum multiplicitate, necessitate, vt in re-
gressu semper honorificus ordo seruetur.

Cautè semper incedat Curatus, ne offendens, in
lapidem, decideret tantum in terram Sacramentum.

*1. q. 1. Interro-
g. 50.*

Quod si ob infirmorum necessitatem omnes sumen-
rentur particule, tunc expoliatus redeat sacerdos sine
luminaribus, & omni prorsus deposita solemnitate
reuertatur: ne populo idiotæ adorationis præbeatur
occafio, vbi non adfit.

Moneat autem infirmi familiares, & consanguini-
cos Curatus sanctum delaturus Sacramentum, vt
domum, & loca, per quæ sit transiturum, & deponen-
dum, munda, ornata, & super tabulam quasi Altare,
Cruce, ac luminaribus decentibus, cum alicuius San-
cti Imagine decoratam, constituent.

*86. d. Pul-
chra.*

G In

41. d. Cleric.

In eo deferendo, capite discooperto, & composito animo, & corpore omnes incedant, in viaque genuflexi in Sanctissimi Sacramenti transitu cuncti prosternentur.

5. q. 1. Licet post med. & de consec. d. 2. sequis per ebriet.

Cautus sit Parochus in ægroti signis Contritionis, Confessionis ante actæ; infirmitatis ad vomitum prona, vel difficilis Sacramenti sumptionis; ne aliquod periculum scandalosum, vel indecens occurrat.

12. q. 2. c. Quæsitum est & c. quod in re de Pan. & rem. & Clem. 1. de Pan. c. 2.

Iudices quoque hortamur, vt si dominus noster idem corpus, & sanguinem suum preciosissimum etiam in facinorosorum salutem tradidit, quod in latrone publico compertum est, nec ipsi huius beneficio die ad vltima supplicia præuio damnatos tanto defraudent Sacramento, si tamen contritionis, & penitentia externa signa, & huius desiderium aliquo modo reus expresserit; ne sicut patres eorum in deserto manna tantum simplex manducauerunt, & mortui sunt; ipsi pariter huius defectu moriantur; in minori saltem diuinæ gratiæ augmento.

Ioann. 6.

Quæ omnia nisi accuratè, piè, religiosè, & vt æquum est, fient, & obseruabuntur, maximis transgressores se plectendos punitionibus norint.

De Oratione Quadraginta Horarum, & Sanctissimi Sacramenti in Altare a seruatione.

Ecl. 38.

FILI in infirmitate tua ora Deum, & ipse te curabit. Idcirco sanctissimum semper ritum laudauit Ecclesia Catholica de Quadraginta Horarum oratione pro Dei cultu, nostri necessitate, ac beneficiorum diuinorum gratitudine.

Ornamentum igitur, quoad fieri possit, pro viribus maximum in Altari tunc temporis elucescat; Bis autem in anno mandamus fieri hanc ad Sanctissimum Eucharistiæ

charistiæ Sacramentum efficacissimam orationem, ad Deique magnam pietatem impetrandam, peccata tollenda, gratiam ipsius erga nos augendam.

Prima igitur erit in Cathedrali nostra in Patroni nostri Sancti Donati Natali.

Secunda in Domini nostri Sanctissima Resurrectione in Ecclesia Sancti Nicolai Collegiata.

Nocturno tempore penitus hanc haberi orationem mulieribus prohibemus, post igitur salutationem Angelicam vespertina hora pulsatam recedant omnes sub pena à nobis arbitranda; Tempore autem nocturno viri cum animi, & corporis, quam poterunt, & debent, pietate, ac deuotione accedant; Et vt nunquam derelictum remaneat Sanctissimum Sacramentum, fiant intimationes Cōfratribus omnium Sodalitatum illas ex omni parte obseruantibus, horam, tempusque illis assignatum de puro corde ibidem in orationibus vigilantes pernoctent; ne dominus dolendo dicat; Sic? non potuistis vna hora vigilare mecum? vigilate, & orate, ne intretis in tentationem.

1. Tim. 1.

Luc. 6.

Matt. 26.

De Missarum celebratione.

SANCTA, & salubris est oratio pro defunctis: Si hoc in lege veteri de oblati vitulis, & ouibus, quanto magis de Oblato Dei Filio Redemptore, Cōseruatore, ac Glorificatore nostro? Quanta igitur debeat esse puritas, atque præparatio, quisque secum mente percurrat, si tamen tantam à Deo gratiam obtinet, tantum ex parte minima agnoscere sacrificium; cum sit Missa propitiatoria, satisfactoria, & meritoria, omnes in Domino hortamur, ne in vacuum audiendo, vel sacrum Dei faciendo eiusdem gratiam recipiant.

2. Mach. 12.

Concil. Trid. sess. 22. c. 2.

Concil. Trid. sess. 24. de ref. c. 12.

In Missa Episcopali, seu Pontificali curet quisque

G 2 quam

quàm diligens esse, vt & tantam agnoscens maiestatem, atque Dei gratiam in terris, mereatur gloriam in Cælis.

Trid. ibid. c. de Consecrat. d. 1. Episcopus Dio. c. in-venimus.

Huic Clerici omnes maiores, & minores, imo, & dignitates intersint cunctæ, vt & alijs Pontificijs obsequijs diuinis, in omnibus, & per omnia vigiles, & prompti, ac Magistro Cereemoniarum obediens: non enim summus Pontifex, & ipse huic obedire dedignatur; neque dum Pontificalis Missa celebratur, aliquis Clericus sub quouis prætextu, aut colore sine licentiâ Episcopi, aut legitimo impedimento ab eodem cogno scendo abesse præsumat.

c. Sacerdos. d. 93. c. quis dub. d. 96. c. 1. q. 2. c. necesse est. Pius V. constit. 5. De consecr. d. 2. c. ult.

Sint præterea omnes Clerici modesti, deuoti, loco sibi assignato contenti, & munere obeundo piè solliciti; vt sibi meritum, astantibus deuotionem, Deo gloriam, defunctis suffragium mereantur, & sint.

Audeat nullus Sacerdos, etiâ Regularis eadem die celebrare super Altare, in quo Episcopus celebrauit, nisi obtenta ab eo licentiâ.

Pontificales Missæ, quæ totius anni tempore per circulum ab Episcopo in Cathedrali Ecclesia celebrabuntur, sunt istæ.

- In Natiuitate Domini nostri sanctissima.*
- Circumcisione eiusdem piissima.*
- Epiphaniarum Sanctissima apparitione.*
- Cena Domini Feria quinta Charitate plenissima.*
- Resurrectionis Dominicæ solemnitate Gloriosissima.*
- Ascensionis solemnitate admirabili.*
- Pentecostes solemnitate gratia cumulatiissima.*
- Corporis Domini sanctissimi solemnitate amariissima.*
- Io. Baptistæ Natali die Innocentiissimo.*
- Apostolorum Petri, & Pauli festo venerando.*
- Beate Mariæ Assumptionis die Beatissimo glorioso.*
- Sanctorum Omnium solemnitate gaudio plenissima.*

Patroni

Patroni Ciuitatis die Felici.
Consecrationis Ecclesie Anniuersario deuotissimo.
Synodi Diocesane die prima.
Diebus Ordinationum Sacrarum Deo dicatis.

Consecrationis Episcopæ Anniuersaria.
 Accedant igitur ad tantum Dei honorem, ad tantamque pro animabus suis fructiferam benedictionem omnes hilari corde, & dum tempus habent, operentur bonum.

Galat. 6.

Tunc autem aduertant Sacrifex, & Clerus totus in Dei gloriam ultra limites dierum aliorum ordinarios, totam Ecclesiam, atque Altare Maius perspicuum super omnia elucescere debere; vt & Ministri omnes, & relique huiusmodi Ecclesiasticae functiones coruscare debent; Ideo ornamenta, paramenta, ac omnia conuenientia, necdum necessaria, maturè, ornate, ac piè sint disposita, vt repleatur domus Domini gloria Dei.

Ezech. 42.

De Missis minoribus, & priuatis.

Altare aureum inuolues Hyacinto; Hic quantam obseruationem, charitatem, ac honestatem requirat Deus apparet: obseruantia igitur recitationis Officij Statutis diebus cum Missarum celebratione, quantum fieri possit, videtur congruum iuxta Rubricarum Missalis dispositionem, exceptis tamen deuotionibus particularibus, necessitatibus, voriis Missis, & quæ à pio, ac deuoto Clerico excipienda videbuntur.

Num. 4.

Dominicis autem totius anni, ex Tridentino sacrosancti Concilij præcepto, cum alijs diebus festiuis Sacerdos quisque celebret, Curatus autem sæpius pro suæ obligatione Ecclesie.

Seff. 23. ca. 24. de ref.

In Missis Cathedrali Ecclesie, & Collegiatarum

Pius v. const.

Maio-

Maiores, tum festiuis diebus, tum serialis prom-
ptus, diligens, pius sit quisque, cum ordine contigerint
ministrare, vel celebrare, vt in alijs cunctis Ecclesie
functionibus piger nullatenus existat.

*Sess. 2. decr. de
modo viuendi.*

In Cathedrali singulis quintis Ferijs Missa de Spi-
ritu sancto canetur cum Lyranijs; in Ecclesijs vero
priuatis Lytania saltem ex Concilio Tridentino.

*Conc. Trident.
Sess. 23. c. 13.*

Diaconi vero, & Subdiaconi (vt supradictum est, &
à Tridentina sancta Synodo sancitum) Altari mini-
strantes, Dominicis cunctis, & diebus festiuis sacra
muniantur Communione.

Honor. 3.

In Cathedrali, & Collegiatis missa Conuentualis
nusquam omittatur ex Honorij Tertij cauta Constitu-
tione.

*De vita, &
hon. Cler.
c. ut quisquis*

Minister perpetuo adfit celebranti, nec vnquam ab
eo recedat ob urgentes necessitates, & seruitia hic
nullo pacto intermittenda.

*Conc. Trident.
Sess. 22. de obs.
in cel. miss.
Pius v. con. 5.*

Clerici, & Curati maximè curent, ne in Ecclesie
corpore, aut foribus rumor, tumultus, susurrus, Ca-
chinni, aut indecentie vllæ prorsus audiantur, aut vi-
deantur, omnesque irreuerentias, ac turbationum pe-
ricula omnino amoueant.

*1. Cor. 11.
2. g. 1. sacros.
Ha. c. ca. seq.
c. ca. necess.
c. 2. g. 7. in
grauibus Leo
x. con. 1. r.
Conc. Trident.*

Ante tanti sacrificij oblationem probet seipsum Sa-
cerdos, vel seorsum meditando abstractus, vel in Sa-
cristie Oratorio aliquandiu orando, seque pro viribus
preparando, ne Iudicium sibi manducet, & bibat; non
enim Agni immaculati oblatio offerentem maculis ple-
num, & sordibus spiritalibus ac corporalibus requirit,
& libenter acceptat; non nisi confessus igitur quisque,
& contritus accedat.

*Conc. Trident.
Sess. 23. decr.
de ref. c. 16.
Sess. 22. dec. de
obs. in ce. miss.*

Nulli tamen Peregrino, aut Aduena alicubi cele-
brare liceat in Diœcesi nostra, nisi prius à nobis visis,
& probatis eius Ordinarij Dimissorijs, ac ordinibus
obtenaque in scriptis à nobis celebrandi licentia.

Qua-

Questuare, vel quod absit, avaritiæ speciem osten-
dere inter Missarum solemnia nulli prorsus sit licitum,
igitur nec Patenam populo osculandam præbebit Sa-
cerdos, si vero pacem in imagine sculptam propina-
bit osculandam, ab Altari nequaquam ipse discedat;
Cruccem verò manipuli, vel stolæ nulli porrigat.

*de ref. c. 9.
Conc. Trident.
Sess. 23. decr.*

Ad matutinam horam semper cum Laudibus, & Pri-
mam ante Missæ celebrationem quisque recitabit.

Ceremonias ab Ecclesia sancta vtitas in vestitu,
in habitu, à Sacristiæ discessu, ad Altaris accessum om-
nes vndequeque piæ, atque reuerenter obseruent, &
custodiant: Incessu igitur graui, modesto, humili, com-
posito, actiones omnes ita associent Ecclesiasticas, vt
tunc magis Sacerdos redoleat virum caelestem, quam
hominem terrenum.

*Conc. Trident.
Sess. 7. Can. 23
Sess. 23. de sac.
ord. c. 1. C. 5*

In Cathedrali, Collegiatis, & Curatis omnibus ob-
Populi commoditatem in aurora semper Missa vna ce-
lebretur, alia ad sextam, vel pluribus reseruatis, si adfit
facultas, vt & mulieribus, & alijs pietas Ecclesiastica
non negetur, & debitum Clericale persoluatur: Missa
tamen maiori, vbi commodum sit, nunquam relicta,
atque indecantata.

*De conf. di. 1.
solent plures.*

Non ante auroram nisi in nocte Natiuitatis Domi-
ni, nec post meridiem, non sub diò, minus in locis, &
domibus priuatis, pollutis, interdictis, Missa à quo-
quam sub quouis prætextu celebretur.

*De conf. di. 2.
Missarum.*

Candelæ, seu intorticia quam plurima in festis ac-
censa sunt adhibenda, sicque Missæ solemnes celebra-
tur, nec donec Sacerdos sumpserit sacram Eucharis-
tiam, intorticia extinguantur, minusque, donec fuerit
vltimum lectum Euangelium, Altaris Candelæ reli-
quæ sustollantur, aut extinguantur.

*Conc. Trident.
decr. de obs.
c. quis. in ce-
lebr. miss.*

Anniversaria aduertant, & curent Clerici, & Cura-
ti omnes cum suis oneribus persolvere ipsis Benefacto-
ribus

*Conc. Trident.
Sess. 23. decr.*

de ref. c. 4.
12. q. 2. c. Qui
obligat. de ob
stacul. disp. 5.
non mediocr.

ribus, & onera à se grauius auferre, atque pro benemeritis iuxta ordinem à nobis proponendum, in Tabella scribendum, & in Sacristia affigendum, cunctis tam viuis quam mortuis satisfaciatis. Fures enim alioquin Sacrilegi, atque excommunicati à sacris Canonibus declarantur, hæc debita omittentes.

12. q. 2. c. Qui
obligationes.
16. q. 3. c. Vno

Anniuersaria pariter vltimi Episcopi Diœcesis defuncti tanquam grati erga spirituales Parentem filij, celebrare non omittat vnaqueque nostræ Diœcesis Ecclesia Curatæ.

Curatus nullus die festo extra Ecclesiam propriam nullibi missam celebret.

Sess. 23. de e.
uis. in cel. mi.
c. de consec.
disp. 1. miss.

In Sacellis priuatis, seu Oratorijs, eoque minus in domibus prophanis cuiuscunque sit gradus, aut preeminentiæ, vel sexus, nullus audeat celebrare absque nostra in scriptis, eaque matura, facultate obienta, sub pena suspensionis à diuinis, & alijs pro arbitrio nostro maximis irrogandis.

Trid. Concil.
Sess. 2. decr. de
ref. c. 1. c. do
confid. 1. Suf
ficiat.

Simoniacæ suspitionem omnino auertant Sacerdotes spe lucri, & solutionis votiuas Missas celebrare cupientes, nam & Sacrilegium, & pro temporali minuto semper piternas incurrent pœnas, & diuitias amittent æternas, nullo igitur pacto, nec tacite, aut per iocum, pro Missis aliquid petendo annuere tentent.

In Cathedrali nostra diebus feriatis semper, & perpetuo tres Missas celebrari districtè mandamus; in Collegiata Ciuitatis duas, diebus verò Festiuis omnes celebraturos, vt supra diximus, fore se sciant ex Decreto Concilij Tridentini; In Collegiatis verò Diœcesis totius duæ saltem diebus feriatis ordine supradicto, & tandem populus quotidie debitis non fraudetur obsequijs.

Sess. 23. c. 14.
de ref.

Et vt Populus omnis scire possit, quæ circa Matrimoniorum, Festorum, Ieiuniorum, Vigiliarum, & aliorum

aliorum Ecclesiæ sanctæ præceptorum annunciations, ac statuta sunt in posterum mandamus cuique Ecclesiæ, Oratorio, aut Confraternitati nostræ Diœcesis sub pena à nobis senerissima contrauenientibus irroganda, ne audeat quis ante Parochiæ ac Curatæ Ecclesiæ Missam, in suis locis Sacrum celebrare, aut permittat celebrari, maximum enim in hoc Populi detrimentum experti sumus, circa eorum animarum salutem.

Præsentibus saltem duobus semper celebretur, vt competere possit illud, Orate Fratres, & Dominus vobiscum.

Confiteri peccata sua ante Missæ celebrationem recordetur quisque Sacerdos, quia & venialia de facili ad mortalia inducunt, vel saltem in hebdomada mortalia non omittat confiteri, si habeat Confessoris copiam, sin minus maxima instante necessitate celebret contritus valde, ceterum illicet ac poterit confiteri nullatenus omittat.

Missam in Sacristia ante eius celebrationem quis videat, & perlegat toram, ne in Altari deinceps aliquam sibi mortificationem, Populo scandalum, Deo irreuerentiam procuret.

Tardè, vel lentè nimis, nec festinet admodum in legendo, & Caremonijs Missæ perfungendis vel modicam indecentiam ostendat.

Habitus igitur (quæsumus omnes, & præcamur in Domino) Vestitus, incessus, & Caremonias adeo menti infixas habere sacras, decentes, honestosque actus, ac gestus, motus, atque Crucum partitiones, maturè, piè, ac religiosè agere, ac ministrare, vt eius actiones omnes in tanto munere sacramentali, vel minimum quid indecens præferat, vnde sibi confusionè, adstantibus scandalum, Deo dedecus afferat. Caremoniarum

De conf. dist.
cap. Quoque
Conc. Trid.
Sess. 14. cap. 5.
Can. 7.
De conf. dist.
2. Quotidie.

3. q. 7. in grau.
c. duob. seq.
capit.

Concil. Trid.
Sess. 22. de
cret. de obser.
in celeb. mis.
Trid. ibid. c.
Pius V. conf.

niarum igitur, & Missalium nuper impressorum, Antiphonarum frequens quisque Sacerdos sit Lector atque sedulus operator.

In eleuatione præcipuè Calicis cauti, ac discreti sint omnes Sacerdotes, ne vel nimis extollendo, vel flectendo, vel supra caput incautè illum imponendo (quod maximum esset Sacrilegium) sanguinem Domini sacratissimum, vt olim in aliquibus euenisse scimus viris imprudentibus (cautum est) effunderent. Ergo omnes gestus, verba, actus, ita ordinatè, & compositè fiant, vt potius homo hic videatur, & sit Angelicus Dei minister cælestis, quàm Terrenus; Ideo nec vnquam Populo post Missæ finè reuerentiam faciet, nisi præsentè propriæ Ecclesiæ Præfato, & Maiori.

Hortentur in Domino Curati omnes diebus saltem Dominicis, ac Festiuis Populos ab Ecclesia non discedere, donec completa sit Missa, & Benedictionem à Sacerdote cuncti acceperint diuinam.

Ad Moniales audeat nullus celebrare absque nostra licentia sub pæna maxima à nobis infligenda, præterquam à nobis constitutus Rector, vel Curatus, vel alia quauis Sacramenta ministrare.

Memoriæ propriæ nullus adeo innitatur, vt in Missa, præcipuè in Canone, semper oculum affixum non habeat, cum maxima animi attentione ad Missalis verba intucenda.

Quæ omnia quisque diligenter opere exequatur sub pænis à sacris Canonibus, etiam à nobis alijs pro delicti, aut negligentie crimine infligendis.

Et tandem in omnibus sacris Ecclesiæ functionibus ita se quisque regat, vt debet, in tanto præcipuè, tantique Altaris sacrificio ex omni parte diuino, & charitatem vndequaue spirante: vt ignis, scilicet charitatis quoque nostræ, semper in Altare Dei exardescat.

De

De Sacramento Baptismi.

Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non intrabit in regnum caelorum. igitur Sacramentum hoc est de necessitate salutis. Ideo Matth. vltimo à Domino dicitur, Euntes in vniuersum mundum docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.

Diligens sit Curatus admonendo parentes pro parvulis ad tantum Sacramentum mittendis, ne eorum negligentia miserabilis infans poenas incurrat æternas. Igitur ante diem octauum, citra periculum tamen mortis, baptizetur infans, obsecramus iterum, atque iterum: alioquin negligentia deficientes ab ingressu Ecclesiæ interdicti denuncientur, si ob eorum culpam paruulos sine baptismo decessisse comperiemus.

In domibus priuatis nullus baptizare, vel baptizari audeat, nisi in necessitatis casu, vel à nobis licentia obtenta.

Parochiæ propriæ tantum infantes baptizet Curatus, aliene nusquam nisi instante necessitate.

Librum habeat magnum, in quo nomina Parentum, Patrinorum, infantis, cum cognominibus sedulus adnotet; diem, mensē quoque, annum; an ex nuptijs legitimis ortus infans sit adscribat, atque huius libri copiam quotannis Curie Episcopali assignet, vt in Archiuo Episcopali ad perpetuam rei memoriam conseruetur. Cautus sit interrogando, an domi baptizatus fuerit, à quo, & quomodo, ne si rite ab obstetrice, vel ab alio Sacramentum acceperit, iterum baptizetur, quod maximum esset sacrilegium; est enim irreiterabile inter cætera Sacramentum istud; sed tunc cæremônias tantum; & Ecclesiæ ritus adhibebit.

Ordo maxime seruetur in paruulis etiam mortis periculo

H 2

38. di. in plur.
cap. de consec.
2. si per negl.

De consec. dif.
1. Missas, &c.
seq. & en. ad
hoc.

Trid. ibidem.

55. di. si Enū
gelis.

1. q. 1. necesse
est.

Lenit. d.

Ioan. 6.

Matth. 27.

1. q. 1. c. Ne-
que. & c. Quis
cunque de cō
secr. dif. 4.

16. q. 1. Inter-
dict.

Concil. Trid.
Sess. 24. c. 2.

Concil. Trid.
Sess. 7. de ser. de
B ap. can. 11.

De con. dif. 4.

e. Constat & Conc. Trident. ut supra c. 10 c. Sacerdotii & c. in necessitate conse. dist. 4. & c. Diaconi dist. 90.

Trid. ibid.

periculo circumdatis, scilicet, ut si comede conferri possit Sacramentum per proprium Parochum, nullus se immisceat; sin minus per alium, vel clericum; quo deficiente, per alium, & hunc masculum fidelem; hoc vero deficiente femina Sacramentum conferat, & Parochus saepe doceat ordinem hunc in Ecclesia seruandum. Materiamque doceat esse Aquam elementarem, & naturalem.

Formam verba haec, Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, nihil addendo, vel ab his verbis detrahendo; atque diligens, & patiens sit Parochus in instruendis obstetricibus de simplicitate in hoc Sacramento adhibenda, de intentione, materia, ac forma: satis enim à nobis compertum est (sientes dicimus) ex multis paruulorum ab huiusmodi feminis collatis Baptismatibus, paucissima forte ritè collata fuisse in miseriam illius paruuli infantis conditionem.

Curet Parochus idoneos admittere Patrimos, id est pietate religiosi refertos, humiles, modestos, fidei rudimenta scientes, non excommunicatos, non interdictos, non in Palschate inconfessos, ac sacra communione non munitos, nec inconfirmatos, non peccatores notorios, ut concubinarios, Vfurarios, non armis praecinctos; ratio omnium est, quia in hoc Sacramento Patrimos, vel Patrima promittit piè, ac constanter se pro paruulo renunciare Sathane, & pompis eius; Nec minor sit compater annis 14. ut & noscere, & docere, & catholicè paruulum pro tempore defendere, & in fide confirmare valeat.

Regularis nullus, aut Clericus saecularis ad paruulum in Baptismo subleuandum admittatur.

Admoneatque statim Curatus Patrimos de hac suscepta in se erga infantem obligatione, & spiritualem cognationem inter se contractam pronunciet.

cognationem inter se contractam pronunciet.

Nomina praecipue quoad fieri potest imponere reiciat Parochus, vel brutis, vel Gentilibus communia, sed Sanctorum Ecclesiae Catholicae Martyrum, & Confessorum nominibus hortetur parentes infantes decorare, neque impiorum, atque impurorum hominum eorum filios nominibus deturpare.

Ritus sanctae Ecclesiae in Baptismo necessarios diligenter attendat, & exequatur Parochus, id est aqua Baptismali in illo anno consecrata, Oleo eiusdem anni Christianitatis confecto vtatur, nec superpellico, sed linteolo aut gossipio Oleum sanctum, & aquam abstergat, hisque post haec munera combustis, & in sacrarium Missis vtatur asperforijs.

Puerperas ad benedictionem tempore statuto recipere Curatus admoneat, extra tamen Ecclesiam haec Ceremonia (vt moris est Ecclesiae) celebretur.

Vnus autem, vel vna eleuans infantem ad sacrum fontem sufficere debet, nec non solum tangens, sed proprie infantem sustentans; vel vnus ad summum, & vna simul ex Concilio Tridentino eleuans.

In dubio Baptismi infantis expositi cautus valde sit Curatus, ne vel iterum baptizet, vel in baptizatum relinquat paruulum, vnde sub conditione, adhibita diligenti perseruatione baptizentur infantes.

Ordine seruato mas prior baptizetur, si simul afferantur plures, omnibus Ecclesiae per ordinem seruatis exorcismis, atque ritibus; sedulus igitur sit Curatus in Cathéchismo Romano perlegendo, ne, vel aliqua omittat essentialia, vel superflua superimponat: Rituale Sacramentorum persaepe praeculis, & manibus habeat, alias in Conciliū Tridentinū incurret iuste rigorosum.

Vch

Deff. 22. decr.
de usibus in
ecl. dist. 4. de
consec. dist. 4.
Paruulos.

Veh autem si aliquando (quod tamen horribile dictu compertum est) quis ad turpem quaestum in Baptismo, vel alio Ecclesiae Sacramento, vel Sacramentali inhiando intendat.

Obstetrices nullae audeant munus earum exercere, nisi à nobis, & delegatis nostris, priusque diligentissime sint examinatae, & probatae sub poena exilij, & aureorum viginti quinque; Ideo Curati omnes de intentione, forma, materia, ceremonijs, nullas earum permittant paruulos in periculo existentes baptizare, nisi hoc examine preuio, alioquin à nobis seuerissimè punientur: Si paruulorum animae per aquam saluae non sient.

u. Petr. 1.

De Baptisterio, & alijs ad usum baptizandi necessarijs.

Prin. 20.

AVrum, & gemmarum multitudo vas preciosum; Fontem igitur ex marmore, vel duro lapide esse baptismalem decernimus; quod si lapis praeter loci paupertate, vel incommoditate talis esse nequit, ut lapis aquam baptismalem absorbeat, & sordes in eodem generet, vas aeneum intra fontem magnae capacitatis accommodetur, ut pericula praedicta euitentur.

De conf. dist.
4. omnis tra-
dyt. & dist.
2. nemo per
ignorant. cu
seq.

Fons vero sit interius, exteriusque decens, solidus, & valde tutus si fieri possit, sacrosanctis Imaginibus elaboratus, in cuius culmine, vel Crux, vel Sancti Praecursoris imago eleuetur; Conopeo ex tela saltem pie depicta sit opertus. Porta, seu Fenestella eiusdem bene compacta, & clauis, vel pessulo optimo munita, nec ulli praeter usum baptismalem vllatenus aperta; Muro nulla ex parte adhaereat, ut commodè circumdari possit; si cancellis saepe poterit, conuenientior quoque erit, & in cappella aliqua, si hoc Ecclesiae situs patien-

tur

tur. Imago vero saltem, si aliud signum esse non poterit, sancti Ioannis Baptistae in muro effigiat.

Sepulchra saltem quatuor cubitorum sint à Baptisterio distantia.

Intra Baptisterium ponatur, vel efficiatur pars separata, tamquam secretum armariolum, in quo tuta olea sacra asseruentur, Sudariola, bombices, linteola, abstersoria, liber supradictus, vasculum cum cocleari, & alia ad Sacramentum tale necessaria administrandum.

Aduertat baptizans aquam baptismalem paruuli infusam capiti, ne iterum in fontem delabatur, sed in sacrarium omnino diffluat.

Quae omnia de Baptismo, & Baptisterio supradicta, ut decretata à nobis sunt, inuiolabiliter obseruentur; alioquin praeter penas Canonum sacrorum incurrendas, alijs à nobis se fore peccandos transgressores nouerint.

Fontis baptismalis benedictio fiat iuxta consuetudinem in tota Diocesi nostra duobus statutis ab Ecclesia temporibus, in Maioris scilicet Hebdomadae, & Pentecostes Sabbatis, hocque maiori, quo possit, Ecclesiae rituum obseruatione, Clericorum conuentu, & pia Ecclesiae religione: Ut vasa sint Deo dicata in honorem, & non in contumeliam.

ut habetur
in Pontif.

Rem. 9.

De Confirmatione.

SPiritus Domini repleuit orbem terrarum. Idcirco ad militiae Christianae maximum est Confirmationis Sacramentum munimen. Vnde Curatus popululum moneat de huius tempore collationis, ut sciat virtutem, atque efficaciam in animas fidelium esse quam maximam, hancque contra nequitias Demonum fidei armaturam fore & esse tutissimam.

Sap. 1.

De conf. dist.
1. c. 1.

Annun-

Annunciet primum in Pentecostes tempore (nisi aliud necessitas urgeat) fore ab Episcopo tantum Sacramentum non Confirmatis conferendum, vt per dies octo moniti confirmandi se praparent cum Patrinis, vt pie, humiliter, ac religiose accedant; & negligentes hoc suscipere districte punientur.

Conci. Vuom. c. 2. di. 77.

Aetas Chrismandorum sit ex Concilio Vuormaticensi ab Ordinario praescripta, idest a nobis modo septennij decretata, nisi forte ingenuitas suppleat aetatem, vt scilicet recipientes hoc Sacramentum eiusdem vim, eorumque obligationem penitus agnoscant.

De cons. di. 4. in Baptisma. Conc. Trid. Sess. 23. decr. de ref. c. 16.

Adultus aetate Confirmandus, non nisi confessus, accedat.

Non aduena, & vagi ex surreptione, vel iteratione huius Sacramenti periculosa admittantur, nisi prius habita omnium certa scientia, de eorum licentia Ordinariorum, vel de longa in propria Diacesi habitatione,

Patrini mares masculos eleuent; feminae feminas; nec pueri senes; nec in Confirmati Confirmandos adducant.

Omni accedant qua fieri potest pietate, deuotione, ac ad tantum Sacramentum humillima contritione.

Nec aliquis, vt aliqua ultra tres eleuare audeat.

Adulti in aetate virili, vel senili, sciant diligentia adhibita referre, an sint Confirmati.

Confusio prorsus aufugiatur, vnde ab vno latere prius mares, ab altero feminae Confirmantur, atque seorsum vnus post alium, sine tumultu clangore, ac strepitoso rumore, sintque ante Episcopum genuflexi Patrini dextera paruulum suscipientes.

Adulti confirmandi pedem dextrum super Patrini alium dextrum imponent.

Clericus secularis nullus audeat sub pena a nobis infligenda Patrini onus suscipere, vt nec in Baptisma-

De cons. di. 4. Monachi c. non licet.

te, hacque grauissima; minusque Regulares, ac Monachi.

Librum curent Parochi habere, in quo diem, mensem, annum, nomina, cognomina Patrinorum, ac Confirmatorum diligenter inscribant; huius copiam quotannis (vt supra dictum est de Baptismo) Curiae Episcopali fidelem assignent.

Moneat Curatus Patrinus de onere suscepto in pueros a se eleuatos protegendo, & fidei rudimenta docendo, de spiritali contracta Cognatione matrimonia impediende.

Sess. 24. decr. de ref. matr. c. 2.

Nullus praedictorum ante Episcopalem benedictionem ab Ecclesia discedere audeat, vt tanto muniti Sacramento incipiant loqui magnalia Dei.

Ahor. 2.

Quae omnia supradicta sub penis in praecedenti capite de Baptisterio incurrendis obseruentur.

De Penitentiae Sacramento, & Confessarijs ipsis.

Nisi penitentiam egeritis, omnes simul peribitis. quantum & profit, & necessarium sit hoc Sacramentum ex his satis constat, vbi de animae salute, vel aeterna damnatione agitur.

Luc. 13.

Ad hoc vt ordine Ecclesiastico res ipsa agatur; quia tota animarum salus, vel perditio in eo consistit, vt valeant Confessores, & Curati discernere inter lepram, & lepram; Ideo praesenti decreto sancimus, nullum Clericum secularem, vel Regularem in nostrae Diacesis ambitu audere sine prauiu a nobis faciendo examine vilius confessiones, vel reconciliationes audire, nisi licentia a Nobis in scriptis obtenta sub suspensiois pena, praeter reseruatias a nobis arbitrarias, hasque maximas: Nec qui Parochialem Ecclesiam non habent, etiam si Regulares sint, nullius confessiones audiant ex Conci-

De Pen. diff. 1. Quoniam penitent. c. 1. v. conf. 125.

Sess. 23. de sac. de ref. c. 16.

hinc Tridentino, idque intelligatur à promulgatione huius Synodi post mensem elapsum; intra tamen decimum quintum diem ad examen nostrum se quisque offerat sub eisdem penis.

Omnia v. trinisque sex. de Pan. c. de miss.

Curatus vniuersus Parochia alicuius penitentium confessiones audire non presumat sub eadem pena, nisi obtenta in scriptis ab illius penitentis Parocho facultate; extra vero Diocesim nullus Laicus, seu Clericus audeat confiteri de Casibus Nobis reseruatis sub excommunicationis pena, & alia arbitraria.

Trid. Concil. Sess. 22. de sac. de obs. in celeb. miss. c. ad Ap. c. c. venerab. de consuetud. c. 16. q. 1. Interdicimus. Conc. Trid. Sess. 23. de sac. de ref. c. 1.

Caueat ne vmbra quidem Symoniae præferre, id est specialiter aliquod Sacramentum ministrare, vel tunc pecuniam petere, aut recipere.

Auertat Parochus, & Confessor penitentes ab alio, vel suo Curato reiectos, vt quam diligens sit, & cautus, causas intelligens, vel eundem ad primum confesorem remittens, ex charitate fraterna saluti huius prouideret.

Solliciti sint Curati, & Confessores, vt de Sacramentis nullo penitentes fraudentur beneficio.

Igitur in impositis penitentibus nullam prolas faciat Ecclesijs eorum applicationem, vel sibi ipsas in restitutione pecuniarum à penitente confessorum, atque debitarum, sed vel alijs Ecclesijs dictas penitentias applicent, vel ad nutum nostrum applicandas retardent. Ergo nec ab infirmis sub colore Missarum celebrandarum accipiant pecunias, alioquin receptas restituere teneantur ad nostram voluntatem pie disponendas sub pena suspensionis, præter arbitrarías, hasque grauissimas.

hinc ap. d. 70. c. 11. q. 9. ult. Canonica Sess. 24.

Publicè peccantibus, & grauissimè publicam, & grauissimam (si citra scandalum fieri potest) imponant penitentiam; ne Confessarij illarum fiant participes culparum, vt ex Conc. Trid. cautum est.

Non

63. d. Valentianus. 96. d. dico in fine

Non in domibus priuatis (excepta infirmitatis necessitate) sed in publicis Ecclesijs apertis, & in sede cum tabella inter confitentem, & Confessarium interiecta, & lamina furaminibus admodum paruis interposita, sedendo semper tanquam Iudex spiritualis, & capite operto etiam cum quatumvis Magnate, & in quouis gradu constituto confessiones audiat.

De Pan. c. Facilius & Iuris idem

Ante absolutionem, prius debitam satisfactionem, seu restitutionem promittant facere penitentes infra tantum tempus, præcipuè vero in damno tertij diligenter consulant Confessarij, nec sine secura promissione satisfaciendi absoluant.

Præter penitentium confessa, pro ratione personæ prudenter, & piè attendant Confessores circa examen decem præceptorum, Capitalium septem, & præcipuè eorum delictorum, quorum fama diuulgatur, & quæ ab ipsis penitentibus in confessione non sunt expressa, atque eo magis de duobus Decalogi præceptis vltimis, & occultis, à plerisque ignorantia, vel etiam incuria, & quandoque malitia omisis.

Conc. Trid. Sess. 24. c. 3.

In specie vero, aut in individuo, Veh vmbra reuelationis, vel atomum in hoc Sacramento annuentibus.

De Pan. c. 79. miss. c. 30. c. Omnia v. trinisque sex.

Meretrices, concubinas, & publicos concubenarios nullus audeat sacramentaliter in confessione absolvere sub pena suspensionis à diuinis, & viginti quinque aureorum, sed ij tantum, qui à Nobis ad hoc facultatem illos absoluendi habebunt, vel à Pœnitentiaro pro tempore constituto.

Ad confessiones nullus admittatur vtriusque sexus sub pena suspensionis à diuinis, & viginti quinque aureorum, nisi prius confitentes recitare, & memoriæ habere constet Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, & Symbolum Apostolorum, sicut de Ma-

Luc. 6.

gdalena pœnitente; vt cognouit, scilicet Christum Dominum, & eius fidem, ad illum accessit.

De Casibus summo Pontifici, & Nobis referuatis.

*Ioh. 20.
Conc. Trid. Sess. 14. c. 3.
CAN. 11.*

Ioh. 20.

Trid. Concil. Sess. 23. c. 15. de ref.

Greg. xij.

Vt præcipitur in Bulla in Cæna Domini. Conc. Trid. Sess. 24. c. 8. de ref.

Quorumcunque remiseritis peccata, remissa sunt, & quorum retinueritis, retenta sunt. Hic clarè patet, quam salubre ab ineunte Ecclesia, fuerit Ecclesia Dei Sanctorum Conciliorum, & summorum Pontificum auctoritate, Casus aliquos Pontifici summo, atque Episcopis referuare; tum ob aliquorum ignorantiam Curatorum; tum ob maiorem pœnitentium ruborem, & timorem; tum ob Christi Domini consilium, & mandatum; Apostolis enim loquendo, quibus succedunt Episcopi, ait; Quorum remiseritis peccata, remissa erunt, & quorum retinueritis, retenta erunt. Nos igitur districtè præcipimus, ne quis Clericus secularis, aut Regularis in nostra Diœcesi existens Tridentina suffulti potestate, atque Pontificia, sub quouis prætextu, aut colore à casibus etiam (ne dum summis Pontificibus) Nobis referuatis enormibus, atque hic subscriptis, audeat pœnitentem vllum absoluerè (præterquam à Nobis licentia obtenta, & in mortis articulo) de Nobis in specie referuatis. Vel ergo ad nos huiusmodi pœnitentes, vel ad Pœnitentiariû nostrum illico transmittant, sub pœna suspensionis à diuinis, excommunicationis latæ sententiæ, & alijs à Nobis arbitrandis seuerissimis pœnis.

Tabellam vero, seu Casuum Nobis referuatorum, seriem Populo annunciare inter solemnia omnibus nostræ Diœcesis Parochis mandamus, prima scilicet Dominica Aduentus; & quarta Quadragesimæ Dominica, ac simul etiam Pontifici Summo referuatos.

Casus

Casus Nobis referuatos, & Summo Pontifici, præcipue vero in Bulla Cæna Domini scriptos habeant omnes Curati, & in Tabella Confessionali affixos, & promptos, ne eorum incuria vel aliquam sibi arrogent facultatem, vel in supradictas, & maiores dilabantur Censuras, ac pœnas.

Omnes Parochi bis, aut ter, & sæpius in Quadragesima Populum moneant in maiori eiusdem conuentu, si præterito Octauæ Paschæ Resurrectionis Dñi tempore sanctissimo Sacramento Altaris nõ muniti existent, excommunicationis pœnam incurrere. Ideo Indicè omnium, qui confessi sint, & communicati, & qui non, statim ad Nos fidelem, & integrum transmittat Confessor, seu Curatus; Vt oues nostras cognoscere possimus, & inuias ad viam salutis reducere.

Superpelliceo, ac stola semper in Confessionalibus se deant Confessarij, in quo confessionali Imago Domini nostri, Beatæ Virginis, vel alicuius Sancti ad deuotionem, & contritionem pœnitentes exciter, totque sint Confessionalia, quot necessitas Ecclesiæ expostulat.

Forma quisque Confessor in absolutione pœnitentiæ sacramentalis impofterum subsequenti vtatur.

Non erubescant Curati Diœcesis huius, & Confessarij in arduis casibus præcipue vsurarijs & contractuum illicitorum, votorumque permutatione, quando occurrat gratuita à Summo Pontifice per Indulgentias, & Iubilei liberalissima absoluendi facultate concessa, inter se sæpius in genere Casuum materias communicare, & doctiores se consulere; hoc enim & sanctissimi, & doctissimi Patres perpetuo operati sunt, & vsque modo operantur: Ne si cæcus cæcum ducat, vel (quod auferat Deus) malus peiorem audiat, & absoluat, ambo illaqueentur, & in foueam cadant æternam.

Absolu-

*Absolutionis Sacramentalis Confessionis forma ab
omnibus nostræ Diœcesis obseruanda
Confessarijs.*

Misereatur tui omnipotens Deus, & dimissis omnibus peccatis tuis perducatur te ad vitam æternam. Amen.

Indulgentiam, absolutionem, & remissionem omnium peccatorum tuorum tribuat tibi omnipotens, & misericors Dominus. Amen.

Dominus noster Iesus Christus, qui est summus Pontifex, te absoluat, & ego autoritate ipsius licet mihi indignissimo concessa, in primis absoluo te ab omni vinculo excommunicationis, suspensionis, & interdicti, in quantum possum, & indiges. Deinde ego absoluo te ab omnibus peccatis tuis, In nomine Patris † & Filij † & Spiritus sancti † Amen. Passio Domini nostri Iesu Christi, marita Beatæ Mariæ semper Virginis, & omnium Sanctorum, & quicquid boni feceris, & mali sustinueris, sint tibi in remissionem peccatorum tuorum, augmentum diuinæ gratiæ, & præmium vitæ æternæ. Amen.

Qua forma uti debeant omnes nostræ Diœcesis Sacerdotes ad confessiones idonei, & præcipuè Curati sub pena intra mensem à Nobis grauißima huius ignaris irroganda.

CEN-

CENSURÆ, ET CASVS SYMMO PONT.

*Iure Canonum, Conciliorum, ac
variarum Constitutionum Pontifi-
calium reseruati.*

A

Aportum, sterilitatem quomodocunque procurantes, consulentes, auxiliantes. Sixtus v. const. 23. parte 2. Bullarum. Sfrénatam.

Agnus Dei à Papa consecratos pingens, colorans, vendens. Greg. xij. Constitut. 1.

Alumina de partibus Infidelium ad Fideles deferentes. Pius iv. Const. 49.

Apostatas à Fratibus Prædicatorum, & sancti Francisci detinens, & non denunciens. Bonif. ix. in priuilegijs eorumdem.

Armorum tribus palmis breuiorum Gubernator status Ecclesiastici licentiam dans etiam ad tempus breuissimum. Pius v. Const. 142.

Auditoris Camere Apostolicæ priuilegijs contrauenientes Iudices, & Notarij. Sixtus v. parte 2. Bullarum Const. 28. Ad generis nob.

Aureos ararij à Sixto in arce sancti Angeli sepositos amouentes. Sixtus v. Const. 33.

B

Beneficio pro obtinendo ex parte aliquid dans, aut recipiens. c. cum detestabile de Sim. & Pius v. Const. 6.

Beneficium Ecclesiasticum obtinens sub alio nomine sui ipsius in examine. Paulus v. in Const. 36.

Bene-

Beneficia Ecclesiastica in confidentiam retinens, recipiens, palam, & occultè. Pius iv. Constitut. 108. & Pius v. Const. 91.

Beneficiorum Sedis vacantis, & Ecclesiarum dignitatum, ac præbendarum non seruans statuta, consuetudines circa fructus distributionū etiam circa mensam Episcopalem, & impediens, Pius v. Const. 104.

Beneficium nominans, præsentans, conferens, suspenso. Pius v. Const. 58.

Bona palatij Apost. detinens, non reuelans etiam prætextu regalium. Adrianus 6. const. 3. & Clem. vij. const. 5.

Bona Ecclesiæ, vel beneficia & Locorum piorum, etiam sæcularium, & regularium, & Montium pietatis, census, iura quomodocunque vsurpans, ex Concilio Tridentino Sess. 22. cap. 11. Imo impediens fructus, emolumēta, obuentiones, per se, vel per alios, fauens, consentiens. Sede vacante Commissarij, vel alij pecuniam extorquentes, vel de bono Fisci iudicare tentantes, hic casus ante satisfactionem Papalis est, post Episcopalis. Clem. nolentes de heret.

Bona loca Fratrum sancti Augustini occupans, vexans. Leo x. const. Licet sponte.

Bona Ecclesiæ, Ciuitates, Oppida, & loca alia vacantia, & ad eam pertinentia, qui in fraudem dando aliquo modo exegerit. Gregor. Decimus tertius const. 2. & Pius v.

C

Adauera exenterans, & in frustra aqua coquens. cap. 1. de sepulturis.

Cardinalium bona vsurpantes in Conclau. ibidem. Consilium dantes, auxilium, fauorem, ibid. Conc. Constant. Sess. 41. c. Omnis ætas.

Cardi-

Cardinalem, vel eius commensalem, vel Nepotem fingens, vt literas Apostolicas gratis expediat. Innocentius Octauus.

Cardinales insectans, percutiens, capiens hostiliter; & fauens, auxilians, Pius v. const. 5.

Clerico manus violentas iniiciens c. si quis su ad. 17. q. 4. & c. signif. de sent. excommunicationis: etiam prima tantum tonsura insignito. c. Mulieres de sent. excom. Consilium, fauorem, auxilium in hoc dans. dicto c. si quis.

Detinens in custodia etiam sine corporis læsione. c. cum quis de sent. excom. in 6. In vincula detrudens. c. contingit eodem.

Clericum relegans, aut proscribens, & contra eum scribens. Urbanus vi. const. 6.

Concilium Tridentinum glosans, commentans, notans, scholians, interpretans. Pius Quartus constitutio. 97.

in Conclau. existentium Cardin. & Pontificis electi, vel aliorum ibi morantium bona inuadens, occupans, recipiens. Conc. Constan. Sess. 41. capite omnis ætas.

in Conclau. literas, scripta, signa, nuntia mittens, vel extra remittens. Pius iv. const. 61.

Confidentias Pontif. committentes, ac beneficiales quascunque committens. Sixtus v. const. 66.

Consistorij à Papa aliquod vetitum Cardinales patefacientes. vnde præiudicium, aut scandalum nascatur. Leo xi. Conc. Later.

Conuentualium reformationes impediens, mutans. Sixtus iv. in Priuil. eorum.

K

Duellum

D Vellum in campo faciens, dans, auxilians, spectans. Leo x. const. 29. Clem. vij. const. 8. & Concilium Tridentinum Sess. 25 c. 19.

E

Ecclesia, & Monasteria vacantia, & à sede Apostolica prouisa nunciatoribus qui aliquod dederit, promiserit, & promissum soluerit. const. 3. Gregorius xiiij.

ab Ecclesijs, & Locis sacris lapides, & ornamenta auferens, seruans, retinens; fauens, auxilians. Sixtus iv. const. 3.

Eleemosinas querere negas fas esse Fratribus Predicatorum & sancti Francisci. Eugenius Quartus in eorum Priuilegijs.

Eleemosinas prohibens fieri eis. Sixtus Quartus in eorum Priuilegijs.

cum Excommunicato à Papa in diuinis participans sciēter & sponte c. nuper de sent. excom. Fauorem, auxilium, consilium dans criminoso huic notorio. ibid. Excommunicatus à Papa, & infirmus, absolutus, si sanus factus spernat se Papæ præsentare. c. eos qui de sent. excom. in 6.

Excommunicatos à Iure, vel constit. Synodalib. absoluentes. Clemen. de Priuileg. c. Religiosi.

Excommunicatos, & interdictos tempore Missæ, qui prohibent, ne exeant ab Ecclesia, si moniti sint. c. grauis Clemens de sent. excom.

Excommunicati, interdicti publici ab Ecclesia non exeuntes, si Monachi sint. eodem.

Excommunicatur si quis contra Reges, Principes, Ministr.

& eorum

& eorum bona miserit illum, mandans, quisquis sit, occidit, capit: hic casus Episcopalis est, si in spatio duorum mensium resipiscat, post Papalis c. Quicumque de sent. excom. in 6.

Extrahens aliquem, qui ad Ecclesiam confugit sine Episcopi facultate c. definiuit. 17. q. 4.

Exules reuocans, recipiens. Pius v. constitut. ex superne. Protegens, auxilians, fauens. ibidem, & Pius Secundus, Paulus Tertius, & Pius Quartus. Item homicidas, grassatores, damnatos capitaliter exules recipiens, & eorum iustitiam impediens. Greg. xiiij. const. Dubijs.

F

ad Forum laicale trahens Ecclesiasticum, & fauorem, auxilium, consilium dans. Martinus vi. constitut. 5.

ad Forum Sæculare appellantes, confugientes Religiosi sancti Francisci de Obseruantia. Gregorius xiiij. const. 26.

Forum omne recipiens quærelas Fratrum, & Monialium Prædic. Leo x. in eorum Priuilegijs.

G

Gabellas, pedagia exigens à Regul. Mendicantium, atque quamuis exactionem pro quauis re, & prætextu. Pius v. const. 16.

Gubernatorem, Senatorem Urbis nominans, eligens sine consensu Papæ. c. fund. de elect. in 6.

K

Humi-

Humiliatorum Ordinis extinctionem nō seruans. Pius V. in Bulla extinctionis.

Incendiarij, & loca sacra effringentes. hic casus ante denunciationem Episcopalis est, post Papalis. c. conuast. & c. tua nos de sent. excom.

Indulgentias populo proponens, euulgans Episcopo inferiori pro pecunia certa circa gratias, casus. Pius V. const. 82.

Indulgentijs Anno Iubilei à Papa suspensis qui Plenarias proposuerit, prædicarit, euulgarit. c. quicunq; de sent. excom. in 6.

Inquisitores negligentes circa hæreticos, & eorum ministri quoquomodo. c. multorum Clem. de her.

Inquisitores, officiales, & Episcopos impediētes perturbantes. Iul. 3. const. 16. & Pius V.

Inquisitorem, & huius ministros quoscumque in causa fidei terrens, occidens, verberans, deiiciens; bonorum inuadens, consumens; scripturas diripiens, incendens, asportans; consilium, fauorem, auxilium dans: pro delinquentibus in fide, & in inquisitione veniam petens, aut pro eis intercedere tentans. Pius V. constit. 83.

Interdictos ab Ecclesia monitos qui prohibent ne exeant tempore Missæ, & ipsimet non exeunt. c. grauis. Clem. de sent. excom.

Interdicti tempore generalis cogens Sacerdotem celebrare, quisquis sit, c. eodem.

Interdictum à Sede Apostolica publicatum violans. de pen. & rem. c. etsi Domini.

Iudex

Iudex recipiens querelas Fratrum Prædicatorum, & sancti Francisci. Leo x. in Priuilegijs eorūdem.

Iustitia pro obrinenda, vel gratia aliqua in Curia Romana dans, promittens, paciscens. Bonif. viij. in extrau. de sent. excom. capite 1. & Gregorius xiiij. const. 22.

Libellos, & scripta faciens contra Fratres Prædicatores, & sancti Francisci. Bonif. ix. & Eugenius iv. in eorum Priuilegijs; Eleemosynas quærere, prædicare, confessiones audire, negans eis licere de facultate summorum Pontificum. Alexander iv. in eorum Priuilegijs. Apostatas in eisdem ordinibus detinentes, nec denunciātes. Alexander Quartus, Bonifacius Nonus in eorum Priuilegijs. Violentiam contra eos exercens. ibid.

Literæ Apostolicæ gratis expeditæ sub finctione Nepotis, vel familiaris Cardinalis. Innocentius viij. Litteras commendatitias habens, & utens eis pro dignitate gradus obtinendâ; Nuntius Apostolicus Principibus in hoc utens etiam pro suis consanguineis. Pius Quartus const. 13.

Loca, Ciuitates, Oppida vacantia Ecclesiæ Romanæ, tractans, ut in feudum alicui dentur. Gregorius xiiij. const. 2. & Pius v.

Mancipium faciens Christianum etiam inter Turcas captū, & eius bona diripiēs. Pius v. const. 62. Marię Virginis Conceptionem tractans contra Sixti Quarti const. & decr. Trid. c. felix de pen. 16. & Pius

Pius v. const. 114. incurrit enim suspensionem à diuinis, & Sixtus Quartus in Extrau. Graue nimis.

Miracula falsa prædicans. Leo x. Sess. 9. Conc. Later.

Moniali, qui manus violentas iniecerit, etiam Conuersus. cap. de Mon. de sent. excom.

Monialium ingrediens monasteria etiam sub prætextu Apostolico, nedum Episcopali citra urgentes necessitates. Gregorius xiiij. Const. 28. & const. in Dubijs.

Monialium sancti Augustini exemptioni in Lombardia se opponens. Gregor. xiiij. const. Pro nostri.

Monialium Cisterciensis ordinis exemptioni se opponens. Greg. xiiij. const. Vniuersi.

Munera accipientes Officiales, & Ministri Papæ etiam Episcopi præter exculera, & pocula quæ biduo consumi possunt. Paulus ij. in Extrau. Muner.

O

Ordine pro suscipiendo, dans, aut recipiens ex pacto aliquid. de Sim. c. cum detestabile. & Pius v. const. 6.

Offendens in vindictam, & iniuriam fratrem, amicum, in Romana ditione, Paulus ij.

P

Penitentiarie Rom. contra Officiales const. & reformationes scribens, corrigens. Pius iv. const. 65. Penitentiarie Officiales, Ministri Romani pro expeditione celeri, aut labore alio aliquid accipientes, etiam oblatum. Pius v. const. 51.

Pontificis electionem in Sede Vacante Cardinales Simoniacæ tractantes. Iulius II. in Extrau. c. cum tam diuinum; & mediatores ad hoc, imò suspensi sunt

sunt a dignitatibus, ordinibus, &c. Pontificis electionem, altero viuente futuram tractans, tentans verbis, nuntijs, scriptis. Paulus Quartus, Const. 42.

Prædicans miracula incerta, falsa, Item prophetias non ex Scriptura, & scandala. Leo Decimus in Concilio Later. Sess. 9.

R

Religioso, seu Monacho manus violentas iniiciens. c. de mon. de sent. excom. etiam si conuersus sit c. Religioso eodem in 6. etiam nouitius tantum existens. c. de mon. eodem.

Ratum etiam qui hoc habuerit. c. contingit eodem. Religionis pro ingressu ex pacto dans, aut recipiens. c. cum detestabile de Sim.

non Mendicantes Mendicantes, qui recipiunt non impetrata facultate à sede Apostolica. Martinus Quartus in Extrau. de Ingres.

Religiosi non Mendicantes, qui transeunt ad non Mendicantes sine facultate summi Pontifici excepto Ordine Carthusien. Mart. v. Conc. Const.

Religionis domos, Monasteria Regularium mulier ingrediens. Pius v. const. 27.

Religiosus sancti Francisci de Obseru. subornans, & subornatus in electione Generalis, Prouincialis, Custodis; per se, vel per alium fauens. Pius v. constit. 170.

Mendicantium studia vexans, turbans in vniuersitate Parisien. Calistus Tertius in Priuilegijs.

Conuentualium reformationem impediens, mutans. Sixtus Quartus in Priuilegijs.

Sancti Augustini religiosus transiens ad alium ordinem sine licentia Superioris, etiam prætextu arctioris. Leo Decimus, ibidem.

Elec-

- Eleemosynas prohibens fieri eis Sixtus Quartus in Privilegijs.
 Absens per octo dies si ad obedientiam non redeat. Iulius Secundus.
 Bona, loca eorum occupans, vexans. Leo Decimus const. Licet sponte.
 Reliquias in Prouincia Mediolanensi transferens, donans, accipiens à proprio loco. Gregorius Decimustertius, const. Dubijs.
 de Residendo intra iuratum tempus Curatus, vel Vicarius non obseruans iuramentum. Pius Quartus, const. 92.

S

- S** Al externum ad oppida Sedis Apostolicę, & loca portans. Gregorius Decimustertius, const. 38.
 Saluum conductum faciens Gubernator, aut Officiales Ecclesiastici Status homicidę, aut exuli etiam ad diem vnum, vel noctem. Pius Quintus const. Exsuperne, Receptans eosdem, aut facinorosum. ibid.
 Sacramenta ministrans sine facultate Parochi, & religiosi. Clemens de her.
 Scribens contra Clericum relegatum. Urbanus Sextus const. 6.
 Scripturas Sedis Apostolicę detinens, sciens, & non reuelans. Iulius Tertius constitut. 5. Sixtus Quintus constitut. 57.
 Segetes, frumentum, fruges, vltra vsu suę familię necessaria quisq; Dominus, Baro, Sedi Apostolicę subiectus, qui emerit. Pius Quintus Constitutione Cupientes.
 Segetes, fruges, legumina, animalia extrahens à Statu Ecclesię. Gregorius Decimustertius const. 39. & 42.
 Sepul-

- Sepulcrarum electiones vouendo in suis Ecclesijs Clerici, qui aliquos induxerunt. c. grauis. Clemens de sent. excom.
 Simoniam committens aliquam ex pacto in ordine suscipiendo, beneficio cōsequendo, consulendo, procurando, & in ingressu religionis. de simonia c. Destabile.
 Sepulchrum Domini petens sine licentia Papę. Art. Flor. parte 3. & 15. cap. 30.
 Studia Mendicantium vexans, turbans in Vniuersitate Paris. Calixtus Octauus. Conuentualium reformationem impediens, mutans. Sixtus Quartus.
 Suspensum nominans, præsentans, vel ei conferens beneficium. Pius Quintus, Const. 58.

*Compendium Processus literarū S. D. N. Clem. Papę VIII. lectarum die Cane Dom. An. 1599.
 Excommunicantur, & anathematizantur.*

A

- A** Ppellantes à grauamine, vel futura executione literarum Apostolicarum ad Laicalem potestatem.
 Appellantes à Pontifice ad futurum Concilium, horumque fautores, &c.
 Arma, & alia vsui bellico idonea deferentes ad Turcas, vel alios Christiani nominis inimicos; & ad Reipublicę Christianę statum pertinentia iisdem in damnum Christianorum denunciantes.

L

Bona

Bona, Iurisdictiones, fructus, Sedis Apostolicæ, & quarumcunque Ecclesiarum vsurpantes, vel sequestrantes.

Bona, aut Terras Ecclesiæ Romanæ & in illas supremam Iurisdictionem vsurpantes, occupantes.

Bona naufragorum Christianorum cuiuscunque generis, etiam in littoribus inuenta surripientes.

Curiam Romanam pro suis negotijs per se, vel per alios petentes, qui lædunt.

Decimas, & onera alia personis Ecclesiasticis, Ecclesijs, Monasterijs, aut eorum fructibus imponentes.

Gabellas, vel pædagia noua imponentes, & ea augentes.

Hæretici cuiuscunque sectæ, eorum fautores, libros legentes, tenentes, aut imprimentes, & Schismatici.

Iudices Sæculares, qui Ecclesiasticas personas trahunt ad sua tribunalia, quique Ecclesiasticam libertatem tollunt, aut in aliquo perturbant.

Iudices Sæculares, qui se interponunt in causis capitalibus, seu criminalibus contra personas Ecclesiasticas.

Libertatem Ecclesiasticam in aliquo perturbantes, tollentes.

Libros Hæreticorum legentes, tenentes.

Literas

Literas Apostolicas, aut supplicationes aut in forma Breuis, & à quocunque auctoritatem habente signaturam falsificantes, aut falsò fabricantes.

Peregrinos, Romipetas, aut Romæ morantes, aut abeuntes, qui læserint.

Piratas, aut eorum receptatores, fautores.

Prælati, Cardinalibus S. R. E. nocentes.

Prælatos impediētes, ne sua Iurisdictione vtantur, quique illorum, & Delegatorum Iudicia eludentes ad Cancellarias recurrentes, aut contra illos decernentes, auxiliumque præstantes.

Romipetas, ac peregrinos, & in vrbe morantes, vel abeuntes, lædentes.

Romanam Curiam pro suis negotijs per se, vel per alios petentes qui offendunt.

Romam, ac Sedem Apostolicam venientes, vel ab ea recedentes sua, aut aliorum opera qui læserint, & qui sine Iurisdictione in Curia commorantes vexauerint.

Victualia, & alia necessaria, qui Romam conueniunt impediētes.

Absolutio soli Pontifici reseruatur.

Absolucere præsumentes excommunicantur.

Absolutio Papæ non comprehendit eos, qui a præmissis non destiterint.

Casus aliquot ex quamplurimis à sacris Canonibus, & Concilijs NOBIS in specie reseruati sunt sequentes.

Maiori Excommunicatione, Suspensione, vel Interdicto irretiti.

2. Sortilegi, Incantatores, Dæmonum cōsultores, Ars
magica quæcunque .
3. Matrimonia clandestina non in facie Ecclesiæ con-
tracta .
4. Peccata publica enormia, vt
Concubinarij, & scanda- } Pro huiusmodi habiti, vel
lofi. } denūciati, vel etiam per in-
Vsurarij, Blasphemi, & } quisitionem cogniti, & pro
Adulteri. } bati .
5. Homicidium voluntarium, studiosum, cum abortus
procuracione, & paruulorum oppressione, etiam ex
negligentia patratum .
6. Incestus vsque ad tertium gradum .
7. Sacrilegi etiam ex simplici fornicacione, atq; eo ma-
gis cum Moniali; Violatores, & Virginum raptores;
vel Sacramentis, & Sacramentalibus abutentes .
8. Proprias filias, & proprias vxores prostituentes
etiam per consensum tantum .
9. Peccatum contra Naturam, & cum brutis .
10. Incendiarij, & damna notabilia arborum, sege-
tum, fructuum, animalium inferentes .
11. Legatis pijs non satis facientes; Notarij illa non
denunciantes, & Locorum piorum administrationis
rationem non reddentes .
12. Ecclesiam polluentes .
13. Periurij in iudicio, vel actu publico .
14. Incertorum restitutio vltra tres Iulios cui fieri
debeat .
15. Ieiuniorū Ecclesiæ, Vigiliarumq; per carnis, atq;
lacticiniorū esum absq; impedimēti necessit. violatores
16. Qui per contracta tantum sponsalia, non adhuc
celebrato matrimonio cum sponsa in Ecclesia, commu-
nicare, aut carnaliter se immiscere audēt, & sine Missa,
ac Sacerdotali benedictione .

De

De Ieiuniorum, & Vigiliarum obseruatione.

Ipsa pauens periculum corpus suum humiliavit Ieiunij. Igitur populos admoneant Curati omnes, & Confessarij, illi in publico, & palam vbi maior plebis multitudo in Ecclesia aderit, Ieiuniorum Ecclesiæ præcepta ad fidelium carnes macerandas, ad Dæmonis tentationibus resistendum, vt Sacrosancta Tridentina Synodus obtestatur; idque inter Missarum solemnia Dominicis diebus sequentis hebdomadæ semper annuncient.

Ieiunij tempore, ac Vigiliarum Sanctorum ab Ecclesia præceptorum carnes vendere, aut emere quis non audeat in tota Diœcesi nostra, nisi de Medici in scriptis licentia à nobis in hoc potissimum delegati, consensuque in scriptis habito sub pænâ decem aureorum toties, quoties.

A lacticinij quibuscunque in iisdem vigilijs. Quadragesima, ac quatuor anni Temporibus omnes vtriusque sexus, & in quouis gradu constitutos abstinere mandamus.

Horam vero Ieiunij comestionis cautum est esse meridiana.

Qui senio, infirmitate, aut quauis alia legitima causa impediti erunt à Nobis de facili licentiam in hoc consequentur.

Veh autem illis, qui corpore ieiunantes animam vitij implent: Igitur dum caro ab alimentis abstinet, mens quoque à culpa ieiunet: hoc enim genus Dæmoniorum non eijcitur, nisi oratione, & ieiunio.

Hester. 14.
Sess. 25. in de-
cret. de dele-
tu librorum.

76. d. Ieiun.

De conf. d. 20.
Solent.

De conf. dist.
2. Liquido &
30. dist. Pra-
sely. de reg.
Iur. c. Quod
non est.
De conf. di. 3.
Ieiunium. &
c. nis.
Matth. 17.

De

*Hierem. 46.
Eius v. conf.
Et cum in-
firmis de-
pan. & rem.*

Frustra multiplicabis medicamina, sanitas non erit tibi. Videlicet si corpore curato anima languescat: Ideo legant quæso Medici omnes magnam Pontifici maximi pro eis fabricatam Constitutionem, ne scilicet amicorum, vel cognatorum, vel etiam lucri temporalis affectu aliquo seipsos, animamque propriam odio prosequantur: Idcirco cauti sint prius in agrotantium visitatione, vel saltem pariter corpori, & animæ mederi. Infirmos per contritionis, confessionis, ac sacrosanctæ Communionis salubres antidotos hortando infra tres dies exequendas, medicinas pariter applicando corporeas, ac carni salutiferas.

Quod, ut in posterum seruetur (ut æquum est) ante Tribunal nostrum comparere, ac Iuramentum præstare districtè præcipimus Medicis omnibus in nostra Diœcesi degentibus, se prædictam Pij Papæ Quinti Cõstitutionem penitus seruaturos sub pænis ibidem contentis.

Publicent autem Hunc Canonem Curati omnes in suis Ecclesijs prima die post Natiuitatem Domini elapsam: Ne plaga tumens (animæ scilicet) curata non sit medicamine, neque fota oleo charitatis, & gratiæ Dei verè sanantis.

De extrema Vnctionis Sacramento.

Infirmatur quis in vobis, inducat præsbiteros Ecclesiæ: & orent pro eo vngentes eum oleo in nomine Domini.

*C. qua fronte
dist. 93. Sciat
Curatus Cõc.
Trid. Sess. 14.
Decr. de ext.
vni. c. 3.*

Curet Parochus hoc Sacramentum ægrotis in periculo mortis agentibus piè, religiosè, ac ut moris est Ecclesiæ Catholicæ ministrare, reliquias enim peccatorum abstergit, Dæmones fugat, morbum lenit, gratiam

tiam Dei confirmat, & auget.

Non tamen pueris vsu rationis expertibus, nec in partu feminis laborantibus, minusque ad prælium euntibus, non per mare nauigantibus, vel vltimo supplicio damnatis vllatenus hoc Sacramentum quis ministret.

Sciat Curatus pro ratione sexus partes vngendas honestatis causa, in mulieribus præcipuè nec videndas, nec tangendas.

Diligens, & cautus sit Parochus in huius Sacramenti ministerio, ne vocatus retardans eius negligentia sine tanto Sacramento anima vbique dolens decedat: nam in tali negligentia, ut etiam in Pœnitentiæ, & confessionis neglecta administratione infirmis debita, ac vigilanti, præter pœnas Nobis arbitrarias, exilium à tota Diœcesi, & beneficij priuationem ex nunc intimamus, & decernimus.

*Concil. Trid.
Sess. 24. de de-
cret. extrema
vntione, c.
3.*

In deferendo hoc sacro Sacramento cautus sit Parochus, ne Laicus tangat, vel vngatur, portet autem illud in sacculo ferico, vel ex corio bene munito per cordulas ad pectus, & intra pectus incluso; reuerenter, piè, & astantibus genuflexis orantibus, cum stola, & superpelliceo illud ministret, Ut viuus sanctum sit exemplum, & moribundis refrigerium.

*Trid. ibidem
c. 3.*

Postremo si quandoque euenerit, ut inter vngendum ægrotus expiret, vrgere Parochus desistat, si vero aliquis eidem occurrat Parosismus, ut an viuus sit dubitetur, sub conditione vngat, scilicet, si viuus es; ut ægrotus in verba gaudij plena dicat, Vnixit me Deus oleo lætitiæ præ confortibus suis.

Psalm. 44.

Stabat iuxta ordinem suum in ministerio Ecclesiæ. Tantum est Sacramentum istud, vt sacrosancta Tridentina Synodus accuratam in hoc omnibus Ecclesiarum Episcopis diligentiam præscripserit.

Ministri igitur primò nostræ Curie, vel minimum, quid prorsus oblatum, nedum petitem accipiant, sed gratis, & inuiolate in Ordinum Ecclesiasticorum collatione gratis se gerant.

Functionem deinceps nullam in nostra Diocesi Ecclesiasticam omninò ministret quis, nisi aliquo Ecclesiæ insignitus sit Ordine.

Sicut versa vice omnibus etiam in minoribus constitutis mandamus, vt diligenter quis in suo munere sedulus operetur, pro nostro enim arbitrio seuerè punientur vltra sacrorum Conciliorum, & Canonum pænas irremissibiles, etiam si nulla pensione, aut beneficio, vel stipendio recogniti sint.

In nostra Ecclesiâ præcipuè Cathedrali diligentes sint, & munera eorum Ordinibus adaptata exerceant, quod si neglexerint, vltra pænas prædictas, & eorum Ordines suspendimus, & ad alios promoueri impedimus.

Ordinationes à nobis habendæ ante dies triginta per nostra Edicta promulgabuntur, vt ad examen venturi, & Ordines suscepturi, vel omnia auferre impedimenta, & literis (si præcipuè erunt aduenæ) suorum Ordinariorum Dimissorialibus parati esse possint.

Impedimenta, quæ auferri debent in literis suprascriptis, hic expressa sunt, vt scilicet promouendi omnes ad Ordines Ecclesiæ minores, vel maiores, & sacros sint

1 Paralip. 6.

Conc. Trid. Sess. 21. c. 1. de ref. & Sess. 22. de ref. de obf. in cal. miss.

Conc. Trid. Sess. 22. de ref. c. 4.

Sess. 23. c. 17.

Ibid. Sess. 23. de Sac. ord. c. 13.

Ibid. Sess. 23. c. 5. c. 1. de Scrutin. in ord. din. sac. c. 24. c. null.

<p>Aetate legitima re- quisita.</p> <p>Cōfirmati sãcto Chri- smate.</p> <p>Non rudes, & ignari.</p> <p>Non criminosi.</p> <p>Non solemniter pãni- tentes.</p> <p>Non Neophiti.</p> <p>Non Gulosi.</p> <p>Nō vsurarij manifesti</p> <p>Non infames.</p> <p>Non serui.</p> <p>Non corpore vitati.</p> <p>Non deformes infi- gniter.</p> <p>Non illegitimi.</p> <p>Non ignoti, aut Vagi.</p> <p>Non Bigami.</p> <p>Non leprosi post Ordi- nem susceptum.</p> <p>Non irregulares.</p> <p>Non suspensi.</p> <p>Non interdicti.</p> <p>Non excōmunicati</p> <p>Non homicidæ.</p> <p>Pensionem Ecclesiasticam, seu Beneficium, aut de Patrimoniali substãtia nō habens, ad Ordines promoueri non p̄sumat ex Sacrosancta Tridentina Synodo, nisi vel ab ali-</p>	<p>Non leuius, nisi ma- numittatur.</p> <p>Non morbo caduco, vel infirmitate peri- culosa læsus, vel vi- tius.</p> <p>Non ænergumeni.</p> <p>Nō examine non pro- bati.</p> <p>Non sine bono testi- monio, ac fideli, de vita, & moribus lau- dabilibus, ac Chri- stiano dignis.</p> <p>Non sine exercitijs spiritualibus per octo dies ante factis, vel fiendis post Or- dinis susceptionem</p> <p>Non sine literis ad p̄iores Ordines promotionis.</p> <p>Non sine literis à proprio Ordina- rio Dimissorial.</p> <p>Nō in ordine prius su- cepto inexercitati.</p>	<p>D. 24. c. 2. §</p> <p>D. 55. per totum de corp. vit.</p> <p>Conc. Trid. Sess. 7. c. 11. Sess. 23. c. 3. Trid. Sess. 23. de ref. c. 11. c. 14.</p> <p>Conc. Trid. Sess. 23. de ref. c. 8.</p> <p>Ibid. c. 17. & Sess. 13. de ref. c. 11.</p>
---	--	--

Conc. Trid. Sess. 23. de sac. or. c. 1. 12. Trid. Conc. Sess. 13. c. 4. Trid. ibid. Sess. 17. c. 1. de Big. non ord.

C. Quid si. De vit. & honestate Clericorum. c. Episcopus d. 47. c. Qui q. 1. d. 51.

D. 24. de fer. non ord. ibid. D. 51. c. fin.

D. 56. trib. & c. peruen. qui s̄l. s̄nt D. 51. c. Qui Trid. Sess. c. 17.

De Bigamis non ord. Trid. Sess. 23. de ref. c. 17. D. 51. c. Qui Sess. 24. de ref. c. 1.

Conc. Trid. Sess. 14. de ref. c. 1.

Trid. de ref. Sess. 21. c. 2. Sess. 23. c. 9

quo firmiter prouideatur, vel cautionem pro vitæ sustentatione securam, & certam prestet.

Sess. 7. c. 11. & Sess. 23. de sac. ord. c. 11.
 Examini se offerat promouendus pro muneris fungendi, ac Ordinis suscipiendi ratione; sine igitur præiua ad Ordinem suscipiendum præparatione nullus accedat, ne ipse cum dedecore, Examinatores cum animi compassione existant.

Sess. 22. dec. de obf. in egl. miss.
 Examinatores nulla spes præmij ab ore, vel à manu, aut metus ad aliquem promouendum vsque abducatur, sub pænis à sacro Concilio Tridentino, & pro arbitrio nostro seuerissimè inferendis; ne dum sanctum conferre spiritum tenent, Simoni Mago ministrent.

Sess. 23. dec. de ref. l. 1. 6.
 Accedant Ordinandi habitu modesto, moribus honestis, pietate Christiana referti, antequàm ad ordines Ecclesiasticos accedant, qui diligens sit ante Mensè festiuo die ordinis sui promouendi publicationes in Ecclesia fidelissima denunciari, Nosque de his certiores facere;

Celest. 2.
 vt Prælati corde tactus, solatio proferre valeat; gaudeo videns ordinem vestrum; fundamentum fidei nostræ.

De Exorcismis.

Mat. 16.
Signa eos, qui crediderint, hæc sequentur. In nomine meo Demonia eijcient. Nullus quisquis sit siue sæcularis, siue Regularis Clericus, aut Laicus quauis exemptione munitus, audeat ænergumenis per exorcismos manus imponere, vel super eosdem, vt Demonia eijcere tentet, perlegere, abique nostra in scriptis licentia habita sub pæna à nobis seuerissima infirigenda.

C. Exorcisma d. 33. c. 1. d. 4. per lectis.
 Qui in hoc dispensatus fuerit, quæstum à se procul eijciat sub eadem pæna.

Nec in domibus priuatis, seu Laicorum quis tantum munus audeat exercere, minusque in plebis multitudine, præcipuè si fœminæ sint à Dæmonibus obsessæ, sed coram

coram viris, hisque paucis, moribus, ac vitæ probatis, atque fœminis cum omni sanctitate, ac honestate semper assistentibus.

Genf. 4.
 Noscat se ipsum qui tali perfungitur munere: nam Dæmon est callidior cunctis animantibus: Prorsus igitur Exorcista sit irreprehensibilis vitæ, & omni bono pietatis, religionis, humilitatis exemplo imbutus, & tandem omni vel leuissima (si fieri potest) culpa careat, si enim peccatores Deus non exaudit, eo minus Dæmon illos pauescit, ne insurgens in Dæmonem, aut dicens, spiritus immunde, non statim respondeat, aufer prius trabem de oculo tuo; deinceps festucam de meo eijcere tentabis. *Ioan. 7. Luc. 6.*

Missa igitur sacro sancta, atque communione munitus Exorcista ad tantum opus accedat, pariterque obfessus tanto operi non nisi saltem confessus se subijciat.

Doctus præcipue, intelligens circa exorcismorum regulas, ac præscriptas sit; non addens, aut auferens, vel minimum de exercismorum regulis, nec curiosè cum Dæmone tempus conterat, oleumque, & operam perdat cum ænergumeni pænitate maxima, cum astantium scandalo, cum Dei dedecore, cum Dæmonis honore.

Honestate tandem in tactu circa marem, vel fœminam à Dæmonio obsessam pietate, ac non nisi honestissime in omnibus se gerat.

Ante solis ortum, non post occasum vllatenus exorcizare presumat.

Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum aperto tantum Tabernaculi ostiolo sic veneretur, & ostendat, nullo vero modo obsessorum manibus præbeat, vt pericula cum scandalis olim probata ministerium non vituperent nostrum. *2. Cor. 6.*

Ephes. 5.

Genes. 2.

Sess. 24. c. 1. de
ref. matr.

Sacramentum hoc magnum est in Christo, & Ecclesia; A primo homine proprio ore prophetante, Os est de ossibus meis; quæ verba inter coniuges arctissimū exprimūt vinculum, tantamque debere inter coniugatos esse sanctitatem, vt maior nulla æstimari possit; Ideo iure merito in Matrimoniorum celebratione sacra Concilia sancto Spiritu afflata Ecclesiarum Ordinarijs summam præcipiunt in hisce contrahendis vigilantiam habere.

Facultate igitur à sacris Concilijs Nobis collata omnibus Diæcesis nostræ Curatis mandamus, vt circa Matrimonia Clandestina, nec in facie Ecclesiæ celebrata, sint valde vigiles, ac diligentes: sunt enim huiusmodi prorsus irrita, ac nulla, præter pœnas à sacris Concilijs inflictas, & pro nostro arbitrio infligendas.

Sess. 24. c. 1.

Sess. 24. c. 10.

Sint cauti circa denunciations, benedictiones, desponsationes, omnes quoque horum consultores, & facinororum complices caueant sibi ipsis. Eadem igitur die Missam in Ecclesia Parochiali audiant, ac benedictionem recipiant Sponsi, elapsis octo ad summum ab vltima denunciatione diebus, præcipimus.

Trid. ibidem

Bis in anno annuncient Curati omnes Populo inter Missarum solemniam decretum de Clandestinis Matrimonijs à sacro Concilio editum.

Sess. 24. c. 7.

Ad tollendam quorundam impiorum hominum audaciam Ecclesiæ sanctæ sanctiones negligentium, ecce Sacrosanctæ Tridentinæ Synodus de Clandestinis Matrimonijs decreta hic apponi ad litteram volumus, vt qui tantam temeritatem attentare ausus fuerit, sciat quoque quas pœnas sit inuiolabiliter propassurus.

Vagis, & incognitis non facile sine diligenti præiudicio fidelium testium examine vllū admittatur coniugium, sub

sub pœnis in eodem Concilio, & nostris infligendis. Nullus Parochus alterius Parochiæ aut sponsum, aut Sponsam iungat matrimonio absque fideli testimonio in scriptis edito illius Parochiæ, seu Diæcesis alterius; hocque sit vel scriptura solemnī, vel sigillo approbatum, vel in iure confirmatum.

Ibid. c. 1.

Voluntates præcipuè vtriusque Sponsi mutuas sedulus penetret Parochus, & causas; ne, vt plurimum euenit, in cordis intimo, fraus sub facie externa, sinceritas appareat.

30. q. 2. c. 2. & c. de spon. in pub.

In domibus priuatis, in nocte nusquam, nec à prandio, sed in Missa, & benedictione contrahat Curatus Matrimonia, & de die, atque in Ecclesijs tantum, ianuisque penitus apertis, atque campanis ad hoc peculiare pulsatis; nec vllus Præsbiter contrahendi officium sibi assumat, sub pœnis à Nobis rigidissimè imponendis, nisi Parochus.

Sess. 24. c. 1. de ref. matr.

Curet Parochus in Matrimonij, contractibus, vel Sponsalium ita verba clare, & dilucidè proferre, vt quæ de futuro circa sponsalia requiruntur, ita de presenti circa contractum exprimantur, atque ab astantibus pro talibus sine dubio apprehendantur.

27. q. 2. c. 5. Inf. fici.

Norint Parochi ante etiam Sponsalium contractum, an aliquod sit inter contrahentes impedimentum ex multis in Iure Canonico expressis, tum spiritualibus, tum etiam corporalibus.

Trid. Sess. 24. de sac. matr. per totum. Sess. 24. c. 1. de ref. matr.

In contrahendo filios familias hortetur Curatus, an parentum consensu, vt sanctus adolescens fecit Tobias.

Tob. 4. & 6.

Non contrahat Parochus Matrimonium absque nostra de consensu habita licentia, etiam si vltima iam facta sit in Ecclesia denunciatio.

Reseruatam sciât esse Nobis graue illud peccatum, quando Sponsi sola fornicaria libidine ducti, sponsalibus tantum contractis, inter se communicauerint, ac coierint

coerint, vt plurimum euenit, ne sine magna à Nobis pœnitentia recedant.

*Ibidem Sess. 4.
c. 1.*

Ætatem, vt validetur contractus contrahentium, inspiciat Parochus, & animaduertat consanguinitatem super omnia, vel affinitatem in gradibus ab Ecclesia prohibitis, tum spiritualem, tum carnalem copiosè agnoscat: ne ipsemet cum contrahentibus Censuras ab Ecclesia irrogatas, & à nobis pœnas infligendas de facili incurrat.

*Ibidem Sess.
24. c. 3.*

Anulum sponsus in sinistra digito manus sponsæ, qui annularis dicitur, inducat nuptialem, sed à Sacerdote ea verba proferantur: In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Nuptiæ in Matrimonij hortatur in Domino modo stè, atque ex pietate Christiana fiant, ne misceantur sacra prophanis, aut Sacramenta Dæmoniis; Ideo abusus illi de poculo frangendo, & huiusmodi omninò cessent.

*Ibid. Sess. 24.
c. 1.*

Nulli celebrare Matrimonia solemniter, aut sponsas ducere penitus liceat temporibus ab Ecclesia vetitis. id est ab Aduentu Domini Nostri Iesu Christi vsque in diem Epiphaniæ, & à Feria quarta Cinerum vsque in Octauam Paschatis inclusiue: Parochus enim, & Sponsi propter hoc magna patientur supplicia.

De Suffocationibus.

Vigilanti cura, ac frequenti admonitione curent Parochi, ne matres, & eorum viri in huiusmodi periculis negligentes sint, sub pœna à nobis grauissima eis irroganda, in lectulo infantes ne teneant, nisi post annum ætatis suæ expletum, vel nisi intermedio huiusmodi, vt eitis mors sequi minimè possit, ne eorum negligentia sint maximæ pœnitentiæ omnibus rigidissimū exem-

*De ijs, qui filios occidunt
e. de Infantia
vltimo.*

exem-

exemplum, præter corporeas, imò Excommunicationis pœnas in subsidium à Nobis ipso facto infligendas.

*Conc. Trident.
Sess. 24. de ref.
or. c. 4.*

Librum ad perpetuam rei memoriam habeant Parochi omnes, in quo diligenter Nomina, Cognomina, Annum, Mensen, Diem, Festumq; contrahentium annuntient, atque inscribant; Testes, Notarium, præsentisque quam diligentissimè adnotent, vt eorum in promptu sit memoria, Quosque Deus coniunxit, homo non separet.

Matth. 19.

Decretum Concilij Tridentini contra eos, qui Clandestina Matrimonia attentauerint.

T Ametsi dubitandum non est, Clandestina matrimonia, libero contrahentium consensu facta rata & vera esse matrimonia, quandiu Ecclesia ea irrita non fecit; & proinde iure damnandi sunt illi, vt eos sancta Synodus anathemate damnat, qui ea vera, ac rata esse negant; quique falsò affirmant, matrimonia à filijs familias sine consensu parentum contracta irrita esse, & parentes ea rata, vel irrita facere posse: Nihilominus sancta Dei Ecclesia ex iustissimis causis illa semper detestata est, atque prohibuit. Verum cum sancta Synodus animaduertat, prohibitiones illas propter hominum inobedientiam iam non prodesse, & grauia peccata perpendat, quæ ex eisdem Clandestinis coniugijs ortum habent; præsertim vero eorum, qui in statu damnationis permanent, dum priore vxore, cum qua clam contraxerant, relicta, cum alia palam contrahunt & cum ea in perpetuo adulterio viuunt. Cui malo, cum ab Ecclesia, quæ de occultis non iudicat, succurri non possit, nisi efficacius aliquod remedium adhibeatur; Idcirco sacri Lateranensis Concilij sub Innocentio Tertio celebrati vestigijs inhærendo præcipit, vt impo-

*Sess. 24. de re-
fer. c. 1.*

sterum

sterum antequam Matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho tribus continuis diebus festiuis in Ecclesia inter Missarum solemnias publicè denuncietur, inter quos matrimonium sit contrahendum; quibus denunciationibus factis, si nullum legitimum opponitur impedimentum, ad celebrationem matrimonij in facie Ecclesiae procedatur; vbi Parochus viro, & muliere interrogatis, & eorum mutuo consensu intellecto, vel dicat, Ego vos in matrimonium coniungo; In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti; vel alijs vtatur verbis, iuxta receptum vniuscuiusque Prouinciæ ritum. Quod si aliquando probabilis fuerit suspicio, matrimonium malitiôsè impediri posse, si tot præcesserint denunciations, tunc vel vna tantum denunciatio fiat; vel saltem Parocho, & duobus, vel tribus testibus præsentibus matrimonium celebretur. Deinde ante illius consumationem Denunciations in Ecclesia fiant, vt, si aliqua subsunt impedimenta, facilius detegantur, nisi Ordinarius ipse expedire iudicauerit, vt prædictæ Denunciations remittantur, quod illius prudentiæ, & iudicio Sancta Synodus relinquit.

Qui aliter, quam præsentem Parocho, vel alio Sacerdote, de ipsius Parochi, seu Ordinarij licentia, & duobus, vel tribus testibus Matrimonium contrahere attentabunt, eos sancta Synodus ad sic contrahendum omninò inhabiles reddit, & huiusmodi contractus irritos, & nullos esse decernit, prout eos præsentem Decreto irritos facit, & annullat.

Insuper Parochum, vel alium Sacerdotem, qui cum minore testium numero; & testes, qui sine Parocho, vel Sacerdote, huiusmodi contractui interfuerint, nec non ipsos contrahentes grauius arbitrio Ordinarij puniri præcipit.

Præterea eadem sancta Synodus hortatur, vt coniuges

ante benedictionem Sacerdotalem in templo suscipiendam, in eadem domo non cohabitent: statuitque benedictionem à proprio Parocho fieri, neque à quocunque, nisi ab ipso Parocho; vel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionem faciendam alij Sacerdoti concedi posse, quacunque consuetudine, etiam immemorabili (quæ potius corruptela dicenda est) vel Priuilegio non obstante.

Quod si quis Parochus, vel alius Sacerdos, siue Regularis, siue Sæcularis sit, etiam si id sibi ex Priuilegio, vel immemorabili consuetudine licere contendat, alterius Parochiæ sponfos sine illorum Parochi licentia matrimonio coniungere, aut benedicere ausus fuerit, ipso iure tamdiu suspensus maneat, quoad ab Ordinario eius Parochi, qui matrimonio interesse debebat, seu à quo benedictio accipienda erat, absoluetur.

Habeat Parochus librum, in quo Coniugum, & testium nomina, diemque, & locum contracti matrimonij describat, quem diligenter apud se custodiat.

Postremo sancta Synodus coniuges hortatur, vt antequam contrahant, vel saltem triduo ante matrimonij consumationem sua peccata diligenter confiteantur, & ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum piè accedant. Si quæ Prouinciæ alijs, vltra prædictas laudabilibus consuetudinibus, & ceremonijs hæc in re vtuntur, eas omninò sancta Synodus optat vehementer retineri.

Ne verò hæc tam salubria præcepta quemque lateant, Ordinarijs omnibus præcipit, vt cum primum poterint, curent hoc decretum Populo publicari, ac explicari in in singulis suarum Diacesum Parochialibus Ecclesijs, idque in primo anno quàm sæpius fieri, deinde vero quoties expedire viderint. Decernit insuper, vt huiusmodi decretum in vnaquaque Parochia suum robur

post triginta dies habere incipiat à die prima publicationis in eadem Parochia facere numerandos.

DE HONORE SANCTORVM.

Caput Sextum.

De Reliquijs Sanctorum.

Ecc. 30.

2. Cor. 6.

MORTVVS est Pater eius, sed est quasi non mortuus; Oigitur Benedictus Deus in Sanctis suis, si dum peregrinamur à Domino in hac miseriarum valle, dictum est ab Apostolo, Templum Spiritus Sancti estis vos; quanto magis in felicitate, & Beatitudinis perpetuo domicilio degentibus harum igitur veneratio pro gradus ratione, atque adoratione in maxima habenda est maiestate.

Sess. 25. de Inuo. & ven. reliq. Sanctorum.

Diligenti habita perscrutatione, vt in Visitatione nostra mandauimus, & vidimus, discernantur Reliquiæ, quæ certo nomine, vel auctore carent, ab ijs, quæ Sanctorum nominibus insignitæ sunt, vt admonet vt Sacrosancta Tridentina Synodus.

Nomine vero certo in papiro, & serico panno inuolutæ cum eorundem inscriptione recondantur in vasculis Crystallinis, vt diebus tantum Christo Domino dicatis, eiusque Beatæ Virginis Genitricis Mariæ, ac Sanctorum solemnioribus super Altaria existentes, à Populis debito poriantur honore, eorum nobis sua in Cælis existentium intercessione impartita.

Reliquiaria aliqua, si ad sint iam compacta, & certarum Reliquiarum referta, post statis diebus à populo vnerata

nerata, vt & omnes aliæ in Ecclesia intra murum, vel in Sacristia, vel sub Altari in Armariolo aliquo, aut capsâ ex ligno incorruptibili, si fieri potest, clauibus, atque feris optimè munita custodiantur; ne omnibus de facili pateant, vel in vsu prophanos, & superstitiosos illis vt quis possit.

Locus tandem tutus sit, mundus, separatus, honestus nec humiditate refertus.

Nullus deinceps intra sanctissimæ Eucharistiæ Tabernaculum illas asseruare perfumat, sed in locis supra notatis, harumque claues, ac potestas in manibus Curatorum tantum perpetuo sistat, non autem puerorum ob scandala olim experta.

Illæ, quæ vel auctore, vel nomine carent, in vnum, vel plura similia vascula, cum maxima tamen decentia colligantur, Scriptura hæc eis imponatur, Reliquiæ hæc nomine carent: vel si in frustra sint parua, possent eodem titulo in Tabellam redigi. Incertæ omninò semper in locis supradictis asseruentur, nec vnquam in propatulum proponantur.

Sine luminaribus, nec sine stola, ac superpelliceo & à Clerico tantum, nec populo proferantur, aut in loca sua recordantur, Idque omnimoda animorum, ac corporum deuotione.

Notabiles Reliquiæ, vt Scraphici Doctoris, & Ciuis nostræ Balneoregionensis brachium in theca argentea inclusum, in tanta habeantur veneratione, vt suis digni fiamus intercessionibus, atque in loco iam, vt vidimus, optimè condito, & custodito asseruentur.

Horum translationem de vno loco ad alium, nullus Nobis inscijs tentare præsumat.

Sicut Laicos dedecet, cuiusuis ordinis, ac dignitatis tractare, vel tangere Reliquias, ita nec in domibus prophanis, nec apud se portare vilo modo à purè Sæ-

C. 2. de rel. & ven. Sancti.

De conf. d. 1. c. Corpora.

cularibus probamus, nisi forte tanta essent virtute, & animi pietate, & Christiana charitate imbuti, ut quasi pro vasculis, & reliquiarijs Sanctorum ipsimet esse censeantur.

C. 2. de reliq.

A Sæcularibus igitur non tangantur, nec osculandæ præbeantur, sed tantum vasa, vel theca, in quibus includuntur, tactu pio, ac deuoto venerentur.

sess. 25. de Inuoc. & ven. Sanct. & reliq. & Pius IV. cons. 112

Doceant autem Curati omnes populos persæpè idios, quomodo inuocandi sunt Sancti; qui honor, ac veneratio eisdem debeat in sacris Sanctorum reliquijs, ac imaginibus, ut Sacrosanctum admonet, ac præcipit Tridentinum Concilium.

De reliq. c. 2. & ven. Sanct. c. 2.

Inuentas vero de nouo Reliquias absque summi Pontificis approbatione nullus venerari præsumat.

Infra duos menses, quæ de Reliquijs pro Dei, ac Sanctorum honore mandauimus; exequantur, alioquin negligentes diligentem experientur punitionem.

L. nemo e. de sacros Eccl.

Denotè igitur, piè, honorificè eorum Reliquias adoremus in terris, quorum memoria, & aspectu ad virtutes excitamur, à vitiorum fuga deuitemus, ad Resurrectionis beatæ spem gloriosam prouocemur, Deoque gloriam demus, & orationem faciamus pro reliquijs, quæ repertæ sunt.

4. Reg. 19.

De Miraculis nouiter accidentibus.

1. Ion. 12.

Amen amen dico vobis, qui credit in me, opera, quæ ego facio, & maiora his ipse faciat; Diligentem tamen quisque, si fortè Dei summa bonitate in Sanctorum Imaginibus miracula fiant, Parochi omnes vigilantiam adhibeant, statimque nos admoneant, nec ornamentum vllum, vel Altarium erectionem, vel oblationes appendere, aut Populi clamori credere vllus audeat Parochus, Curatus, aut Clericus, vel etiam

Sæcu-

Sæcularis, nisi prius de successu Nobis nunciato, & à Nobis veritate inspecta, cum Doctorum, ac Sanctorum virorum consultatione; atque præcipuè, de sanctissimæ Illustrissimorum Cardinali. Congregationis cõsilio, super hoc à nobis deuote implorato quid faciendum sit, penitus declaretur, sub pennis à Concilio Tridentino inflictis, & alijs à nobis irrogandis: vt aperta in beatorum miraculis Dei bonitate, ac munificentissima benignitate clamemus. Mirabilis Deus in Sanctis suis.

De Inuoc. & ven. Sanct.

Psal. 6.

De Imaginibus.

Gloriam Domini specularantes in eandem imaginem transformemur: Ideo Christi Domini, Beatæ Virginis, tum omnium Sanctorum Imagines semper sancta probauit Ecclesia, vt per eas ad prothitipum ita mentes nostras eleuaremus, easque dignè veneremur, vt pro illorum gradu, & honore ipsis debitum redderemus obsequium, & nobis eorum impartirentur fauorem.

1. Cor. 13. Conc. Trident. Sess. 4. Et Trid. Sess. 25. de sac. Imag. Pius IV. cons. 112

Caveant tamen Pictores, atque Sculptores, vt in eorum Imaginibus fingendis nil turpe, inhonestum, obscænum, superstitiosum, indecens, seu Apocriphum omnino, aut prophanum effingant, sub pennis à dicto Concilio plectendis, alijsque pro nostro arbitrio infligendis.

Idolorum igitur Gentilium, Brutorum, seu ad risum & contemptum penitus effugiant, sed ad pietatem, & deuotionem excitantes Imagines prorsus imitentur Pictores; minus autem insolitas ab Ecclesia Imagines struere quis audeat, vel Clericus strui patiatur sub pennis eisdem.

Humi deinceps Cruces, aut Sanctorum Imagines nullus audeat imprimere, aut pingere, impressasque seu

seu pictas p̄nitus delere, & tollere p̄cipimus.

Tabulas, quas senio, ac vetustate corrolas, vel ex parte carie consumptas vidimus vbiq̄ue locorum Diœcesis nostræ p̄nitus tollantur, sic Imagines omnes aliæ ad piũ & nouum redigantur vsũ.

Sæcularium quoque, imo & magnatum Imagines eas, quæ potius ad turpia scelera excitant, vel ad vanas, atque inanes sine firmitate vlla mouent vanitates, imò quod peius est, ad gentium, Demoniorum superstitiones repræsentandas memoriam excitant, affectum mouent, atque sep̄e à pietate Christiana animos retrahunt, hortamur in Domino, vt ijs p̄nitus neglectis Imaginibus, vel etiam deletis, atque contritis, se ab ijs Idolorum periculis, quæ & æternas possunt inducere p̄nas, & perpetuo, summoque priuare bono, abstineant.

26. q. 4. Sciam dnm.

Trid. Sess. 23. de Im. & reuer. Sanctoꝝ & de cons. d. 3. c. perlatũ. & c. 200.

Admoneant sep̄e, ac dilucidè Curati populos, p̄cipuè Idiotas, & rudes in veneratione sanctarum Imaginum nihil esse fiduciæ in illis figende, vel aliquid ab eis petendum, vt olim fiebat à Gentilibus, qui sp̄em suam in lignorum, atque saxorum Idolis ponebant, sed per has ad Prototypum, cuius illæ similitudinem gerunt, honor referatur; Ideo has ofculando, salutando, venerando, Christum Dominum, ac Sanctos ipsos veneramur, cum Sanctis sancti simus, nec cum Idolorum imaginibus peruertamur.

Psalm. 14.

De Indulgentijs.

Id. act. 9.

SI tetigero tantum fimbriam vestimenti illius, salua ero. Attamen abusus Indulgentiarum, quoad fieri potest à Nobis tollendus est, vt vel ignorantia, vel superstitione, aut irreuerentia, quæ aliquando irrepserunt, deinceps non repetantur.

Sciatis

Sciatis ergo omnes Indulgentiarum Bullas tantum valere, quantum illæ sonant, idcirco si id, pro quo, vel ea per quæ Indulgentiæ conceduntur, idest cum omnibus, & totalibus in eisdem Bullis, circumstantijs contentis minimè opere compleantur, nihil de concessis consequi Indulgentijs, piè igitur, deuotè, contritè operetur in hoc quisque necesse est.

Conc. Trid. Sess. 23. de re. de Ind.

Concionatores, nec alius quisquis sit, Indulgentias publicare sine nostro cõsensu expresso minimè audeat, etiam si quouis modo exemptus, sub p̄nis Conciliorum, & nostris.

Sess. 22. c. 9. de ref.

Nec Indulgentiarum literas ad eleemosynarum captas quis affigat, sed in Altari Maiori, vel in eo, vbi Imago Sancti illius erigitur, & veneratur, vel non sine licentia Episcopi in prædicta captâ collocentur in loco valde honorifico.

Ibidem.

Parochi sapius Indulgentiarum valorem, & thesauros populo annuncient, vt inde sciant maximam Dei liberalitatem hicce modicis, ac breuibus p̄nis, Purgatorij maximas, easque diurnas euadere; vel ita infelices animas in Purgatorio degentes adiuuare; vel etiã per orationes, aut facillimas corporum satisfactiones, atque faciles carnis afflictiones, suffragando illis adiuuare; modico enim labori hic assuescere, vt grauissimum, atque importabile pondus effugiamus, expedit nobis. Etenim bonum est viro, si portauerit iugum ab Adolescentia sua, vt tempore fertilitatis recorderetur ægestatis.

Conc. Trid. Sess. 21. de re. de ref.

Trid. 3.

De Diebus Festiuis, eorumque Observantia.

REliquiæ cogitationis diem festum agent tibi: Festorum cultus in Dei, & Sanctorum laudes maximè frequens, ac religiosus esse debet, ex sacrorum

Psalm. 79. Sess. 25. de Inuoc. Sanctoꝝ & de del. cib.

Conci-

Constit. Vj
V. de obseru.
fest. 156.
enst. 5.

Conciliorum, & summorum Pontificum decretis subsequencia propemodum continentibus: Ideo hortamur omnes, ne secordes sint, aut in horum obseruatione negligentes, vt seuerissimas eorundem Decretorum, ac pro nostro arbitrio penas effugiant.

Prædictis igitur sacrorum Decretorum Canonibus innixi, districtè mandamus, ne diebus Festis sub quouis colore, aut prætextu quisquis sit, & cuiusvis nostræ Diæcesi subiectus, tam Clericus Sæcularis, quam Regularis, nec non Laicus quicumque vtriusque sexus audeat diebus à Sacrosancta Ecclesia Romana institutis Festiuis; vendere, emere, contractare; manualia opera exercere; Villicas operationes agere; Bestias onustas, vel etiam exonustas ducere, ac reducere; seruilia opera facere; Mercatus, nundinas contrahere; collectas, vel tales exigere; Choras, & tripudia ducere; Scenicæ artes, vel torneamenta tractare; Spectacula, & circulationes fieri, Actus iuridicos in nullo foro exerceri, Apotèchas apertas teneri, & id genus omnia, & singula penitus aufugere districtè mandamus.

Concedimus tamen, & declaramus pro vsu victus necessariorum, & pro infirmis posse cibos, & medicinas vendi, ac emi in tota Diæcesi nostræ Festiuis etiam diebus pro vitæ sustentatione, & sanitatis recuperatione.

Populos moneant Parochi, vt diligentes sint in supradictis cuitandis, & decretum hoc publicent diebus post Natiuitatem Domini, vel tertio, vel quarto die transactam.

Moneant insuper hiscè diebus diuino cultui dicatis Iuuenes, & Virgines, Senes, cum Iunioribus sanctissimo Missæ Sacrificio semper adesse Vesperarum quoque in Ecclesia Officij cum animi attentione, atque deuotione interesse; Concionesque cum omni modestia, ac pietate audire, mente retinere, verbi Dei factores esse.

In pie-

de Conf. d. 3.
a. 178.

de ferijs cap.
consequens

de consecr. d.
3. c. 1.

Conc. Trid.
sess. 24. de
ref. c. 4.

de ferijs
enst. 5.

enst. 5.

In pietatis tum corporalibus, tum spiritualibus operibus deinceps occupati, vt occasione vanitatum, ac peccandi relicta, & fugata, virtutum exercitijs incumbant.

Sub Festorum nomine intelligimus quoque dies illos, qui vel Patrono illius loci, vel de consuetudine, aut deuotione ibidem mos est celebrari, ac venerari.

De Festorum dierum mandato sciant omnes eam Ecclesie Sanctæ fuisse intentionem, vt homines ex tanto temporis decursu in vanis, atque temporalibus, (ne dicam otiosis,) profus occupati, inter hebdomadam aliquis Deo daretur cultus tanquam omnium Creatori, Sanctis laus, nobis erga eisdem gratitudo, cum sanctorum morum imitatione, atque eorum fructus consecutione.

Volimus autem, & hic Festa totius anni in nostræ Diæcesi obseruanda subimprimi, ne alicui excusationis sit locus, imo & in Carta ad Ecclesiam valuas affigi, & in Sacrilijs omnibus Diæcesis nostræ conseruari.

Ianuarus.

1. Circuncisio Domini nostri Iesu Christi.
6. Epiphania Domini nostri Iesu Christi.
17. S. Antonius Abbas.

Februarius.

2. Purificatio Beate Virginis Mariæ.
24. S. Matthias Apostolus.

Martius.

25. Annunciatio Beate Virginis Mariæ.

Aprilis.

25. S. Marcus Euangelista.

Maius.

1. SS. Philippi, & Iacobus Apostoli.
3. Inuentio Sanctissimæ Crucis.

O

Iunius

44. d. c. Com.

cap. licet.
de ferijs.

ibid.

Junius.

24. Natiuitas sancti Ioannis Baptistæ.
29. S. Petrus Apostolus, ac summus Pontifex,
atque Paulus Apostolus.

Iulius.

2. Visitatio Beatæ Virginis Mariæ.
14. S. Bonaventura Confessor, Protector Ciui-
tatis huius, atque oriundus.
25. S. Iacobus Apostolus.

Augustus.

1. S. Petrus ad Vincula.
7. S. Donatus Episcopus, & Patronus Bal-
neoregiensis.
10. S. Laurentius Martyr.
15. Assumptio Beatæ Mariæ Virginis.
22. S. Ildibrandus huius Ciuitatis Episcopus.
24. S. Bartholomæus Apostolus.

September.

8. Natiuitas Beatæ Virginis Mariæ.
21. S. Matthæus Apostolus.
29. S. Michael Archangelus.

October.

28. SS. Simon, & Iudas Apostoli.

November.

1. Omnium Sanctorum festiuitas.
25. S. Catherina Virgo, & Martyr.
30. S. Andreas Apostolus.

December

December.

8. Conceptio Beatæ Virginis Mariæ.
13. S. Lucia Virgo, & Martyr.
25. Natiuitas Domini nostri Iesu Christi.
26. S. Stephanus Prothomartyr.
27. S. Ioannes Euangelista.

Mobilia Festa.

Dominici dies omnes totius Anni.
Pascha Resurrectionis Domini nostri Iesu
Christi cum duobus sequentibus diebus.
Ascensio Domini nostri Iesu Christi.
Pascha Pentecostes cum duobus sequenti-
bus diebus.
Corporis Domini nostri Iesu Christi solem-
nitas.
In vnoquoque Diœcesis Castro, ac Villa
Festum Ecclesiæ illius Parochialis.
Patroni omnes Sancti, ac Aduocati cuius-
cunque Castri, ac Villæ.

*Kalendarium Festorum, que in Diœcesi Balneoreg.
celebrantur, præter Festos dies ab Ecclesia
Catholica ex præcepto obseruandos, &
præcipue ab Ecclesiis Diœcesis.*

In parte Ciuite.

14. Augusti | S. Anctus Donatus Martyr, & Episcopus
Augusti | Balneoreg. duplex cum octaua per to-
tam Diœcesim.
22. Augusti | S. Ildibrandus duplex.

O 2 S.Vi-

23. Decembris. S. Victoria Virgo, & Martyr, cuius extant notabiles Reliquiæ duplex.
14. Iulij. S. Bonaventura Episcopus, & Confessor, & Ecclesiæ Doctor duplex cum octaua in tota Ciuitate.
8. Decembris. Conceptio Beatæ Mariæ Virginis supra portam Pontis duplex.
18. Februarij. S. Simeon Episcopus, & Martyr semiduplex.
9. Nouembris. Præsentatio Beatæ Virginis Mariæ Mactatis, duplex.
21. Nouembris. Basilica Saluatoris extra mania duplex.
29. Iunij. S. Petrus Apostolus, & Pontifex duplex cum octaua per totam Diocesim.

In Parte Rotæ.

6. Decembris. S. Nicolaus Episcopus & Confessor Collegiæ Patronus duplex, cum octaua, ibidem.
11. Nouembris. S. Martinus intra mania Episcopus, & Confessor duplex.
29. Septembris. Dedicatio sancti Michaelis Archangelis, duplex.
17. Ianuarij. S. Antonius Abbas duplex.
25. Nouembris. S. Clemens Papa, & Martyr duplex.
1. Septembris. S. Egidius Abbas extra mania in Ecclesia Beatæ Mariæ Virginis in Ponzano, semiduplex.

Assumptio

15. Augusti. Assumptio Beatæ Mariæ Virginis in Ecclesia sancti Ioannis Ruralis in Magione, duplex.
7. Augusti. S. Donatus Vitrioli Episcopus & Martyr duplex.

In Castro Lubriani.

29. Augusti. S. Ioannes Decollatus, duplex.
2. Iulij. Visitatio sanctæ Mariæ in Caua extra mania duplex.
25. Martij. Annunciatio sanctæ Mariæ in Suntina duplex.
25. Nouembris. S. Catherina Virgo, & Martyr extra mania duplex.
14. Aprilis. S. Valerianus extra mania, duplex.

In Villa Vaiani.

25. Martij. Annunciatio Sanctæ Mariæ Virginis, duplex.
16. Maij. S. Vbaldus, duplex.

In Castro Sermognani.

31. Decembris. S. Siluester Papa, & Confessor extra mania duplex.
8. Septembris. Natiuitas sanctæ Mariæ Virg. duplex cum octaua vbique.

In

In Villa Turris Montium.

8. Natiuitas sanctæ Mariæ Virg. duplex
Septembris cum octaua vbique.

In Villa Castelloncij.

Natiuitas Beatæ Virginis Marię.

In Castro Castiglionis.

24. Natiuitas sancti Ioannis duplex cum
Iunij. octaua vbique.

5. Dedicatio sanctæ Mariæ ad Niues ex-
Augusti. tra mænia duplex.

16. S. Rochus Confessor extra mænia.
Augusti. duplex.

13. S. Lucia Virgo, & Martyr extra mænia
Decembris. duplex.

1. SS. Iacobus, & Philippus in Valdencia,
Maij. extra mænia duplex.

1. S. Egidius Abbas extra mænia semidu-
Septembris. plex.

8. Natiuitas sanctæ Mariæ in Porchiano
Septembris. extra mænia duplex cum octaua
vbique.

21. S. Benedictus Abbas extra Mænia du-
Martij. plex.

15. Assumptio Beatæ Marię Virginis.
Augusti. duplex.

In Castro Ciuitella.

29. S. Petrus Apostolus duplex cum octaua
Iunij. vbique.

S. Cali.

14. S. Calixtus Papa, & Martyr.
Octobris. duplex.

15. Assumptio Beatæ Virginis Mariæ extra
Augusti. mænia duplex cum octaua vbique.

In Castro Perij.

29. Dedicatio sancti Michaelis Archangeli
Septembris. duplex.

13. S. Lucia Virgo, & Martyr extra mænia
Decembris. duplex.

In Castro Grassignani.

11. S. Martinus Episcopus, & Confessor.
Noouembris. duplex.

6. S. Leonardus Confessor semiduplex ex-
Noouembris. tra mænia.

In Castro Montis Caluelli.

15. Assumptio Beatæ Virginis duplex cum
Augusti. octaua per totam Diocesim.

26. S. Stephanus Prothomartyr duplex.

Decembris. S. Ioannes Apostolus, & Euangelista,
27. duplex.

Decembris,

In Castro Sipuciani.

15. Assumptio Beatæ Marię Virginis du-
Augusti. plex cum octaua vbique.

8. S. Nicolaus Episcopus, & Confessor.
Decembris. duplex.

In Castro Mugnani.

22. S. Vincentius Martyr duplex.
 Ianuarij.
 2. S. Liberatus Martyr duplex.
 Maij.
 16. S. Rochus Confessor duplex.
 Augusti.

In Castro Podimartij.

15. Assumptio Beate Marię Virginis du-
 Augusti. plex cum octaua vbiq̄ue.
 4. S. Donatus Episcopus, & Martyr extra
 Augusti. mēnia duplex.
 24. S. Anselmus Episcopus, & Confessor
 Aprilis. ob venerabile eius integum corpus
 duplex.
 16. S. Rochus Confessor duplex.
 Augusti.

In Castro Soriani.

- Solemnitas sanctissimę Trinitatis extra
 mēnia duplex.
 1. S. Egidius Abbas extra mēnia
 Septembris. semiduplex.
 8. S. Angelus duplex.
 Maij.

In Castro Vitorchleani.

15. Assumptio Beate Marię Virginis du-
 Augusti. plex cum octaua vbiq̄ue.
 Solemnitas sanctissimę Trinitatis
 duplex.

Natiui-

24. Natiuitas sancti Ioannis Baptiste extra
 Iunij. mēnia duplex cum octaua vbiq̄ue.
 29. S. Petrus Apostolus extra mēnia du-
 Iunij. plex cum octaua vbiq̄ue.
 9. Dedicatio Basilicę Saluatoris extra mē-
 Nouembris. nia duplex.
 8. Apparitio sancti Michaelis Archange-
 Maij. li extra mēnia duplex.
 17. S. Antonius Abbas intra mēnia.
 Ianuarij. duplex.
 21. Sancta Agnes Virgo, & Martyr du-
 Ianuarij. plex.
 16. S. Rochus extra mēnia duplex.
 Augusti.
- In Castro Rocche Veccij.*
25. Conuersio Sancti Pauli duplex.
 Ianuarij.
 16. S. Rochus Confessor duplex.
 Augusti.
 29. S. Angelus duplex.
 Septembris.
 1. S. Egidius Abbas duplex.
 Septembris

114
DE ECCLESIAE MINISTRIS,
atque eorum Officijs, & muneribus.

Caput Septimum.

1. Tim. 4.

Seff. 24. c. 12.
C. 13.

MINISTERIVM tuum imple; ait Apostolus; Quare Ministris Ecclesiarum cunctis, hicque à nobis infra notandis loquitur Apostolus; Igitur ordinatè in Dei ministerio maximè procedi debet ex Sacro Tridentino Concilio, inter Clericos præcipuè, ac dignitates Ecclesiæ idoneas, vt Gloria sit Deo, Honor Sanctis, Pax viuus, Requies defunctis. Quisquis igitur suam agnoscat dignitatem, honorem, atque Dei cultum conseruet, fidelibusque cunctis se fidelem Christicolam exemplo ostendat.

Seff. 22. decre.
de ref. c. 4.

Quicumque autem sacro Ordine insignitus est, vel etiam minori, si pro tempore, & occasione Ecclesiæ non inferuerit, eiusdem Concilij censuris, ac poenis subijcietur præter Ordinarij arbitrium.

In particulari autem primò de Archipræsbytero Balneoregiensi.

Matth. 5.

C. Si Præsbyt.
26. q. 6.

SI sal euanuerit, ad quod valet vltra, nisi vt mittatur foras, & conculcetur ab hominibus? Quamobrem Archipræsbyter, vt præcipua dignitas est post Episcopalem in nostra Diæcesi, sit quoq; in omnibus quasi Episcopi oculus; vigilans circa Dei cultum, & opera charitatis spiritualis, ac corporalis Christiana, præsertim verò aliorum excessus corrigere, dissidias componere, pacem inter Clericos, & Sæculares conseruare, diu-

115

diuina Officia ordinare, absentis Episcopi totius Cathedralis Ecclesiæ vices gerere, & Collegiatis inuifere, bonos mores probare, prauos punire, & cum Vicario nostro, vel pro Vicario consulere, vt inuiolabilis Dei honor perpetuetur; Capitula, & Cleri Congregationes statutis temporibus cogere, ijsque, quibus in Ecclesia pro eiusdem bono regimine prouidendum est, matura consultatione, atque animorum vnione statim prouidere: & tandem vt quisque Clericus in suo munere diligens sit, & accuratus, atque operis expletor existat, vt in Choro ordo hierarchicus Ecclesiæ Dei spiritualis vel ad minimum ne distorqueatur; vt in nouissimo petitus Domino respondere possit; Præbui me ipsum alijs exemplum bonum.

1. Tim. 4.

De Sacrista.

EGO sum stans iugiter per diem super Custodiam Ista. 21. meam, ego sum stans noctibus cunctis; Igitur diligens, pius, cautus, modestus, & vigil sit Sacrista, necesse est.

Ecclesiæ totius munditiæ, maximè attendat, Vasa, vestimenta, ornamenta, luminaria, cercoos, oleum, libros, & necessaria cuncta pro Horis Canonicis, ac sacris faciendis fideliter, sanctè, & promptè administrat. Prophana cuncta, turbas, eoque magis iurgia, & rixas ab hoc loco seuerissimè arceat, nec Laicos huc se intromittere patiat, sub pena à sacris Concilijs, & Canonibus, ac Pontificibus inflicta, & vtrisque maiori à Nobis sibi, & contrauentibus infligenda.

Aquam benedictam singulis hebdomadibus, & sæpius, si opus sit, renouet. Altrarium præcipuè sordes, pulueres, atque sedilium expurget quam sæpissimè immunditias.

De officio Sacristæ d. 25.
Perlectis ubi omnia edocentur, & Pius 3. cons. 5.
Gene. Tridite.
Seff. 24. decre.
de ref. c. 12.

De cons. di. 3.
Aquam.
86. d. Pulchra

25. de Perle-
stis.

Sedulus in ministerio celebrantium, ac Sacrum facientium sit, & constans, & pius.

Pius v. conff.
de Off. Sa-
cris ex Cō.
Tel. c. 1. 2.

Ordinatè, compositè, deuotè, vestire, exire, & sacra incipere Sacerdotes admoncat, & curet, ne Missæ omnes simul celebrentur, vel adeò distent inter se, vt maximam afferant populo incommoditatem.

26. d. Non sa-
uis §. item per
feda.

Altare Maius super omnia diebus Festiuis ornabit pro tempore, vel floribus, vel ornamentis tanto loco decentibus.

Campanæ signum diebus Feriatis duplex emittet, nec inter se vnitum, & continuatum, sed interpositum, saltem per dimidiæ horæ quadrantem, deinde cum campanula aliud signum post aliud tantum temporis interponatur, vt vocati commodum habeant se præparandi ad Ecclesiam venire, non autem (vt sæpè euenit) finita Campanæ pulsatione, illicò & Sacra, vel Horæ finita sint, vnde in vacuum properant ad Ecclesiam Dei, viri, ac mulieres: diebus verò festiuis tertium addet signum, & nec minus temporis quam dimidiam horam in pulsatione Campanarum separatim quoque impendit.

Et vt confusa illa, atque præceps, & indeuota Horarum recitatio præcipuè ad Vesperas, & ad Missas in Ecclesia decantatas vitetur, vbi Hebdomadarius pro sua, non autem pro aliorum, & populi commoditate postponit, vel anticipat sine proportione Horas Canonicas; Volumus, & districtè mandamus, sub pæna Nobis grauissima reseruata, quod Missa maior, seu decantata non prius, tempore æstatis, quam hora diei duodecima decantetur, Verno autem tempore, hora decima-septima: Ad Vesperas in æstate decimanona, Hyeme vigesima.

De Conf. d. 1.
vestim.

Vestibus sacris nusquam patiat in pro-
in pro-

in prophanos vsus detorqueri.

Portarum, Fenestrarum Ecclesiæ totius tempore designato sit vigilans custos, præcipuè verò vbi vrget necessitas, post dimidiam noctis horam ostia & claudat, serisque atque pessulis optime muniat.

Scandalosos, Infideles, Excommunicatos maximè ab Ecclesia arceat, atque depellat; Canes, & Bruta seuerrissimè dimoueat.

Diligens sit in omnibus necessarijs ad Officia sacra peragenda, promptus, constans, atque vigilans, & perseverans à mane ad Vesperas, in conseruando, in reparando, imò & augendo quæcunque ad Ecclesiæ ministeria pertinent; qui si in dictis, & alijs similibus defectibus inuolutus reperietur, præter pænas supradictas, alijs à Nobis valde grauissimis onerabitur.

Sint autem in Sacristia omnia ad sacrum peragendū communia, eaque munda, atque tersa, & tandem pro aduenis celebrare cupientibus omnia ad celebrationē necessaria; ne tantum alicui approbato Sacerdoti denegetur pro defectu necessariorum Sacramentum; vel in foridibus, ac indecentibus ministrans quis scandalizetur, & super diuina nausceat ministeria, hocque sub pæna graui à Nobis arbitranda, & toti Capitulo infligenda. Neque sacræ istæ vestes, & alia supradicta ad ad alium vsum ab alijs hominibus quàm sacratum quouis prætextu adhibeantur.

Vnum statuimus Sacristam, qualem descripsimus, à Capitulo in Cathedrali nostra, ac à totius Diæcesis Collegiatis in eorum Ecclesijs eligendum, & per anni integri spatium duraturum, cum facultate sibi Sacristanum inferuendi electiuam, cui imperet, & mandet omnia, quæ ad templi munditiam, custodiam, atque conseruationem, ad Deique honorem sunt conuenientia, præcipuè circa omnia supradicta, & Ecclesiæ suppellectilia, super

super cuncta mundissima in Altari, & Sacra deferenda, à populo videnda, Deo offerenda.

*De conf. d. 3.
Pronunciam.*

Annunciet semper Sacrista pro tempore, & in maiori Populi comitatu Festa per hebdomadam occurrentia; Vigiliis quoque, & Ieiunia incidentia.

Leu. 6.

Lampas semper ante Altare ardebit, ergo caueat ne extincta reperiatur.

*23. de Sacra-
141.*

Mulieres à quacunque Ecclesiastica functione arceat, nec in Lampadibus, Altaribus, Defunctis, eas se immiscere vllatenus sub penis supradictis permittat, vt Domino pro tempore dicere possit. Ego sum, qui super custodiam steti.

Abach. 2.

De Punctatore.

Misrem. 22.

Scribe virum istum sterilem, virum, qui in diebus suis non prosperabitur; Idcirco Punctator creabitur pro obseruandis Ecclesie sacrae ritibus, qui Hebdomadarius esse poterit, tum in Cathedrali, tum in Collegiatis nostre Diocesis subiectis.

Sit autem hic vigil, fidelis, ac diligens in eius muneribus obeundis, ne aliorum culparum penas ipse patiatur, nisi rectè iudicet, & diligenter contumaces in Tabella punctet, quod modò sancimus, vt de penis in frangendis, nullo habitu personarum, aut graduum respectu.

Nullus Punctatoris officium sub pena suspensionis, ac Beneficiorum fructuum priuationis, alijsque pro arbitrio statuendis nostro, audeat repellere.

Tabella in Sacristia existat, vbi omnium nomina sunt descripta Clericorum, tum in Sacris, tum in minoribus ordinatorum, & Ecclesie inferuentium.

Iuret se in officio pro tempore existentè, fidelem diligentiam adhibiturum, atque omnes Clericorum omisso-

omissiones, defectus, delicta in Ecclesia patrata, vel inobedientias, seu negligentias commissas signaturum.

Punctet eos, qui in Hebdomada propria munera sua non obibunt, atque ceteros in suis functionibus deficientes, circa precipuè diuina Officia, Horas Canonicas, & Sacra peragenda negligentes, presertim verò si non aderint tempore statuto in quacunque Hora, & ministerio Ecclesie peragendo omnes simul.

Munera, obsequia, vel excusationes acceptans illicitas, nec sufficientes, prædictis subiaceat panis.

Tabellam, seu librum Punctatorum, & iam contumacium existentium in fine cuiuscunq; Mensis ad Nos fideliter deferri sub eisdem penis sancimus.

Panas, seu pecunias à Transgressoribus in his exactas diuidi statuimus, quarum dimidietatem inter alios distribui volumus, altera verò dimidietate Sacristie necessitatibus applicata.

Transgressor, ac negligens hos ordines, atque decreta, penas incurret irremissibiliter à nobis grauissimas: Omnes igitur fideliter scribantur in libro tuo Domine.

Psalm. 138.

De Capitulo, & modo habendi illa.

Vbi non est Gubernator, Populus corruct, salus autem, vbi multa consilia; Quoniam regimen totius Ecclesie particularis, post Ordinarij decreta, precipuè à Capituli consultatione operatiua dependet, Ideo decernimus in Ecclesia nostra Cathedrali, & totius Diocesis Collegiatis, decimo quinto quoque die, & sæpius simul vniri, & necessarijs Ecclesie rebus sedulo cum maxima animorum pietate, ac concordia provideri.

Proverb. 11.

Suffra-

*c. cum in cū
tit. de elect.
c. cum inter
4.*

Suffragijs, vel Calculis (vt aiunt secretis) in vnum conclusis, vota fideliter agendorum perspecta pronunciant, quorum partes duæ ad decretandum, vt moris est, sufficientes erunt, statimque in librum Decretorum referant, & quam citius sub pæna à Nobis arbitranda, opere compleant, Idque munus erit Camerarij pro tempore existentis, atque singula proponentis pro necessitate Ecclesiæ occurrenti.

Et quia animi passiones, quandoque per labia prorumpunt; vnde persæpe maximæ cum scandalo audiri possunt & aliquæ commotiones, & decreta ipsa Capitularia; ideo decernimus in loco remotiori, quantum fieri possit, & audientium auribus, & oculis sequestratori prædicta cogi Capitula, atque hic omnia in Domino, & vnanimiter decretari, atque à promulgatione huius Synodi vnumquodque Capitulum, & Collegiata Ecclesia, post quindecim dies locum certum, & perpetuum ad Capitula ipsa decernenda eligant, Intimatione horæ, diei, & loci prius facta.

Vtque propria auferatur passio, præcipuè verò affinium, & consanguineorum; mandamus ne pro huiusmodi his coniunctus Canonicus vsque ad secundum gradum, in Capitulo pro re à se proponenda, votum habere possit, nec dum huiusmodi negocium ad se spectans, vel ad prædictos consanguineos conficitur, Capitulo interesse queat.

Si ex aliquo accidenti semel proposita negotia effectum minimè sortita sunt, absque noua causa, vel facti variatione nullo pacto eamets iterum proponi in Capitulo possint.

Capitulum teneatur in posterum de omni perpetuo contractu certum eligere Notarium, qui fideliter rogatus, atque ex pacto conuentus pro eius debita mercede, dictos Contractus, seu Instrumenta in Capitulo librum

brum fideliter, atque authenticè includere, & rescribere debeat, Idque ad perpetuam rei memoriam, & Ecclesiæ bonorum conseruationem.

Capitulum quantumuis exemptum à nobis conuocatum, vt bono Ecclesiæ consulatur, nunquam statim obedire non præsumat, ex Concilio Tridentino. *Sess. 25. c. 6. de ref.*

Ordine seruato quisque sedeat, & suam proferat sententiam, ne dolus aliquis, aut confusio, sub pæna à Nobis arbitranda, incurratur.

Quod pariter districtè seruabitur, si inter consultationes aliquæ detegentur rixæ, vel inter Capitulares contumeliæ.

Vbi autem discordes inter se erunt Clerici, Episcopum adeant, vt semota animi passione, vel rei interesse, & cognita rationabili decisione, ab ipso pacificè componantur; vt hæc sint decreta, In Concilio iustorū, *Psalm. 110.* & congregatione.

De Camerario, seu Procuratore.

Hic iam quaritur inter dispensatores, vt fidelis quis inueniatur; constat enim quod ordo rerum optimarum, & exequendorum operum requirit, vt alicui certæ personæ peragenda negotia demandentur.

Ideo singulis annis Capitulum creabit Camerarium, qui, & bonorum Ecclesiæ curam habeat, & quam fidelissimè eiusdem negotia sollicitus tractet, hicque sit ex Canonicorum numero; Munus autem huius erit hoc. *89. d. Diaconū c. 1. seq. 9. q. 3. cum si mni.*

Bona omnia Ecclesiæ immobilia, mobilia, & se moventia in Librum, seu (vt dicunt) Catastrum reducere, & exigere, gubernare, custodire, defendere, recuperare, ac fideliter cuique pro sua persona distribuere. *12. q. 4. c. 1.*

Sub pæna à Concilio Tridentino Sess. 22. & à Nobis augenda, tanquam Ecclesiæ bonorum vsurpatori, & dila-

Q & dila-

& dissipatori. Idem in omnibus etiam Collegiatis, ne dum in Cathedrali obseruetur.

Fructus vero omnes in vnam colliget massam, vt quisque omnis rixis, atque iniurijs, de bono fructu, minus bono, ac deteriori participet, sine vlla personarum acceptione.

Sess. 22. de re form. c. 11. In alienatione bonorum Ecclesiasticorum, atque negligentia eorumdem recuperatione seuerissimè mulcabitur Camerarius ipse cum toto Capitulo iuxta Concilium Tridentinum supra signatum.

12. q. 2. nobis Bona quoque Ecclesie cuncta recuperare, lites incertas terminare, suscitatas prosequi, occultas suscitare, & quam citius omnia bona ad Ecclesiam spectantia recuperare non taret, adhibita Capituli consulatione: ne contra iuramentum coram Deo de bonis Ecclesie recuperandis, conseruandis, ac augendis, & in manibus Ordinariorum presertim emissum, eius conscientia grauissimè oneretur, atque à nobis per censuras, & alias multas, tum spirituales, tum temporales iustissimè plectatur.

Anno peracto, nisi expediet eidem Capitulo, eundem confirmare Camerarium (quod semel tantum concedimus) nouus creabitur.

De omni administratione peracta rationem integrā reddet preteritam.

12. q. 4. c. 1. Obseruet autem penitus totius anni redditus in suo libro redigere fideliter, vt peracto anno, atq; reddita suę villicationis ratione, in Librum deinde magnum Capituli, eadem prorsus inscribi possint, ac debeant atque ipse anni elapsi Camerarius curam habeat scriptiois huius ad perpetuam rei memoriam.

Iuret ante administrationem in totius Capituli presentia, se fideliter quacunque pro Ecclesia tractaturū in eius

in eius vtilitatem euidentem, atque superiorum expensas fugientem, in debito munere obeundo, in fideliter bono Ecclesie conseruando, & dispensando, vt Dominum audiat dicentem: Euge serue bone, quia in pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini tui.

Matth. 25.

De Distributionibus.

Acrosanctum Concilium Tridentinum in hoc valde obseruandum est circa tertiam fructuum partē, vt pro ratione dignitatum, personarum, ac Officiorum, quisque sua gaudeat portione fideli.

Sess. 22. c. 9. de re.

Vbi nulla in Horis quibusdam ex Ecclesiarum consuetudine particulariū assignantur distributiones quotidiana, vel ob Beneficiorum tenuitatem, vel Ecclesie particularis consuetudinem, eiusdem decreta seruentur.

Item Sess. 24. c. 15. de ref.

Hi vero, qui tempore Horarum, ac diuinorum Officiorum abfuerint, nullis prorsus gaudeant quotidianis Distributionibus, sed inter astātes fideliter diuidantur, vt supra de Punctatore.

Ibidem Con. Trid.

Vt Dominus Iudex, & pramiator iustus dicere possit, Et tu Israel seruus meus, quem elegi.

Isa. 42.

De Residentia, & absentia Clericorum.

Portet semper orare, & nunquam deficere: tantus est miseriarum nostrarum cumulus, vt praterquam quod ex debito deuincimur, pro munere, quo fungimur, vt vel in modico cessantes corruamus; Necessaria adeo est in proprijs Ecclesijs Clericorū, Prelatorum, ac Curatorum residentia, vt sanctissima cōmiserit sanctum Tridentinum Concilium Decreta sub fructuum

Luc. 18. Sess. 23. de re for. c. 2. de ref. c. 2. c. 2. de const. 154. anni 1554. c. con. 17. c. 14. de const. 64.

Etiam Ecclesiarum amissione, quæ præter penas à Nobis addendas inuolabiliter adiicimus, & obseruari mandamus nulla temporum, aut personarum habitatione.

Immo Curatis cunctis Ecclesiarum iubemus hæc sancta Ecclesie Catholice decreta in nostris Ecclesijs quotannis promulgari, scilicet Prima Aduentus Dominica, & in sanctissimæ Resurrectionis solemnitate.

Qui verò per tres Menses ab Ecclesijs suis in nostra Diœcesi abfuerit, eo ipso Beneficij omnibus priuari de creuimus iuxta sacri Concilij Tridentini dispositionem.

Singulis diebus statutis temporum Horis ad Sacra Ecclesie officia conueniant omnes, & singuli, tum Cathedralis, tum Collegiatarum Diœcesis nostræ Ecclesiarum, nisi aliud probata consuetudo, vel Clericorum commoditas pro Ecclesie qualitate Nobis expedire videbitur.

Nemo audeat pernoctare extra Ciuitatem, vel Castrum, vel propriam Parochiam sine nostra in scriptis obtenta licentia, nec per Substitutum quis audeat personale munus Ecclesiasticum supplere; qui aliqua beneficia etiam non curata obtinent, iure, & consuetudine in proprijs resideant Ecclesijs, ex eiusdem Concilij decretis, & ipsi Ecclesie inseruiant.

In Ordine quoque minori, vel sacro constituti nouerint se ab eodem sacro Concilio ad Ecclesie ministerium, ac seruitia obligari, & sub pœnis grauissimis; & alijs Ordinario referuatis inuolabiliter puniri, quas ut euitet, quam sepius Sacerdos ingrediatur Templum Domini, ut sanctificet illud.

De

De Cæremoniarum, & Chori Magistro.

Stendas Populo cæremonias, ritumque colendi; Etenim ritus sacrosanctæ Ecclesie adeo sunt misteriosi, ac venerandi, ut ordine horum secluto, Babilon potius, quam Ecclesia erit Dei Templum.

Ideo capiti vno standum est, à primaque Dignitate ad vltimum vsque puerorum ordinem iurè merito obediendum erit.

Omnes igitur, nullo excepto, ita Cæremoniarum Magistro subiecti sint, ut illius nutui in omnibus Ecclesie functionibus animi, ac corporis promptitudine statim obediant, stando, sedendo, loquendo, tacendo, psallendo, legendo, vel intonando sint illicò parati.

Qui vero Clerici maiores, ac Dignitates inobedientes huic officio se ostendent, pro qualibet vice, ac persona cuiuscunque Ordinis, & gradus sit, in pœna grauissima mulctabitur, præter alias nostro arbitrio referuatas.

Puerorum autem, vel in minimis eidem non parentium Cognati, Auunculi, Matres, Patres, vel qui eorum curam habent, sciant ipso facto, vel trium Iuliorum pœnas, vel priuationis ministerij Ecclesiastici illicò incurrisse.

Aduertat autem Magister ipse Cæremoniarum se in omnibus, verbo, actione, atque exemplo præbere amabilem, modestum, pium, Deiq; dignum esse ministrum, atque ipsorum Sacerdotum potius fratrem, quam superiorem, magisque præcario uti nomine, quam imperatorio.

Diligens sit valde Cæremoniarum Magister, ut Clerici omnes, præcipuè vero celebrantes, ita Antiphonarum, Missalium, ac Breuiariorum magis modernorum docti sint, ut Cæremoniarum ipsarum sint diligentissimi obser-

126
 obseruatores, ad eas (provt in capite de Misis p̄suatis diximus) indecentias, gestus, & actus deformes fugiendos, quos & sæpius maximo animi tædio, ac mentis compassione in multis vidimus, & super quibus plorauimus; Exerceant igitur se ipsos, nec licet senio confecti erubescant Altaris ministri omnes, vt consuetudines has profus indecentes tollant, atque eradicent.

Cæremoniæ ipsæ sint grauitate sancta oblatæ, ordine pro consuetudine Ecclesiarum seruato.

Attendat Cæremoniæ Magister non omnibus promiscuè, impartendas esse Ecclesiæ Cæremoniæ, sed tantum Magistratui Ciuitatis in habitu Magistratus incedenti, ac decorato, omnibus alijs exclusis, ne Ecclesiæ in prophanos actus sacrosancta vilescant misteria, atque hoc sub pæna, vt supra toties quoties, & alia pro nostro arbitrio insignèda, Indignè enim Peregrinis eodem ritu offertur sacrificium.

Num. 4.

DE VITA, ET HONESTATE Clericorum.

Caput Octauum.

VOS estis lux mundi, & Ciuitas supra montem posita, ait Dominus non tantum Prælati maioribus, sed cunctis etiam Clericis tam Sæcularibus, quàm Regularibus: quisque igitur attendat sibi ipsi, quia si in Sæcularibus eorum exemplo modicum fermentum totam massam corrumpit, quid si lux obtenebrescat, ad nihilum valet vltra, quia à Populo non veneratur, à plebe non timetur, à Magnatibus negligitur, à Deo non protegitur, à Dæmone

Matth. 5.
 C. cum non
 scilicet à ma-
 lum à malo
 de vit. et ho-
 nest. Cler.
 C. Seditulo 32.
 s. Cer. 5.

mone conculcatur, & tota mundi Respublica corrumpitur: à malo igitur non tantum, sed ab omni mali specie Clericus abesse debet.

Sint exterius, interiusq. ratione naturali, morali, & Christiana imbuti Clerici omnes, ne propter nos inter gentes nomen Dei blasphemetur, igitur suo quifque muneris in tanta Ecclesiæ Catholicæ hierarchia fideliter incumbat, atque de sua villicatione vsque ad minimum quadrantem firmissime rationem se redditurum summo Deo pro comperto habeat.

Vestes ita modestas sibi adhibeant in sacris constituti Ordinibus, vt Ecclesiarum Ciues, non Villarum Coloni habeantur, vel Beneficijs gaudentes Ecclesiasticis, vel non fruente.

Non sericus sit vestitus, nec etiam materiæ adeo vilis, vt dedecus Ecclesiæ afferat.

Non scissis, vel fordidis, sed mundis, & bene compactis vtantur indumentis.

Non Colorem, preter nigrum, quis adhibeat, nisi gradus dignitas hoc poscat.

Non affectata, aut elaborata elegantia, nec neglecta munditia in vestitu vllatenus appareat.

Talari vtantur veste à collo decenter annexa, ad pedes vsque reflexa, hocque præcipuè in Ecclesia, & Dei ministerio, atque in locis, vbi Ciuium conuentus frequens esse soleat, atque vbi Ecclesiasticæ aguntur functiones, atque Processiones.

Bireto semper in Ecclesia vtantur, in Processionibus, ac cunctis Ecclesiasticis functionibus, tam in Ecclesia, quam extra Ecclesiam occurrentibus.

In quibus pariter Chirothecas panitus prohibemus.

Anulos nisi in Dignitate, vel Doctoratu constituti sint, non deferant, & tandem quisque modestia, & grauitate plena semper incedat.

Qui

Conc. Trid.
 Sess. 25. c. 1.
 de ref. et secl.
 14. c. 6.
 Clem. 1. de
 vit. et hon.
 Cleric. per so-
 tum ubi las.

Trid. ibid.

C. Clerici de
 vit. et hon.
 Cleric.

41. d. 9. 1. et
 c. Parsimon.
 C. Cler. et 21
 9. 4. per tot.

C. Clerici et
 c. non licet
 d. 23
 C. non licet
 23. d. 9. Cler.
 2. de vit. et
 hon. Cleric.

4. d. 9. 1. et
 Parsimon.

De vit. et ho-
 nest. Cler. c.
 Cleric. 2.

Qui vero minoribus tantum initiati sunt Ordinibus, veste saltem infra Genua dimissa vtantur, contenti sumus, vel etiam nulla, si à nobis facultate obta paupertatem, vel alia necessitate, dispensabuntur.

In Ecclesia, & omnibus diuinis Officijs, pro temporis opportunitate, & cæremonijs requisitis nunquam si ne Superpelliceo existat vllus.

Coronam, seu tonsuram Clericalem in minoribus constituti magnitudine fere vnus Iulij; in maioribus vero constituti, quanta est vnus Iulij magnitudo; Sacerdotes autem ipsi, quanta est vnus Ostiæ circumferentia, habeant, indecens enim videtur in multis ne Sacerdotij quidem signum apparere, contra sacros Canones multas seuerissimas, vsque ad excommunicationem deuenientes, hæc negligentibus infigentes.

Sacerdotes barbam, aut comam nutrire non decet, sicut nec penitus radere probamus, nisi in ea superioris labij parte, cuius pili possunt in sanguine Domini immergi.

Puri igitur omni ex parte interius, exteriusque sint omnes in ordine Ecclesiastico constituti, tam maiori, quam minori, prout decet Dei immaculatam sanctitudinem, & essentiam.

Sobriè, & in victu ita se gerant, vt etiam Laicorum conuiuia, vbi scurrilia, verba prophana, atque actiones vt plurimum obscenę pertractantur, aufugiant.

Spectacula, Comedias, saltationes, choræas, omnes ludos à sacris Concilijs, & Canonibus Clericis prohibitos omninò euent, nec eis intersint; Tabernas non adeant, & in via publica præcipuè nullis se immisceant vllius generis ludis aliqua ex parte indecentiam Clericalem, vel scandalum præferentibus: super omnia præcipuè Aleorum, ac Taxillorum ludi, & omnes saltationes interduntur, pariterque Follis magni, atque

malleo-

malleorum ligneorum ioci, Imo & Iudi in vijs maximè publicis Vniuersitatis cum formula casei proiecta, & insuper laruati nunquam videantur, aut incedant sub pennis supra, & infra dicendis.

Non exercitium aliquod audeant obire ex se indecentiam Clerici ostendens, aut mechanica, & seruilia opera exercere, bestias hinc inde conducere, vel rusticalia, aut baiuli opera nullo modo tractare, si enim 2. Timot. 2. Nemo militans Deo negotijs se debet miscere Sæcularibus, quanto minus indecentiam sapientibus Venationes, vt aiunt sacri Canones, strepitofas penitus prohibemus, præcipuè verò cum canibus leporinis, vel retibus contra quadrupedum venationem rumorosam.

Arma omnia tum ad offensionis nocumentum, tum ad defensionis tutamen penitus nulla habere intendimus; arma enim Clericorum debent esse lachrymæ, orationes, psalmodiæ, & in his sæpius se exercere, sicut dicitur de Iacob; Fleuit, & rogauit eum.

Nocturno tempore vltra primam noctis horam à proprijs ædibus vagari, vel quouis titulo abesse, & reperiri (exceptis pro Sacramentorum administratione caussis à nobis probatis) penitus omnibus Clericis sit vitium.

Occasione Festorum posthac in commestationibus cum Laicis simul conuiuare omnino interdiciamus, seorsum igitur ab eis cibum capiant, & potum, ob scanda- la vt plurimum notissima.

Nuptijs quoque interesse omnino interdiciamus, vbi nostro tempore potius corruptelæ sunt.

Negotia nullis sacris initiatus Clericus, aut quouis beneficio Ecclesiastico munitus existens audeat vllius generis mercaturæ, vel negotijs se implicare Sæcularibus, prophanis, aut seruilibus; nec prædia, possessio-

R nes,

21. q. 4. null.
orum de 15
ser. d. v. est.

c. Duo sunt
2. q. 1.
23. d. Pro-
hibita, & si
q. 14.

23. d. probib.
de vit. & ho-
nell. Cler. c.
Clericis.

Psalm. 92.
8. q. 1. qualis
6. q. 1. Beatus
in mod.

42. d. e. vit.
c. 6. seq. d.
4. 1. per tot.

c. Episc. d. 35
c. Cleric.
c. 44. d. Nul-
li 34. d. Præ-
de conf. d. 5.
non oportet.
Concil. Trid.
Sess. 22. decr.
de refor. c. 1.
Sess. 24. decr.
de refo. c. 12.

c. su. de vin.
& hon. Cler.

2. Tim. 2. &
14. q. 4. Cler.
ab indign. &
24. d. per tot.
C. 2. de Cler.
ven.

23. q. 4. Cler.
& c. seq. &
de sent. excõ.
c. in aud. &
d. 30. c. vlt.
Ofca. 12.

34. d. Præb.
43. d. Comest.
sationes.

44. d. nullus
de conf. d. 1.
non oportet.
Trid. lib. de
vit. & hon.
Cleric. c. 1. c.
ex lit. Paul.
3. conf. 42.

nes, vineas, campos, & huiusmodi per se, vel per alios, villo modo conducere.

Nec tutejam, aut paruulorum, viduarumue curam acceptare.

Nec pro alijs fideiubere.

Nec artem medendi exercere.

Nec cuiusuis (sub quouis colore) Principis, Comitiss, alteriusue negotia exercere, aut famularum, obsequia eisdem exhibere, nisi à nobis iustissimis de causis licentia obrenta, sæpius renouata: minusue fæminarum negotia cuiusuis gradus seruilia impingere, & summatim nisi à iure Canonico permiffa opera exercere valeant.

Musicas artes, seu cantus prophanos nullibi, aut cū aliquo penitus Clericis liceat docere, addiscere, vel tractare, eoque minus quæ obscena, & impudica sunt & iam sub pæna Excommunicationis ex sacris Canonibus: si præcipuè inter epulas id pertractetur.

Cum fæminis, & à iure Canonico veritis, nec cohabitare, nec conuersari sub aliquo prætextu Clericis quis audeat cuiuscunque sit gradus, aut conditionis, atque eo minus circa Concubinas, Adulteras se suspectum reddat, sub grauissimis sacrorum Canonum, & Pontificum pænis, & Nostris.

Nec igitur suspectas, vel cuiusuis etatis etiam in decrepitate delapsas, modo aliquandiu suspectæ fuerint, villo pacto domi retinere debeant, aut cum eis communicare.

Extra Ciuitatem nullus absque nostra licentia omnino nocturno tempore esse præsumat.

Iniurias alicui Laico, vel inter se, imo nec iniuriarum vmbras, aut gestus audeat Clericus nulli inferre, sed honorem omnibus debitum præbere.

In Aedibus proprijs Clerici nostri vel nocte commessationes Laicorum, cantus prophanos, cantilenas, & quid-

D. 27. Licet
169. 1. gent.
ral. d. Fidei
c. 1.
Ne Cler. vel
Mon. ne se c.
sent. sang.

23. d. Cleros
de cens. d. 5.
non med. 22.
q. 1. Cler.

Conc. Trid.
Sess. 21. c. 6.
de ref. c. 2.
23. c. 14. c.
Sess. 21. c. 2. d.
31. per 10. c.
d. 81. per 101.

12. d. Interd.
23. de his ig.
c. 6. seq.

7. q. 1. per me
nis.

23. q. 8. Qui
cunque Cle.

De xiv. c. ho
nor. Cler. c.
eum Decor.

& quidquid scandalo esse possit, nullo vnquam pacto attentent.

Sciunt tandem Clerici se in sortem hæreditatis Christi Domini electos esse, Ideo omnia eorum studia, status, progressiones esse debere, verbo, & exemplo spirituales, ac propemodum diuinas.

Non in otio torpentes tanquam in vitiorum Seminario, sed in spiritualibus perpetuo versari exercitationibus, vt talia operantes, se, sibi que creditas oues ad cælestem tempore opportuno beatissimam patriam perducant.

Cõtraueniens quisquis Clericus nostræ Diæcesi subiectus prædictis nostris honestissimis, ac Catholicis sanctionibus, sciat se, præter pænas à sacris Canonibus, & summis Pontificibus inflictas, nos alias tum spirituales, tum corporales, tum pecuniarias, vsque ad priuationem Beneficiorum inclusiue, præter Antecessorum nostrorum olim decretatas, sine vlla remissione fore incurrendum: Sic igitur luceant opera vestra bona coram hominibus, vt glorificent Patrem vestrum, qui in Cælis est.

De Parochis, & Curatis.

Vos estis genus electum, regale Sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis: Agnoscat igitur Parochus eius dignitatis sortem inter diuina misteria eleuatam; & munus sibi delegatum quasi suffraganei in eadem Diæcesi ad tantum gradus fastigiũ erectum: quare grauitate, ac modestia in sibi subditos non neglectum, sed venerandum se præbeat: non timeri, sed ab omnibus amari procuret; Diligenti vigilantia super omnia in gregem sibi cõmissum perpetuo de animarum salute diu, noctuque pensitet.

R 2 Idcir-

1. 2. q. 1. Cler.
c. 21. d. Cle.
in prin.

21. q. 1. molli
tici. c. seq.
duob. cap.

Matth. 1.

1. Petr. 2.

Ex eccl. 18.
8. q. 1. in seri
pturis.

Idcirco Iſthrum habeat, in quo omnia ſuorum Subdi-
torum nomina, cognomina, ſexum, aetatem, ſtatum, na-
tos, mortuos deſcribat, ac omnium neceſſitatibus ma-
turo tempore prouideat, nec labori parcat, quia mo-
mentaneum hoc, & leue eſt ad aeternae beatitudinis
pondus comparatum: Ars enim artium hoc dicitur mu-
nus, & eſt ſuper omnia diſcillimum, ſic enim iuſſit
Deus ſummo Pontifici ac Sacerdoti in lege, quod in ſu-
perhumerali, atque peſtorali deſcripta haberet duode-
cim Tribuum nomina.

2. Cor. 4. exc.
28. c. cum ſit
Arſ de ſtate
C. qua l.
C. Sedulo d.
32.

Fidem, moreſq; populi ſui incontaminatos, nec legi
Euangelicae vlla ex parte aduerſos coſeruet, atq; in ſub-
ditos circa miniſteriũ huiuſmodi diu, noctuq; inuigilet.

Quod vt ipſius intentionem quandoque à Subditis
neglectam aſſequatur, omnibus noſtrae Diœceſis Cura-
tis, vel quomodocunq; animarum curam habentibus
diſtrictè mandamus, vt ſub pena ſuſpenſionis à diuinis
& priuationis fructuum vniuſ anni Beneficiorum om-
nium Nobis ſecreto nuncient, omnes cuiuſcuſ ſexus,
aut conditionis peccatores Publicos, Scandalofos, &
vt peſtis ſerpentes, & alios ad eorũ peſſimos mores at-
trahentes: quod ſi non fecerint, ſciant nos per Inqui-
ſitionem ſubtiliſſimã maiores penas præter dictas eiſ-
dem accumulatuſos tanquam facinororum gentium fau-
tores, ac complices; Ideo caueant ipſi ſibi.

In Sacramentorum miniſterijs perlegant ſæpè, &
opere compleant, quæ ſupra de omnibus Sacramentis
decreuimus: circa Miſſas quoque, atque omnes Eccle-
ſiæ functiones, & Clerici munia, ne incidant in laqueos
Diaboli, & in penas irruant horribiles. Quod vt me-
lius exequi poſſint, hortamur, atque præcipimus, vt
Clericum quiſque Curatus in propria Eccleſia Diœce-
ſis noſtrae ad Eccleſiaſtica peragenda ſibi adiungat, at-
que in ceremonijs, ac Eccleſiæ functionibus inſtruat,

accom-

accomodet, & in ſeruitio Dei quicquid opus ſit, adiu-
uet, ſæpe enim audiuiſus, & ex ex parte vidimus non
modica huius defectu in Dei templis euenire incon-
uenientia, atque ſcandala.

Doctrinam Chriſti Domini fidelem, & eiufde m-
Catholice Eccleſiæ rudimenta pueros docere, cum pie-
tate, patientia, & religione maxime curèt quiſque in-
ſua Eccleſia, hora pro populo, & Eccleſia magis oppor-
tuna, idque omnibus Feſtiuis diebus ſub pena vniuſ
aurei toties, quoties in hoc defecerit; parenteſque fi-
liorum ſæpius admoneat, vt de eorum animabus, & ſan-
guine ſtriſſimam rationem reddituſos.

Hortentur Populos omnes in propria Parochia, Miſ-
ſas audire, ac ſermones, & diuinas exhortationes auri-
bus, & mente retinere. Quos ſermones ipſimet Curati
rotius Diœceſis noſtrae ſingulis de Eccleſiæ præcepto
Feſtiuis diebus habebunt; vbi præcipuè, & ſæpius pro-
ponent vitiorum ſcilicet fugam, & virtutum conſecutio-
nem, ad aeternos cruciatuſos deuitandos, & ſalutem
eternam compræhendendam, ſequè ante omnia præben-
tes virtutum exemplar, vnde poſſint auditoſos conuin-
ci, & nullatenus excuſari.

Infirmorum parentes, affines, ac Cognatos ſæpè ad-
moneant Curatis, etiam inter Miſſarum ſolemnia; vt
quamprimum quiſ eorum in morbum incidit, ad
eos recurrant, vt eas, quas poterunt ex debito Spiritua-
les medicinas, ac Sacramenta applicare, minimè retar-
dent; ne grauioribus capti morbis, vt ſæpè accidit, mi-
ſer ægrotuſos ſine animæ ſpiritali conſolatione atque re-
medio infeliciffimè decedat.

Ieiunia, Vigiliæ, Feſtiuos dies Feſtiuis diebus inter
Miſſarum ſolemnia annuncient.

Indulgentias pro loci, temporis, Sodalitatum, ſeu
Conſtaternitatum occaſione innotefeere faciant, ad
haſque

Conc. Trid.
Seſſ. 22. decr.
de ref. c. 4.
42. d. Epheſ.
8. q. 1. Aud
ſer in ſu.

Conc. Trid.
Seſſ. 22. decr.
de olf. in cel.
miſſ.

Trid. ſeſſ. 21.
decr. de ref.
c. 9.

hasque pro viribus consequendas hortentur, atque Dei benignitatem in his maxime manifestent.

189. 1. Reuer-
simini. 43. d.
Dispensatio.

Mundi vanitates, vitæ breuitatem, Dæmonis fraudes, hominis fragilitatem sæpius inculcent, omnesque videant, ne cadant, sæpius adhorentur.

Librorum prohibitorum Indicem habeant Curati, vt sciant se, aliosque sibi Subditos ab Hæreticorum, prauorum morum, ac scandalorū fraudibus defendere.

C. Irrefrag.
de off. ord.

Cum igitur tantam quis susceperit prouinciam, vigilans sit, ne in rigidissimas Canonum cæsuras incidat.

Malach. 2.

Penas hic superinflictas Clericis Edictorum nostrorum transgressoribus, hisque iure merito infligendas esse Parochi noscant; In omnibus igitur labia Sacerdotis custodiant scientiam, & legem eius toto corde exquirant.

De Libris Clericis necessarijs, & Curatis omnibus.

Ezech. 2.

26. d. Qui Ec-
clesiast. & Ec-
ce 28. Nulli
& quatuor
vlt. cap.

HAec omnia liber vitæ, & testamentum Altissimi, & agnitio veritatis; Libros igitur sequentes, vel ex parte maiori Clericos, præcipue Curatos, & qui Cõfessionum curam habent, vel functiones exercent diuinas, maxime operæ precium est habere, tum ad meditando, tum ad discendo, tum ad docendo, quæ ex Officio debent, ex sacra Tridentina Synodo.

sess. 24. c. 7.

Testamentum vetus, & nouum: Catechismum Romanum: Concilium Tridentinum: Bullam in Cena Domini: Librum etiam Baptizandorum: Rationale diuinorum Officiorum: Constitutiones nostras: Kalendarium pro ordinadis Horis Canonicis, etiam nostrum pro sanctis Diæcesi adaptatum: Homilias aliquas Sanctorum Patrum: Summam Caietanam, Siluestrinam, Antoninam,

ninam, & Opera Nauarri: Ceteros spirituales libros, vt Granata, Stelle, R.P. Bruni Societatis Iesu meditationes, & maxime opera D. Gregorij Magni de cura Pastoralis, & Diui Chryostomi de Sacerdotio assidue perlegant, & meditentur, toto animi nixu in Domino hortamur. Præcipue vero Missales, Breuiarios, & Baptizandorum ordinem proximè impressos hortamur omnes, quam citius apud se habere: hic enim Rubricarum nouarum decentium, ac necessariarum series copiosa reperietur ad omnes Ecclesiæ pias functiones religiosè, composite, ac deuotè obeundas.

Hinc enim vitiorum fuga, virtutum acquisitio, & Subditorum, sui quemet salus præcipue emanat. Idcirco sub penis supradictis, hos quisque Curatus Libros, vel ex his aliquos, hosque magis proficuos habeat: vt fit omnibus visio omnium quasi verba Libri signati. 1. a. 29.

De Monacis, & Regularibus.

EXemplum esto fidelium in verbo, in conuersatione, in charitate, in fide, in castitate. Hortamur in Domino omnes nostræ Diæcesis Monacos, & Clericos Regulares, vt sicut maiori obligatione pro tribus explicitè emisis votis deuinciuntur, ita maiori sanctitatis exemplo perluceant, vt inde virtutes magis augeantur, vitia eradicentur, Dæmones confundantur, Deus ipse glorificetur. Præcamurque inter omnia eorum Prælatos maxime esse vigiles circa obseruationem suæ Regulæ, ac constitutionem clausuræ, ne pusilli scandalizentur, illi seuerissimè puniantur, eorum Religio, & Dei vituperetur: subtrahant igitur toto corde præcamur se omnes Clerici Sæculares, ac Regulares ab omni fratre inordinatè ambulante.

1. ad Tim. 4.

C. cum ad mo-
nast. de sta-
tu Monach.

Concil. Trid.
Sess. vlt. de
& Mon. c. 20

2. Tim. 11.

De

De Prædicatoribus.
Quasi Tuba exalta vocem tuam, & annuncia populo meo scelera eorum: Equidem licet munus prædicandi maximè ad Ecclesiæ Prælatos, præcipuè Episcopos spectet, vt qui Apostolis Concionatoribus primis sanctissimis successerunt ex sacrosancta Tridentina Synodo.

*Isa. 58.
Sess. 5. c. 2. &
Sess. 24. c. 4.
de ref.*

*Sess. 21. sub
Leo X. Sess. 24.
c. 4. de refor.
Conc. Trid.*

*Concil. Trid.
Sess. 24. decret.
de ref. c. 4.*

*In Clem. vel.
de Privilegijs
Trid. ibid. c.
2. q. 1. oportet
43. d. Dispens.*

*Sess. 5. c. 2. &
Sess. 25. c. 4.
Cap. 25. c. 10.
c. cet. de off.
ord.*

Attamen si pro tempore Aduentus, Quadragesimæ & alijs anni temporibus in nostra Diœcesi (vt moris est) prædicatio occurrat, nullus quisquis sit Sæcularis Clericus, & quocunque Priuilegio dotatus, audeat hoc prædicandi munus sibi assumere in Diœcesi nostra absque nostra scientia, Benedictione, probatione, licentiaque in scriptis à Nobis sibi gratis impertita, vt decretatum est in sacrosanctis Concilijs Lateranensi, & Tridentino; minusque Regulares in eorum etiam Ordinum Ecclesijs, Nobis illis contradicentibus, prædicare præsumant, ex eodem sancti Concilij decreto.

Concionator in visceribus Domini piè, religiosè, pure, deuotè, sincerè (omni vanitate, arque curiositate relicta) corda feriat, terreat, alliciat, non autem mentes extrinsecus demulceat, vt memoriam cum omnium fastidio, & sui vana ostentatione, ac capitis, & vitæ detrimento, fatiget.

Parochus quoque per se, vel per alium, si ipse impeditus sit, nec idoneus, inter Missarum solemnias cunctis anni Festiuis diebus in Quadragesima, & Aduentu sermones habeat, pro anima salutare, pro omnibus exemplares, & verbo ipso operarios, vt ex sacris Concilijs, & multis cautum est, Tridentino scilicet, Maguntiano, ac Lateranensi sub Innocentio Tertio sancitum est, Doctrina sana prudenti tempore applicata, contumacibus minando, Innocentes animando, & disciplina cæ-

lesti

lesti omnes imbuendo maximè inuigilet & insudet, nisi tamen populi, præcipuè Oppidorum, proprium in Quadragesima habeant Concionatorem à nobis approbandum, vt singulis Oppidis præcipimus sub pœna viginquingue aureorum.

Exemplo ante omnia bona proprio Catholicæ fidei, atque operationis sanctæ Testimonio, adhibito, irreprehensibilis enim esse debet.

Distinctio sit diligens inter loca virorum, ac mulierum, cum tela, vel aliquibus per cordulas extentis stragulis, ne impudentium, ac Sacrilegorum oculi, siue gestus prophanorum in tanto loco indecentium, & scandala exeant, vnde Populorum, & animarum surgit ruina cunctarum.

Aduertat maximè Concionator, ne ad fabulas sermonem conuertat inanes, non ad historias Scriptorum Apocriphas, non ad dicta inepta, non ad Hæreticorum figmenta fallacia, non ad Questionum difficilia, & imperferutabilia secreta, non ad eloquentiæ facundiam, & tandem non ad ea, quæ nullius sunt pro animabus utilitatis, se conuertat, nec ad miracula ab Ecclesiâ sancta non approbata, nec confirmata.

Sed illa præsertim amplectetur, quæ sinceritatem, fidem Orthodoxam, vitiorum extirpationem, prauarum consuetudinum eradicationem, virtutum acquisitionem, pietatem, eruditionem, Fidei Christianæ perseverantiam, Scripturarum, Conciliorum Sanctorum, Pontificum Constitutionum veritatem confirmet, annunciet, præcipuè vero vitæ breuitatem, salutis incertitudinem, mortis certitudinem perenniter conculcet, Præceptorumque Ecclesiæ, & Dei Sanctorum obseruatiam omninò persuadeat.

Nullum tacitè, vel expressè prudens Concionator nomine infectetur, vel digito assignet, minusvè Præla-

S

tos,

*8. q. 1. oportet
c. 38. d. 1. c. 2
c. 30. d. quod
est hoc.*

*40. d. muli.
43. d. Dispens.
86. d. c. mul.
Greg. 9. cons.
44. Paul. 19.
cons. 27.*

*Leo X. Sess. 9.
in Conc. La-
teranense.*

*18. q. 1. Reuer-
simini.*

*8. q. 1. Olim
c. c. in script.
Leo X. con. 15.*

44. d. Scimus.

tes, seu Magistratum, ne de facili scandala oriantur, rumores suscitentur, populi scandalizentur.

De nocte audeat nullus, nec Christi Domini passionem Populo concionari, sed pro tempore diurno comodo à Nobis indicando, & fructu faciendo, scandaloque prorsus euitando.

Qui prædictis non obtemperabit Constitutionibus, sciat se à Domino districte iudicandum, à sacris Canonibus, ac Nobis seuerissime pro qualitate delicti puniendum: In omni igitur patientia, qui tanto munere fungitur, arguat, increpet, obsecret, totisque viribus quod ore profitetur, ipse prius opere compleat.

Timot. 3.

De Quæstuarijs.

Ecc. 22.
Sess. 1. c. 2. &
de pen. & re-
miss. c. cum
ex eo.
Pius v. const.
30. & 99.

Fidem posside cum amico tuo in paupertate illius: Igitur Quæstores Eleemosynarum per Diæcesim vagando prædicare, aut quouis priuilegio muniti sine licentia in scriptis obtenta à nobis nullo modo præsumant ex Decreto Concilij Tridentini, sub pena etiam à Nobis maxima illis irroganda: nec Campanulis, Imaginibus, Reliquijs, vel arte vlla vtantur, vt pecunias, & bona extorqueant, sub eadem pena inuolabiliter luenda.

Quæstores verò nostræ Diæcesis pro Hospitalibus, & Pijis locis delegati, & à Nobis recognoscendi, & creandi sint, vt ipsi modesti, nec Infideles, & sine aliqua conuentione, vel pacto, sed totum in loci pij vtilitatem, & Dei honorem penitus cædat; alioquin & isti à Nobis seuerissime præter Canonicas multas punientur; sit ergo quisque amicus fidelis, & protectio fortis, amico enim fidei nulla est comparatio.

Ecc. 6.

De

De Doctrina Christiana.

Vide quæ diximus in Capitulo de Parochis, vbi hoc expressum est.

De Processionibus.

ERat autem diebus festis procedens cum magna gloria; quo circa aduertat quisque Ordinarij circa Processiones edicta aufergere, vel eis promptè obtemperare, hi enim grauissimis sacri Trident. Concilij penis subduntur, nec tantum sæculares Clerici, sed Regulares vocati, quantumuis Priuilegijs muniti, & exempti; Imo & Sodalitates ipsæ laicorum, ac sæcularium promptæ in omnibus his sint; modeste igitur, pie, deuote accedant, incedant, atque recedant omnes supradicti, sub penis adhuc maioribus nostris ordinationibus, ac pro Dei cultu, & honore pijsimis Edictis repugnantibus.

Iudit. 16.
Ses. 25. de reg.
& mon. c. 13.

Et non nisi post habitam Episcopi benedictionem recedat ullus ex supradictis.

Nec confuse, contentiose de ordine, loco contendant, ab eodem enim Episcopo dicti autoritate Concilij seuerissime punientur.

Trid. ibid.

Separatim à maribus feminae in vltimo loco degentes existant.

Hora, & tempore statuto, vbi Episcopus mandabit simul omnes reperiantur, nocte vero nunquam omnino Processiones fiant.

Clerici omnes sæculares suis superpelliceis induti, vel alijs pro tempore, & consuetudine indumentis incedant, stent, recedant, psallant, sileant ad nutum Magistri Cæremoniarum, vt omnis tollatur inurbanitas, confusio, ac indenota irreuerentia, & hoc sub

S 2   pena

pœna à Nobis grauiſſima tranſgreſſoribus infligenda.

*Seſſ. 22. decret.
de obſ. in cel.
miſſ.*

Rixas tumultus, clamores proſus hinc abſint, ſub pœna à nobis non leui imponenda præter Concil. Tridentini ſeucriſſimas.

Viæ ſint à puluere, cæno, ac ſordibus mundatæ, & ſi oportunitas adſit, vel commoditas, ſtragulis, vel tapetis, picturis, & imaginibus Sanctorum ornate, prophanis omnino ſecluſis, & interditiſ.

Pietatem Chriſtianam redolentibus parietes ſint ornati, pauimenta quoque (ſi tempus datur) floribus, ac ramis odorem gratum emittentibus decorata.

*Aug. 4. con. 4.
Mart. 20. con.
ſtit. 6.*

In die præfertim Corporis ſanctiſſimi Domini noſtri ſolemniffimo ſumma ad tantum Creatorem, ac Redemptorem adhibenda eſt deuotio, ornatus, ac religioſa veneratio, Pſalmodiæ, cantuſque Litaniarum ſint in grauitate humiles, in humilitate deuotæ, atque ſupplicem ſpirantes pietatem, & pium Dei implorantes auxilium.

Tunc enim Pontifices ingentes Theſauros Indulgentiarum Chriſtifiſdelibus conceſſerunt.

Pſalm. 44.

Nihil prophanum, minusque ſanctitate non refertū in via, in portis, ac domibus tantæ maiestati reſentetur, ſed in omnibus ſanctitas ubique cernatur, appareat, exiſtat; In tanto igitur diuino miniſterio ſpecie ſua quiſq; & pulchritudine ſua intendat, proſperet, procedat, ac regnet.

De Salutatione Angelica.

*Rom. 16.
Bonif. 8. con.
1. ubi de lau.
B. V.*

Salutate Mariam, quæ multum laborauit in nobis: Conſuetudinem ab ineunte Eccleſia ſancta de Angelica ſalutatione ritè veneramur, & præfertim trinam ſcilicet in aurora, meridie, & veſpertino tempore Beatæ ſemper Virginis Dei Genitricis Mariæ ſalutationē.

Illam

Illam maximè quoque laudabilem, atque Catholicam conſuetudinem approbantes pro defunctis, cum tribus Dominicis orationibus, totidemque Angelicis ſalutationibus addito Pſalmo De profundis, & in fine Requiem æternam, in hora noctis primo ſigno campanæ pulſari, & obſeruari decernimus, pièque, ac deuotè in miſerorum Defunctorum ſuffragium genuflexis prædictas orationes recitantibus quadraginta dierum Indulgentiam in Domino elargimur.

Sub pœna igitur non leui à Nobis infligenda, ſingulis diebus, dicto tempore, Campanæ ſignum dare non omittrat Sacriſta.

Vſus pariter in multis pietatis Chriſtiænæ locis, viris, ſanctis, & pius obrinuit, vt ſtatim ac auditur ſignum vel Campana alicuius nuper defuncti, mos eſt illico genibus flexis, tres Orationes Dominicas, tres Salutationes Angelicas, quemlibet Chriſticolam cum Pſalmo De profundis quam deuotè recitare, pro ipſius defuncti refrigerio, & aliquod à miſericordiarum Domino noſtro Ieſu Chriſto per hæc ſuffragia refrigerium eidem impetrare; quod nos in Domino quoque, & in noſtra Diœceſi à cunctis Chriſtifiſdelibus obſeruari piſſimè hortamur, & deſideramus.

*13. q. 2. non
exiſtimemus.*

Ipoſ quoque Sacriſtas Campanarum ſignum aliquatiter prolixū pulſare volumus, atque ſtatuiſmus, ſtatim ac illis defuncti expiratio innotefcet, quod munus præcipuè erit defuncti familiæ cum diligenti pietate Sacriſtam admonēdi; Vtque Beatæ Virginis meritis fauores impetremus, quam ſapiffimè cum Angelo piè, ac deuotè dicamus, Aue Maria, gratia plena, Dominus tecum.

Luce. 1.

De

Psal. 118.

Narrauerunt mihi iniqui fabulationes, sed non ut
lex tua; Ideo nullus cuiusvis gradus sexus, aut
praeminentiæ, & status, publicè, aut priuatè, per se, vel
per alios actiones (quas vocant Repraesentationes) agere
prias, ac Sanctorum, & Domini nostri passionem enar-
rantes, ac gestis proferentes praesumat, nisi prius à No-
bis, & earum formula, & subiectum integrum perspe-
ctum, atque approbatum fuerit: sapè enim compertum
est risui prophano hominibus, dedecori Deo, & Sanctis;
Dæmonibus gaudium fuisse huiusmodi actiones. Idcirco
audeat nullus deinceps publicè, aut priuatè, palam
huiusmodi historias repraesentando referre, sed Marty-
rum actiones, & historias simpliciter à Concionatori-
bus narrari, exponi, doceri, atque imprimi in cordibus
nostris facile permittant.

Concil. Trid.
sess. 4. de usu
lib.

34. de Presb.

Nullus autem Clericus etiam in minoribus constitu-
tus nostræ Diocesis subditus, Secularis etiam in priuato,
nec vllus quoque Regularis in publico Clericus audeat
sub grauissimis à Nobis pænis irrogandis personaliter
cuiusvis generis actionem aliquam vel ex parte repræ-
sentare.

4. q. 1. de sn.

Qui vero huic nostro se opponent decreto, sciant se
excommunicationis sententiam præter centum aureo-
rum panam incursum, & alijs pro arbitrio nostro pæ-
nis seuerissimè mulctandos.

4. d. 1. de sn.

Prophana vero actiones, atque fabulosæ Repraesenta-
tiones, quæ à plerisque Circulatoribus, & Mimis, seu Hi-
strionibus agi solent, caueant ne turpia loquantur, aut
agant, ne Sacris Prophana, & Sanctis obscena commi-
scent; maxima enim à Nobis pæna illis insigetur, quia
docuerunt linguam suam loqui mendacium, ut iniquè
agerent, laborauerunt.

Hierem. 9.

De

Bonitatem, & disciplinam, & scientiam doce me: Psal. 118.
Omnes pueri, & discipuli ad ludi Magistros concla-
mant, vbi pensare debent ipsi Disciplinarum Doctores
prius hos bonitatem, scilicet animæ rudimenta circa
Fidei Christianæ pietatem; deinceps verò morum proba-
torum disciplinam; postremò scientiarum doctrinam
postulare, namque initium sapientiæ est timor Domini. Psal. 100.
Caueant igitur puerorum, & adolescentium Magistri,
ne primo lacte pueros veneno inficiant, cum satis com-
pertum sit, sapius in consuetudinem, & naturam con-
uerteret, quod primum imbitum fuit; Ideo sanam ex om-
ni parte doctrinam maximè curent pueros docere, ne
ipsi tandè corū moribus prauis atq; culpis facinorosis,
tanquam ab eorum fonte emanatis, cõparticipes fiant.

Libros pariter in Indice Sanctissimi Domini Nostri
Clementis Papæ Octauo omnino vetitos ab eis amo-
ueant.

Ad sacra audienda, ad Vesperas, ad Conciones die-
bus Festiuis cunctis ducant, hortentur, & compellant
accedere, vbique cum maxima animi pietate, & corpo-
ris modestia omnibus Christiana exempla præbere.

Nec vllus puerorum Magister audeat suam discipli-
nam in pueros exercere, quin prius in manibus nostris
Fidei Catholicæ Professionem emiseric, iuxta Sanctis-
simi Papæ Pij Quarti Constitutionem. De Matr. c.
quia nonn.
Pius. iu.

In Ecclesia pueros docere nullo modo probamus:
Imo prohibemus, sub pæna à Nobis seuerissima impo-
nenda, præcipuè sine Magistrorum præsentia ob varia
nobis nota scandala, & maximas Ecclesiæ Dei offensas;
ne vobis dicatur, Cum debeatis Magistri fieri, rursum
indigetis, ut doceamini. Hebr. 5.

De

De Hospitalibus, & Locorum, atque bonorum
Piorum administratione.

Matth. 25.

Hospes eram, & collegistis me, vnde pia deuotatum animarum semper fuit erga pauperes, peregrinos, & aduenas affectio, vt extra diuitias, atque commoditates, necnon extra cognationem, propriamque patriam si quandoque euenerit, illos in aliquod infortunium incidere, vbivis locorum erigerentur Mansiones, & subsidia charitatis plena, vt dilectio Christi Domini fraterna non verbo, sed opere ipso appareret, & esset.

Sess. 7. c. 15.

Hinc est, quod vt fideliter bona huiusmodi Pia administrarentur, sacrosancta Tridentina Synodus Ecclesiarum Ordinarijs mandauit diligentem super his adhibere curam, sub penis in dictis Concilijs contentis, & alijs Episcopi arbitrio irrogandis.

Sess. 25. c. 8. de
ref. & Sess. 22.
c. 8.

Sess. 22. c. 9. c.
Irrefrag. de
eff. ord. & Cl.
1. de sup. neg.
à Pral.

Primo igitur caueant locorum Piorum administratores, ne eorum bona dilapidentur, vel in minimo vsurpentur, quia Deo, & Nobis vsque ad minimum quadrantem rationem reddere singulis annis tenentur, vt & modo præcipimus, sub eisdem penis infra quindecim dies, omnes cuiuscunque sint conditionis, aut status administrationis per ipsos factæ rationem nostræ Curie fidelissimam afferre debeant.

Inuentarium bonorum omnium, tam mobilium, quàm immobilium, aut se mouentium infra Mensem fideliter componant, ad nos transmittant, vt ad perpetuam rei memoriam in Archiuio Curie nostræ asseruetur, sub pæna à Nobis arbitranda, tam per censuras Ecclesiasticas spirituales, quam per alias corporales, & temporales.

Pietatem

Pietatem Christianæ dilectionis, maximè erga pauperes infirmos attendant, vt Samaritanum illum imitantes, oleum misericordiæ, & vinum consolationis in eorum vulneribus infundant, scilicet alendo, vestiendo; cibum, potumque, & medicinas corporales, ac spirituales præbendo; officium super omnia Deo gratissimum.

Nullus tamen Circulator, Histrio, Scurra, Meretrix, aut publicus Peccator hic sine nostra expressa licentia vllatenus sub penis prædictis recipiatur.

Curam præcipuè illam habeant, vt infirmi statim prius per Confessionem adhibeant spiritualem animæ medicinam; quod si neglexerint, infra secundam diem prorsus excludantur, vel si eius anni Confessionis peractæ fidelem in scriptis à suo Parocho non proferent attestationem cum sanctissimi Sacramenti Communionem, penitus excludantur.

Diligenter attendant, ne viri cum faminis simul in eodem loco, vel cubiculo degant, sed separatim diu, nocturneque, atque à Feminis Famini, à Viris Viris obsequia præstentur.

Librum Santeses, & Parochus, vel alij horum locorum Officiales habeant, in quo hospitantium nomina, cognomina, gradus, exercitium, Patria inscribantur; diesque pariter aduentus, & recessus.

Legata pia Pio loco relicta quam fidelissimè adnotentur, & Archiuio nostro simul statim adiungantur. Nec audeat quisque (vt etiam constitutiones Piorum locorum hic habentur) expendere Iulium vnum absque expresso nostro consensu, & licentia in scriptis habita sub prædictis penis ipso facto incurrendis.

Si accederit hospitem aliquem in his locis mortis tributum naturale soluere, habeatque ipse bona mobilia, statim Curia nostra admoneatur, vt eius dispositio per

T testamen-

testamentum sciatur, vel si ab intestato decesserit, possimus (quod equum erit) vel suis hæredibus propria bona assignare, vel pio loco applicare, & eidem hospiti Ecclesiæ sanctæ suffragia ministrare.

Aduertant Officiales omne hospitantium scandalū vitare, vel occasione commoditatis, vel inclinatione naturæ, vel malitiæ personæ; vt sanctus, & pius locus nullatenus in verbo, vel opere prophanetur.

Missam quotidie, vel saltem diebus Festiuis, si commodè fieri potest, aliquis Sacerdos hospitantibus infirmis celebret, eaque Sacramenta, atque charitatis officia adhibeat, quæ & infirmitas expostulat, & defuncti maxime desiderant.

Administratores autem (sic enim res salua fiet) & Officiales creentur pietate Christiana, diligenti cura, fideli administratione cauti, atque ex omni parte referenti, etenim Deus honorabitur, atque hospitalitas propitiabitur: Imo pro hominibus terrenis aliquando Angeli hospitio recepti suos hospites saluant.

De Monte Pietatis.

IN illa die stillabunt Montes dulcedinem, & colles fluent lac, & mel; vnde nomen hoc ex se, ac tantum opus, eius fidelem administrationem declarat; Ea igitur, quæ in hoc Hospitalium bona sancita sunt, idem pariter de Montium Pietatis loco obseruari pænitus mandamus, & sub eisdem pænis à sacris Concilijs districtè seruandum.

Custodiant, atque ab iniurijs defendant Officiales prædicti Montis pignora omnia, ne vlllo pacto tineis, puluere, fordibus deuantentur.

Studiofi sint, vt pro pignoris qualitate quantitas pecuniæ propinetur.

In exa-

In exactiōne vigilantes, nec extra Capitula vagentur, ac Decreta à summis Pontificibus concessa, & ab Ordinarijs reuisa, & maximè laudata extorqueantur.

Campserius inter omnia sit fidelis in suis libris clausus, ordinatus, atque diligens executor.

Alienari bona Montis Pietatis, vel vsurpari à quouis, nullo pacto permittant: quod si turbantur, ad nos recurrant, qui æqua bilance cuncta ponderabimus, sub pænis à Concilio Tridentino seuerissimis infligendis.

Si fortes fieri pignorum accidat, quod superest de venditione pignoris, pignoranti vsque ad quadrantem fideliter restituatur: Pietatis enim Mons esse debet, non rapinæ, aut furti impietate referri.

In dubijs sæpè emergentibus ad Nos recurrant Officiales, vt morbis omnibus Deo fauente mederi possimus, in ipsius gloriam, in populi commoditatem, & locorum Piorum bonorum conseruationem; vt pauperes dicere gaudentes possint Eamus secundum consuetudinem ad Montem Oliuarum.

De Sodalitatibus.

ECce quam bonum, & quam iucundum habitare Fratres in vnum; Etenim dilectio in charitate perfecta omnia operatur: Ideo hortamur omnes nostræ Diocesis Confraternitates, ita vnum esse dilectione, sicut ego, & Pater vnum sumus in essentia, ait Dominus: quasi igitur in speculum Tridentinæ Synodus se intueantur Confratres isti, in vnanimitate meditationum, orationum, pietatis, & suarum Constitutionum Catholicarum operationibus inuigilent, ac operentur, se ipsos corrigendo, vitia expellendo, prauos mores vitando, virtutes sequendo, Confraternitatem in omnibus amando.

T 2 Pia

Trid. ibid. &
Can. hic sup.
statutum.

Gen. 16.

Iob. 3.
Sess. 22. c. 8.
Vid. Can. cit.
pro Hospit.
Leo X. conf. 9.

12. q. 2. Nulli
licet & c.
Diac. seq. cap.

Sess. 25. c. 11.

Luc. 22.

Psalms. 132.

Sess. 22. c. 8.

Pias functiones, Horas Canonicas, & Officia diuina, pro eorum Constitutionibus ordinata, assequantur, atque frequentent; ne vt in multis euenit, nomen tantum sine operibus habeant.

Si aliquæ Societates non gaudent Priuilegijs, Indulgentijs, aut Ordinibus carent, quam primum in Vrbe alicui ex sanctoribus Societatibus aggregari procurēt, hasque Idiome nostro in Tabella extenso, atque eorum Oratorijs affixo perpetuo præ oculis habeant, vt ad operandum quid debeant, sint prompti, ad excusationes non recepti.

Ad eorum functiones, & onera implenda maxime sint vigiles tum corporalia, tum spiritualia, præcipue verò ad Ecclesie statutas functiones publicas, cum inuitari fuerint audeat nullus, cuiuscunque sit exemptio- nis, tardus, negligens vel minimam nobis asserre repul- sam, sub Censuris, ac pænis grauissimis à Nobis arbi- trandis.

Sess. 22. c. 8.

In omnibus sciant à Nobis quam diligentissimè visi- tandas esse, ordinandas, & si opus fuerit, corrigendas Christianorum Sodalitates, ne fiant Dæmonum Con- fraternitates.

*Trid. ibid. c. 6.
Can. cit. pro
Hospit.*

Sciāt quoque de eorum bonis rationem nobis quot- annis ab eorum Ministris fidelem fore reddendam, ne quod in pios vsus, ac Dei honorem impendi debet, in Bacchanalium prophanos, & improbos mores, hosque Societatis Christianæ indignos impendatur; ne que domus esse debuit, ac habitatio diuinorum, fiat habi- tatio Dæmoniorum.

Apostol. 17.

De

De Monialibus.

Quærantur Regi puellæ, ac Virgines speciosæ. Quocirca Deo adeo est cara Sæctimonialiū vita, vt inter creaturas ipsemet declarauerit, nihil sibi gra- tius esse posse puritate Virginali; nam & proprium fi- lium super Angelos puriorem, ex matre Virgine, & pu- rissima nasci voluit, & insuper Filius Matrem Virginē, quam summoperè diligebat, discipulo Virgini, ac pu- ro commendauit. Vnde mirum non est, si accuratissimā videmus vigilantiam à sacrosanctis Concilijs, in eorum que Clausurā, moribus, ac vita, nec non & Pontificum magnorū Constitutionibus adhibitam fuisse. Nos quo- que pro tantę puritatis conseruatione, Dei honore, Christicolarum exemplo, earumque animarum salute, hæc adnotare decreuimus.

Hæst. 2.

*Concil. Trid.
Sess. 25. c. 5. de
Reg. & Mon.
Pius v. Gre-
gorius xij.*

Templum, seu Ecclesia earum sit ita parietum, Ianuarum, atque Fenestrarum munitum, vt ex omni parte diu, noctuque securissima sit, & eo magis adhuc propriæ domus portæ, seu Cancelli omni munimine ruti, & non nisi necessitatis occasione vrgentissima adaperiti.

Trid. ibid.

Quarum duæ claues erunt, vna in manibus Custodis, seu Agentis, aut Factoris ætate prouecti, prudentia cauti, Christiana pietate imbuti, moribus, ac vita probatissima redolentis; altera verò in manibus Abbatis- sæ, cuius qualitates infra exprimentur.

In Ecclesia Fenestella erit alta cum ferreis cratibus inter se pro sexta parte palmi distantibus, vel vncijs ad summum duabus; Hæcque in alto sit posita, vt sanctif- simi Sacramenti eleuationem videre queant Moniales, non autem ab existentibus in Ecclesia vllō modo vide- ri: sit autem operata panno serico, vel lineo semper Fe- nestra

150
neſtra præter ligneam Feneftram cum ſuis peſſulis, & ſeris valde munitis, præcipuè tempore nocturno clauſis, & nonniſi in Officijs Miſſarum eleuatis, ſtatimque demiffis.

Feneftræ, vnde ſacra recipitur à ſacerdote communio, ſit tantæ capacitatis ſolum, vt manus ſacerdotis commodè Sanctiſſimum Sacramentum in os Monialis porrigere valeat: de cætero continuo, ſemperque clauſa perſiſtat.

Per hanc quoque confeſſiones audire debet earumdem à nobis deputatus Confeſſarius, nec intra Monaſterium vnquam ingredi, niſi occaſione adminiſtrandi ſacramenta infirmis: ſemper tamen cum duarum ex antiquiſſimis loci Monialium aſſiſtentia, ſi occurrat, aſſociatus cum prædicto Monaſterij agente; in eius abſentia cum ſeniore loci Magiſtrato, & vita probato Chriſtiana.

Nec intra Monaſteria, & Monialium ſepta corpus ſanctiſſimum Chriſti Domini vlllo modo aſſeruetur, ex Tridentia ſancta Synodo.

Neque vllus alius quiſquis ſit, & cuiusvis cõditionis, & gradus, ſub quouis colore, vel prætextu, etiam ſub quavis vrgentiſſima neceſſitate, audeat ingredi ſepta Monialium, niſi prius à nobis, vel à nobis in hoc delegato Vicario obtenta in ſcriptis licentia, ſub pœna excommunicationis ſummo Pontifici reſeruata; præter alias à nobis iniungendas: caueant autem Clerici, omnes quoque etiam Regulares ſub alijs ſeueriſſimis pœnis ab eisdem Pontificibus inflictis, & à nobis adaugendis.

Nec alius vllus ad portas, ſeu crates, aut Feneftras, vel vbivis locorum præſumat accedere, alloqui, vel per litteras admonere, aut negotia tractare cum aliqua Moniali, ſine obtenta à nobis, vel prædicto vica-

Seſſ. 25. c. 15.
de reg. & m.
Conſt. Gregor.
xiiij. conſ. Pij
Quinti.
Trid. ibidem
cõſt. Greg. xiiij.
c. Pij v.

Vicario in ſcriptis facultate, & cum aſſiſtentibus duabus Monialibus, hiſque antiquioribus ſub pœna excommunicationis, & aliarum pro arbitrio noſtro grauium imponendarum, & ſub pœna priuationis Officij in ipſamet Abbatiffa in hoc negligente, vel contraueniente.

Litteræ vero à nulla recipi poſſint, aut ſcriptura, vel liber cuiusvis materiæ, niſi prius in manibus Abbatiffæ fideliter deuenierint, quæ prout conueniens ei videbitur, eas adaperiet, & pro eius prudentia, vel illas diſſimulabit, vel propriæ perſonæ, cui directæ ſunt, indicabit, atque propinabit: ſecus facienti, recipienti, ac danti eaſdem, quas ſupra diximus pœnas, & adhuc maiores pro arbitrio noſtro intimamus. De muneribus dandis, ac recipiendis à quocunque idem omnino ſeruantum decernimus, ac mandamus.

Exire à monaſterio poſt profeſſionem peractam, nec liceat, vlli Monialium abſque legitima cauſa per Epiſcopum approbanda ex præcepto Concilij Tridentini, vt æquum eſt.

Claufura tandem totius Monaſterij ita ſit in portis, feneftris, parietibus, & rectis compacta, ſtructa, atque munita, vt ſæcularibus nullus ſit negotiationi, locutioni, aut viſui aditus ſub pœna carceris trium annorum Abbatiffæ, præter priuationem vocis actiue, & paſſiue eodem durante triennio.

Rotæ, vel Parlatoria ita ſtipata, & foraminibus paruis in Crate ferrea ſint munita, & digeſta, vt tantum voci, non oculo locus ſit, nec peter verba neceſſaria in moretur in locutionibus, ſed ſtatim clauſis feneftris, breuibus expleantur negotia.

Dormitoria ita ſint inlectis, vel cellulis diſtincta, vt Cortinis ſaltem ſuis vnaquæque in proprio lecto dormiēs honeſtatis cauſa ab alijs minime inſpiciatur.

Numerus Monialium ex Conc. Tridentino pro loci pauper-

Seſſ. 25. c. 5. de
reg. & Mon.

Ibidem.

Trid. ibid. c. 5

paupertate, vel opulentia certus esse debet, vt vel ex Dotibus proprijs, vel elemosinis decenter sustentari possint: Ideo nos adhibito maturo de Monialibus Vitorchleani examine, ob eorum decentiam & conseruationem decreuimus, earum numerum excedere non debere trigessimum quintum, prohibentes prorsus Abbatissis presentibus, & pro tempore venturis, sub pena carceris vnus anni, priuationis officij, & alijs arbitrio nostro imponendis, ne deinceps vllam absque à nobis in scriptis obtenta facultate ad professionem accipiāt, vel ad ingressum admittant.

Dotēs verò sub eisdem penis huiusmodi erunt, scilicet habitatoribus loci, seu Ciuibus nec minus ducentorum quinquaginta scutorum: extraneis vero, id est alterius Diocesis & loci, trecentorum: hocque inuolubiler seruandum mādamus, sub penis à Nobis infligēdis.

Seff. 25. c. 7. Conc. CANT. 3. Præfecta, seu Abbatissa ex Concilio Tridentino sint laudabili vita, pietate Christiana, prudentia sancta decorata, post professionem editam in Monasterio, post octo saltem annos honestissima, & exemplari vita superstitēs, nec in talem gradum præfecturæ minores quadraginta annis eligantur.

C. 19. c. 1. sū Sim. 20. 9. 1. Nisi forte ob incommodum, vel Monasterij necessitatem aliud fieri deberet de consensu nostro ex Concilio Agathense, a Nobis hic pro expresso nominato.

Trid. ibidem Electio iuxta Monasterij regulas maximè obseruabitur, & suffragijs, vel calculis secretis, vt ex tribus partibus duæ sint validæ in superiori Præfecta: In Vicaria vero, & discretis per eadem suffragia secreta, si dimidia pars aliquo numero excedatur, ad earum creationem sufficientia vota censentur: de cæteris minoribus Officialibus, vt Præfectæ Rotæ, Sacristiæ, Magistræ Nouitiarum, regulæ, & statuta vbique seruentur in singulis Regularium Ordinibus.

Electæ

Electæ deinceps omnes, nec recusantes, sed humiliter Deo gratias agentes ita proprium munus exercent, vt votorum executionem ostendant emissorum, Deique honori, ac animarum saluti, quam feruentissimè intendant.

Erga infirmas corpore, & mente, ratione tentationis Dæmonum ita se gerant Prælatæ, & omnes alterutrum, vt sanctimoniam vndique spirent, & charitate vbique ignescant cum diligenti seruire, perseveranti patientia, vt salus tantum, & corporis, & animæ quam fidelissimè attendatur.

Cultum diuinum ita venerentur, & frequentent, vt in Choro, & extra Chorum, si fieri possit, semper orationi incumbant, & circa Officia diuina, Horas Canonicas, & Beatæ Mariæ cum Psalmis ab Ecclesia pro tempore statutis, ex omni parte persoluant.

Libros vanitatibus, & quæ ad rem non faciunt, sed perniciem moliuntur pariterque colloquia vana, & indecentes fabulas à se penitus repellant.

Confessionem, & sanctam Communionem semel in Mense ex Concilio Tridentino deuotissimè frequentēt, præter cuiusque Regulæ obseruantiam, ac deuotam consuetudinem: quod si extra consuetum, extra ordinē desiderabunt aliquem Confessarium, honestæ eorum petitioni facile satisfaciamus.

Fidei Catholicæ confessionem cum Sancta Matre Ecclesia omnino toto corde, & opere profitentes.

Prædicare verum in publico nusquam attentent Moniales quantumvis doctæ, ac sanctæ vitæ persulgeant.

Abbatissa, & Prælata præcipuè incumbat in acceptione puellæ ante professionem emissam de illius præcepta, & libera voluntate, nulla ex parte à quouis distorta, vel coacta, ex Concilio Tridentino, in hocque pijsimè inuigilet.

V

Nec

Sess. 25. c. 16.
Ibid. c. 19.

Nec patiatnr ante professionem puellas aliquid afferre in Monasterium præter victum, & vestitum ad propriæ vitæ conseruationem.

Sess. 25. c. 16.

Studeat quoque perferuari, an virgo in aliqua anni probationis parte fecerit renunciationem, aut obligationem.

Refectorium commune in omnibus fit cum maxima corporum, ac animorum humilitate, & pietate, illa modesto ferculo cibando, hos per sacræ lectionis meditationem diuinam bonitatem ruminando, ac pro tantis beneficijs toto affectu Deo gratias agendo.

Ieiunia, vigiliæ, disciplinas, vestes, dormitiones, & omnia ab Ecclesia sancta, sed etiam à propria regula indicta meminerint se inuolabiliter obseruaturas. Moniales omnes sub peccato grauissimo, citra necessitatis impedimentum à Superioribus cognoscendum.

Prudentes, piæ, humanæ, rigidæ, & seueræ pro tempore, & occasione existant Prælatæ, hortando, compatiendo, tolerando, puniendo, rixas componendo, personarum non sint acceptatrices.

Aliarum consilio discretarum per sepe vtantur sano, ac spiritali charitatem augendo, sanctitatem conseruando, salutem, quoad fieri potest, certiore faciendo.

Sess. 25. c. 2. de
reg. & mon.

Communia omnia tum in Refectorio, tum extra ex Concilij Tridentini Decreto omnino sint, sub pena ibidem, præter regulam, & alias à Nobis arbitrandas.

Nouitiarum Magistra idonea in moribus, vita, exemplo, prudens, discreta, ac zelo plena diuino maximè eligantur.

Ibid. c. 1.

Vota tria, scilicet, paupertatis, obedientiæ, castitatis quam firmissima conseruent, sunt enim Monialium salutis tutissimum fundamentum, & securitas: ergo in omnibus subiectæ pareant Prælati, diuina, vel in ordine ad Deum imperantibus.

Castitas

Castitas in mente, & quinque sensibus corporis omnino, & perpetuo conseruetur.

Paupertas particularis propria quam maximè obseruetur, sed omnia in vsum communem, vt æquum est, erogentur.

Prælatæ, seu Oeconoma Ecclesiæ Monasterij bonam mobilia, quam immobilia cuncta in libro collecta sæpe examinet, conseruet, & si fieri potest, adaugeat, vt & quod superest in Monasterij vtilitatem accrescat, vel in opera pia, & in miserorum eleemosynas, ex Concilio Tridentino erogentur.

Sess. 25. c. 2.
de reg. & mō.

Librum habeat magnum œconoma, in quo redditus omnes Conuentus, & Monasterij bonorum omnium ac singulorum quam fidelissimè inscribat, ab altera verò parte exitum quoque fideliter de singulis adnotet; vt anno eius administrationis finito successuræ Oeconomæ sincerus computus, ac rationem totius villificationis fidelem reddere valeat: satis enim comperitum est præteritorum iniuria temporum, & huius negligentia defectu, ac prouisione, bona non pauca piorum Monasteriorum dilapidata fuisse; vigil itaque sit Oeconoma, ne in magnas animæ, & corporis pœnas huius incuria incidat, atque incassum inde pœniteat.

89. d. Diac. &
cap. seq.

Puellæ in Monasterijs acceptandæ à Prælati maximo studio examinandæ sunt, præter voluntatem liberam, nec villo modo coactam ex Concilio Tridentino, sed diligentissimè seruetur, an vera sit intentio Religionis, nec curiosa; an probatos habeat mores; an bonæ Indolis, & spei; an perseuerantiæ expectationem dare videantur.

Sess. 25. c. 18.
de reg. & mō.

Circa habitus receptionem, ac Professionis emissionem standum est omni ex parte sacrosancti Concilij Tridentini Canonibus.

Ibid. c. 15. 18.
17. 18. 22.

V 2

Puellæ

Puella, quæ in Monasteria ad educationem recipiuntur, à Nobis quoque noscende, & non sine scripto intromittendæ, nec minores sint decennio, aut maiores annorum quindecim honestis parentibus sint ortæ, probatis moribus repletæ, vestitu in qualitate, & colore modestæ, sine pompis, fucis, gemmis, auro, aut torquibus ornata; nec postquam acceptæ fuerint cum externis alloquantur, nisi seruatis supradictis à Superioribus cognoscendis.

Dormiant, edant, & bibant à Monialibus separata, omniaque seorsum operentur, exceptis diuinis Officijs.

Pro eorum victu, & alimento deinceps, (vt confusio, & perpetuum Parentum colloquium, & negotia inconuenientia exterminetur) à proprijs parentibus viginti quinque scuta dentur Monasterio pro vnaquaque Puella, & vno quoque anno singulis sex Mensibus anticipatiuè dimidietate soluta; secus facientes, & hoc non adimplentes, eorum filiam, Neptem, vel Cõsanguineam domi expectent, quod assequi transacto die octauo semestris Mensis decursi, districtè mandamus.

Abbatissæ sub pena Carceris sex Mensium, & priuationis actiua, & passiuæ vocis per bienniũ literas, cætus, aut quid aliud, nec ad Rotam, aut parlatoria, seu Fenestellas liceat licentiam impartiri alicui, ad docendum, vel discendum, vt & Monialibus ipsis, sub pena Conciliorum, & Constitutionum Apostolicarum grauissima, & alijs à Nobis irrogandis.

23. 4. SACRAT.

Altaris Pallas, Corporalia, Calices, Monialibus licet sanctissimis tangere non liceat.

Sacra-

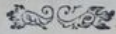
Sacramenta vero à nullo audeant Moniales nostræ Diæcesis, vel Officia diuina percipere, nec quis eis hæc ministrare, præterquam à Nobis deputatis, sub eadem Conciliorum, & nostra seuerissima pena. Ideo caueat quisque, ne sub aliquo colore in aliquod incidat scandalum, periculum, vel censuram inuiolabiliter infligendam, sed in puritate sua sanctissima relinquunt Virgines Deo sacratas; vt cogitèt perpetuo, quæ Dei sunt. 2. Chr. 7.

DECRE-

DECRETA
S. CONCILII TRIDENT.
AD MONIALES
SPECTANTIA.

Vna cum Constitutionibus Pij Quinti, & Gregorij
Decimiertij Summorum Pontificum
ad idem pertinentibus.

Ex Sess. 25. De Regularibus, & Monialibus c. 5.

BEATIFICII Oclau Constitucionem,
qua incipit, Periculoso, renouans san-
cta Synodus, vniuersis Episcopis sub
obtestatione diuini iudicij, & intermi-
natione maledictionis aeternae, praecipit
vt in omnibus Monasterijs sibi subie-
ctis, ordinaria, in alijs vero Sedis Apost.
auctoritate clausuram Sanctimonialium,

vbi violata fuerit, diligenter restitui, & vbi inuiolata est, con-
seruari maxime procurant: inobedientes, atq; contradictores
per censuras Ecclesiasticas, aliasq; poenas, quacunque appella-
tione postposita, coepescentes, inuocato etiã ad hoc, si opus fue-
rit, auxilio brachij secularis. Quod auxiliũ vt prebeat, om-
nes Christianos Principes hortatur sancta Synodus, & sub ex-
communicationis pena, ipso facto incurrenda, omnibus Ma-
gistratibus Sæcularibus iniungit. Nemini autem Sanctimo-
nialium liceat, post professionem exire à Monasterio, etiam
ad breue tempus, quocunque preatextu, nisi ex aliqua legiti-
ma causa, ab Episcopo approbanda, inductis quibuscunque
& priuilegijs non obstantibus. Ingredi autem intra septem
Monasterij nemini liceat, cuiuscunque generis, aut condi-
tionis, sexus, vel ætatis fuerint sine Episcopi, vel superio-
ris licentia in scriptis obtena, sub excommunicationis pe-
na ipso

na ipso facto incurrenda. Dare autem tantum Episcopus,
vel superior licentiam debet in casibus necessarijs, neque
alius vilo modo possit, etiam vigore cuiuscunque facultatis
vel indulti hætenus concessi, vel in posterum concedendi. Et
quia Monasteria Sanctimonialium extra mœnia vrbis, vel
oppidi constituta, malorum hominum præda, & alijs faci-
noribus sine vlla sepe custodia sunt exposita, curent Episco-
pi, & alij superiores (si ita videbitur expedire) vt Sancti-
moniales ex eis ad noua, vel antiqua Monasteria intra vrbes
vel oppida frequentia reducantur; inuocato etiam auxilio,
si opus fuerit, brachij secularis. Impedientes verò, vel non
obedientes per Censuras Ecclesiasticas parere compellant.

Cap. VII. Eiusdem Sess.

ABbatissa, & Priorissa, & quocunque alio nomine præ-
fecta, vel preposita, appelletur, eligatur non minor an-
nis quadraginta, & quæ octo annis post expressam professio-
nem laudabiliter vixerit. Quod si his qualitatibus non re-
periat in eodem Monasterio, ex alio eiusdem Ordinis eligi
possit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni
præest, videatur, ex ijs, quæ in eodem Monasterio annum
trigesimum exceßerint, & quinque saltem annis post pro-
fessionem rectè vixerint, Episcopo, vel Superiore consen-
tente, eligatur. Duobus vero Monasterijs nulla præficiatur.
Et, si qua duo, vel plura quocunque modo obtinet, cogatur
vno exceptio, intra sex Menses cetera resignare. Post id
vero tempus nisi resignauerit, omnia ipso iure vacent. Is ve-
ro, qui electioni præest, Episcopus siue alius Superior clau-
stra Monasterij non ingrediatur, sed ante Cancellorum
fenestellam vora singularum audiatur, vel accipiat. In reli-
quis seruentur singularum Ordinum, vel Monasteriorum
constitutiones.

Cap. IX. Eiusdem Sess.

MONasteria Sanctimonialium sanctæ sedis Apostolicæ im-
mediate subiecta, etiam sub nomine Capitulorum
sancti Petri, vel sancti Ioannis, vel alias quomodocunque
nuncupentur, ab Episcopis tanquam dictæ Sedis delegatis, gu-
bernentur.

bernentur, non obstantibus quibuscunque. Qua vero à Deputatis in Capitulis generalibus, vel ab alijs Regularibus reguntur, sub eorum cura, & custodia relinquuntur.

Cap. X. Eiusdem Sess.

Atendant diligenter Episcopi, & ceteri Superiores Monasteriorum Sanctimonialium, ut in Constitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, ut saltem semel singulis Mensibus confessionem peccatorum faciant, & sacrosanctam Eucharistiam suscipiant, ut eo se salutari presidio muniant ad omnes oppugnationes Demonis fortiter superandas. Præter ordinarium autem

Confessorè alius extraordinarius ab Episcopo,

& alijs Superioribus bis aut ter in anno offeratur, qui omnium Confessiones audire debeat. Quod verò

sanctissimum Christi
corpus intra cho-
rum, vel se-
ptimo-
na-

sterij, & non in publica Ecclesia
conferretur, prohibet san-
cta Synodus, non ob-
stante quocunque
indulto, aut
privile-
gio.

PII V. PONT. MAX.
CONSTITVTIO.

De Clausura Monialium cuiuscunque Ordinis,
& Religionis.

Pius Episcopus seruus seruorum Dei, Ad per-
petuam rei memoriam.

CIRCA pastoralis officij nobis, meritis licet imparibus, desuper commissi curam, quantum nobis ex alto permittitur inuigilantes, ad ea per quæ singulis erroribus, & excessibus obuatur, ac personis quibuslibet, præsertim feminei sexus virginitatē suam altissimo vouentibus, sub Religionis iugo Christi Saluatori incassitatis holocausto famulari affectantibus, semita iustitiæ & honestatis declinantibus, ne quidquam in eis reperiatur incongruum, quod in regularis ponat honestatis gloria maculam, & diuinam merito possit offendere maiestatem, oportune succurritur, libenter intendimus, ac in his nostræ vigilantia partes propensus impartimur, prout id in Domino salubriter expedire conspiciamus. Hac igitur perpetuo ualitura constitutione sel. rec. Bonifacij Papa VIII. prædecessoris nostri, quæ incipit, Periculoso, & decretis Concilij Tridentini super clausura Monialium editis, auctoritate Apostolica tenore presentium statuimus, atque perpetuo decernimus, vniuersas, & singulas Moniales presentes atque futuras cuiuscunque religionis, ordinis, vel militiarum, etiam Hierosolymitan. sint, quæ uel iam recepta sint, uel in posterum in quibusuis Monasterijs siue domibus recipientur, & tacitè, uel expresse religionem professæ etiam si conuersæ, aut quocunque alio nomine appellentur, etiam si ex institutis, uel foundationibus earum regula ad clausuram non teneantur, nec unquam in earum Monasterijs, seu domibus etiam ab immemorabili tempore, ea seruata non fuerit, sub perpetua in suis monasterijs, seu domibus debe-

X

re de

re de cetero permanere clausura, iuxta formam dictae constitutionis fel. rec. Bonifacii Papae Oclauis praedecessoris nostri quae incipit, Periculoso, in sacro Concilio Tridentino approbatam, & innouatam, quam nos auctoritate praefata etiam approbamus, & innouamus, in omnibus, & per omnia, ac illam districte obseruari mandamus. Quod si aliquae Moniales forsitan reperiantur, quae consuetudine etiam immemorabili, aut instituto, vel fundatione regule suae fretae, animo obstinato huic clausurae resistant, aut quoquomodo reluctentur, Ordinarij una cum superioribus earum, omnibus iuris, & facti remedijs compellant easdem tanquam rebelles, & incorrigibiles ad praecise subeundam dictam clausuram, & perpetuo obseruandum. Mulieres quoque, quae tertiariae, seu de poenitentia dicuntur cuiuscunque fuerint ordinis in congregatione viucentes, si & ipsae professae fuerint, ita ut solempne votum emisissent, ad clausuram praecise, ut praemittitur, & ipsae teneantur: quod si votum solempne non emisissent, Ordinarij una cum superioribus earum hortentur, & persuadeant studeant, ut illud emittant, & profiteantur, ac post emissionem & professionem eidem clausurae subijciant se: quod si recusauerint, & aliqua ex eis inuenta fuerint scandalose viuere, seuerissime puniantur. Ceteris autem omnibus sic absque emissione professionis, & clausura viuere omnino uolentibus interdiciamus, & perpetuo prohibemus, ne in futurum ullam aliam prorsus in suum ordinem, religionem, congregationem ue recipiant. Quod si contra huiusmodi hanc nostram prohibitionem, & decretum aliquas receperint, eas ad sic viuendum omnino inhabiles reddimus, ac illarum quaslibet professiones, & receptiones irritas decernimus, & nullas, prout etiam presenti decreto irritas facimus, & annullamus. Porro ne Moniales, vel Tertiariae praedictae propter hanc clausuram detrimentum, aut incommodum aliquod in earum necessitatibus, maxime in pertinentibus ad illarum victum patiantur, sed, ut eis opportune consulatur, auctoritate Apostolica praefata statuimus, decernimus praecipimus, atque mandamus Ordinarijs, & Superioribus earum, ut curent colligi fidelium elemosinas per conuersas, quae non sint professae, vel si professae fuerint, sint tamen aetatis annorum quadraginta, & in domibus contiguas, extra tamen Monasterium, degant, & non ingredian-

tur

tur clausuram aliarum Monialium nisi in casibus ex earum constitutionibus permisis, & de earum domibus exire non possint pro huiusmodi elemosynis colligendis, nisi de licentia Ordinarij, vel earum Superiorum. Et de cetero nulla alia conuersa professae recipi amplius etiam de consensu suorum Superiorum, vel Praelatorum possint. Quod si aduersus hanc nostram prohibitionem receptae fuerint, illarum receptio nulla, irrita, & inanis sit, prout ex nunc nullam, irritam facimus, & annullamus. Quod si praedicto modo necessitatibus Monialium, & mulierum Tertiariae uel praedictarum succurri sufficienter non poterit, mandamus ipsis Ordinarijs, & Superioribus earum, ut ipsi prouideant de alijs personis pijs, & Deo deuotis, quae fidelium elemosinas colligant, vel alia eo meliori, & commodiori modo quo fieri poterit etiam ex opere manuum ipsarum Monialium, & mulierum praedictarum, arbitrio Ordinariorum & Superiorum earundem, & prout eis congruentius expedire uidebitur, prouideatur, & succurratur. Et ne propter Monialium numerum excessiuum clausurae obseruatio uioletur, inherentes etiam similiter dispositioni dictae constitutionis Bonifacii, & Concilij Tridentini Decreto, Monialibus praedictis, & illarum Superioribus, & Ordinarijs districte inbibendo praecipimus, & mandamus, ne plures in earum Monasterijs recipiant, & admittant, siue recipi, & admitti permittant, quam ex proprijs redditibus ipsorum Monasteriorum, vel consuetis elemosynis commode sustentari possint. Mandantes propterea in uirtute sanctae obedientiae sub obtestatione diuini iudicij, & interminationis maledictionis aeternae uniuersis uenerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, quatenus in Ciuitatibus, & Diocesis proprijs praesentes nostras literas publicari faciant, ac in Monasterijs Monialium sibi ordinario iure subiectis, ijs uero quae ad Romanam mediate uel immediate spectant Ecclesiam Sedis Apostolicae auctoritate una cum Superioribus eorundem Monasteriorum clausuram (ut praemittitur) quamprimum poterint seruari procurent. Contradictores atque rebelles per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo, inuocato ad hoc si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Ac ut hoc tam salutare decretum, facilius obseruetur, omnes

X 2

Principes

Principes Sæculares, & alios dominos, & Magistratus temporales rogamus, requirimus, & obsecramus per viscera misericordie Domini nostri Iesu Christi eisdem in remissionem peccatorum iniungentes, quod in præmissis omnibus eisdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, & alijs Monialium Superioribus assistant, ac sint fauorem, & auxilium præstent, ac impediens pernis etiam temporalibus afficiant, Præmissis constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam per Sedem Apostolicam approbatis, & confirmatis, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apostolicis etiam in fundatione, & institutione eisdem Monasterijs, vel domibus, & Monialibus sub quibuscunque verborum formis, & clausulis irritantibus, & alijs Decretis quibuslibet concessis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam si pro sufficienti illorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quauis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, pro sufficienter expressis habentes, quo ad effectum validitatis nostre constitutionis tantum, derogamus, contrarijs quibuscunque. Aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit sede indultum, quoad interdicti, aut suspendi non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Per hoc autem in Monasterijs exemptis Ordinarij locorum quoad alia nullam sibi credant iurisdictionem, vel potestatem aliquatenus eis attributam. Volumus autem quod presentes littere ad valuas Basilicæ beati Petri Apostolorum Principis, & in Cancellaria nostra, ac acie Campi Floræ publicentur, & inter constitutiones extraneas perpetuo valituras conscribantur. Et quia difficile foret presentes ad singula quacunque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum transumptis etiã impressis manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo alicuius Prælati munitis eadem prorsus fides ubicunque adhibeatur, que presentibus adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam, nostra

nostræ approbationis, innouationis, statuti, Decreti, mandati, interdicti, prohibitionis, annullationis, præcepti, inhibitionis, requisitionis, obsecrationis, iniunctionis, derogationis, declarationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, quarto Kal. Iunij, Pontificatus nostri Anno primo.

Visa de Curia Io: Riuerius ff.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno à Natiuitate Domini Millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, Indictione nona Mensis Iunij, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno primo, retrospectæ litteræ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum S. Petri de Vrbe, Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ dimissis copijs eorundem in retrospectis locis affixis per nos Io: Guerardi, & Nicolaum de Mattheis Curfores.

Antonius Clerici Mag. Curf.

GREGORII XIII. P. MAX.
CONSTITVTIO.

*De Clausura Monialium, & de eleemosynis
eis præstandis.*

Gregorius Episcopus seruus seruorum Dei, Ad per-
petuam rei memoriam.

DE O sacris virginibus, quæ contemptis il-
lecebris sæculi, diuinis se obsequijs man-
ciparunt, æquissimum est præcipua qua-
dam à nobis ac singulari sollicitudine pro-
uideri; tum ut ab eis omnia, quæ sanctum
ipsarum propositum impedire possent, re-
moueantur; tum etiam ut eis in cultu Dei
caste ac religiosè permanentibus, quæ ad victum necessaria
sunt, subministrantur.

Et quidem post sacri Concilij Tridentini Decretum, quo
constitutio sel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris no-
stri, quæ incipit, Periculoso, renouatur, prohibens ne aut
ipsis Monialibus ex Monasterijs suis egredi, aut ulli cu-
uscunque sexus, aut ordinis persona ad eas ingredi liceat,
& præterea vniuersis Episcopis præcipitur, ut in omnibus
monasterijs sibi subiectis, in alijs vero Sedis Apostolicæ au-
thoritate clausuram Sanctimonialium, ubi violata diligen-
ter restitui, ubi vero inuiolata, conseruari maxime procur-
rent. Pie memorie Pius Papa V. etiam prædecessor noster
victui quoque, & necessitatibus ipsarum prospicere cupiens,
cum superiora illa approbasset, atque innouasset, eademque
omnia etiam in Monialibus quarumcunque militiarum
etiam Hierosolymitane, omnibusque alijs tacite, vel expref-
se religionem professis, quocunque nomine censerentur, locum
habere decreuisset, ne illæ quidquam detrimenti in necessitati-
bus suis hac occasione paterentur, etiam præcepit locorum
Ordinarijs, & superioribus earum, ut fidelium eleemosynas
per conuersas non professas, vel professas quidem, sed atatis
saltem quadraginta annorum, & iam pridem conuersas, quæ
in domi-

in domibus contigujs, extra tamen Monasterium degerent,
colligendas curarent, ita tamen ut prædictæ conuersæ neque
clausuram aliarum Monialium, nisi in casibus permissis in-
gredierentur, nec ex illis ipsis habitationibus suis ad tales elee-
mosynas colligendas sine permissu Ordinariorum, aut Super-
riorum suorum exire possent. Quod si ne hoc quidem suffi-
cere videretur, idem Pius prædecessor mandauit ipsis Ordina-
rijs & Superioribus, ut negotium darent aliquibus personis
pijs tales eleemosynas colligendis, aliaque arbitrato suo prospici-
erent, quæ ad subleuandam Monialium inopiam expedire
iudicaret.

Cum autem, sicut accepimus, multe Moniales, etiam quæ
Tertiariæ vocantur, sub solemnibus Religionis voto, perpetuaque
clausura degentes, aliaque talibus literis comprehensæ, & in
ipsa clausura permanentes, multis præterea ad se sustentan-
das necessarijs egeant, neque usque ad hoc tempus ullo suffi-
cienti remedio earum necessitatibus subuentum sit. Quin-
etiam alia tertiariæ circa vltimum solemnem hucusque votum vi-
uant, quæ ad suas, suorumque domos neutiquam reditura
essent, sed sub solemnibus Religionis voto, & clausura prædi-
ctis permanerent, si earum congrue sustentationi providere-
tur: nos qui illas necessarijs rebus destituti nolumus, certioresque
facti sumus in multis ciuitatibus, oppidis, villis, aut alijs locis
tam in Ecclesijs, & Monasterijs, quam hospitalibus, colle-
gijs, confraternitatibus, & alijs locis Pij etiam quæ à pri-
uatis hominibus, tum Ecclesiasticis, tum Laicis multas, ac di-
uersas eleemosynas Christi pauperibus erogari: considerantes
in eiusmodi personas, vel in primis exercendam esse charita-
tem, quæ voluntaria paupertate suscepta ab omni dominum
commercio segregatæ Deo seruiunt, & assiduis precibus iram
ipsius ob peccata conceptam, à Christiano Populo deprecantur:
illud quoque cogitantes, si eis ad tales eleemosynas petendas
ad loca prædicta conferre se liceret, vix fore, ut prædicta Mo-
nasteria, Ecclesie, loca, ac persone eis singulis non tantum
saltem tribuerent, quantum singulis alijs pauperibus eodem
concurrentibus solent, vniuerso illi Deo deuotarum mulierum
generi de opportuna, ac sufficientis subuentionis auxilio pro-
uidere cupientes.

De nobis attributa potestate plenitudine statuimus, &
ordinamus, ut omnes, & quicumque Patriarchæ, Primates,
Archie-

Archiepiscopi, Episcopi, & alij Ecclesiarum Prælati, nec non Abbates, Priores, Præpositi, & alij Ecclesias Patriarchales, Primatiales, Metropolitanas, cathedrales, & alias Ecclesias necnon Monasteria, prioratus, præposituras, Canonicatus, præbendas, dignitates, personatus, administrationes, officia, ceteraque beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura, secularia, & sancti Benedicti, sancti Augustini, Cisterciensis, Cluniacensis, Præmonstratensis, Cartusienfis, Camaldulensis, Sancti Basilij, Cassinensis, alias sanctæ Iustine, montis Olueti, Sancti Saluatoris, ac Lateranensis, & Cruciferorum, seu Fratrum S. Hieronymi, necnon Prædicatorum, Minorum, Minimorum, & Carmelitarum, Eremitarum eiusdem sancti Augustini, Seruorum, beata Mariæ, sanctæ Clara; & quorumcumque aliorum tam virorum, quam mulierum, etiam mendicantium ordinum, & congregationum, & militiarum regularia, etiam de iure patronatus Laicorum, etiam nobilium, Ducum, Regum, & aliorum Principum existentia in titulum, commendam, administrationem, & alias quomodocumque obtinentes, necnon Rectores, Gubernatores, Confratres, Administratores, ceterique omnes, qui ratione illorum, necnon capitulorum, conuentuum, mensarum, hospitalium etiam Laicorum, & per laicos administrari solitorum, Christianifidelium confraternitatum, Scholarum, Collegiorum, ac aliorum piorum locorum quocumque nomine nuncupatorum, & in quibusuis mundi partibus consistentium, quæ singulis annis, mensibus, hebdomadis, vel diebus ex Ecclesiarum Monasteriorum, prioratum, officiorum, dignitatum, & beneficiorum, ac congregationum, hospitalium, confraternitatum, Scholarum, collegiorum, piorum, & aliorum locorum prædictorum fructibus, redditibus, & prouentibus, pauperibus Christi aliquas elemosynas in pane, frumento, farina, vino, edulij, pecunia, seu alijs, ad victum vel vestitum pertinentibus, etiam ad supplicationem, & præces, & per cedulas, & bolettina, aut alias distribuere, & elargiri ab immemorabili tempore consueuerunt, aut alio quocumque iure tenentur ex dictis fructibus, redditibus, & prouentibus, & quoad hospitalia prædicta ex ijs, quæ seruata in illis actuali hospitalitate supersunt, seu supererint, necnon quacumque personæ particulares etiam laicæ, vel vniuersitates, etiam Laicorum, quæ testamento, vltima voluntate, vel alia dispo-

dispositione etiam inter viuos, aliquas tales elemosynas facere tenentur, dimidiam partem omnium, & quarumcumque elemosynarum, & largitionum huiusmodi quocumque nomine nuncupatarum, quocumque tempore, & modo distribui solitarum, etiam si speciali nota digna, & secundum pias defunctorum, aut aliorum voluntates sub certa forma ab eis in testamento, vel alia quacumque dispositione distribuenda sint, (dummodo non in certas personas, nec ad certos viuos, & in terris & locis, quorum pauperibus huiusmodi elemosyna distribuuntur, consistentibus vere, realiter, & cum effectu, & absque vlla elemosynarum & largitionum huiusmodi petitione, exactione, & conquisitione, aut alia desuper a nobis expectata iussione, aut mentis nostræ declaratione, ac quibusuis mora, subterfugio, ac exceptione cessantibus, & eiectionibus, dare atque distribuere omnino teneantur, & quam dimidiam partem nos illis applicamus.

Vt autem præmissa omnia cum charitate, & pietate procedant, & efficaciter suum effectum sortiantur, vniuersis & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis & alijs locorum Ordinarijs per Apostolica scripta mandamus, ut quisque per se vel alium seu alios ad presentium executionem in suis ciuitatibus, & diocesis, procedens, ab Ecclesijs, Monasterijs, Hospitalibus, Confraternitatibus, Scholis, Collegijs, locis, & ecclesiasticis ac laicis personis prædictis, etiam quomodolibet exemptis, dimidiam elemosynarum huiusmodi exigant, ac proportione, ut Ordinarijs ipsi locorum æquum esse videbitur, singulis pauperum Monialium etiam Tertiariarum monasterijs huiusmodi suarum ciuitatum, & diocesis, etiam si alijs superioribus subiectæ sint, cum effectu distribuant. Nos enim eisdem locorum Ordinarijs etiam tamquam Apostolica sedis delegatis, ac cuiuslibet illorum tam per se quam alium vel alios præmissa faciendi, ac etiam contraditores quoslibet & rebelles per pœnas pecuniarias eorundem Ordinariorum, & cuiuslibet illorum arbitrio insignendas & applicandas, ac in subsidium sententias, censuras & pœnas ecclesiasticas aliaque opportuna iuris & facti remedia quacumque appellatione postposita respectiue competendi, auxili-

hincq. brachij secularis inuocandi, aliaque in premissis & circa ea necessaria & opportuna faciendi, gerendi, mandandi, & exequendi plenam & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus, & impartimur.

Insuper, quia valde rationi consonum est, ut etiam ij, qui ipsis Monialibus etiam Tertiarijs indigentibus prefatis consanguinitate aliqua sunt conuerti, aliquod in premissis subsidium conferant, cum ratio sanguinis, & debitum charitatis & honestatis id postulet, singulis locorum Ordinarijs committimus, ut omni eos officio & diligentia mouere, eisq. persuadere studeant, parentes vero & fratres ac alios, ad quos illas, si in seculo permanissent, dotare pertinebat, vel ad quos bona & successiones deuenerunt, & qui si eas nuptui tradidissent, multo amplius, quam ingredientibus monasterium dedissent, vel qui si eas nunc domi retinerent, vel si ad illorum domos redirent, eas alere tenerentur, quibuscumque vijs ipsis bene visis inducant, ut Monialibus etiam tertiarijs predictis iuxta eorum facultates charitatiue subueniant, scituri id sibi etiam ad animarum salutem plurimum profuturum.

Ceterum quod attinet ad Conuersas profectas, quas predictus Pius predecessor per predictas litteras sub certis conditionibus ibi contentis permisit posse manere extra monasteria pro colligendis elemosynis, easdem locorum Ordinarijs iniungimus, ut quibus monasterijs predictarum monialium quotidianis laboribus computatis, supradicta vel alia qualibet ratione de sufficienti subuentione, sustentatione prouisum esse cognouerint, easdem Conuersas sub eadem clausura cum alijs Monialibus reducant, neque a suis monasterijs amplius exire permittant: Conuersas vero non profectas, & profectas nolentes dimisso habitu domum remittant, neque alias in futurum, nisi professionem suo tempore emissuras, atque sub perpetua clausura mansuras in monasteria huiusmodi recipi permittatur. Quod autem idem Pius predecessor statuit de cetero nullas alias Conuersas profectas recipi amplius etiam de consensu suorum Superiorum posse, ita esse intelligendum declaramus, praeter illas conuersas, quae extra monasterium in domibus contiguas degerent. Elemosynarum vero predictarum contributionem, & applicationem durare, & valere decernimus, ac suos effectus ad plenum sortiri debere, donec

numerus

numerus Monialium etiam Tertiariarum huiusmodi (quem per ipsos locorum Ordinarios etiam in monasterijs ab eorum cura, & regimine quomocunque exemptis, cum illarum Superiorum interuentu stabiliri, & ordinari, neque supra illam numerum alias recipi posse, etiam de consensu Superiorum suorum, volumus, & mandamus) ita imminutus fuerit, ut reliquae Moniales & Tertiariae ex proprijs redditibus monasteriorum ipsorum, vel consuetis elemosynis se commode sustentare queant, super quo eorundem Ordinariorum conscientiam oneramus: ita tamen, ut decedentibus singulis ex tribus earundem Monialium partibus, tertia quoque earundem elemosynarum partis distributio, & sic successiue in totum extingatur, atque in pristinum statum sub debitis aut solitis oneribus reuertantur, & remaneant. Declaramus praeterea nullis Monialibus etiam Tertiarijs licere habere ostium, per quod ex monasterio introiri possit ipsarum Monialium Ecclesiam exteriorem, in quam secularibus ad Missas & diuina officia patere solet accessus, sed omnino muro obstruendum: neque itidem licere Monialibus etiam Tertiarijs egredi a ianua monasterij, quae est pro clausura ipsius monasterij etiam ad claudendum aliam alteriorem ianuam, qua patere solet aditus secularibus uenientibus vel ad rotam, vel crates, seu loca colloquijs destinata, quae uulgo Parlatoria uocantur, vel ad pulsandam ipsam ianuam clausuram: quae loca, cum saltim pro causis predictis patere soleant secularibus, extra clausuram censi debent, etiam quo tempore clausi sunt. Insuper quoscunque Dominos, & magistratus temporales in Domino hortamur, monemus, & requirimus, ut ad omnem ipsorum Ordinariorum, aut alicuius ipsorum petitionem, vel simplicem requisitionem illis in premissis assidentes omnem opportunum fauorem, & auxilium praestent, & exhibeant. Ipsis denique Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs locorum ordinarijs praecipimus & mandamus, ut has praesentes nostras litteras (quarum transumptis etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis & sigillo persona in Dignitate ecclesiastica constituta munitis eandem ubique fidem in iudicio & extra adhiberi debere volumus, quae ipsis originalibus litteris adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae) singuli in sua ciuitate & dioecesi publicent, ac publicari, easq. iuxta earum continentiam, & tenorem una cum pra-

R 2 dictis

dictis ac alijs predicti Pij V. & aliorum predecessorum monasteriorum litteris, & constitutionibus, & iurisdictionibus pro integra clausura in stauratione, custodia, & firmitate editis inuoluntate obseruent, & obseruari faciant. Non obstantibus testatorum, & aliorum voluntatibus, ac fundationibus, & Bonifacii predicti de vna, & Concilij generalis de duabus non tamen tribus dietis, ac quibusuis alijs Apostolicis, necnon in prouincialibus & synodalibus concilijs editis specialibus vel generalibus constitutionibus, & ordinationibus, ac quibusuis ecclesiarum, monasteriorum & illorum ordinum, hospitalium, militiarum, confraternitatum, collegiorum, & aliorum piorum locorum predictorum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus priuilegijs quoque, indultis, exemptionibus, libertatibus, gratijs & litteris Apostolicis ecclesiarum, monasterijs, & ordinibus, hospitalibus, confraternitatibus, collegijs, & pijs locis, ac eorum superioribus, & personis sub quibuscunque tenoribus, & formis ac cum quibusuis etiam derogatorijs derogatorijs, alijsque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibus, & alijs decretis in genere vel in specie, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & pluries inuolutis, etiam si in eis caueatur expresse quod illis nisi sub certa inibi expressa forma, aut alias derogari non possit: quibus omnibus & singulis, etiam si de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quauis alia expressio habenda foret, tenores huiusmodi ac si de verbo ad verbum insererentur, presentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dnm taxat specialiter & expresse derogamus contrarijs quibuscunque, aut si supra dictis vel quibusuis alijs ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre ordinationis, statuti, applicationis, concessionis, impartitionis, commissiois, iniunctionis declarationum, decreti, voluntatis, onerationis, hortationis, monitionis, requisitionis, precepti,

precepti, mandatorum, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romae apud sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, Tertio Kalendas Ianuarij, Pontificatus nostri Anno Primo.

M. Datarius.

Ca. Glorierius.

A. de Alexis.

Registratus apud Casarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini millesimo quingentesimo septuagesimo tertio, Indictione prima, die vero vigesima prima mensis Ianuarij, Pontificatus sanctissimi in Christo patris & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papae XIII. Anno Primo, Retroscriptae litterae Apostolicae affixae, & publicatae fuerunt in valuis Principis Apostolorum de Vrbe, sancti Ioannis Lateranensis, Cancellariae Apostolicae, & in acie Campi Florae, vt moris est per nos Scipionem de Octauianis, & Alexandrum Astancollum Cursores Apostolicos.

Petrus Sprengerius Magister Curforum.

174
DE BONIS ECCLESIAE, ET EORUM
administratoribus, usurpationibus, atque
Locorum Piorum Possessionibus.

Caput Nonum.

Psalm. 62.

DISPERIERVNT in Endor, facti sunt, ut stercus terræ; Qui dixerunt hereditate possideamus sanctorum Dei, Deus meus pone illos ut rotam, & sicut stipulam ante faciem venti.

Hinc patet, quanta vigilantia uti debeant Ecclesiarum administratores in bonorum Ecclesiarum iuribus defendendis, conseruandis, augendis, non quidem amore proprio, aut interesse lucri, vel auaritiæ ingluuiæ, sed Zelo Charitatis inducti.

12. q. c. 1.

Clericus igitur quisque beneficia obtinens Ecclesiastica diligens sit in bonis Ecclesiarum curandis, tam mobilibus quam immobilibus, & se mouentibus existentibus, nec non & quisque sæcularis, vel regularis beneficij, vel irem Hospitalium, aut Pietatis montium custodes ex Concilio Tridentino contra usurpantes, ac bona prædicta dilapidantes quomodolibet nominata, sub Anathemate declaratos ad prædictorum bonorum conseruationem summopere inuigilent.

Seff. 22. de c. 1.

Seff. 25. de c. 1.

Seff. 24. c. 75.

Sic curent, ne locationes prædictorum bonorum fiant ad longum tempus, vel ob præsentatam pecuniam, vel ad tertiam Generationem, vel in perpetuum, sine consensu sedis Apostolicæ, & Sacrorum Canonum expressa dispensatione, vel Ordinarij pro Diæcesi consuetudine, nec sine euidenti Ecclesie utilitate, vel sine eiusdem rei locatæ melioratione, sub

pœnis

175

pœnis grauissimis, & alijs à nobis infligendis. 12. q. 2. cap. 2.

Omnis Collegiata nostræ Diæcesis Ecclesia, necnon & Cathedralis cum omnibus beneficiatis, & Hospitalium Montis Pietatis, & omnium piorum locorum, à promulgatione huius nostræ Synodus, infra duos Menses, atque hi qui beneficia, aut locorum piorum administrationem assequuntur, Inuentarium per Notarium publicum omnium, & singulorum bonorum Mobilium, Immobilium, & se mouentium, iurium, terminorum, censuum, prouentuum quomodocunque ad Ecclesiastica, & loca pia spectantium confici procurent, atque in libro proprio inscribi faciant, ad nosque copiam eorundem autenticam cum sigillo Notarij fideliter transmittant, ut in Archiuio Curie nostræ perpetuo custodiatur, atque id sub pœna priuationis fructuum beneficiorum vnus anni.

Mandamus præterea omnibus Canonis, & Collegiatis, Prioribus, Parochis, Archipræbiteris, & quibuscunque beneficiatis, infra duos menses, ut supra, notitiam fidelem nobis asserre de quibusuis bonorum Ecclesiasticorum ad longum tempus contractibus, vel alijs pactis ab Ecclesia alienatis, & quomodo, ut detecta aliquorum negligentia, fraude, vel Auaritia, huiusmodi contractus ex Concilio Tridentino penitus tanquam irritos, & nullos rescindamus, est enim sæpè in grauissimum Ecclesiarum præiudicium, ac detrimentum, præter salutis propriæ periculum; Huic Edicto volumus etiam subijci Hospitalium Rectores, & Societatum bona Ecclesiastica possidentes, sub pœna seuerissima à nobis arbitranda.

Seff. 25. c. 17.

Ecclesiasticorum Bonorum infra idem spatium veram, ac fidelem notitiam Curie nostræ asserre debeant, Itidem & bonorum usurpatorum, confinium; idq. in libro autentico pro perpetua eorundem bonorum custodia.

Quo-

Quoniam vero experientia cognouimus bona multa Ecclesie occupata, usurpata, atque penitus ex defectu scripturarum dilapidata, hinc est quod sub eodem spatio precipimus omnibus, & singulis Ecclesie bona administrantibus, vt quascunque scripturas tempore perpetuas in vnum redigant Inuentarium in eodem libro bonorum Ecclesiasticorum magno, idque districte precipimus, ne iterum huiusmodi audiamus miserias.

De Vita & Hon. Cle. c. 1. C. ex litt. de Neg. Cler. pro his.

Et vt propria passio, præter excommunicationem, & beneficiorum priuationem, aliquos non excæcet, vel bonorum Ecclesie ingluuias, sancimus; sub pæna à nobis infligenda seuerissima, ne alicui ex Canonicis, vel de Capitulo, aut Diæcesis nostræ Collegiatis, vel eorum consanguineis, ac affinibus, vsque ad tertium gradum inclusiue bona, redditus, prouentus, exactiones, etiam incertas ad Ecclesias beneficiorum etiam simplicium nostræ Diæcesis, & quomodocunque spectantes, per se, vel per interpositam personam, ne ad modicum quidem tempus conducere liceat, vel quæ de præsentibus conductæ tenent, vel conducunt, infra mensem à promulgatione huius Synodi liberè renuntiare teneantur, alioquin contractus iam peracti, & peragendi, ipso facto sint irriti, atque nulli, exceptis decimarum exactionibus, quæ ab ijs de Capitulo, vel Collegiatis conduci possint, facultate tamen à nobis prius obtenta, sub pænis prædictis irremissibiliter infligendis.

d. loca c. vlt. tra nobis.

Trid. Sess. 7. de ref. c. 15. Sess. 23. de ref. c. 8.

Oeconomi omnes, vel Camerarij Cathedralis beneficiorum, atque piorum locorum Rectores cuncti elapso eorū anno administrationis habitæ infra quindecim dies debeant rationem villicationis suæ Curie nostræ fidelem reddere, sub maximis pænis à nobis irrogandis,

Vtque

Vtque discordia, & rixæ & rei alienæ culpæ penitus tollantur inter bona Ecclesiastica diuidenda, eidem Cathedrali, & totius nostræ Diæcesis Collegiatis mandamus, vt Oeconomus, vel Camerarius omnes fructus & prouentus, exactiones, emolumenta, in vnam massam congreget, vel singulis annis per sortem vnanimiter prouentus, & bona singula diuidat, seruata proportione bonorum in quantitate, & qualitate, atque tempore debito cuique suam de omnibus debitam, quorumcumque sortiatur effectum, partem assignet; sic enim erunt sine altercatione primi nouissimi, & nouissimi primi, atque id sub pæna suspensionis à diuinis, & alia a Nobis grauissima transgressoribus irroganda, vel alijs locando dicta bona, vt omnes sua portione fruantur, & aliorum animæ de bonis alienis non grauentur sub eisdem pænis.

Qui Oeconomus in librum magnum fide dignum, atque fideliter, omnes supradictos redditus redigat, vt paratus sit rationem reddere de illius anni prouentu; nec alius quouis colore, aut titulo ad minimum quid de bonis Ecclesie debitis exigere, vel auferre præsumat: qui Liber ratione à Camerario huius anni reddita, ad nouum deinceps transeat, & consignetur, sub pænis præfusi hic supra intimatis.

Publicent hoc edictum de bonis Ecclesie Parochi omnes bis in anno ex Decreto Concilij Tridentini, & sæpius sub pæna à Nobis maxima imponenda, idque idiomate vulgari, vt bonorum Ecclesie usurpatores sciant se excommunicationem incurrisse à solo Pontifice maximo tollendam, præter alias pro arbitrio nostro infligendas. Sapientem igitur audiatur quisque. Seruus sapiens inter fratres hereditatem diuidet.

Ad literam autem Concilij Tridentini Decretum

Z hic

hic subponi duximus, ne quam vel leuissimam quis præsumere audeat ignorantiam.

Decretum Conc. Tridentini de usurpantibus bona, & iura Ecclesiastica editum.

SI quem Clericorum, vel Laicorum, quacunque is dignitate etiam Imperiali, aut Regali præfulgeat, in tantum malorum omnium radix cupiditas occupauerit, vel alicuius Ecclesiæ, seu cuiusvis Sæcularis, vel Regularis beneficii: Montium pietatis, aliorumque piorum locorum iurisdictiones, bona, census, ac iura etiam feudalia, & Emphiteotica, fructus, emolumenta, seu quascunque obuentiones quæ in ministrorum, & pauperum necessitates conuerteri debent, per se, vel per alios vi, vel timore incusso, seu etiam per suppositas personas Clericorum, aut Laicorum, seu quacunque arte, aut quocunque quaesito colore, in proprios usus conuertere, illosque usurpare præsumperit, seu impedire, ne ab ijs, ad quos iure pertinent percipiantur, is anathemati tam diu subiaceat, quamdiu iurisdictiones, bona, res, iura, fructus, & redditus, quos occupauerit, vel qui ad eum quomodocunque, etiam ex donatione suppositæ personæ peruenierint, Ecclesiæ, eiusque administratori, siue beneficiato integrè restituerit, ac deinde à Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quod si eiusdem Ecclesiæ Patronus fuerit, etiam iure Patronatus ultra prædictas penas, eo ipso priuatus existat. Clericus verò, qui nefandæ fraudis, & usurpationis huiusmodi fabricator seu consentiens fuerit, eidem pænis subiaceat, necnon quibuscunque Beneficijs priuatus sit, & ad quæcunque alia beneficia inhabilis efficiatur, & à suorum ordinum

exc-

executione, etiam post integram satisfactionem, & absolutionem sui Ordinarij arbitrio suspendatur.

De Decimis.

Decimas, & primitias fideliter offeres. Ex hoc apparet etiam de iure naturæ præter diuinum, decimas deberi, quia omnis operarius dignus est mercede sua. Nos igitur pro comperto habentes, miseram nostrorum Rectorum, & Parochorum inopiam, simul etiam debitorum tenacitatem, ac propriæ salutis obliuionem; hoc præsentis Decreto præcipimus quibuscunque cuiusvis gradus, aut conditionis, Ecclesiasticas Diocesis nostræ Decimas debentibus, eas integras statuto tempore soluere, sub pæna excommunicationis, donec perfecta fuerit facta restitutio, iuxta formam Tridentini Concilij tanta mala ingemescens.

Hoc edictum vulgari Idiomate expositum, bis in anno, Curati omnes, in maiori Populi Ecclesiarum conuentu perlegant, ne suæ damnationis excusationem habeant ipsi Decimarum debitores, imo Confessarij ipsi non possint absoluerè hos Decimas non soluentes: Ideo Decimas, & primitias non tardabis Deo offerre.

Decretum sacrosancti Concilij Tridentini hic apponere placuit, vt nullus inani excusatione gloriatur.

Decretum Concilij Tridentini, de his, qui Decimas non soluunt.

Non sunt ferendi, qui varijs artibus, Decimas Ecclesijs obuenientes, subtrahere moluntur, aut qui ab alijs soluendas, temere occupant, & in rem suam vertunt; cum Decimarum solutio, debita sit Deo, & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res

alienas

alienas inuadant: Præcipit igitur sancta Synodus, omnibus cuiuscunque gradus, & conditionis sint, ad quos Decimarum solutio spectat, vt eas, ad quas de iure tenentur in posterum Cathedrali, aut quibuscunque alijs Ecclesijs, vel personis, quibus legitime debentur, integrè persoluant: Qui verò eas, aut subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur, nec ab hoc crimine nisi plena restitutione secuta, absoluantur. Hortatur dehinc omnes, & singulos pro Christiana charitate, debitoque erga Pastores suos munere, vt de bonis sibi à Deo collatis, Episcopis, & Parochis, qui tenuioribus præ sunt Ecclesijs, large subuenire, ad Dei laudem atque ad Pastorum suorum, qui pro eis inuigilant, dignitatem tuendam non grauentur.

De Legatis Pij.

Malach. 3.
Concil. Trid.
Sess. 21. c. 4. de
reformat.

Accedam ad vos in Iudicio, & ero testis velox. Sic igitur fidelis Notarius quisque voluntatum vltimarum, & piorum Legatorum rogatus, sub pæna priuationis ab Officij exercitio, & quinquaginta aureorum, non differat Ecclesiæ illi, vltra mensem post obitum Testatoris, deferre Defuncti dispositionem fidelè in Ecclesiæ fauorem. Præterea quoque antehac infra quindecim dies denunciaret sub eisdem pænis ipso factò incurrendis.

Huic obligationi volumus quoque subijci Curatos omnes & Clericos Diæcesis nostræ tam Sæculares, quàm Regulares, qui tanquam testes vocati, prædictis interfuerunt Legatis, addendo his Clericis suspensionem à Diuinis, si post mensem, vt assertum est, pij Testatoris voluntatem, erga loca Pia fideliter non annunciauerint.

Conc. Trid. Hæredes, qui piam Testatoris voluntatem, saltem intra

intra tempus, à defuncto decretum non adimplebunt, vltra pænas à iure statutas, alias pro nostro arbitrio subituras se certo sciant.

Sess. 21. c. 8. de
reform.

Tabellam omnium piorum Legatorum, & Benefactorum Ecclesiæ alicuius, Clerici omnes siue Curati, ad quos spectat, proprijs nominibus inscriptam præ oculis in Sacristia semper appensam habeant, vt de beneficio pio memores, debita persoluant & ipsi piam. Præcipue verò cum illis conditionibus, si adsunt, & rationabiles sint, per quas pij Testatores compuncti sunt ad sui salutem, ad Dei honorem, & gloriam.

12. q. 21. Qui
oblig. de con.
d. 1. c. non me
discrict.

Imo librum, in quo omnia nomina horum Benefactorum inscripta sint, & cognomina, cum obligationibus Annuerfariorum, Missarum, & Officiorum diuinorum, vt statutis Mensibus, ac Annis, pium Benefactori nullatenus fraudent affectum: Eleemolina enim data est, vt à morte liberet, & peccata purget.

Tob. 4.

De Damnis datis.

FRatres, vt quid nocetis alterutrum? Miserabilis hodierna die Ecclesiastica portio vbiq; apparet, præcipue verò huius nostræ Diæcesis, ob molestos fructuum vsurpatores & bonorum Ecclesiasticorum dilapidatores, cui morbo (licet fere incurabilis sit) adeo dānoso, vt nostrum munus, est aliquam salutarem medicinam applicare debemus.

Act. 9.

Bonis Ecclesiasticis à foro Sæculari profus destitutis, nihilq; suffragatis, pro comperto habentes, huius præsentis Edicti tenore districtissimè inhibemus omnibus, & singulis cuiuscunque conditionis, status, præeminentiæ; sexus, & gradus Sæcularis, aut Clericalis, in tota nostra Diæcesi, ne sub pæna in statutis, & Capitulis Ciuitatis huius contenta, imo duplicata, præter alias

alias ad arbitrium nostrum, maiores infligendas: ne quis audeat studiosè per se, vel per alios, mediatè, vel immediatè in quavis re Diæcesis nostræ, vt in arboribus, vitibus aridis, vel viridibus, segetibus, animilibus, atque in omnibus, & singulis Ecclesiæ bonis vbiuis locorum existentibus, vel modicissimum damnum inferre.

23 q. ult. p. 1. p. 1.
sumum c. 4. q. 2.
q. 6. si res.

Imo absolui tales non possunt, vt in sacris Canonibus cautum est, nisi prius damno parti læsæ restituto. Super quibus omnibus per accusationem, quæ recipitur, à quocunque delatam, cum certa parte condemnationis ipsi accusatori delegata, & illico soluta, vel per vigilantissimam inquisitionem, aut alios modos à Iure concessos, diligenti vigilantia vtetur, vt horum animæ prædonum potius, quam virorum à grauamine rei Ecclesiasticæ liberètur, Ecclesiæque ipsa, quod suū, ac proprium est, pacificè possideat.

Quo tamen Decreto, Bullis, Constitut. Bannis Sanctorum Pontificum præciue verò S. D. N. Sixti PP. Quinti nullatenus nosmet opponere presumimus.

Et quia hoc est vsurpare bona Ecclesiastica, præter pænas à Nobis supradictas, & infligendas, sciant quicumque huic Decreto se opposuerint, vel damna intulerint, se à sacrosancta Tridentina Synodo, ipso Iure excommunicatos, & à Nobis trium funis icium pænam, ipso facto irremissibiliter incurfuros, ne stulti, ea quæ sunt nociua, cupiant.

sess. c. 12. de
reorm.
Pronerb. 1.

De Advocatis, Iudicibus, & Procuratoribus.

3 ap. 1.

Diligite Iustitiam, qui iudicatis terram; Meminerint Causidici omnes, ab eisdem salutem, & ruina totius vniuersi promanare: regant igitur in virga ferrea, solida ac, inflexibili ad omnem auram Populi, Consan-

Consanguinei, Magnatis, Superioris, muneris, timoris, vel cuiusvis alterius occurrentis doli, aut accidentis non concuti, aut deflekti, tandemque vanitatum, vt in nouissimo-probandum est, fallacias, easque deceptiones cordis intimo pensitare, ne cum fratribus Ioseph, olim, perpetuo clament; Merito hæc patimur, quia peccauimus in fratrem nostrum, litesque quamprimū expedire procurent; ne pauperes, Innocentes, Pupillos, ac Viduas penitus, vt plurimum euenit, exterminent. Scimus enim quod ex manibus eorum, sanguis eorundem districtissimè exquiretur.

Genes. 42.

Conc. Trid. Sess. 25. decr. de refer. c. 2. ibid. Gen. 42.

DE NOTARIIS PVBLICIS.

Caput Decimum.

Ecce vidi librum, in quo scriptū erat intus, & foris, lamentationes carmen, & veh. Igitur cum à primis principijs, & fontibus omnibonum, seu malum emanet, caueant Notarij publici circa testes, depositiones, examina, processus,

Ezech. 2.

Progat. c. 4. quoniam contra falsum.

stipulationes, pro temporum, locorum incidentibus causis, & quicquid in eorum officio, ac munere imaginari possit, se ex omni parte fidelès esse, nec muneribus, personarum acceptione, vel quouis respectu, passione, aut affectione moti, in aliquod scandalum, vel modicissimæ iustitiæ maculationem, irruere: ne à Deo tandem, & à Nobis hic tanquā falsarij, mendaces, periurij, Domestici prædones, seuerissimè (vt Cano. sacri, Conciliaque sancta, & summi Pontifices minantur, mulcten-

184
mulcentur, præter arbitrarias seuerissimas, Nobis,
penas reseruatas.

*Conc. Trid.
Sess. 22. c. x. de
reform.*

Officium deinceps Notarij proprium exercere nul-
lus de creatis imposterum audeat, nisi prius infra Men-
sem à nostro examine purgatus, & probatus sit, nec si-
ne nostra in scriptis ad hoc facultate obtenta, & sigillo
nostro munita, sub pœna nullitatis priuilegij, & pote-
statis collatæ tam dantis, quam accipientis: Insuper ve-
rò vtrique in priuatione propriij officij, & quinquagin-
ta scutorum, toties, quoties à Nobis applicandorum.
Imperiti enim multi admittuntur, à quibus omnis liti-
ruina dimanat, atque præcipuè Piorum locorum, perso-
narum Ecclesiasticarum ac fori pernicies Ecclesiastici.

Legata pia ab omnibus facta diligenter, ac fideliter
annuncient, vt supra in Capitulo de Legatis pijs decre-
tum est, sub pœnis ibidem infligendis, & tandem ita
cuncta pertractent, vt Scriba doctus, quam fidelissimè
proferat de Thesauro suo noua, & vetera.

Matth. 13.

DE FAMILIA EPISCOPI.

Caput Vndecimum.

1. Tim. 3.

I domui suæ quis præesse nescit, quo-
modo Ecclesiæ Dei diligentiam ha-
bebit? Igitur medicinam primo sibi
applicet Prælati necesse est, ne sui
indecentis, vel (quod auferat Deus)
turpis exempli scandalo, ipsemet in-
fectus, familiam quoque mortifero inficiat veneno:
Hæcque suorum immoderata carnalium affectuum de-
formitas in subditis affectiones imprimat scelerosas,
vnde

*47. d. Sicut hi
9. necesse est.*

vnde potius illius Babilon, quam Hierusalem esse vi-
deatur Diæcesis.

Nos igitur lachrimis corde, & oculis profusis Deum
obtestamur, vt per singula momenta, gratiam suam
mentibus nostris infundat, vt verbo, & exemplo vna
nos cum commissio nobis Grege eidem proficiendo ad
vitam perducatur sempiternam; quod vt bonitas diuina
prestare facilius possit, nobiscum simul sequentes, in-
uiolabiliter familiola nostra seruabit Constitutiones.

Sess. 2. c. vni.

Primo ex Concilio Tridentino familia nostra non
sit turpis lucri cupida, Vinosa, Impudica, Blasphema,
elata, aut voluptatum carnalium, & terrenarum ama-
trix, non discors; sed ad inuicem se ipsam diligit, &
moribus (si fieri potest) Angelicis dotata, semper cor-
am omnibus elucefcatur.

Colore aperto, & immoderato, nullus vestire audeat,
sed vel nigro, vel alio propè nigro, colorato. Auro, ar-
gentovè minus, vestes, & habitus, nec sint contesta,
vel elaborata eorum indumenta.

Missam in dies quisque pœnitentia audiat, cum maxi-
ma cordis, & corporis humilitate, Communionemque
sacram in solemnioribus anni Festis assumat, quisque
ex nostra familia, videlicet in Festo omnium Sancto-
rum, in Natiuitate, Resurrectione, Penthecoste, ac
sanctissima Domini nostri Corporis festiuitate, nec non
& in sacratissima, beataq; semper Virginis Mariæ Af-
sumptione.

Ludi à Canonibus sacris, prohibiti, prorsus à familia
nostra absint, non tamen recreationis causa decentes,
vel ad exercitium prohibemus conuenientes.

Ocium præcipuè fugere hortamur, & præcipimus,
ne per hoc, & panis saturitate in miserias populi Dei
incidat infelicissimas.

Conuersationes cum paucis admodum extra Curiã
A a & nul-

& nullis (si fieri possit) vel paucis, vita honesta, moribus sanctis, animi sinceritate repletis tantum admittant.

44. d. non li. 111. & seq. Commestrationes igitur, comotationes, ac epulorum commercia penitus declinet in domo Episcopali, vel extra, ne sub specie recreationis, & loci spiritualis gula voracitatem, ac Cauponæ indecentis amplexentur dissolutionem.

Pernoctare ultra primam noctis horam, nulli liceat. Litanis à Nobis, vel in Ecclesia Cathedrali statutis diebus, vel in Sacello nostro priuato à Nobis perlectis deuotè, ac piè Dei misericordiam pro omnibus nobis interpellantes, assistant.

Ieiunia, ultra Ecclesiastica, per annum obseruanda, & ipsi obseruent.

Charitas in alterutrum exercitata perpetuo illucescat in corporis egestatibus, tum in animi necessitatibus, idque per opera misericordiæ, tum corporalia, tum spiritualia hortamur, & in Domino precipimus.

Quæ omnia & singula si ex nostra familia, minime obseruare quis præsumat, de nostra familia illicò, & deinceps non esse, pro certo sciat, præterquam in excessibus cum scandalo patris. Tunc enim quisque, ut æquum est, subibit delicto proportionatas penas & ipse debitas: quod ut aufugiat, sententiam sancti Prophetæ, semper cum opere in corde, & manibus conseruet; Seruiamus illi in sanctitate omnibus diebus vitæ nostræ.

Luc. 1.

De

DE PECCATORIBVS IN GENERE.

Caput Duodecimum.

VANTVM se glorificauit, & in delicijs fuit, tantum date illi tormentum, & luctum. At quid erit scelera patrare, & in indignissimis facinoribus immisceri, ac radicari? Sciat quisque, quod leue, & momentaneum est, contra legem Dei, &

Christi Domini patratum, debere pondere damnationis aeternæ mensurari; sicut, quod leue est, de minimis Christiani operibus sanctis, ut de calice aquæ frigida, aeternæ gloriæ pondere frui debere, atque hoc non quidem meritis nostris, nihil enim ex nobis sufficientes sumus; sed meritis Christi Domini infinitis innixi, sicut & eisdem spretis, neglectis, atque iniuriæ affectis, infinito tempore, ac modo, & præmio, vel tormento affiendi sumus. Igitur iure merito, quantum se glorificauit in delicijs; consulat ideo quisquis sibi.

Penitentias infligant Parochi, & Curati, atque Penitentiarius ita salutares, & delictis proportionatas, maioribus, atque enormibus peccatis, præcipuè infrascriptis, ut vel in carne castigati, vel in facultatibus grauati, vel in ieiunijs, & disciplinis afflicti, atque statim ad pristinum non redeant vomitum; quod si ter, vel quater in eo persisterint flagitio, ac scandalo, de cætero nec Penitentiarius absoluat, sed ad nos transmittat, ut pudore confusi, ad Dei gloriam, ad eorum salutem, semel ac tandem respiciant.

Curati, & Clerici omnes Diocesis nostræ quibus aliquo titulo animarum cura interest, statim ac aliquem

A a 2 publicum

publicum, seu scandalosum peccatorem, ex infra-
scriptis agnouerint, ipsum sub pœna suspensionis à Diu-
inis, & quinquaginta aureorum, Nobis denunciari di-
strictissimè mandamus: Vt illius saluti consulentes
totam curemus Digressim, vt sana facta, iam nolit am-
plius peccare, ne deterius illi contingat.

Ivan. 1.

*De Peccatoribus in particulari, & præcipuè publi-
cis cum eorum pœnis, & eorum
Complicibus.*

*De Adulteris, & Concupinarijs, & peccatis
contra naturam.*

Ecclesi. 5.

*Sess. 24. c. 8. de
ref. & 25. c.
14.
Pius vi. const.
3. præter C. a.
rigidiss.*

Vincula sunt manus eius, sagena cor illius. Noue-
rint isti ex Concilio Tridentino excommunica-
tionem maiorem, tum alias grauissimas, præter Pij V.
Constitutionem, & adhuc grauiores esse incurfuros
pœnas, idque promiscuè, tum per censuras spirituales,
tum pecuniarias, tum facultatis, atque bonorum priua-
tionem, tum personæ maximè afflictione, & dedecore.

Nec ab his sacrosanctis Decretis cuiuscunque sexus
sit Ordinis, Status, Conditionis, Laicus, aut Clericus
Sæcularis, Regularis sit, excipi potest.

Sixtus v. c. 5.

Quæ postremo omnia innouata, & confirmata, imo
adaucta sunt à Sixto Quinto Pontifice Maximo.

*27. q. 3. c. quis
Episc. & 17.
q. 1. c. final.
Quis Episc.*

In visceribus igitur Iesu Christi, precamur omnes,
cautè, castè, & si fieri potest Angelicè viuere, ne in tan-
tas, aliquis, ob frædissimum, ac momentaneum carnis
delectamentum, infinitas omnium, propemodum
imaginabilium, incurrat misérias.

81. d. Cleric.

Nullus Diaecesis nostræ tam Clericus, quam Sæcu-
laris

laris; sub quouis prætextu, aut colore, & sub pœnis sa-
crorum Canonum, statim inferendis cohabitare, vel
conuersari audeat cum aliqua muliere vitæ inhonestæ,
suspecta, & scandalosa; suspecta autem etiam habe-
bitur, licet modo actu non esset, vel pro fenili, vel alio
quouis accidenti, dummodo alias huiusmodi fuerit, &
si in hoc aliquis se detentum reperiat, quisquis sit in-
fra quindecim dies, à publicatione huius Synodi, hu-
iusmodi mulieris conuersationes, à sacris Canonibus
prohibitæ, omnino à se ipso propellat, præter supradic-
tæ pœnas, sub suspensione à Diuinis, cum alijs à No-
bis arbitrandis, illicò incurrendis.

Mæretices ipsæ rigidissimis à Nobis pœnis infligen-
dæ, præter fustigationem, exilium, & bonorum confis-
cationem; modestæ sint in via, præcipuè in Ecclesijs,
in Aduentu verò, Vigilijs, in Quadagesima continen-
tes viuant, & modestissimæ, hortamur in Domino, est
enim tempus macerationis, non autem libidinis car-
nis; idcirco, & à nobis in hoc pro qualitate delicti
proportionatas expectent punitiones.

Partum à quavis muliere adultera, vel mæretice
editum a se dimittere nullo pacto præsumat absque no-
stra licentia, contraueniens enim, cum omnibus com-
plicibus sciat, & fustigationem incurrere & exilium.

In locis publicis, vt Tabernis, vel cauponis, nulli
mulieri pernoctare omnino liceat sub pœnis hic supra
instructis, imo per diem, nec bacchanalia, aut inhonestos
vñire tumultus.

Lenones autem, se easdem omnino pœnas incurre-
re sciant, sine vlla moderationis remissione.

De

De peccato pessimo contra Naturam.

Pius v. conf.
5. prator. C. d.
seuer & con-
stitut. 70.

Gen. 19. & 15
q. 5. c. mulier

1. Cor. 6.

Præter penas à sacris Canonibus, & Concilijs in hoc nefandum vitium irrogatas, non ignorent omnes, quisquis sit, nullo exempto, à primo ad minimum, in nostra Diacesi degentes, & morantes, distri-ctissimam Pij Papæ Quinti Bullam cum seuerissimis, vndequaque panis animæ, corporis, bonorum, ac personæ afflictiuus, & priuatiuis, se ipsos illicò & irremissibiliter incurfuros, præter alia æterna supplicia; à teste enim, qui nullatenus mentiri potest, scriptum est, Neque Adulteri, neque masculorum concubitores Regnum Dei possidebunt.

De Raptoribus, & Stupris, ac Incestibus.

36. q. c. 001.
& c. rap. & c.
c. si quis vir.
c. super eo de
Incest. & c. 1.
eadem 5.
Vnic. de ra-
ptor. virg. &
l. rapt. c. d.
Episc. & Cl.

Caveant isti omnes in sacrosanctas sacrorum Canonum seuerissimas incidant sanctiones, vbi nulla ferè tantorum scelerum sit remissio præter Ciuiliam atrocissimas punitiones.

De Lenonum impudicorum, & eorum complicum penis Cõst. 47. à Paulo Quarto fulminatam hic quoque apponere visum est nobis, & ho-rum conditio non ignoretur.

EX ordine, & de mandato Reuerendissimi Domini Saluatoris Pacini huius almæ Urbis Gubernatoris, per præfens bannimentum, & proclama omnibus denunciatur, & intimatur; quod sanctissimus D. N. D. Paulus diuina prouidentia Papa Quartus volens sceleribus, quæ ex vitio, & luxuria carnis in dicta Vrbe in dies patrantur, quantum cum Deo potest, occurrere,

viue

viuæ vocis oraculo statuit, & decreuit, ac sua irrefragabili Constitutione sanciuir, quod omnes, & singulæ vtriusque sexus personæ, quæ aliquam puellam, aut aliquam iuenculam ex eius patria, aut alio loco, in quo tum honestè viueret, vestes, aut alia id genus bona eis pollicendo, seu quauis corruptione seduxerint, & ad ipsam urbem adduxerint, easque ad aliquem puerum in eadem Vrbe quomodolibet prostituerint, tanquam omni Priuilegio cuiuscunque ordinis, vel dignitatis (iuxta constitutionem fel. recordati Innocentij Papæ Quarti Prædecessoris sui, quæ incipit, Pro humani generis) priuati, & nudati, ac per leges saculares ipso iure, & facti condemnati per Ordinarios Sanctitatis suæ Iudices Saculares, nulla ab eadem Sanctitate sua desuper expectata declaratione, seu mentis suæ intentione, irremissibiliter hoc modo puniantur; Lenones videlicet, & lenæ circa prostitutionem masculorum versantes, & cum eis circa prostitutionem ipsam agentes, & vel consentientes, & ad necessitatem nutriendos, ac postmodum prostituentes, & lucrum ex eius prostitutione captantes, quotquot fuerint, ultimo supplicio afficiantur. Hi verò qui corrupto comite stuprum puero suaserint, aut puellam virginem super violatione eius pudicitia interpellauerint, seu ad hoc ei quidquam donauerint, vel prætium vt id assequerentur, dederint, aut domum ad hoc eis commodauerint, seu quidquid ad effectum præmissorum fecerint, flagitio perfecto, capitali pena plectantur: eo autem imperfecto, in aliquam insulam deportentur, & inibi perpetuo relegentur, & qui in præmissis comites corrupti fuerint, eisdem penis subiaceant. In ceteris verò casibus Lenones, & lenæ huiusmodi, qui de cetero Lenocinij artem exeruerint, Fustibus per Urbem publicè casti, ab Vrbe perpetuo exulare cogantur.

tur. Et qui domos suas eisdem Læonibus, vel Lænis de cætero scienter locauerint, vel si ignoranter id fecerint, nisi post hoc eis notificatum fuerit, illos expulerint, domum, si locatam, eo ipso amittant, & ea realiter, & cum effectu priuentur, & spolientur, & insuper pœnam mille aureorum auri ab eis auferendorum, & in pios vsus conuertendorum ipso facto incurrant.

Voluit quoque eadem Sanctitas sua, & præfato Gubernatori viuz vocis oraculo mandauit, vt statutum, & decretum, ac sanctionem suam huiusmodi, quæ perinde, ac Sanctitatis suæ si sub nomine in scriptis redacta, & per eandem Sanctitatem suam motu proprio subscripta, & signata foret, si litteræ Apostolicæ desuper sub plumbo confectæ essent, plenariam fidem facere, & eis indubiam fidem adhibere debere decreuit per publicum bannimentum, & proclama omnibus, quorum interest, denunciari, & intimari facere: decernens denunciationem, & intimationem huiusmodi eos omnes ligare, & arcere, perinde, ac si præmissa omnia eis ex parte Sanctitatis suæ, aut per litteras Apostolicas personaliter intimata, & notificata, ac de verbo ad verbum recitata fuissent, in contrarium facientibus non obstantibus quibuscunque.

De Blasphemis, & Maledicis, & Periuris

176. 1.

Reliquerunt Dominum, blasphemauerunt sanctum Israel, alienati sunt retrorsum. Adeo, vt cum nullum sit peccatum, ex quo aliqua delectatio mentis, vel gustus, & sensus, non reperitur, præter detestandum blasphemiam scelus, iure merito, sancti Pontifices præcipue Leo Decimus in Concilio Lateranensi, varias, ingentesque, nomen Dei Optimi Maximi, Beatæque Mariæ, & omnium Sanctorum blasphemantibus,

aut

aut verbis obscenis, & contumeliosis maledicentibus indixerunt, quas pœnas innouauit, & auxit Pius Papa Quintus, & inuolabiliter obseruari mandauit, ideo caueant omnes imposterum, ne in has misérias incurrant Deum, & Sanctos inhonorando, & ipsi deinceps inexterminabiliter miserrima incurrant supplicia.

Imo hortatur, & præcipit ipse summus Pontifex Leo Decimas Magnatibus omnibus, Principibus, & Reipublicis, vt hæc omnia diligentissimè seruari studeant.

Insuper decem annorum Indulgentiarum, si hoc fecerint, impartitur, & accusatoribus benignissimè condonat.

Ad tantum scelus euitandum, quia contrarijs contraria curantur, mandamus (vbi commodè fieri possit) in nostra Diœcesi, sanctissimi & immaculati Nominis Dei Societatem institui, vt honorato tanto sacratissimo, ac diuino nomine, perpetuisque laudibus, atque orationibus frequentato, oppositum videlicet, idest nominis Dei detestandi, ac diabolica maledictio pœnitus exterminetur: maximas enim Indulgentias summi Pontifices super huiusmodi pias Congregationes effuderunt.

Periuris quoque, qui Deum veritatis exemplar, in falsum testem, sæpissimè adducunt, etiam in Iudicio, & Tribunali publico temporali, vel Ecclesiastico, infligendas à Nobis pœnas atrocissimas pollicemur, præter sacrorum Canonum sancitas, quarum mitior erit, viginti quinque aureorum, cum fustigatione pro vice prima; secunda verò exilium à tota Diœcesi nostra, ac triremium punitio, etiam si periurium istud extraiudiciale esset, & sine alicuius detrimento, vel etiam innocens factum.

Ne verò temerarij audeant sine lege viuere, & ignorantiam prætextu, suam tegere impietatem, volumus

Bb hic

*Pij v. const. 5.
præter Cano.
auilerij.*

*Pius v. con-
stit. 101. Gre-
gor. xij. con-
stit. 9.*

*22. q. 4. inter
cetera c. med.
6. q. 1. Injam.*

hic ad litteram pœnitens sacrosanctam Leonis Papæ X. sanctionem contra ingratos nominis Dei, & Sanctorum blasphematores inscribi, ut sciant in quantas deventurum sint (nisi à tanto scelere, se auerterint) miseras: cum Dæmonibus scilicet tandem in Inferno blasphemantes commanducabunt linguas suas.

Apocal. 6.

Ex Decreto à Leone Decimo Pontifice Maximo in Concilio Lateranensi edito contra blasphemos, & de Indulgentijs ijs concessis, qui eosdem arguunt, & accusant, & à Pio Papa V. renouato, & aucto Constitut. V.

8 off. 9.

AD abolendam verò execrabilem blasphemiam, quæ in maximum diuini nominis, & Sanctorum contemptum, supra modum inualuit statuimus, & ordinamus; ut quicumque Deo palam, seu publicè maledixerit, contumeliosisque, atque obscenis verbis Dominum nostrum Iesum Christum, vel gloriosam Virginem Mariam, eius Genitricem, expressè blasphemauerit, si munus publicum, iurisdictionem vè gesserit, perdat emolumenta trium mensium pro prima, & secunda vice, dicti officij: si tertio deliquerit, illo ipso priuatus existat. Si Clericus, vel Sacerdos fuerit conuictus, etiam beneficiorum, quæcunque habuerit, fructibus applicandis, ut infra, vnius anni mulcentur, & hoc sit pro prima vice, qua blasphemus ita deliquerit; pro secunda verò si ita deliquerit, & conuictus (ut præfertur) fuerit si vnicum habuerit beneficium, eo priuetur; si autem plura, quod Ordinarius maluerit, id amittere cogatur; quod si tertio eiusdem sceleris arguatur, & conuincatur, dignitatibus, & beneficijs omnibus, quæcunque habuerit, eo ipso priuatus existat, ad eaque ulterius

terius retinenda inhabilis reddatur, eaque liberè impetrari, & conferri possint.

Et infra] In foro autem conscientie nemo blasphemie reus absque grauissima pœnitentia seueri Confessoris arbitrio coniuncta possit absolui.

Et infra] Qui verò Iudices Sæculares in blasphemijs inquirendis, puniendisque diligentes, & seueri fuerint, pro qualibet vice, decem annorum indulgentiam consequentur.

Quicumque verò blasphemantem audierit, cum verbis acriter obiurgare teneatur, si citra periculum suum id fieri posse contingeret, eundemque deferre, vel notificare apud Iudicem Ecclesiasticum, seu Sæcularem, intra triduum debeat: quod si plures dictum blasphemantem simul audierint, & vnus pro cunctis tali fungatur officio, quos omnes in virtute sancte obedientie hortamur, & monemus in Domino, ut pro diuini nominis reuerentia, & honore, in suis Dominijs, at terris, præmissa omnia seruari, & exactissimè exequi mandent, ac faciant, vberimam ab ipso Deo, tam boni, ac pij operis, mercedem habituri, similemque annorum decem indulgentiam ab Apostolica Sede consecuturi, cum tertia parte mulctæ, qua dictus blasphemus plectetur, quoties tale scelus puniendum curauerit: quam quidem Indulgentiam, & reliquam, tertie mulctæ partem, accusatori, blasphemum nomen deferenti similiter concedi, & assignari volumus, alijs pœnis, contra huiusmodi blasphemos per sacros Canones expressis, nihilominus in suo robore manentibus.

Deuter. 17.

Non sit in te maleficus, aut incantator; Maleficus omnes, cuiuscunque conditionis, præminentię; status, gradus, aut sexus, præfenti Decreto interdiciamus, à quocunque veneficio, diuinatione, sortilegio, superstitione, in dictis, aut scriptis, vel arte magica execrabiler operata, sub panis, vt in blasphemis, alijsque maioribus, pro nostro arbitrio infligendis.

Conc. Trid. Sess. 25. de ind. lib.

Eoque magis Sacramentis, vel sacramentalibus Ecclesiasticis abutendo, sub panis seuerissimis à Canonibus præscriptis, & à Nobis alijs acerrimè, pro arbitrio, accumulandis.

Can. hic sit rigidiss. per totius de uenefic. Malef.

Diuinationes igitur, medicinas, contra Inimicos securitates, pro amantibus redamationes, & horum similia, ac omnes alias districtè, sub eisdem panis omnibus & singulis, vt supra, inhibemus.

Candelarum numerum præfixum ante imagines Christi Domini, Beatęque Virginis Marię, ac Sanctorum aliorum accensarum, certorum dierum obseruationes, tempora statuta, dies, horas, herbarum, Carattherum, Scripturarum, Paporum, Capillorum, actionum humanarum, vel brutorum, & id genus omnia maledicta veneficia ex maxima parte, miserrimè audita, ac manibus proprijs tacta; Nec non ante, vel sub imaginibus prædictis, transus, incessus, circumgirationes in Ecclesia, vel extra, vel in Processionibus, in festiuis, vel etiam ferialibus diebus, pulueris, terrę, vel cuiusuis alterius rei proiectiones, seu ablationes, Ligaturas, & vnico verbo, quicquid superstitionem Dæmonis, se in Angelum lucis transfigurantis, præfert quo vis modo imaginabili, vt etiam à Sacris, & Missis Candelarum

Trid. Sess. 22. decr. de off. in celeb. Miss. præter can.

2. Cor. 11. 26. per tot fer.

delarum residua, ablationes, per manus Laicorum, vt horribilia neccant veneficia, & tandem quicquid, vel minimam sapit superstitionem panitus anathematizamus, & prohibemus, atque vltra seuerissimas Canonũ poenas in prædictis, vel similibus contrauentibus, statim, & irremissibiliter sine vlla personarum distinctione, hominibus quidem tres funis ictus, mulieribus verò fustigationem, ex nuue intimamus, præter alias arbitrio nostro maiores penas.

Curati verò, in hoc negligentes, sciant statim à Nobis, præter suspensionem à Diuinis se puniendos fore, igitur admoneant subditos, imo & cogant, si opus sit, ad non perpetranda scelera supradicta, vel etiam statim nos certiores faciant, vt salutaribus possimus consulere remedijs: atque bis in anno Populos admonebunt circa hoc, scilicet, Prima Dominica Aduentus, & in die sanctissimę Resurrectionis Domini: Ne cum malis, malos simul Dominus malè perdat.

De Vsuris, & illicitis Contractibus.

Non defecit de plateis eius vsura, & dolus; perniciem totius Reipublicę, & mundi esse illicitos contractus, tum auidissimę pecunię, tum bonorum ad vsuras quomodocunque palliatas datorum, vel receptorum, sacri Canones, Scriptura ipsa sanctissima, & Patrum dicta frequentissimè, & certissimè testata sunt. Vt igitur tãtam sanguinis pauperum, pupillorum, Viduarum ingluuiem, si fieri possit, eradicemus, districtè præcipimus, ne quis sub quouis titulo, colore prætextu, cuiusuis gradus, præminentię, status, sexus, ne aliquem contractum pecunię, vel bonorum, quorumcunque mobiliũ, immobilium, aut se mouentium aliqualem, vel minimam ex pacto, vel conditio-

ne re-

sed præcipue
g. 2. l. iud. g.
3. de licet. g.
vlt. ad mon.
C. de vlt. o. g.
1. infames. d.
8. quoniam
non sunt. c.
Alex. 2. con.
lit. 12. A. d.
vi. cons. v.

Matth. 21.

Psalm. 14.

ne redolentem vsuram, p̄nitus perpetrare audeat.

*Dec. 18. e. fin.
de vsur. in 6.
& ubique in
Tit. de vsur.*

*Clem. V. in
Cone. Viuu.*

P̄na horum huiusmodi erit, namque Contractus ipsos nullos declaramus, & contrahentes p̄nis à sacris Canonibus statutis, tum censuris, tum pecuniarijs, tum personalibus, ac sepultura Ecclesiastica infami priuatione & alijs pro nostro arbitrio seuerissimè puniendos.

Simoniam verò impijssimam, nullus attentare audeat, sub p̄nis à sacris Canonibus districtissimis, præcipuè verò à Sanctissimo Domino Pio Papa Quinto inflictijs.

*Pius V.
Consl. 5.*

Complices, Notarios, Scribas, Testes afsistentes, & his enormissimis contractibus communicantes, & interefferentes, præter p̄nas supradictas, sententiam excommunicationis in eos omnes ex nunc districtè fulminamus: Noluerunt enim memoriæ retinere saluberrimum Domini præceptum: Quis habitabit in sancto Tabernaculo tuo? Qui pecuniam suam non dedit ad vsuram.

Psalm. 14.

De rixis Sæcularium cum Clericis, & Clericorum inter se certantium.

17. 9. 4.

ET quia suadente Diabolo aliqui reperiuntur impudici, vt Clericos iniuria afficere, rixas cōmouere, vel etiã percutere ausi sunt, idcirco statuimus grauissimas (præter Casus summo P̄tr. in hoc reseruos) p̄nas & pro qualitate delicti, & personarũ Sæcularium cōtra Clericos etiam in minoribus tantum cōstitutos, vel inter Clericos inter se dissidentes, rixosos, iniuriosos, atque percussores, tum per censuras Ecclesiasticas, tũ personales, ac corporales, tum etiam pecuniarias, atque fructuum, & beneficiorum priuatiuas pro nostro arbitrio, vtrobique decernendos; quod pariter intelligimus

*D. Sent. 111.
e. porro & c.
gentilis.*

gimus de offensis à Clericis quomodocunque Laicis, ac Sæcularibus irrogatis.

Pro scientia prædictorum habenda.

Accusator, seu denunciator aliquem ex prædictis scelerum plenis peccatoribus primò à Nobis secretissimus conseruabitur, secundò tertia pecuniariæ p̄næ parte, in qua rei condemnabuntur, ipso facto gan debet: tertiò apud Deum p̄mia acquirat, ac habebit ingentia: quartò Reos ipsos à tantis sceleribus vindicabit.

DIES, IN QVIBVS PAROCHI, ET CVRATI,
& Ecclesia nostra Cathedralis cum Collegiatis Edicta in hac Synodo ex sacris Concilijs, & summis Pontificibus deprompta in suis Ecclesijs promulgare debent.

Caput Decimumtertium.

PRIMA Dominica aduentus.
De residentia Clericorum, publicatio Edicti, & de Claustra Monialium.
Secunda Dominica Aduentus, & quarta Quadragesima.
Publicatio Caluũ reseruatorum summo Pontifici, & Nobis & incarnationum fuga.

Secunda die Natiuitatis Domini.

Bulla Pij Papæ Quinti à Medicis circa infirmos obseruanda.

Die

Die prima Ianuarij.

Decretum de Festis à cunctis in nostra Diacefi obseruandis.

In Epiphania Domini.

Decretum Concilij Tridentini contra eos, qui matrimonia clandestina attentarint.

Dominica Septuagesimæ.

Decretum Leonis X. & Pij V. contra Blasphemos.

Dominica Quinquagesimæ.

Decretum de Clausura Monialium.

Dominica Secunda Quadragesimæ.

Admonitio nostra de omnibus confitendis, & sacra Eucharistia suscipienda, pueris quidem ante quartam Dominicam Quadragesimæ, Adultis vero per totam octauam Paschæ confitendis.

Dominica Palmarum.

Indulgentiarum publicatio, quæ est in Ecclesia sanctæ Mariæ in Ponsano extra mœnia.

Dominica in Albis.

Publicatio Decreti de bonorum Ecclesiæ usurpatoribus, & decimas non soluentibus, ex Concilio Tridentino, & incantationum fuga.

Dominica Quinta post Pascha.

Publicatio Decreti de Processionibus tribus in Litanijs Maioribus.

Dominicis à Nobis assignandis.

Publicatio sacræ Ordinationis, cum suis solemnitatibus, caremonijs, ac requisitis.

In Natali Domini Nostri Iesu Christi.

Publicatio Quadraginta horarum in Cathedrali Ecclesia, cum Indulgentia.

In Resurrectione Domini nostri Iesu Christi.

Publicatio Quadraginta horarum in Ecclesia Sancti Nicolai.

Domi-

Dominicis singulis.

Ieiuniorum, Vigiliarum, Festorum occurrentium, dies ex præcepto Ecclesiæ annūcient Curati omnes.

DE FORO, ET TRIBVNALI
Ecclesiastico, seu Vicaria, & Cancellaria.

Caput Decimumquartum.

OLITE iudicare secundum faciem; sed iustum iudicium iudicate; Quoniam Vicarius Episcopi est quasi eius suffraganeus, & ministerij Dei operator, idcirco quæritur in primis, vt fidelis inueniatur, cum Cancellariæ Scribis, ac cæteris huius sancti Officij Ministris, ideo formulam necesse duximus ipsi, ad rectè, & sanctè regendum, præscribendam afferre.

Icon. vij.

pt. d. c. vii.

Primo igitur loco, super omnes dictis, aut factis inter se dissidentes, signum charitatis effundat, vt omni in ipsis liuore, ac odio consumpto, nullus litis horror insonet, ne quasi mortiferum virus vsque ad animam penetrans, eam, ne dum corpora, enecet.

Conc. Trident. Sess. 25.

Causas omnes absque personarum acceptatione, sine cupiditate, vel modica, nec cum aliqua, vel minima passione; sed purissima cordis, & aequitatis intentione, patienter audiat, prudenter respondeat, iustè & quam primum fieri possit expediat, ac exequatur, ne occasione controuersiarum accendantur odia, pauperes opprimantur, innocentes destruantur: Quæ si per se solum expedire difficiliter possit, ad nos delata

G. 2. de reg. Iur. c. c. con. Hinc de procur. Paul. 9. in extr. muna.

Conc. Trident. Sess. 25. de refer. c. 2.

C c simul

simul videamus, si cum Dei favore plus possint duo componentes paternè, ad mutuam charitatem huiusmodi toto nixu tentantes.

Taxæ, seu salaria, & portiones fori Ecclesiastici, & Ministrorum eius à Nobis fabricatæ nullo pretextu, aut colore in minima parte alterentur ab ipsius fori Ministris; liceat tamen Nobis, pro qualitate temporum locorum, personarum, ac causarum eas alterare, minuire, & si acciderit, tollere.

Scripturam nullam cuiuscunque negocij, vel leuissimi sit, alicui concedat (dummodo ad forum nostrum pertineat) sine maxima animi consultatione: præcipuè vero excommunicationes, quæ adhibitio monitionibus ad aliqua reuelanda, vel recuperanda concedi solent, maxima impostero maturitate pensentur, antequam exeant, vt in Domino intendit, & mandat sacrosancta Tridentina Synodus.

*Conc. Trident.
Sess. 25. de re-
form. c. 3.*

*24. q. 2. Vbi
Sana.*

Amari potius, quam timeri ab omnibus studeat quam diligentissimè Vicarius noster cum Ministris cæteris, hoc enim exquirat charitas perfecta, licet amoris obiectum rarissimum inueniatur.

*Trid. ibidem
c. 10.*

Causæ omnes ad forum nostrum attinentes quàm citissimè expediantur, ne pauperes, & suis negocijs occupati, tempus, facultates, & operam inutiliter perdant, quod est propriè contra debitum Ecclesiastici fori rectè regulati.

De pænis, & condemnationibus contra Reos inflitis pecuniarijs, & iustitiæ contravenientes, decernimus, quartam partem Vicario fore assignandam, prius tamen in manibus Depositarij nostri integra, ac totali depositione facta, idque absque alia Curia, aut Fori nostri concordia peracta.

*Max. v. con-
stit. 5. 11. q. 2.*

Nullus Ecclesiasticus nostræ Diæcesis, quouis Clericali ordine insignitus, ad forum Sæculare audeat se

se ver-

se vertere, sicut nec vllus Sæcularis, in causis merè Sæcularibus ad nostrum subterfugere præsumat, sub pænis arbitrio nostro seuerissimis infligendis, certum est enim hinc olim & scandala, & pessimos effectus promanasse.

*Nullus Iudi-
cum & c. per
uenit, c. 16.
q. 7. filijs, c.
11 q. 1. si quis
Clericus.*

Extra Vicariâ, seu Cancellariam nostram, aut Archiuum, audeat nullus, Instrumenta, Processus, Visitaciones, aut Actus authenticos asportare, vel permitti asportari, aut aliquam scripturam inde vsurpari, sub pæna à Canonibus sacris inflicta, & à Nobis maiori, irremissibiliter irroganda.

Reos, & carceratos pia, ac Christiana charitate fraternâ, custodire, defendere, & de necessitatibus eis occurrentibus, diligentissimè prouideri, in Domino hortamur atque præcipimus.

*86. d. non fa-
tis.*

Idcirco sicut pro pauperibus iussimus, & iam de Procuratore, ad pias causas prouidimus, sic & pro carceratis prouisionem, de Aduocato, & Procuratore à Nobis iam institutam, atq; pro eorum omnium, quacunque adueniente necessitate, propagari, ac perpetuari, in Domino præcamur, atque mandamus, ne, vt olim audiimus, in eorum miserijs destituti, cum anima, & corpore pariter periclitentur.

Ministrorum Fori nostri nullus audeat extra Ciuitatem à foro recedere nobis inscijs, per spatium diei vnus ob necessitates perpetuo occurrentes, sub pæna Nobis referuata, præter duorum, pro qualibet vice auctorum pænam, statim exequendam.

*De off. Vicariæ
c. ex parte.*

Actiones ipsæ, & fori Iudicialis negocia, ita secreta transeant, vt ne susurrum quidem, aut umbram de illis quis habere possit.

Non præsumat, quis intra fines huius Diæcesis quomodocunque exemptus, & Magnates, seu Comites, & Barones, sint Priuilegiorum colore, aut consuetudine, matrimoniorum, seu criminum, Hospitalium, vel quo

*Conc. Trident.
Sess. 24. c. 20.
de reformat.*

rumcumque agendo, causas agnoscere, ex Decreto Concilij Tridentini, sed ad Episcopi iurisdictionem recursum cedant legitimum.

Et quia olim tanta fuit, vt percepimus, aliquorum incuria, negligentia, propria affectio, vel quicquid fit, vt etiam causarum à summo Pontifice, foro Ecclesiastico gratis expediendarum commissiones, circa Sacramenta, & alia id genus, & actus minimè adnotentur, aut scriptis demandentur, vnde causæ ipsæ, vel confunduntur, vel actores, & rei distorquentur, & dilacerantur; deinceps sub pœna excommunicationis, Priuationis officij, & alijs grauissimis pœnis, nullus huiusmodi, à Curia, ad nos delati, vel ad nos quomodocunque exhibiti actus omittantur, nec in cartulis, aut folijs, sed in libro à promulgatione, post mensem, huius Synodi, ac quotannis nouo conficiendo Actuario, legitimo, Canonico, ac fidei inseribantur, ac diligentissimè, & minutissimè adnotentur, vt omnia pro opportunitate illicò inueniantur.

Idem prorsus præcipimus circa actus aliorum, cuiuscunque sit, Citationes, & omnia ad forum spirituale spectantia, diligentissimè, pro tempore, & circumstantijs fidelibus, omni ex parte, reperiantur registrata in libro eiusdem Notarij.

Ideo cauti, ac diligentes sint Vicariæ nostræ Ministri, atq; fideles circa omnium causas quantumvis minimas, saepe enim euenit huius defectu, maximas causas perijisse, Innocentes, fraudatos, pauperes, oppressos fuisse.

Inuentarium omnium Scripturarum fori Eccles. fidele, atq; integrum, & omnium fori Episcopalis Scripturarum à promulgatione huius Synodi, post Menses duos sub prædictis pœnis districtissimè mandamus, Nobisq; iam confectum statim demonstrari, vt ea prouiso, quâ pro secura scripturarum perpetuitate decreuimus, illicò instituat.

Gratia

Gratia super omnia meminerint, fori nostri Ministri, erogare debere ex Concilio Tridentino, quæ circa Sacramenta, Conciones, ac pia opera spectant, ne se ipsos, nosque maximè decipiant.

Quoniam verò aliqui adeo temerarij sunt, vt Curia nostræ executiones, præcepta, literas deturbare olim ausi sunt; eorumque executiones per se, vel per alios directè, aut indirectè impedire: sciant hi omnes tanquam Ecclesiasticæ libertatis violatores ipso iure pœnâ excommunicationis à Nobis inflictam incurrere, præter alias seuerissimas eisdem accumulandas.

Constitutiones supradictas ad forum iudiciale spectantes, si quis eas infringere, mutare, alterare, vel non obseruado easdem in toto, vel in parte violare præsumperit, se illico officio priuatum agnoscat, ultra pœnas ingentes, & alias, pro arbitrio nostro inferendas, toties quoties his contrauentum fuerit, certo sciat. Que omnes pœnæ etiam in complicibus seuerissimè redundabunt, ac tandem Iudicium fiet eis sine misericordiâ.

Taxe obseruanda in Cancellaria Episcopali circa illius Officialibus soluendas.

Mercedes, Domini Cancellarij in Causis Ciuilibus.

Pro Præcepto, Inhibitione, aut Monitorio ad instam vnius, aut plurium creditorum contra vnum aut plures debitores pro eodem debito obligatos, baiochi 4.

Quando prædicta Præcepta, Inhibitiones, aut Monitoria, continerent plures creditores, seu debitores, & summas diuersas, à baiochis 4. supra soluat. bai. 1.

pro quolibet nomine debitoris, seu creditoris. b. 1.

Pro

Con. Trident.
Sess. 21. c. 1. d.
reformat.

Vt in Bul. in
Can. Domin.

Inc. 2.

Pro productione libelli, petitionis, aut reproductionis Præcepti loco petitionis soluantur. b. 2.

Pro qualibet protestatione, comparitione, replicatione, instantia, aut actu solvatur. b. 1.

Pro capite solidorum solvantur baiochi quinque pro quolibet scuto, vsque ad summam scutorum viginti, & ab inde supra nihil solvatur. b. 5.

Pro productione cuiuscunq; Instrumenti, Scripturæ, Positionū, Articulorum, Interrogatoriorum, aut aliorum quorumcunq; iurium. b. 1.

Pro Copia simplici cuiuscunq; scripturæ continetis rigas septem, & octo in qualibet facie pagellæ ordinariæ, & syllabas totidem pro qualibet riga, solvantur baiochi tres pro qualibet pagella. b. 3.

Pro Copia publica cuiuslibet scripturæ ad rigas, & syllabas prout supra solvantur baiochi quinque pro qualibet pagella. b. 5.

Pro litteris remissorialibus, & alijs quibuscunq; illis similibus baiochi decem. b. 10.

Pro reproductione litterarum remissorialium, & aliarum cum examinibus, & relationibus introclusis. b. 2.

Pro examine testium vsq; ad capitulos septem. b. 4.

Et à capitulis septem supra b. vnus pro quolibet capitulo. b. 1.

Pro exhibitione actorum fienda per Dominum Cellarium ad Dominum Vicarium pro expeditione causæ. b. 2.

Pro rogitu sententiæ Difinitiuę. b. 5.

Pro rogitu decreti vim Difinitiuę habente. b. 2. ½

Pro rogitu depositi, iuramenti litis decisui, & iuramenti testium examinandorum. b. 2.

Pro rogitu mandati Procuræ actualis. b. 2. ½

Pro rogitu possessionis captæ à Baiulo, laudi, Compromissi, deputationis Tutorum & Curatorum. b. 5.

Pro ro-

Pro rogitu Appellationis. b. 2. ½

Pro liquidatione listæ expensarum. b. 2. ½

Pro copia simplicis sententiæ. b. 5.

Pro copia publica sententiæ scutum vnum, pro quolibet centenarij, dummodo non transcendat scuta duo in totum pro integra mercede cuiuscunq; summæ. b. 100.

Pro copia publica Procuræ, Actoriæ, Tutelæ, Curæ, Appellationis, & Compromissi. b. 30.

Pro litteris citatorijs, & inhibitorijs. b. 10.

Pro productione Commissionis caularum. b. 2.

Pro mandatis executiujs de manutenendo, de immittendo, associando, & de arrestando, solvantur b.

24 pro quolibet scuto, dummodo non transcendant scutum vnum. b. 2. ½

Pro mandatis suspicionis fugæ, & excarcerationis. b. 5.

Pro mandatis grauatorijs. b. 5.

Pro Sequestro, aut Inhibitione, aut Mandato de euacuando. b. 4.

Pro copia Processus baiochi quinque, pro qualibet pagella scripta, modo quo supra. b. 5.

Pro registratione cuiuscunq; Scripturæ, & iurium, partibus litigantibus restituendorum baiochi quinque pro qualibet pagella scripta, vt supra. b. 5.

Pro productione litterarum super Dispensationem matrimoniorum. b. 5.

Pro sententiæ cum fide dispensationis. b. 30.

Pro Absolutione ab excommunicatione nihil solvatur.

Pro Absolutione à suffocatione filiorum. b. 20.

Pro Legalitate in quibuscunq; litteris ponenda. b. 5.

Pro col-

- Pro collatione, & institutione beneficiorum. $\text{b. } 30.$
 Pro Ereptione iuris patronatus, hoc est illius Instrumento, seu expeditione. $\text{b. } 50.$
 Pro Bullis, seu Instrumentis cuiuscunque beneficij collati. $\text{b. } 50.$
 Pro rogitu instrumenti Possessionis beneficiorum. $\text{b. } 50.$
 Pro registratione Priuilegiorum, Patentarum, & Extratemporum. $\text{b. } 20.$
 Pro accessu Domini Cancellarij ad aliquem locum intra Ciuitatem pro differentia visenda, testibus examinandis, aut alia causa cum rogitu desuper fiendo. $\text{b. } 20.$
 Extra Ciuitatem equum, expensas, & Iulios quinque pro qualibet die. $\text{b. } 50.$

*Taxe mercedum Reuerendi Domini Vicarij
in Causis Ciuilibus.*

- P**ro taxatione listae expensarum. $\text{b. } 3.$
 Pro decreto vim definitiuae habente, in contumaciam partis. $\text{b. } 5.$
 Pro sportulis, in sententijs Definitiujs baiochi $2 \frac{1}{2}$ pro quolibet scuto, dummodo non transcendat summam scutorum duorum. $\text{b. } 2 \frac{1}{2}$
 Pro accessu Domini Vicarij intra Ciuitatem ad locum differentiae ad examen testium, & alia, ciuile interesse concernentia. $\text{b. } 30.$
 Extra ciuitatem, intra tamen territorium; equus, expensae. $\text{b. } 60.$
 In Diacepsi, equus, expensae, & baiochi 100. qualibet die. $\text{b. } 100.$
 Pro decreto interponendo in Curia. $\text{b. } 7 \frac{1}{2}$
 Extra Curiam. $\text{b. } 15.$

Pro De-

- Pro Decreto ereptionis iuris patronatus. $\text{b. } 100.$
 Pro collatione cuiuscunque Beneficij soluatur quarta pars eius, quod soluitur Romae.

In causis vero Commissarijs mercedes, tam domini Vicarij, quam Cancellarij soluuntur, prout in Ciuilibus ordinarijs suprascriptis.

Taxe mercedum domini Cancellarij in Causis Criminalibus.

- A**cta, Comparitionis, Protestationis, Productionis instrumentorum, Articulorum, Interrogatorium, & iurium soluuntur prout in causis ciuilibus.
 Copiae Scripturarum, & Processuum soluuntur prout in causis ciuilibus.
 Quando in eodem processu continentur duo, vel plura nomina Reorum soluatur duplum, & non ultra.
 Pro testibus examinandis ad defensionem soluuntur pro quolibet. $\text{b. } 7 \frac{1}{2}$
 Extra Curiam soluuntur expensae Cancellarij, & alia prout supra dictum est in causis Ciuilibus.
 Pro testibus examinandis pro informatione Curiae extra Ciuitatem, vel in Diacepsi, soluuntur per delinquentem expensae, equus, & alia prout supra dictum est in Ciuilibus.
 Pro Inuentario fiendo extra Ciuitatem. $\text{b. } 30.$
 Extra Ciuitatem, & in Diacepsi, equus, expensae, & alia prout dictum est in causis Ciuilibus.
 Prohibentur tamen fieri Inuentaria in omnibus causis, praeterquam in Capitalibus, & causa mortis.
 Pro rogitu Sententiae in causa Criminali. $\text{b. } 10.$
 Pro copia Sententiae, & Appellationis soluatur prout in Ciuilibus.

D d

Pro

Pro cassaturis Processuum in pænis pecuniarijs.	℥. 30
Pro cassaturis processuum in pænis corporis afflictiuus.	℥. 50.
Pro cassaturis processuum in pænis capitalibus depositionis graduum, & exilij perpetui.	℥. 100.
Pro registratione Supplicarum.	℥. 10.
Pro rogitu fideiussionis de non offendendo, de se representando, de stâdo iuri, de non discedendo, & abeundo domum, vel alia pro tuto carcere.	℥. 5.
Pro cassatura Fideiussionum.	℥. 5.
Pro Mandato de relaxando.	℥. 5.

Taxe mercedum Domini Vicarij in Causis Criminalibus.

Sportulæ in causis Criminalibus pecuniarijs soluantur, prout in causis Ciuilibus.
 In causis Criminalibus corporis afflictiuus. ℥. 100.
 In causis Criminalibus, Capitalibus, Depositionis graduum, & exilij perpetui. ℥. 200.
 Accessus Domini Vicarij in Ciuitate, vel extra ad examinandum Testes, pro informatione Curia, vel ad defensam Reorum equus, expensæ, quolibet die. ℥. 100.

Taxe mercedum Baiuli, & Executorum.

Pro citatione in Ciuitate soluantur quatrini duo pro qualibet persona citanda. quatr. 2.
 In Territorio soluantur pro qualibet persona citanda. ℥. 5.
 In Diœcesi videlicet in Castro Lubriani, in Pleberio Sæ Catherina, in Sylua, in Pleberio Villæ Vaiani, in Castris Sermugnani, Castris Perij, & Ciuitellæ. ℥. 10.
 In Terra Castiglioniis, & Castris Arcis Aluecia, Graffi-

Grassignani, & Montis Caluelli, & in Pleberijs Turris Montium, & S. Stephani. ℥. 15.
 In Castris Sipuciani, Mugnani, & Polimartij, & Terra Vitorcleani. ℥. 20.
 Pro mandatis, & copijs præsentandis in Ciuit. ℥. 1.
 Extra Ciuitatem, & in Diœcesi soluantur modo quod dictum fuit supra de citationibus.
 Pro executione in Ciuitate, Territorio, in Causis pecuniarijs soluantur ℥. 2. $\frac{1}{2}$ pro quolibet scuto, dummodo in totum non transcendant Iulios quindecim, pro quacunque magna summa. ℥. 2. $\frac{1}{2}$

In Diœcesi executiones soluantur, prout in Ciuitate solui supra mandatum est; Hoc aucto, quod soluantur viatici executorum ad instar citationum Baiuli.

Pro possessione capta soluat merces, prout in executionibus mandatorum Ciuilium.

Pro assistentia in Inuêtario faciendo in Ciuit. ℥. 10.

In Territorio. ℥. 15.

In Diœcesi seruentur Taxæ mercedum citationum, aucto Grosso vno, & non plus.

Pro mercede diurna Carceratorum pro causis Ciuilibus exigantur. ℥. 3. $\frac{1}{2}$

Pro causis Criminalibus detentorum exigantur quolibet die. ℥. 25.

Pro capturis in Ciuitate. ℥. 40.

In Territorio. ℥. 80.

In Diœcesi. ℥. 100.

De quarum taxarum intellectu, si forte dubium oriatur, stari debeat declarationi Reuerendissimi Domini Episcopi, & similiter si aliqua Iudicialia, vel extrajudicialia in Taxis præfatis non apposita occurrerent, de quarum mercede altercari contingeret, stetur arbitrio Reuerendiss. suprascripti Episcopi.

Caput Decimumquintum .

Hebr. 12.

VI S est filius, quem non corripiat Pater? Iddo ultimo loco pro constitutionum nostrarum obseruatione (quod est, Dei honorem conseruare) decreuimus in genere, hinc confirmare, innouare, atque pro expressis haberi multas omnes, & pœnas tum spirituales, tum corporales, in omnibus supradictis Constitutionibus nostris obseruandis, comminatas, nullo habito sexus, conditionis, gradus discrimine, sed inuiolabiliter omnibus, & singulis, ac si particulariter cuique edictæ, declaratæque, atque intimatæ personaliter fuissent, contumacibus, in parte, aut in toto contrauenientibus, illicò applicanda, infligenda, atque ad litteram sine vlla Glofæ interpretatione intelligenda: caueant igitur impotenter delinquentes, vel his decretis contrauenientes, ne eorum temeritate aliquando à Nobis probata, fiat eis, vt fiet, iudicium sine misericordia.

Laco. 2.

Ne autem alicui sit excusationis locus, vt antehac semet facillimè excusarunt huius Diœcesis eunçti, tam Laici, quam Clerici, quia nullam vnquam certam (inquirunt) regulam, aut morum, aut vitæ disciplinam, in vnum redactam habuimus; Idcirco Deo fauente hanc qualemcunq; Synodum in vnum collegimus libellum, quem districtè mandamus singulis nostræ Diœcesis Clericis, etiam non Beneficiatis, immo locis omnibus Pijis, ac Confraternitatibus, infra quindecim dies à promulgatione harum, habere, atque apud se

perpe-

perpetuo conseruare sub pœna 25. aureorum, & alijs pro arbitrio à Nobis maioribus addendis.

Et quia nolimus ob nimiam prolixitatem singulis transgressoribus, ac delictis singulis addere pœnas, hæc placuit adiungere, vt sciat quisque præter pœnas in genere Constitutionibus his nostris contrauenientibus, ac delinquentibus, inflictas, de pecunijs quantum damni pati debeant, hanc gradum seriem diligenter attendat; Primò enim leuioribus cuiuscunq; sit gradus sexus, conditionis, status, ordinis nobis subiectis transgressoribus, ac delinquentibus contumax trium aureorum; grauib; duodecim; grauiissimis viginti quinque; scandalosis quadraginta; enormibus quinquaginta aureorum pœnam incurret, firmis quoque etiam præter has semper remanentibus sacrorum Canonum, Concilio: ũ, Constitutionum nostrarum olim emissarum, hacque in Synodo expressis pœnis, omnibusque istis arbitrio nostro iudicandis, alterandis, ac pro ratione contrauenientium, ac delictorum interpretandis, & disponendis.

Et sicut in nostrâ Cathedrali Ecclesiâ quotannis hanc Synodum legi, ac promulgari decreuimus, sic in cunctis Parochialibus, & Collegiatis, idem fieri sub eisdem pœnis præcipimus; immo persæpè populos docere de singulis ex debito Christiano aufugiendis, ne in maximas eorum negligentia incurrant miseras, in Domino hortamur, & mandamus.

Immo vnum ex his Libellis inter alios perpetuo Cathedrali nostræ, & omnibus Collegiatis clauo in pariete in Sacristia affigi, vt omnibus has Constitutiones sciendi pateat aditus, sub decem aureorum pœna mandamus.

Ne verò tantarum rigore pœnarum (licet mites fortasse sint tantis diuinarum legum, ac bonorum contemptoribus)

ptoribus) præcipuè pecuniarum, quis nos auaritia
murmurando mordeat, quæ omnium malorum est ra-
dix, sciant cuncti, sicut quascunque pœnas in pecunia
olim, & hætenus a Curia nostra quomodocunque exa-
ctas, vel compositas, Ecclesiæ, fabricæ, & locis Pijis
applicauimus, sic omnes multas Edictis nostris in
hac Synodo contentas à contrauentibus exigendas

60 ff. 25. c. 3.

Piorum locorum, Sacristiarum, fabricarum, atque de-
bitis, ac pio affectu aliarum personarum meritis, ac ope-
ribus ipso facto fore applicandas, vt fieri debere ex sa-
cro sancto Tridentino Concilio colligimus, atque ex
nunc pro tunc applicatas, vt pro tempore à Nobis
iudicabitur, omnino decernimus: sic enim
experiētia duximus (sientes loquimur)
magis huiusmodi temporales, ac
paruas pœnas, quam ingen-
tes, easq; æternas, atq;
diuinas à plerif-
que formi-
dari.

Prouerb. 29.

Meminerint tamen omnes in
Domino, quod virga,
& correctio tri-
buit sapien-
tiam.

ACCLA-

ACCLAMATIONES BALNEOREGIENSIS
Cleri Synodo peracta Anno Dom. 1599.

Caput Decimum sextum.

Lector.

OMNIPOTENTI Deo misericor-
diæ fonti, & totius consolationis,
ac gratiæ.

Clerus responderet.

Omnipotens sempiterne Deus miseri-
cordiæ tuæ super nos largitatem in-
funde, vt sanctis huius Synodi Decretis, atque Eccle-
siasticæ disciplinæ obtemperantes, tibi honorem per-
petuum, gratiasque in Cælis æternè referre mereamur.

Lector.

Sanctissimo, summoque, atque optimo Pont. Cle-
menti Papæ, ac vniuersalis Orthodoxæ Ecclesiæ pijs-
simo, atque iustissimo Reçtori, totius Mundi obedi-
entia, & vniuersi orbis in Christo honor, ac regeneratio.

Clerus responderet.

Beatissimum Patrem totius Ecclesiæ Catholicæ Gu-
bernatorem sempiterne Deus cælesti fauore prosequere,
vt te largiente oues totius Mundi dispersæ in vnum
fidei Christianæ sanctum ouile reducantur.

Lector.

Illustrissimis, ac Reuerendiss. in Christo Domino cū
Clementissimo Papa nostro intimis in sanctæ Ecclesiæ
propagatione cooperantibus, mentis sinceritas, ani-
mæ, corporisque æterna felicitas.

Clerus responderet.

Mitissime, ac potentissime æternæ Deus super famu-
los

los tuos purpura decoratos, ignem tui amoris conferua, vt de tuæ gratiæ pinguiſſimo cæleſti rore in tua perpetua benediſſione augeantur.

Lector.

Illuſtriſſ. ac Reuerendiſſ. Cardinali huius Ciuitatis piſſimo, atque iuſtiſſimo Gubernatori felicitas perpetua.

Clerus reſpondet.

Deus ſumme potens, cuius nutu cuncta mouentur & quiſcunt, Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi Gubernatoris noſtri, ita animi motum, & quietem tua gratia gubernas, vt in tui honorem, in huius populi vtilitatem perpetuo conſeruetur.

Lector.

Pastori noſtro Reuerendiſſimo vigilantifſimo ouium ſibi creditarum, ſancta custodia.

Clerus reſpondet.

Super Antiſtitem noſtrum piſſime Deus tuarum gratiarum munificentiam perpetuo concede, conſerua, & adauge.

Lector.

Populo Balneoregienſi deuoto animorum pax, ſincera fides, atque perpetua deuotio.

Clerus reſpondet.

Deus æternæ pacis amator, ſpiritum gratiæ tuæ ſuper hunc populum benignus infunde, vt ore, ac animi ſinceritate repletus, pacem, animorum concordiam, atque ſanctitatem iugiter, & vbiq; conſeruet æternam.

Lector.

Super Clerum Balneoregienſem æternæ Deus, hæc omnia, & alia Catholica Eccleſiæ decreta opere complendo, intercedentibus Domini noſtri Ieſu Chriſti meritibus, Beataque Virgine eius Genitrice Maria, ac Beato Bonauentura conciuę noſtro, Beataque Victoria Martyre

Martyre Patronis noſtris, ac Beato Donato, & omnibus Sanctis miſericordię, & gratiæ tuæ copiam infundas, vt ad cæleſtia regna, æternamque gloriam, quam citius euolare poſſit.

Clerus reſpondet.

Amen, Amen.

Nomina, eorum, qui huic Synodo interfuerunt, & Cognomina, nec non, & dignitates omnes, qui sua manu propria presentem subscripserunt Synodum.

Ego Carolus Troctus Ferrariensis Episcopus Balneoregientis.

Ego Pompeius Blancus Castilion. I.V.D. Archipresbiter Ecclesie Cathedralis sancti Donati manu propria subscripsi.

Ego Bonaventura de Angelis Balneoreg. Canonicus Ecclesie predictae Presbiter, & Rector Ecclesie sancti Bonaventurae.

Ego Victorius Vannutius Canonicus Ecclesie predictae, & Rector Ecclesie S. Antonij, & presbiter.

Ego Alexander Palearicius Canonicus Ecclesie predictae presbyter.

Ego Sebastianus Christophorus Canonicus Ecclesie predictae presb.

Ego Siluanus Viridutius Canonicus Ecclesie predictae presb.

Ego Christophorus Stuanus Ferrariensis Ecclesie predictae Canonicus, & presb.

Ego Angelus Martinus predictae Ecclesie Canonicus, & presb.

Ego Pamphilus Brancatius I.V.D. & Collegiatae, & Parochialis Ecclesie saecularis sancti Nicolai Prior, & presbyter.

Ego Christophorus Belardinus Ecclesie predictae Canonicus, & presb.

Ego Quintus Tanus Ecclesie predictae Canonicus, & presbyter.

Ego Laurentius Belardinellus Ecclesie predictae Canonicus, & presb.

Ego

Ego Pirrus Marchiensis de Gualdo Cattano Spoletanae Diocesis Ecclesie predictae Canonicus Subdiac. Ego Liuius Matteius Ecclesie Ruralis sancti Donati in Villa Vitrioli Territorij Curatus.

Ego Augustinus Valentius Ecclesie Ruralis, & Curate sancti Ioannis in Villa Mansionis Territorij Balneoregientis Curatus.

†

†

Ego Ioannes Georgius presb. Balneoreg. & Cappelanus Ecclesie Castri Mugnani.

Ego Corinthius Petri Francisci Balneoreg. presb.

Ego Rosatus . . . . Balneoreg. presb.

Ego Pasquinus q. Marij Balneoreg. presb.

†

Ego Verdutius de Verdutijs Balneoreg. I.V.D. Subdiaconus.

Ego Petrus Fazzinus Balneoreg. Subdiaconus.

†

†

Ego Volennius Alamanus Balneoregientis Rector Ecclesie Ruralis absque cura sancti Aegidij Castri Sorani Acolitus.

Ego Ioannes Diaphetus presbyter, & Prior Parochialis Collegiatae Ecclesie s. Ioannis Castri Lubriani.

Ego Iulianus Carapellae presb. & Curatus Ruralis Ecclesie sancte Catherinae in Sylua Territorij Castri Lubriani.

Ego Simon Matthaeus Canonicus, & presb. praefati S. Ioannis de Castro Lubriani.

Ego Cosmus Curferius de Castro Castiglioni pres. & Canonicus Ecclesie praefatae S. Ioannis, ac Rector Ecclesie Parochialis Castri Perij.

†

Ec 2 Ego Hip-

Ego Hippolitus q. Vincentij de Castro Lubriani
Diaconus.

†

Ego Antonius Chirichella Amerinen. Parochialis
Ecclesie sancti Siluestri Castri Sermugnani Prior.

Ego Hector Blancus Castilion. presb. & Curatus Ec-
clesie Ruralis sancte Mariæ Villæ Turris Montium.

Ego Consul Lolusa Castilionen. Archipresbyter
Collegiate, & Parochialis Ecclesie Sancti Ioannis
Terræ Castilionis.

Ego Hortensius de Benedictis Ecclesie præfate Ca-
nonicus, & presb.

Ego Tibaldutus Moscatellus Canonicus presb. præ-
fate Ecclesie S. Ioannis.

Ego Franciscus Mecutius de Terra præfata Ca-
stilionis Diaconus, & Ecclesie Diuæ Mariæ de Niue
extra Mænia absque cura Rector.

Ego Franciscus Lolusa Castilionensis Cappellanus
Cappellaniæ Sancti Augustini Ecclesie S. Mariæ Terræ
Vitorcleani Acolitus.

†

Ego Pamphilus Coellius Vrbeuetanus presbyter, &
Prior Ecclesie Parochialis Ecclesie SS. Petri, & Cali-
sti Castri Ciuitelle.

Ego Fortunius Brunorus presb. de Castro Perij Cap-
pellanus in Ecclesia Sancti Angeli dicti Castri.

Ego Bartholomæus Ruspinus Acolitus de Castro
Perij.

Ego Petrus Matthæus Ioan: Felicis de Terra Lugna-
ni presb. & Curatus Ecclesie Parochialis s. Martini Ca-
stri Graffignani.

Ego Horatius Catallus Hortanus Rector Ecclesie
Ruralis absque cura dicti Castri Graffignani.

Ego Petrus Merlus presbyt. & Curatus Ecclesie Pa-
rochialis

rochialis sancte Mariæ Montis Caluelli.

Ego Simon q. Dominici presb. & Curatus Parochia-
lis Ecclesie s. Mariæ Sipucciani.

Ego Crescentius Tosius presb. Castri prædicti, &
Cappellanus in Ecclesia Castri Podimartij.

†

†

Ego Ioseph Titius Mugnanen. presb. & Curatus Ec-
clesie ss. Vincentij, & Liberati Castri Mugnanensis.

Ego Sebastianus Mafredus de Castro Valleraniæ Ar-
chipresb. Paroch. Ecclesie D. Mariæ Castri Podimar.

Ego Darius Spira presb. & Cappel. Eccl. prædictæ.

Ego Clodoueus Acolitus Castri præfati Podimartij

†

†

†

Ego Leonardus Viccionus presb. & Curatus Eccle-
sie præfate s. Mariæ Terræ Vitorcleani.

Ego Iacobus Bassius presb. & Curatus Parochialis
Ecclesie sanctissime Trinitatis Terræ Vitorcleani.

Ego Horatius Vgolinus presb. & Curatus Parochia-
lis Ecclesie præfate ss. Trinitatis Terræ Vitorcleani.

†

Ego Pater frater Lucas . . . . Ordinis Eremitarum
sancti Augustini Sacerdos, & Curatus Ec-
clesie sancti Stephani Villæ eiusdem nominis.

Ego Lazzarus Fantinus Balneoreg. sancti Pauli Ca-
stri Eluctiæ Curatus.

Ego Alamanus de Alamanis subscripsi manu pro-
pria tanquam Substitutus Fiscalis præfens.

Ego Ioannes Antonius Venturinus Syndicus magni
ficæ Communitatis Balneoregientis sui præfens, & ideo
manu propria subscripsi.

F I N I S.

INDEX

INDEX CAPITVM,

Et Materierum notatu dignarum, quæ in hac Synodo continentur.

A

A bbatissa Monialium qualiter eligenda per vota, & Calculos. 133	Hospitalium quomodo se gerant. pag. 146
Qualiter segerant. ex Concil. Triad. 47	Aduena. & peregrini communicare debent tempore paschatis in parochijs, ubi existunt. 46
Ablutio quo pacto propinanda Communiantibus. 47	Aduena, & Vagi qualiter admittendi ad Sacramentum Confirmationis. 64
Abolutio Casuum reservatorum. 70.	Adulteri saevissime castigandi secundum Canones, & Decreta Pontificum. 288
Abusum sacra Scriptura, & eorum pena. 19	Aduocati qualiter se gerant circa pauperes. 183
Aputerium Sacramentis, vel Sacramentalibus pena. 196	Aetas necessaria ad Matrimonia contrahenda. 94
Acclamaciones Cleri Balnearum facta post Synodum. 215, 216, 217.	Altaris Mensa lapidea esse debent. pag. 21
Actiones publice non possunt fieri sine licentia Episcopi. 142	latitudo, longitudo, & profusitas qua. ibid.
Clericus eas non possit representare. In eis nihil turpe dicendum a Ministri, Circulatoribus, &c. 142	Imagines sancti decoranda sunt. Munda conservanda ab omni forde. ibid.
Abus in honore, & verba scurrilia in Ecclesijs non excusanda. 38	Portabilia renovanda, vel ad formam praescriptam redigenda ibi. Alia altarium conditiones. 23, 24
Accusator damnorum datorum. Peccatorum publicorum 190	Angelis ipsi ardua est cura Praelatorum.
Blasphemantium. 195	
Eius premia. ibid.	
Administratores locorum piorum, &	

INDEX X.

latorum. 4	Baptizatorum nomina describenda in libro cum Patris, & cognominibus. 60
Animarium salutis finis Praelatorum. 7	Eius ministri. 60
Anniversaria inuocanda sunt a Parochijs, & clericis ante diem celebrationis. 28	Quo ordine ministrandum. 60
Pompa gentili caveant. 28	Eius forma, & materia. 62
Capsa funeralis magna panno nigro operata sit. 28	Baptizandis nomina Sanctorum imponenda: Ethnicorum, & impiorum remouenda. 61
Clericorum, & Sacerdotum Defunctorum, prima die Mensis celebranda. 29	Baptizandus masculus primo, familia secundo. 62
pro Episcopis antecessoribus post diem commemorat. omnium fidelium Defunctorum. 29	Baptisterium quale esse debeat. 62
pro Episcopo nouissime decesso quotannis celebranda. 29	A sepulchris distet 4 cubitis. 63
Item pro Benefactoribus, Dotatoribus Ecclesiarum, & similibus ibi. Anniversaria persolueda Benefactoribus iuxta onera. 55, 56	Benedictio Episcopalis omnibus supplicatilibus, & Paramentis Ecclesie necessaria. 23
Describenda sunt in Tabella. 55, 56	pro Benefactoribus, Dotatoribus, & honorum collatoribus celebranda Anniversaria. 29
Antiphona qualiter in Choro cantanda. 32	Benefactorum tabella, pro quibus celebrandum, in Sacrificia asseruanda. 36
Quo ordine. 32	Bibliopolarum Diacesis onus, & munus. 18
Apollolis succedunt Praelati, & Pastores Ecclesia. 4	Libros Hæreticos non imprimant, nec impressos vendant prohibitos. ibid.
Apollolis synodus celebratur. 7	Indicem librorum prohibitorum S. D. N. Clem. viij. habeant. 18, 19
Aqua benedicta vasa qualia esse debeant in Ecclesia. 22	Blasphemantes qualiter puniendi. 193
Archipresbiter Balnearum, & eius officium. 114, 125	Leonis X. contra eos Constitutio. 144
Arvidus Diabolicis vtentes arcentidi. 196	Episcopi Balnearum contra eos Constitutio. Indulgentia concessa ijs, qui eos accusant, arguunt. 195
Eorum pena. 197	Penitentia maxima imponenda. Bona Ecclesiarum, Benefactorum qualiter administranda, ac possidendas. 174
Audientibus blasphemantem eum tenetur redarguere, et accusare ex Leo. X. 195	Locationes eorum quomodo fienda. Eorum Inventarium, et singulorum censendum per Nectarium infra duos menses. 175
Aue Maria dicenda ter in sero, & mane, & meridie. 140	Non locanda consanguineis, ac affinis beneficiarum sub Excommunicatione. 176
	Alienata denuncianda Episcopo. pag. 176
	Conc. Triad. decretum circa usurpantes. 176

Baptisimum super Altare perpetuum. 21

Baptismi Sacramentum necessarium ad salutem. 59

Infantes ante diem xij. baptizandi. In propria Parochia propey.

I N D E X.

res, alienantes bona Ecclesiastica. 178
 pag.
 Bremiarium in Choro gestandum ma-
 nibus 34
 Bulla in Cama Domini, & Casuum
 Papa referuat. tabella in Sacri-
 stia. 36

C

Cadavera humata exequare
 prohibetur. 628
 Cadavera defunctorum post solis oc-
 casum ad Ecclesias deferre non li-
 cet. 28
 Caremoniarum Magister. 34
 Eius munus precipuum.
 Et omnes Clerici maiores, & mino-
 res obedire debent, sicut
 Pontifex summus, & Episcopus.
 Amabilem se praebeat omnibus. 25
 Eius munera precipua. 126
 Camerarius Cleri qualis. 121
 Idem Procurator erit Capituli.
 Bona Ecclesia in libro describat.
 Alia eius officij munera 122
 Si usurpator bonorum Ecclesie fue-
 rit, puniatur.
 Campanilia Ecclesiarum qualia. 24
 Campanae simul reponantur, nec sint
 dispersa per Ecclesiam. ibid.
 Una ad latus Sacrificij assignanda ad
 exitum Missarum significan-
 dum. ibid.
 Cancellarius Episcopalis qualis. 201.
 usque ad 205.
 Eius ministri quales.
 Eorum taxa, & mercedes. 206. 207.
 &c.
 Cancellarij itē mercedes. 208. & seq.
 Gratis Sacramenta, Concionēs, etc.
 eragent ex Conc. Trid. 205
 Cancelli Chori, Altarium, & Cap-
 pellarum intrare secularibus pro-
 hibetur. 39
 Candela ex cera alba sint. 32
 Quot in quibus Diebus festiuis, &
 serialibus.

Candelas in Ecclesia non licet vomi-
 dere. 39
 Cantare Horas Canonicas Cleri in
 choro debent. 32. 33
 Cantu firmo diligenter intendant
 omnes Clerici infra 3. Menses. 33
 Capitulum Balneoregense quale
 pag. 120
 Calculis, & suffragijs utatur. 3
 In loco secreto cogatur.
 Notarium habeat, singulos contra-
 ctus describentem, & acta. 128
 pag.
 Obediat Episcopo, etsi exemptum.
 Discorde consulat Episcopum.
 Cappella parua, seu
 sacella qualia sint 29
 Caroli Trociti Episcopi Ferrariensis. E-
 dictum ad intimandam Synodum
 Diocesana. 9
 Casuum Papa, & Episcopo referua-
 torum tabella in Sacristia. 36
 Casus referuare potest Papa. 68
 Item, & Episcopi.
 Tabella seu eorum series populo an-
 nuncianda à Curatis, & quo tem-
 pore.
 Adseruanda in Confessionali. 69
 Casus Pontifici referuati. 71. 72. 73.
 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81.
 Casus referuati Episcopo Balneore-
 gensi. 83. 84
 Cathedra summa Romanus a Clericis
 legendus, & habendus. 41
 Cathedralis Missas tres perpetuo ce-
 lebrare debet. 58
 Catholica fidei integritas seruanda. 19
 Celebrare non licet Sacerdoti in Al-
 tari, ubi Episcopus celebravit. 52
 Censura, & Casus Pontifici summo
 referuati. a 71. usque ad 82
 Referuata Episcopo Balneoreg. 83. 84
 Chorus qualiter a Clericis frequen-
 tandus. 39
 Institutus ad Dei cultum, & Cau-
 ticos decantandos. 31
**CHRISTVS ipse fuit pastor, & E-
 piscopus.** 3
 Christus

I N D E X.

Christus, ut ouem perditam inueni-
 ret, ad mortem usque obediens fa-
 ctus est. 4
 Christianorum omnium sint bona o-
 pera. 7
 Cingulorum, Indarum, & aliorum
 habitatio, negociatio, ac commer-
 cia fugienda 20
 Clandestina Matrimonia prohibita
 pag. 92
 Decretum Conc. Trid. ea prohibent.
 pag. 44
 Valida suere ante Conc. 91. 95
 Claves { Oleorum sanctorum a
 Curatum 43
 Claves Reliquiarum.
 Sacramenti Euchar. 44
C L E R I C I.
 Clericis inimanda est Synodus per
 quindecim dies ante.
 In synodo debent esse modesti.
 Debent adesse habitu modesto, longo,
 & talari.
 Non ad Cauponas ire tempore Syno-
 di, sed ad amicos, vel ad Episc-
 opum debent. 12
 In Synodo debent notas sacre disci-
 plinas, litteras, & artes, quas
 profitentur. 15
 Pauperum pro funeribus nihil pe-
 tant. 27
 Anniversaria celebranda per dies
 8. ante populo intimare debent.
 pag. 28
 Proest, & Sacerdotibus defunctis
 Cathedralis, & Collegiata pri-
 ma die mensis celebrare Missam
 tenentur. 29
 Chorum qua ratione frequentent, &
 in eo cantent. 30
 Dominicis diebus Sacerdotes com-
 municare debent. 31. 32
 Cantu firmo vacent omnes infra tres
 menses. 33
 Officium, Horas Canonicas non reci-
 tans fructus non facit suos ex
 Leo. X. 34
 Item ad restitutionem tenentur.

Circa Sacramentum Eucharistia
 sint omnes diligentes, ac pp. 45
 Sumere illud debent clerici maio-
 res, & minores, et quando. 47. 48
 Ante Missam debent se preparare. 54
 Aduent sine dimissory Ordinarij, et
 Episcopi licentia non licet cele-
 brare. 54
 Quatuor inter Missam prohibe-
 tur. 55
 Missam in Sacrificij perlegant, ante-
 quam celebrent. 57
 Alia requisita in Missa celebratione.
 In Eleuatione Calicis discreti. 58
 In Baptismo qualiter se gerant. 59
 In Confirmatione, et Baptismo non
 sint Patrini. 59. 64
 Regulares, ac Monachi nec possunt
 esse Patrini. 65
 Confessiones audientes sine licentia
 sunt suspensi ex Conc. Trid.
 Clericus nullus pernoctare extra Ec-
 clesiam potest. 124
 Ad residentiam tenentur ex Conc.
 Trid.
 Etiam in minoribus constituti. ibid.
 Vita, & honestas morum ab eis ser-
 uanda. 127
 Vestibus utantur non sericis, longis
 &c. non Coloratis.
 Bivete semper in Ecclesia utantur.
 Annulus quinam deferre possunt.
 In minoribus constituti qua veste
 utantur. 128
 Corona semper gestanda ab eis.
 Barbam, aut comam non nutriant.
 pag. 128
 Puri interius, & exteriori.
 Sobrii in vultu.
 Spectacula, Comedias, &c. cui-
 tent.
 Ludos quos effugiant.
 Laruati nunquam incendant. 129
 Venationes strepitosa eis prohibita.
 Arma nullius generis gestent.
 Nocturno tempore non vagentur.
 Cum laicis in festis non conuiuant.
 Nuptijs non interfint.
 F f Ne-

I N D E X.

Negotia secularia non tractet, Musica non addiscant. 130
Cum feminis non cohabitent.
Extra Ciuitatem in nocte non sint.
Nemini iniurias faciant
Orium deuitent. 30
Libri eis necessarij, & qui. 134. & 135.
Processionibus assistant omnes cum superpelliceis. 140
Actiones publicas seu representationes nullus potest recitare. 142.
Interfentes legatis pijs factis ea annuntiare debent sub excom. 181.
Quo pacto penitentias iniungant. 187.
Ela sphemus priuatur beneficijs. Leone X. & alij. 194. 195
Simoniacorum poena & Constitutio Pij V. contra eos. 198
Rixantes intra se uelcum secularibus puniuntur seuere. 198
Eorum acclamaciones peracta synodo 216. 217.
Comedys & spectaculis &c. non licet interesse Clericis. 128
In. *COEmeterio non sepeliendus inconfessus, nec qui non communicauit in Paschate.* 25. 26
Qualia esse debeant.
Crux in medio eorum collocanda.
Debent esse custodita.
Item & benedicta.
Ante benedictionem eorum nemo in eis sepeliendus. *ibid.*
Omne profanum ab eis remouendu.
negotia nulla, commensationes & similia in eis exercenda uololo pratextu. *ibid.*
Colores uestium, & Paramentorum uarij pro uarietate temporis. 23
Collegiata Missas duas perpetuo celebrare debet. 30
Communicare in Paschate omnes tenentur.
Sacerdotes et Curati in quibus se-

stis. 48. Peregrini & aduena in Parochijs suis
Communicantibus quo pacto a Sacerdote ablutio propinanda. 47
Concilium Triden. decreuit celebrationem Synodorum Diocesa. quotannis. 9
Concionateres.
Eorum munera, Quid pradicent. 137.
Quid uitent in concionibus.
De nocte nunquam pradicent. 138
Concordia parua res crescunt, adiugium. 6
Concordare debent oues cum Pastore, idest fideles cum Pralatis. 6
Concubina, & Concubinary publici, & alij non absoluenti sub poena suspensionis a diuinis. 67
Concubinary poenis grauissimis sunt subiecti. 188
Vrapique Sixti V. constit. contra eos. Alia eorum poena. 189
Complexum latronum poena. 190. 191 192.
Condemnati etiam communicandi per Iudices. 50
CONFESSARIT.
Examinandi sunt, & licentiam inscriptis habeant.
Seculares Clerici, uel Regulares. Non Parochi non audiunt confessiones.
Parochus non audiat confitentes alterius parochia nisi de licentia Parochi.
Extra Diocesim non confiteatur de casibus reueratis sub excom. mun. poena.
Sint solliciti, & diligentes.
Non applicet sibi penitentias impositas, uel restitutionem pecuniarum.
neque ab infirmis accipiant sub colore Missae celebranda sub poena restitutionis & suspensionis.
Penitentias publicas publice peccantibus imponant citra scandalum.

I N D E X.

lum. 66
In domibus priuatis extra necessitatem non audiant confessiones. 67
Qualiter se gerant in eo munere.
Meretrices, concubinas, & publicos concubinary non absoluant sub poena suspensionis a diuinis.
ad Confessiones admittendi qua se res debeant.
Interrogent de castibus arduis. 69.
Confessionalia qualia. 69. 70.
Imago Domini, B. Virginis, & sanctorum assignanda in illis. 69
Tabella Casuum reueratorum in Bulla in Caena Domini, & E-scopo assignanda.
CONFIRMATIONIS sacramentum. 63.
Quando conferendum, a Curato denuncian dum populo. *ibid.*
Aetas confirmatorum septenniij. 64
Sistat adultus, prius confiteatur.
Aduena & uangi ad illud qualiter admittendi. 64
Patrini requiruntur, & quot.
Confirmandi pedem dextrum Patrini super pedem dextrum ponant.
Confirmatorum liber, continens nomina, Coguomina, diem, mensem, annum &c. 65
Episcopi Curia assignandus.
Monendi de cognatione spirituali contracta inter patrinos, & confirmatos. 65
Constitutionum synodalium uelitis Ecclesia institutio. 7. 8
Constitutio Pij IV. & V. super Professione fidei publica emittenda. 15. 16. 17.
Conuersationes malorum uitanda. 20.
Crucifixus in medio Ecclesiae eleuandus. 22
Cura pastoralis Deo grata est. 3.
Curatorum magna dignitas. 131
Eorum officia & munera. 132

133. & 134.
Sacramenta qualiter ministrant.
Pradicare debent populo, & qua.
Quos libros habere debent. *ibid.*
Necentant populum bis in anno, de Magy. Superstitionibus, & similibus ab eis uitandis. 197
Custodia Pastorum & Pralatorum Ecclesia debet esse uigilans.

D

D *Amna data Ecclesiae dupla reuoluitenda.* 181. 182
Ea dantes non possunt absolui, nisi restituo damno parti laesa. 182.
Seruanda Bulla Pontiff. super illis. 182.
Dauid pastor pro ouibus periculum uita subibat. 3
Decima debentur de iure diuino. 179.
non soluentes sunt excommunicati ex Conc. Trid. 180
Decretum de eis solvendis dicti Conc. Trid. 180
Decretum Conc. Trid. super Matrimonio contrahendo. 90. 97
Decretum Conc. Trid. irritans Matrimonia clandestina prius ualida, & licita, ex eodem Concilio. 96.
Decretum Con. Trid. super clausura Monialium. 158. 159. 160
Decreta Pij V. Greg. XIII. super eodem. 61. usque ad 173.
Defuncti non sepelendi, nisi elapso debito tempore. 26
pro eis exorare post saluationem Angelicam in sero pius mos. 141.
Deus zelotes pro ouibus contra Episcopos. 4
Diaconi & Subdiaconi quando ministrant, & quando communicare debent. 54
Diocesa synodi editum, & In-
ff a tima-

I N D E X.

simatio a Curatis publicanda . 9.10.	Candelas vendere non licet . 39
Distributiones Capitularum . 123	Placa carere debet tumultibus sa- cularibus . 39
Qualiter dividenda inter presen- tes .	Sedilia varia pro personarum di- gnitate, & sexus . 40
Diurnum in Choro pre manibus ha- bendum . 34	Earum immunitas seruanda a sa- culari potestate . 40
Iuxta nouam impressionem .	Facinorosos delinquentes ab ea a- nullo iudicio non licet . 40.
Doctrinam Christianam docere de- bent Curati omnes . 133	Immunitas seruanda a seculari po- testate . 40
Dotatores Ecclesiarum .	Ecclesiastica bona , Beneficiorum omnium , & locorum piorum qualiter administranda . 175
Requiritur consensus Episcopi . 20.	Inuentarium eorum conscribendum intra duos menses . 174.175
Pro eis anniuersaria celebranda , & pro Benefactoribus . 29	Edictum ad Diocesanam synodum intimandam . 9.10
E	a Curatis publicandam .
ECCLESIAE.	Edicta synodi singula quibus diebus denuntianda populo a Curatis . 109.200.201.
I mmaculata esse debent . 20	Edictum de bonis Ecclesie non alie- nandis publicandum a Curatis bis in anno ex Cone. Trid . 177
non continua parietibus domo- rum . 20	EPISCOPORUM cura difficilis , & ar- dua . 4
Refarciendi debent . 20	de manibus eorum requirit Deus sanguinem ouium fidelium . 4
Erigere illas seu Cappellas non li- cet sine consensu Episcopi . ibid.	debet esse prudens vsque ad periculum uita pro ouibus sibi commissis tenentur . 5
Altaris mensa lapides debent esse .	pro antecessoribus anniuersaria ce- lebranda post diem Commem. Vid. Def . 29
Crucefixum in medio clarum debet habere . 22	pro nouissime decesso quorannis cele- branda . 68
Suggestum in loco apertum di- sponatur . ibid.	Episcopatus officium praestans est . 3
Vasa aqua benedicta integra , & munda habeant .	Epiaphia sepulchrorum pietatem re- doleant . 25
Suppellectilia omnia necessaria munda . 23	EYCHARISTIAE sacramentum su- per altare Maius custodiatur . 44
Campanas in Campanis habeant . 24.	in Tabernaculo ornato & clauso di- ligenter . In custodia seu Pixide argentea . Cono-
Pro earum Benefactoribus, Dotato- ribus Exequia celebranda . 29.	
Sacristiam in loco munito , salubri, non humido, & alijs necessarijs . 30.27.	
nihil profanum agendum . 38	
Merces, ligna, fructus, arma, & alia in eis non reponenda .	
scurrilia uerba, maxime cum sa- minis non exerceantur .	

I N D E X.

Conepeolo opertum contra pulue- rem .	7
Ignis ardeat semper coram eo .	
Lampadariam erigendum . 45	
oilauo quoque die nouum conscriben- dum . 45	
In Paschate ab omnibus seruandum etiam a Peregrinis , & adue- nis . a sacerdotibus , & Curatis sapius, & in quibus festis . a Diocesani extra eam non sumen- dum . Peccatores publici ab eo arcendi . pag . 47	
Ministrandum cum stola & super- pelliceo a sacerdotibus . Qua uerba preferenda tunc . Ad infirmos quomodo deferendum . 49.50.51 . In altare qualiter aseruandum . 51 . Excusare corpora humata prohibe- tur . 20	
Exequia qualiter celebranda . 27 . Nihil pro eis ab aliquo peten- dum . Exorcizare quibus liceat . 90	
Sine quaestu . Non in domibus priuatis . Exorcisma debet esse irreprehensibilis uita . 91 . Deustus , Communicatus, Honesus, & alia requisita . 91	
EXTREMAE vnditionis sacramen- tum . 86	
Aegrotis in periculo mortis mini- strandum . Non pariter . non feminis in partu laboranti- bus . Viris , & faminis diuersa ratione ministrandum . 87	
Qualiter deferendam a Curato .	
Facinorosi delinquentes non auel- lendi a seculari potestate ab Ecclesiarum immunitate . 40	
Facinorosi & rei condemnati com- municandi per Iudices . 50	
Familia Episcopi qualis esse debeat . 185 . Episcopi Balneoregiiensis qualis, Qualis in Missa audienda, in vesti- tu, in sumptione sacramento- rum &c . 186	
Familiaris Episcopi Balneoregiiensis quis sit, & esse debeat . Famosos libellos ex scriptura detor- quere prohibetur, & a Cone. Trid . 19 . Feretrorum, Candelabrorum, Scala- rum, & aliorum locis separatus in Ecclesijs . 27.28	
Festi dies qui dicantur . 105	
Festa obseruanda in Diocesi Balneo- reg. singulis mensibus . 105.106.107. 108.109.110.111.112.113 . Festa obseruanda ex Cone. Canon. & decretis Summorum Pontiff . 104 . Opera seruilia non exerceantur . Medicina possunt vendi, & emi . In illis diebus Ecclesia frequen- tanda . Festa per Hebdemada occurrentia annuncianda a Sacrifia . 115	
EXTREMAE vnditionis sacramen- tum . 86	
Aegrotis in periculo mortis mini- strandum . Non pariter . non feminis in partu laboranti- bus . Viris , & faminis diuersa ratione ministrandum . 87	
Qualiter deferendam a Curato .	
Fidei professio ab omnibus Clericis emittenda in Synodo Diocesana . 12 . Eiusdem emittenda forma ex Pio IV 15.16 . Illam debent emittere omnes bene- ficia habentes, vel non, infra duorum mensium spatium a die professionis . 14	
Debet esse publica coram testibus, & No-	

I N D E X.

& Notario. 15
 Fideles debent amare Praelatos. 5
 Fidelium omnium finis bona opera. 7
 Filij familias qualiter contrahere debeant. 93
 Fentis Baptismalis benedictio. 63.
 Quo tempore facienda. 63
 Forum Ecclesiasticum quale. 201.
 202.
 Obseruanda in eo, & a Ministris Ecclesiasticis. 202.203.204
 Qua fugienda.
 Gratis tribuat ea, que spectant ad sacramenta, &c. ex Conc. Trid. 205.
 Functiones Ecclesia sacra gerenda a Clericis cum omni sanctitate. 58.
 Funerum celebratio qualis esse debeat. 72
 Pro pauperum funere nihil petendum.
 Mulieres non associant ea lachrymantem ullo pacto.
 Post solis occasum non fiant. *ibid.*

G

Reg. XIII. Indulgentia concessa Societati Nominis Dei. 193.
 De Monialium Clausura: 162.
 usque ad 173.
 Grex Christi sunt fideles renati fonte baptismatis. 4

H

Hebdomadarius in Choro. 32
 Officia ordinare debet. 32
 Primus primam Antiphonam canter.
 Haresis ut cancer serpit. 18
 de Haresi suspectos, seu Hareticos denunciare debent Curati Inquisitori, seu Episcopo. 18.

Horarum Canoniarum ratio decantandarum in Choro. 32
 Diebus festiuis, & ferialibus, item. 33.
 Eas non recitantes fructus non faciunt suos ex Leo. X. & Pio V. 34.
 Hospitalia erigere pium. 144
 Ab Ordinarijs inuisenda ex Conc. Trid.
 Eorum bona non dilapidanda.
 Inventarium conscribendum, & in Archivio Curia seruandum.
 Personae in eis non recipienda. 145.
 Ordo & alia in eis seruanda. 145.
 Nihil expendendum sine Episcopi licentia.

I

Iacob pastor Laban soceri sui figura Praelatorum, & cura Pastoralis. 45
 Infantium obseruatio. 85
 Eo tempore non licet carnes vendere aut emere sine Medici licentia.
 Hora concisionis ieiunij est Meridiana.
 Quisim liberi ab eius obseruatione.
 Ignis ardere debet semper ante Eucharistia Sacramentum 44
 Imago Patroni Ecclesia extra templum depingatur, vel erigatur. 22
 Imago alicuius sancti decorare debet Altaria. 22
 Imagines Sanctorum honesta effingenda a Pastribus. 101
 Earum usus approbatus ab Ecclesia.
 Secularium imagines, ac turpes a domibus fidelium amouenda. 102.
 Qualiter adorent eas Idiota docendum a Curatis. 102
 Immunitas Ecclesia conseruanda. 40.

à sacu-

I N D E X.

a Saculari potestate, & Iudicium Inquisitione. *ibid.*
 Incantatorum poena. 190
 Incestus, eorum poena grauissima. 190.
 Inconfessus, nec qui communicauit tempore Paschatis, in Ecclesia non sepelendus. 25
 Index librorum prohibitorum editus a S. D. N. Clem. viij. 18
 Hunc omnes Bibliopola habeant. *ibid.*

INDULGENTIARVM tabella in Sacristia. 36
 Indulgentia maxima concessa recitantibus Horas canonicas, Officium Beata Virg. Septem Psalmos Penitentiales, Officium Defunctorum, et Psalmos Graduales, a Leo. X. & a Pio V. 34
 Indulgentia & illarum Bulla tantum valent, quantum sonant. 103.
 Quo pacto eas consequi possit quis. Eas publicare sine licentia Episcopi non licet.
 Valor & thesaurus a Parochis annunciandus populo.
 Indulgentia concessa Societati Nominis Dei a Greg. XIII. & Pio IV. 193. 194.
 Concessa a Leone X. ijs, qui arguunt vel accusant blasphemos. 194. 195.
 Institutio Synodorum Ecclesia utilis & antiqua ab Apostolis. 7
 Inortitia funeribus defunctorum delata qualiter diuidenda. 28
 Iudaei, Cingarij, & id genus hominum impiorum fugienda commercia, & habitatio, & negociatio. 20
 Iudices quomodo se gerant. 183
 Iudicibus secularibus blasphemos punientibus Indulgentia concessa a Leo. X. 195.

L

Lasticinia prohibita comedi tempore ieiunij, Vigiliarum, 4. Temporum, & Quadrage. 60
 Legata pia Pio loco relicta notanda in libro Archiep. 145
 deferenda a Notario infra 15. dies sub poena priuationis officij, &c. 180.
 Eadem & Curati debent denunciare, si interfuerunt.
 Et testes.
 Tabella eorum in sacristia assignanda. 181
 Liber etiam de illis conscribendus.
 Librorum prohibitorum index a S. D. N. Clem. VIII. editus. 18, 19
 Hunc omnes librarij habeant. *ibid.*
 Libellos famosos detorque ex Scriptura prohibetur. 19
 Liber Baptismi, & Baptizatorum. 30.
 Liber contrahentium matrimonia, continens nomina, cognomina, &c. 95
 Libri Clericis & Curatis praesertim necessarii. 134. 135
 Litania quoties in Ecclesia dicenda. 31
 Littera, seu Epitaphia sepulcrarum pietatem Christianam vedoleant. 25
 Lanones aequae ac Concupinarij puniendi. 180. 190.
 Constitutio Pauli III. contra illos. 191. 192.
 Ludi Magistri quid docere debent pueros 143
 Quos libros eisd. legant, quos non. 143.
 Professionem fidei emittant in manibus Episcopi ex Pio IV. 143.
 In Ecclesia non doceant.

Magis

I N D E X:

M	
Magia prohibita,	195
Eorum, qui exerceant, poene.	
Magistri caeremoniarum munus.	34
125.	
si omnes clerici obediant, ut Pontifex summus, & Episcopus.	
amabilem se praebeat cunctis.	
Omnes ei obediant.	125
Eius praecipua officia.	125
Maledictorum poena lata a Leone X.	193.
Mapa tres perpolita super altare requiruntur.	21
Masculus ante faminam baptizandus.	61
MATRIMONI sacramentum prophetatum a primo Homine.	92
Clandestina prohibita.	
annuncianda populo bis in anno.	
Benedictio in eo dando, & quore die.	
Qua in eo seruanda a Parocho.	93.
Peccata in eo vitanda, reseruat Episcopo.	
Quando, & quo tempore contrahenda.	
Sine licentia Episcopi non contrahenda.	
Nuptia modesta.	94
De eo contrahendo decretum Conc. Trid.	96.97
Medici, eorum munus.	86
Pij V. Constitutio ab eis seruanda praestito iuramento Episcopo.	
Meretrices & alij non absolueda sub poena suspensionis a diuinis.	67
etiam tales modesta esse debent in omnibus, praecipue temporibus statutis.	189
Partum non dimittant sine licentia Episcopi.	
Pernoscere in publicis locis eis non licet.	ibid.
Ministri Ecclesiae quales sint.	114
Ministri Vicariae, seu Cancellaria Episcopalis quales sint.	201.203. ad 205.
Gratis, Sacramenta, & Concionnes &c. erogent ex Conc. Trid.	205.
Miracula nouiter accidentia monendus Episcopus.	100.101
Missalia ad sacrum faciendum sint de ultimo impressis.	23
Omnes sanctos Canonizatos, & suis diebus celebrandos contineant.	ibid.
Missalia, & Breuiaria nuper edita habenda in Ecclesiis, & legenda.	34.
MISSARVM decantandarum forma, & ratio.	3
quanta puritate celebranda.	51
Episcopalis item qualiter.	52
Pontificales quot in anno.	52.53
Minores, & priuata.	53
Dicenda a Curatis Dominicis diebus, & festis omnibus de praecipuo.	
De Spiritu sancto celebranda quinta feria hebdomadae.	54
Conuentualis nunquam omitrenda in Cathedrali, & Collegiatis.	54
Caeremonia a Clericis seruanda quae in Missali praecipuntur.	55
Missae in aurora celebranda ob populi commoditatem.	55
Ante auroram nunquam nisi in Natiuitate Domini celebranda.	
Solemnis quo pacto celebranda.	ibid.
Votiuas celebrantes Simonia suspicionem auertant.	55
in Cathedrali in diebus feriatis tres perpetuo celebranda.	55
In Collegiatis duas semper.	
In eis annuncianda populo Festa, & alia Ecclesiae praecipua.	pag. 57.
	Duobus

I N D E X.

Duobus praesentibus Missa celebranda.	
Ante Missam Sacerdos confiteatur.	pag. 57
Ea perlegendi in Sacristia ante celebrationem.	
Misericordia societas in funeribus unum Intorticiam habere debet.	18.
Monachi, ac Regulares non sint Parrini in baptismo, neque in Confirmatione.	65
Monachi, & Regulares quomodo se gerant.	135
ad MONIALES quis celebrare debeat.	pag. 58
Moniales custodiantur in loco tuto.	148.
Ecclesia illarum qualis.	
ad eas ingredi nullus audeat sub poena excommunicationis.	pag. 150
alia cum eis &	150
alia ab eis obseruanda.	151.152
exire a Monasterio non licet.	
Dormitoria.	
Roce.	
Numerus Monialium.	
Dotes earum scutorum quot.	152.152
Dotes extranearum.	
scutorum quot.	
Praefecte seu Abbatisse quales.	
Quomodo eligenda per vota, & calculos.	
Cultum diuinum venerentur.	153
Constituantur, & communicent saltem semel in mense.	153
Libros vatos fugiant.	
Refectorium illarum communis.	153.
Ieiunia obseruent	
Vota tria diligenter adimpleant.	
Notitia qualiter admittenda.	pag. 155
Professio ab eis emittenda iuxta Conc. Trid.	

Puella in monasterio degentes quo pacto in Monachas recipiantur.	159.
Pallas, Corporalia, & alia non tangant.	
Sacramenta recipiant a Deputatis ab Episcopo.	157
Decreta Conc. Trid. super illarum Clausura.	158.159.160
Decreta item Pij V. Greg. XIII. super illas.	161.162.163.164.165.168.169.170.171.172.173.
MONS pietatis quo pacto regendus.	146.
In exactione, & pignorationibus quid seruandum ab officialibus.	147.
Bona illius non alienanda.	
& alia ibid.	
Mos sinodorum Diocesanarum sanctus est, & Ecclesiae utilis.	12
Mulieres funera afficiare vello pacto non audeant.	27
nocturna tempore ire prohibentur ad Ecclesias.	51
inhonestas denitanda.	

N

Naaman ablutus septies figura septem Sacramentorum.	
pag.	41
Negotium arduum est Pastoralis cura & Praetorium.	4
Nomina eorum, qui communicauerint in Paschate scribenda a Curatis, ad Episcopum deferenda.	46
Nomina Dei societati indulgentia maxime concessa a Pio IV, & Greg. XIII.	192
Notarij publici quale sit officium.	183.
Quadam ab eis obseruanda.	184
Notitia Curiae danda remuneratio.	181.184.185.189.

I N D E X.

O
O bſeruatōes quales. 62
 Examinanda ſunt ab Epifcopo, prebanda ſub pena exily. 62
 Oeconomus quomodo ſe gerat in exactione fruſtuum. 177
 Oeconomus honorum Eccleſiaſticorum, & Beneficiorum redant rationem Epifcopo petita adminiſtratione. 176
 Officium pro tempore occurrens in choro recitandum. 31
 Officium } Beata Maria Virginis, 31-34.
 Defunctorum quando dicendum.
 Eo non abſoluto Clericus ab Eccleſia non diſcedat.
 Antiphona & Pſalmi in Choro quomodo dicendi, & cantandi. 32
 Quando ſint cantanda, 32
 Quando item legenda ſine cantu. ibid.
 Officia primata, & eorum forma. pag. 33
 Titularium patronorum Eccleſiarum qualiter celebranda. ibid.
 Officiales Hoſpitalium quomodo ſe gerant. 416
O L E A ſancta.
 In vaſis diſtinctis ſeruanda. 42
 In pariete clauſa cuſtodiantur. pag. 43
 Renouanda ſingulis annis veteribus combuſtis.
 Si miſcenda ſint cum oleis non ſanctis, ſancta non ſancta in quantitate excedant.
 Gratis miniſtranda a Clericis.
 Nemo in extremo poſitus ſine oleo ſancto deceſcat.
 Non deſerant laici adminiſtranda ſolum a ſacerdotibus.
 Opera bona ſuis Chriſtianorum, &

P
 Pralatorum & ſubditorum. 9
 Oratio ſc. Hieronymi. 10
 Altare quomodo ornandum. 11
 Quoties in anno facienda. 11
O R D I N I S ſacramentum. 18
 Gratia a Miniſtris Curiae miniſtrandum.
 Ordinati eo maiore, vel minore agra ſuntiones Eccleſia.
 Oratationes promulganda ante 39. dies.
 Eius impedimenta 39. 90
 Organa in Eccleſia qualia, 24
 Oſtia Eccleſiae munia ſint. 22
 Ones, fideles ſcilicet, debent Paſſorem, idell Pralatum amare. 3

P

Papa poteſt ſibi reſeruare aliquos caſus. 68
P A R O C H Y S debet denunciare hereticos, ſeu de heresi ſuſpectos Inquiſitoribus & Epifcopo. 18
P A R O C H Y S alterius ſponſum parochia qualiter coniungat. 93
 Qua ſeruare debet in Matrimonijs.
 Eius dignitas. 131
 Eius officia, & munera, 132. 133. & 134.
 Sacramenta qualiter miniſtret, ibid.
 Pradicare debet populo, & que, pag. 133
 Quos libros habere debet. 134
 Paſtor aeternus Chriſtus. 3
 Paſtores Eccleſia ſunt Epifcopi. ibid.
 Paſtores Eccleſia, & Pralati ſuccedunt Apoſtoliſ. 4
 pro quibus debent etiam vitam ponere. 5
 ex Iacob paſtore Gen. 32. debent eſſe prudentes. 5
 Paſtores vigilantes figura Pralatorum Eccleſia, qui debent etiam vigilare. 5
 Paſtoralis officij magna eſt preſtantia. 9
 Patri-

I N D E X.

Patrimi, & eorum cognomina deſcribenda in libro. 59
 Idonei a Curatis admittendi. pag. 60
 Quis poſſit eſſe, & qui non
 Quas conditiones habere debent.
 Admonendi ſtatim de ſpirituuali cognatione contracta cum Infantibus & alijs. 60. 61
 Vnus, & vnus eleuet infantem. pag. 61
Patrimi ad confirmationem. 64
 Quales eſſe debeant. 64
Pe lem dextrum patrimi tangat Confirmandus.
 monendi de cognatione ſpirituuali contracta. 65
Paulli IV. conſtitutio contra Lenones & Complices ſeuariſſima. 190. 191. 192.
Pauperum pro funere nihil petendum. 27
Pauperes, dum celebratur, non vagentur per Eccleſias. 39
Peccati contra Naturam pena rigidiffima. 190
Peccatum a ſponſis ante Matrimonium vitandum, reſeruatim Epifcopo Balnearog. 93
Peccatores publici a Sacramento Euchariftiae arcendi. 47
Peccatores caſtigandi a confeſſoribus iuxta delicta. 187
Perſeuerantes in peccatis non abſoluendi.
Peregrini, & aduena communicare debent in parochijs, ubi ſunt tempore paſchatis. 46
Perſeuerantiam pane lata a Leone X. 193.
 Signa qualiter in monte Pietatis cuſtodiantur. 146
Pietatis mons qualis ſit. 146
Pius IV. ſtatuit formam Profeſſionis publice emittenda a Clericis, & Doctoribus cuiuſcuſque ordinis. 15. 16. 17.
Pij IV. Indulgentias concedens So-

cietati Nominis Dei Conſil. 103
Pij Papa V. conſtitutio contra blaſphemos, maledicos, & periueros. 193
Pij V. conſtitutio ſuper Medicos publicanda a Curatis prima die poſt Natale Domini. 86
Piorum locorum adminiſtratores, & Hoſpitalium quomodo ſe gerant. 146
Pio loco legata pia reſecta in Archiueo deſcribenda. 145. 146
PAENITENTIAE ſacramentum. 65
 Neceſſarium ad ſalutem.
 non admittendus vilius qui neſciat orationem Dominicalem, & alia. 67
 Superpellico, ac ſtola in Confeſſionali miniſtrandum. 68
 abſolutionis forma.
Penitentiarij quo pacto iniungant penitentias peccatoribus publicis. pag. 189
Populus Chriſtianus debet amare pralates proprios. 5
Poetiſtas ſecularis non auellat facinorofos delinquentes ab Eccleſiarum immunitate. 40
Priſcipibus punientibus blaſphemos Indulgentia conceſſa a Leone X. pag. 105
Proceſſiones ſub Ordinarij arbitrio ſiant. 139
 Hora, & tempore ſtatuto ab ordinario clerici omnes debent eſſe preſentes. 140
 Et alia in eis obſeruanda. ibid.
Procurator Capituli idem & Camerarius erit pro tempore. 121
Procuratores cauſarum quomodo ſe gerant. 183
Preceptum de ſacra communione ſumenda ex cap. omnis cuiuſque ſexus annunciantum populo I V. Dominica Quadrageſima a Curato. 48
Pradicatores. 136
 eorum munera.
 Quid predicare debeant. 137
 G g 2 Qua

I N D E X.

Qua obferuent in concionando, & qua vident. 138
 De nocte nunquam concionabuntur. 138
 Praelati & Pastores Ecclesia succedunt Apostolis. 4
 debent esse prudentes. 5
 maxima premia promissa a Christo pag. 6
 finis est salus animarum. 7
 Vniuersi de ouibus habere debent. 7
 ramium maximum Pastoribus, & Praelatis promissum a Christo. 6
 Professione fidei seruatur eius integritas. 19
 Psalmi Penitentiales. 19
 Graduales quando, & a quibus recitandi. 31
 Psalmorum decantandorum ratio. pag. 32
 Puerpera ad benedictionem qualiter admittenda. 61
 Punctatoris officium. 118
 Qua debeat obseruare. 119
 Fidelem se iuret futurum. Munera non acceptet, & similia.

Q

Quarta Funeralis Cathedrali persoluenda, ex Conc. Trident. 38
 Quatuor elemosynarum debent esse fideles. 38
 ab Episcopo cognoscendi, & approbandi.

R

Raptores Virginum puniendi quam seuerissime. 150
 Reatus omnes Ecclesia a Camerario in libro scribendi fideles. 122
 Regulares, ac Monachi non possunt esse Patrini neque in Baptismo neque in Confirmatione. 59.64
 Regulares, & Monachi quomodo se gerant. 123
 Reliquiarum Ecclesia tabella in Sacristia asseruanda.

Reliquia sanctorum diligenter perseruantur quorum sint. 142
 Qualiter asseruanda in Reliquiariis. 142
 Intra tabernaculum Eucharistia non asseruanda. 99
 Populo ostendenda cum hostia, & superpelliceo a Clerico tantum. 99
 Notabiles, qualiter asseruanda. 100
 Translationes earum sine Episcopo non fiant. 100
 Eas secularis portare, tangere, nec apud se habere possit. 99.100
 Inuenta de nouo approbentur a Summo Pontifice. 100
 Repraesentationes publica non recitanda sine Episcopi licentia. 142.
 Non a quouis Clerico. 142
 Nihil turpe in eis dicendum. 142
 Residentia Clericorum & maxime Curatorum necessaria. 123.124
 Concilium Tridentinum obseruandum. 123.
 Eius decretum premulgandum a Curatis Prima Dominica Adventus. 123.
 Rituale Sacramentorum a Clericis legendum. 41
 Ritus necessarii in Baptismo conferendi. 61
 Rixa secularium cum Clericis vitanda. 298
 Item, & Clericorum cum secularibus. 298
 Pena eorum. ibid.
 Rumores, & tumultus amouendi extra Ecclesiam, dum celebratur. 54

S

SACELLA qualia sint. 29
 ubi non celebratur, elaudenda semper. 29
 Imago Sancti decorentur pro deuotione Dominorum. 29
 Qua cum periculo, in siluis, nemoribus, destruenda. ibid.
 Illa

I N D E X.

Ida deinceps erigere sine Episcopi licentia non licet. 30
 Sacra Scriptura abuteretur. 19
 eorum pena maxima. 19
 Sacristia parietes muniti. 30
 Pavimentum cum sedilibus rite disposita. 30
 Altar e cum tabeala munda pro sacerdotum commoditate. 30
 Crux vel sancti imago super hoc. 30
 Armaria compacta, & clausa. 30
 Vasa cum aqua munda habeat ad manus abstergendas. 30
 Oratorium in aliqua parte decoratum imaginibus Sanctorum. 36
 Confessionale in loci angulo ad confitendum peccata. 36
 Vasculum cum aqua benedicta intra portam, vel extra. 36
 Struantur in loco salubri, nec humido. 36
 Tabella cum orationibus. 36
 Tabella sacerdotum pro serie, & gradu suo. 36
 Tabella benefactorum, pro quibus celebrandum. 36
 Item & Indulgentiarum, & Reliquiarum. 36
 Alia continens Bullam in Cena Domini S.D.N. 36
 Alia continens Carenentias, Missas celebrandas, & qua obseruatione. 37
 Sacristiarum munus. 37
 Sacristia Balneoreginensis officia, & munera. 115.116.117.118
 Mulieres arceat a quacumque functione Ecclesiastica. 118
 SACRAMENTA figurata a Naaman septies in Iordane abluto. 40
 Ministranda cum hostia, & superpelliceo, & habitu clericali. 40
 Vfus eorum a Curatis populo explicandus. 40
 Gratis semper exhibenda, ne simoniaci euadant. 40
 Suscipienda cum omni humilitate, ac pietate. 40

Materia eorum decreta ab Ecclesia a nullo alteranda. 42
 Eorum copia nulli praesertim infirmis neganda a Curato. 42
 Sacramenta, conciones, & pia opera gratis eroganda a ministris curia episcopalis ex Concilio Tridentino. 205
 Sacrarium in Ecclesia duplex. 37
 Ex marmore. 37
 Clausum, & bene munitum. 37
 In eo liones corporalius, & deponenda. ibid.
 Salus animarum finis est Praelatorum. 7
 Salusatio Angelica dicenda ab omnibus in sero. 140
 Pulsari debet, & quo ritu. 141
 post saluationem Angelicam profectus exorare pueri. 141
 Significandum hoc campana pulsibus. 141
 Sancti qualiter inuocandi, docendus populus a Curatis. 100
 Sanctimonialium vita Deo grata. pag. 152
 Multa ad illas pertinentia. 153. 154. 155.
 Scandalosis peccatoribus iniungenda poenitentia peccati pares. 187. 188
 Si persuerent, non absoluenti. 188
 Scurrilia verba, auctus inhonesti in Ecclesia non exercenda. 38
 Sedilia in Ecclesia ordinata. 39
 Distincta a nobilium sedibus. 39
 Distincta a seminarum loco. 39
 Marmorea amouenda. 40
 Sepultura Ecclesiarum quales sint. pag. 25
 opere modesto elaborata. 25
 obturata, ne foetor euaporet. 25
 ordine seruato collocentur. 25
 non imagine Sancti, aut Crucis ornata. 25
 Sepulcrarum littera, seu Epitaphia pietatem Christianam redoleant. pag. 25
 Sepeliendus non est, qui non communica-

I N D E X.

<i>meant, & inconfessus decessit.</i>	<i>Superpellicum necessarium Clericis</i>
25. 20.	<i>In synodo Diocesana.</i> 12
<i>Nullus sepeliatur, nisi post 24. hora-</i>	<i>In Choro.</i> 30
<i>rum spatium elapsum.</i>	<i>In administratione Sacramento-</i>
<i>Sepulchra eminentia solum ama-</i>	<i>rum cum stola, & habita Cleri-</i>
<i>neantur.</i> 20	<i>ricali.</i> 21
<i>Procul ab altaris bradela.</i> <i>ibid.</i>	<i>In administratione Eucharistia.</i> 17
<i>Ex marmore, & petra solida fiat.</i> 25	<i>et Hols.</i>
<i>Simoniacorum poena.</i> 198	<i>In confessionali utantur omnes.</i> 69
<i>Constitutio Py V. contra eos.</i>	<i>In reliquis populo proferendus utar-</i>
<i>Societas Misericordiae unum intorri-</i>	<i>tur Clerici.</i> 99
<i>tium habere debet in funeribus.</i> 28	<i>Superstitiosi castigandi.</i> 195
<i>De manu tamen Curati.</i>	<i>Et quibus poena.</i> 197
<i>Sodalitas sanctissimi Sacramenti.</i> 48	<i>Superstitiones fugienda.</i>
<i>Diligens sit circa illud.</i>	<i>Eos, & eas Curatos deserat Episco-</i>
<i>Et circa lampades accendendas.</i>	<i>po.</i>
<i>pag.</i> 45	<i>Synodorum institutio ab Ecclesia ad</i>
<i>Ei Paulus Tertius multas indulgen-</i>	<i>quid, Et earum auiquitas.</i> 7
<i>tias concessit.</i> 48	<i>Interesse debent Beneficium habentes,</i>
<i>Sodalitates concordet sint.</i> 147	<i>cum Bireto, & Cortii.</i> 10
<i>Horas Canon. & alia iuxta consti-</i>	<i>Diocesana qua requiratur.</i> 43
<i>tutiones exequantur.</i> 148	
<i>Visitanda ab Episcopo.</i>	
<i>Rationem reddant de bonis.</i>	
<i>Saculares non accedant intra cancel-</i>	
<i>los cappella: um, altarium, & cho-</i>	
<i>ri.</i> 39	
<i>Non vixentur cum clericis.</i>	
<i>Striges prohibita.</i> 190	
<i>Earum poena severissima.</i>	
<i>Stupra.</i> 190	
<i>Et poena severissima.</i>	
<i>Subditi debent diligere, & venerari</i>	
<i>Prelatos Ecclesie.</i> 5	
<i>Subditi cum Prelatis concordare de-</i>	
<i>bent.</i> 6	
<i>Suffocationes a parentibus vitandae.</i>	
<i>pag.</i> 94	
<i>Suggestum Ecclesie quale esse debeat.</i>	
<i>pag.</i> 22	
<i>pro concionibus.</i>	
<i>Suppellectilia altarium, & alia mun-</i>	
<i>da conservanda.</i> 22. 23	
<i>Suppellectilia Ecclesiarum, Vestes,</i>	
<i>pa: amenta, & huiusmodi benedi-</i>	
<i>cti ne Episcopali, & Consecratio-</i>	
<i>ne sunt decoranda, & sanctifican-</i>	
<i>da.</i> 23	

T

Tabella afferenda perpetuo in
sacristia.

1. Tabella cum orationibus a Sa-
cerdote ante Missam dicendis.
36. 37.
2. alia Sacerdotum pro gradu, &
serie nomina continens.
3. Alia benefactorum, pro quibus
celebrandum, cum Die, men-
se notato.
4. Indulgentiarum alia, & Reli-
quiarum.
5. Bullam in Coera Domini, &
Cassus Domino Pape et Episcopo
referuatos continens.
6. Alia Ceremoniarum, & ob-
seruationeni circa Missam con-
tinens, 37

Taxa Mercedum Ministrorum Cu-
riae Episcopalis. 101. usq: 110

D. Cancellarij in causis Civilibus.
105. 206.

R. D. Vicarij in Causis Civilibus.
208. 210.

Eiusdem

I N D E X.

<i>Eiusdem Merces in Criminali-</i>	<i>usque ad 211.</i>
<i>bus.</i> 210	<i>In Criminalibus taxa.</i> 211
<i>Taxa Baiuli.</i> 210	<i>Vigiliarum obseruatio.</i> 84
<i>Taxa executorum Balnearum, extra</i>	<i>Et tempore carnis non licet vende-</i>
<i>& intra Ciuitatem.</i> 211. 212	<i>re, aut emere sine Medici licen-</i>
<i>Tempus obseruandam longum in se-</i>	<i>tiis.</i>
<i>pellendis defuncti.</i> 26	<i>Qui sint liberi ab earum obserua-</i>
<i>Tribunal Ecclesiasticum quale.</i>	<i>tione.</i>
<i>201. 202. 203. 204.</i>	<i>Vita periculum pro omnibus subire</i>
<i>Qua in eo obseruanda, qua fugien-</i>	<i>tenentur Pastores, Davidis exem-</i>
<i>da.</i>	<i>plo.</i> 5
<i>Tridentina Synodus decreuit Cele-</i>	<i>Vjurarij publici, & alij non absoluen-</i>
<i>brationem Synodorum Diocesana</i>	<i>di sub poena suspensionis a Diminis</i>
<i>rum singulis annis.</i> 9	<i>67.</i>
<i>Tridentina Decreta vide sup, De-</i>	<i>Vjura pernicies mundi.</i> 197
<i>creta.</i>	<i>contra Vjuraros poena.</i> 198
	<i>complicum etiam poena.</i>
	<i>Vjuraros bona Ecclesiastica, Bene-</i>
	<i>ficiorum, & locorum Piorum de-</i>
	<i>nunciandi Episcopo.</i> 175
	<i>Non possunt absolui, vt & dantes</i>
	<i>damna ex Bull. Pontiff.</i> 182

V

Vestes sacrae, & ornamenta Ecce-
siarum, & altarium sint mun-
da, 23

Vicarius Episcopi, qualis sit. 201. &
sequen.

Qualem se gerat in iudicando, 203
& seq

Vicarij Episcopi taxa Mercedum 208

Z

Zelotes est Deus: pro omnium salu-
te.

F I N I S.

REGESTVM.

ABCDEFGHIJKLMNOSTVXYZ.

AaBbCcDdEeFfGg.

Omnes sunt duerniones.

ROMAE, Apud Aloyfium Zannettum. MDC.

ad SUPERIORVM PERMISSV. ꝑ